

ကညီပိန်မုန်ကရား

မင်းကစိန်

ကဏ္ဍ(၄)ဆောင်း(၅)

ဒေါ်ခေါ်ကုန်(၂၀၂၀နံ့)

ခါဆုမံင်ညါပိန်မုန်သးစာ်လါကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်က့ၤထံကီၢ်ဒီးပုၤကလုာ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်(ကညီပိန်မုန်သးစာ်ခိၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလိကီုဖိ- ၂၀၂၀နံ့)

တၢ်ဒုးသ့ထီၣ်ဆၣ်ထီၣ်

တၢ်ထဲသိးတုၤသိး

တၢ်သဘျူ

Karen Women's Organization Magazine

တံခွန်လမ်း, ကျားလမ်း,
စူးကဲထိန်လမ်းတို့တံခွန်
ခရိုင်လူငယ်တို့ကလေး
ကဏ္ဍတစ်ခုအဖို့

လမ်းမတစ်ခုအတွက်
ဖိတ်ခေါ်ခေါ်လှည့်လည်တက်လာ
ထိန်နဲ့ခရိုင်အကယ်ဒမီ

ကလေးတို့စူးနဲ့ဆုကလေးတစ်
ခုလေးတက်လှူဖို့အဖို့
ပစ်ကလေးလေးဖိတ်ခေါ်
ကဏ္ဍအဖို့

လဲးဒေန်သကိးခါဆူညါ
ကညီခိန်နဂ်သးစဂ်တဖန်
ဖဲတီးထီကိလဂ
ကညီလိဂ်ကဝိးပုး

ဂုဂ်ပိပုးမးတဂ်ဒိတ
ဖန်ထီဂ်မးလိဝဲပုး
ဂုဂ်ပိပုးဟ့ဂ်တဂ်
လိဂ်လိအတဂ်မးလိ

ဟးဒေန်သကိး
ခိးမးစဂ်ပုးလိးစု
လိးတီးနီဂ်နီဂ်ဖဲခိဂ်ဝဲး
(၁၉) အဆဂ်ကတိဂ်

လၢတၢ်ဃုအါထီၣ်စ့ပၢ်ကီၤလၢကညီပိၣ်မုၢ်သးစၢ်ခိၣ်နၢ်တၢ်မၤလိၤကိုအ
 ကီၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်ဃုအါထီၣ်အကျဲတဘိလၢအမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ကညီကူကၤ,
 နံၣ်ကံၣ်ဆ့အူၣ်နကွၢ်ဂ့ၤဒီးနမၢ်လိာ်အသိးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.နသးလိာ်လဲၣ်
 တကလုာ်,အထီဆံးအါ,အဒိၣ်ဃီဆံးအါ,အလွၢ်လဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်
 န့ၣ်နဆဲးကျိးဒီးကညီပိၣ်မုၢ်သးစၢ်ကိုမ့တမ့ၢ်ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢပှၤဘၣ်မူ
 ဘၣ်ဒါတဂၤသ့ဝဲလီၤ.

ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢလီၤခၢၣ်သးကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ

(က)ကညီပိတ်မုန်ကရားတံထံစိ

လၢ ကိတ်ပယီဒံဒံမိန်ကရုန်စံင်ကိတ်စဲင်စၢ ဖြိုင်ကိတ်စၢ ဖြိုင်အပူပူတတၢ တဖန်အိန်ဒီးမုန်ခွါတၢ တုသးထဲ သး. တၢ ပာ်ကဲ. ဒီးသဒါ ဒီးစိတ်ကဖိ ထိန်ပူထူလံဖိ တၢ ခွဲးတၢ ယာ်. ပူဟီင်ခိန်ဖိ တၢ ခွဲးတၢ ယာ်ဒီး တၢ တိတ်တြါ န့န့လီၤ.

(ခ)ကညီပိတ်မုန်ကရားတၢ ပာ်လီၤတၢ ဖံးတၢ မၤမိတ်ပှါ

ကညီပိတ်မုန်ကရား မ့ဝဲဒ်ကလုာ် ခုန်ပိတ်မုန်ကံခိန်ထံးတၢ ကရၢ ကရိတဖုလၢ အဒုးသ့ ထိန်ဘုန်ထိန် ပိတ်မုန်ဒ်သးကသ့ညါ လီၤအသးလၢ အအိန်ဒီးတၢ သ့တၢ ဘုန်. တၢ တုသးထဲသးတၢ စိတ်ကမိလၢ ပွဲလၢ ကဘျါ ရှဲကွံာ်နီၢ် ကစိတ်ဂ့ၢ်ကိတ်ဒီးကနုာ်လီၤပုာ်ဃုာ်လၢ တၢ မၤတၢ ဆၢ တဲာ်တၢ ဂ့ၢ်လၢ အဟဲဒိဘုန်အတၢ အိန်မူတမံၤဂ့ၢ်တမံၤန့န့လီၤ. ပဂဲလိာ်စ့ၢ် ကိးလၢ တၢ ကမၤလီၤမိတ်ကွံာ်တၢ ဆိန်တံာ် မၤန့ၤအကလုာ်ကလုာ်လၢ ပိတ်မုန်ဒီးဖိသ့အဖိခိန်. ဒီးဟ့ၢ်တၢ ဆိန်ထွဲမၤစၢၤဆူပူတတၢ လၢ အလိာ်ဘုန်တၢ မၤစၢၤလၢ ကိတ်ကွိုင်တဲာ်. ကိတ်ပယီၤ. ကိတ်ဆၢ ဒီးကညီကိတ်ပူန့န့လီၤ.

(ဂ)ကညီပိတ်မုန်ကရားဖိတၢ

- (၁) မၤလီၤတၢ လၢ ကညီပိတ်မုန်ကရား မ့ၢ်ကရၢ တဖုလၢ အဂံၢ်ဆူာ်ဘါဆူာ်အိန်ဂၢ် ဆိးကျၢၤ. တုထိန်ထိန်ဘးဒီးအိန်ဆူာ်အိန်ချ့န့န့လီၤ.
- (၂) ကညီပိတ်မုန်တဖန်ကထူာ်ဖျဲးထိန်ကွံာ်လၢ တၢ ဆိန်တံာ် မၤန့ၤအကလုာ်ကလုာ်ဒီးအတၢ အိန်မူအတီၤပတီၢ်အကထီထိန်အဂီၢ်
- (၃) ကညီပိတ်မုန်တဖန် ကဒီးန့ၢ်ဘုန်မုန်ခွါတၢ တုသးထဲသးလၢ တၢ အိန်မူကိးကပၤဒဲးလၢ အပတီၢ်ပတီၢ်ဒ်ဝဲ
- (၄) ကညီပိတ်မုန်တဖန်အိန်ဒီးတၢ သ့ၢ်ဆူာ်သးဂဲၤလၢ ကနုာ်လီၤပုာ်ဃုာ်လၢ ထံၤရှုၢ်ကိတ်သဲးတၢ တိတ်ခိန်ရိန်မဲလၢ အပတီၢ်ပတီၢ်ဒ်ဝဲဒီးတၢ သ့ၢ်ထိန်ဒံဒံမိန်ကရုန်စံင်ကိတ်စဲင်စၢ ဖြိုင်ကိတ်စၢ ဖြိုင်အဂီၢ် န့န့လီၤ.
- (၅) ပပူတတၢ အပူလီၤဆီ ဒ်တၢ ပိတ်မုန်ဒီးဖိသ့တဖန်ကမုာ်လၢသးစုဘုန်ပူထူလံဖိ တၢ ခွဲးတၢ ယာ်အလၢ အပွဲၤအဂီၢ်

(ဃ)ကညီပိတ်မုန်ကရားတၢ ပာ်လုာ်ဟံပှါ

- ၁. ဆိန်ထွဲတၢ ထဲသးတုသး
- ၂. အိန်ဒီးတၢ ပာ်ကဲလိာ်သးယာ်ခိယာ်ခိ
- ၃. အိန်ဒီးတၢ သ့ၢ်ညါမူဒါ. တၢ ပာ်န့ၢ်မူဒါ. တၢ ဟ့ၢ်နီၤလီၤမူဒါဒီးတၢ မၤလၢ အအိန်ဖျါ ရှဲ
- ၄. ဆိန်ထွဲပူတတၢ တၢ န့ၢ်ပၤ ဘုန်ဆူာ်ဆူာ်ကလဲာ်
- ၅. လုၤတက့ၤတၢ တတူၢ် လိာ်တၢ သ့တၢ စုဆူာ်ခိန်တကးအကလုာ်ကလုာ်လၢ ပိတ်မုန်ဒီးဖိသ့အဖိခိန်ဘုန်
- ၆. အိန်ဒီးတၢ ဟ့ၢ်လီၤသးဒီးတၢ သ့ၢ်တီသးရၤလၢ တၢ မၤအပူ
- ၇. တူၢ်လိာ်ဆိးကါဒံဒံမိန်ကရုန်စံင်သန့န့န့လီၤ.

တကတိပေတကတိလကလိဂ်ခာ်သးကညီပိ်မု်ကရားခို

ဆကတိခဲအံပုအါဂထံဉ်ဝဲဒီးနံပာ်ဝဲဒ်လခိဖျိတံယုတံဖိးတအိဉ်,တံဆိဉ်ထွဲမေစလိာ်သးတအိဉ် တံမသကိးတံယုယုဖိးဖိးတအိဉ်အယိတံမနကတုအိဉ်ပုအဂီၢ်ကိဝဲဒ်မးန့ၢ်လီၤ.ပကဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒ် ပတုာ်တုာ်လံတံလတံကိတံခဲဒ်သိးသိးအသိးမပကအိဉ်ဒီးတံသးတဖျဉ်ယိတက့ၢ်.

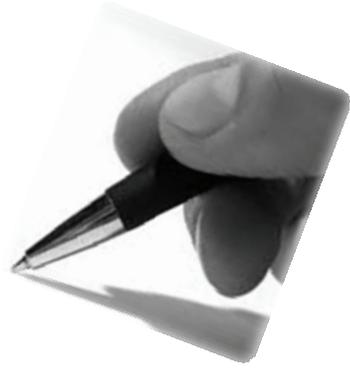
တံအိဉ်သးဆကတိခဲအံမု်ကိမု်ခဲထဲလဲဉ်ထဲလဲဉ်သနက့ပဝဲပိ်မု်ကရပဂုာ်ကျဲးစးအီၤသပုာ်သပုာ် အယိ ပထးထီဉ်ဘဉ်ကဒီးပမဲးကစံဖိအသိတဘုဉ်ကဒီးန့ၢ်လီၤ. ပမဲးကစံဖိလဟးထီဉ်အံ ယနလကကဲ ဘျးလပုဖးတံဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒီးဆမု်လံလကကဲထီဉ်စုာ်ကိးပိ်မု်ကရအဂံအဘါန့ၢ်လီၤ. လမဲးကစံဖိဝဲ အံအပုန့ၢ် အိဉ်ဒီးတံဂုာ်အါမံအယိ ယဆမု်လံလပုဖးတံဖိတဖဉ်ကဝဲာ်ထံနီၤဖးတံကွဲးတဖဉ် ဒီးအလီၢ် မု်အိဉ်ကဒုးသ့ၣ်ညါက့ပုလတံအိဉ်ဘဉ်ပဝဲပိ်မု်ကရန့ၢ်လီၤ.

လတံကိတံခဲအါမံအဖိခိဉ် ပုအါဂလဲာ်ဝဲလထံကိအါဘုဉ်သနက့ အတံအဲဉ်အပုကလုာ်ဒီးအထံ အကိာ်တလီၤစ့ဝဲဘဉ်. ပထံဉ်ဘဉ်စုာ်ကိးဝဲလကိာ်အါဘုဉ်ကညီပိ်တဖဉ် ဟဲက့ဟးဝဲလအထံအ ကိာ်ထီဘိန့ၢ် လီၤ. အတံသးအိဉ်အပုကလုာ်ဒီးတံအဲဉ်အထံကိာ်တလီၤစ့ဝဲဘဉ် မု်လအဝဲသ့ၣ် မု်ဝဲကညီပိ်နီၢ်နီၢ်အယိဒီး ကညီသ့ၣ်အိဉ်ဝဲလအပုကိးဂဒဲးအယိန့ၢ်လီၤ. ပစံးဘျးဘဉ်ကညီပိ်ကိးဂလအတံအဲဉ်ဘဉ်အထံအကိာ် ဒီးအပုကလုာ်အယိန့ၢ်လီၤ.

ထံကိာ်တံအိဉ်သးဆကတိခဲအံ တံတြီမတံာ်တံအိဉ်အကပကပလတံဆူးတံဆါတံဂုာ်ကိအယိ မု်ဂုးဒီး လထံရုာ်ကိာ်သးတံဂုာ်ကိအယိမု်ဂုးန့ၢ်လီၤ. တံထံသိးတုးသိးဒီးတံမု်တံခုဉ်လပမု်လံဒီးန့ၢ်ဘဉ် အါန့ၢ်ပတဒီးန့ၢ်ဘဉ်အါနီတဘျီဒီးအယိအလီၢ်အိဉ်လပဝဲကညီပိ်မဲလကံပကဘဉ်ဟ်ဖျိဉ်ပသး,ပကဘဉ်အိဉ် ဒီးတံအဲဉ်တံကွဲ မသကိးတံလတံသးတဖျဉ်ယိယုယုဖိးဖိး ဒ်သိးပကတုလပတံမနဖိတံအဂီၢ်န့ၢ် လီၤ.တံယုတံဖိးမု်ဝဲတံမနအဖိတံန့ၢ်လီၤ.

ပဒိဉ်နီၢ်ဖိဒုတိ
ကရားခို
ကညီပိ်မု်ကရား
လိာ်ခာ်သး

အဲးဒဲးထာ်တဂ်ကွဲး

ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲဒၣ်လံၤ. တုယီၤဝဲလၢယဂီၢ်, တုယီၤဝဲလၢနဂီၢ်, တုယီၤဝဲလၢကညီပိၤခဲ
လၢအဂီၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ.

- * ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲလၢပကဘၣ်စူးကွံာ်ပတၢ်အတၢ်သီဒီးဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤပသး.
- * ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲလၢပကဘၣ်ပျၢ်လိာ်သးတၢ်ကမၣ်ဒီးဟံးလိာ်စုမၤသကိးတၢ်.
- * ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲလၢ ပကဘၣ်ဆာထာ်ဒူဒူလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအပူၤဒီး ဟံၤဆာသကိးဒုၣ်ဒါလၢက
လုၢ်တဖျၢၣ်ယီၤအပူၤ
- * ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲလၢပကဘၣ်လိးက့ၤမၤထူရၤအကပၤကဝါ,နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤဒီးသးသမုလုၢ်ဒိၣ်ပူၤ
ဒိၣ်လၢလုၢ်ထီၣ်တ့ၢ်ဝဲလၢထံကီၢ်ဒီးပျၢ်ကလုာ်အဂီၢ်တဖၣ်
- * ဆာကတီၢ်ခွဲးယာ်တုယီၤဝဲလၢ ပဟံးထီၣ်သကိးပျၢ်ကလုာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တကၤလၢပလီၢ်ပသန့ၣ်ဒၣ်ဝဲ
ဒီးမၤလၢထီၣ်ပျၢ်ထီၣ်က့ၤစံာ်စိမုၤဒါဒီးဆုၤက့ၤပပျၢ်ကလုာ်ဆူတၢ်မၤန့ၢ်အနီၣ်တယၢ်ထူၣ်အဖီလၢလံၤန့ၣ်
လီၤ.

မံပကထံၣ်သကိးဆာကတီၢ်လၢအတုယီၤအိၣ်ပျၢ်အံၤန့ၣ်တက့ၢ်. မံပသုတပျဲလဲၤပူၤအီၤတဂ့ၤ. တဟဲ
ဝဲလၢပအိၣ်ခံဘျီဘၣ်. မ့ၢ်လဲၤပူၤပူၤဒီးပပျၢ်က့ၤအီၤလၢထူလၢစုတန့ၢ်ဘၣ်အပိၤဖဲအဟဲတုၤအိၣ်ပျၢ်အကတီၢ် မံ
ပဟံးယာ်အီၤဒီးမၤလၢထီၣ်ပျၢ်ထီၣ်က့ၤကညီပိၤအတၢ်မုၢ်လၢတီၢ်ဟံးဒီးအဘျီအတီၢ်ဒၣ်ဝဲ ဖဲပမ့ၢ်ကညီပိၤတ
ဂၤအသိးန့ၣ်တက့ၢ်.

Handwritten signature
 အဲးဒဲးထာ်
 ကညီပိန်မုန်ကရား
 လီၢ်ခါးသး

တၢ်ကွဲးခိၣ်တီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

- ၁ ကညီပိတ်မုက်ကရၢ တၢ်ထံၣ်စိ
ကညီပိတ်မုက်ကရၢ တၢ်ပာ်လီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤမိၢ်ပှၢ
ကညီပိတ်မုက်ကရၢဖိတၢ်

၃၈ -၃၉ ကညီမုက်တၢ်ကလၢကညီတၢ်ပာ်ဆၢအဂီၢ်
.....လၢသး/ကပက

၄၀ - ၄၂ ကညီပိတ်မုက်ကရၢအတၢ်လဲၤတၢ်ရံးဒီး ယတၢ်ခိဖျိ
..... လၢသး/ကပက

- ၂ တၢ်ကတီၢ်ဆၢန့ၣ်လၢကညီပိတ်မုက်ကရၢခိၣ်
- ၃ အဲးဒံးထၢၣ်အတၢ်ကွဲး
- ၆ - ၉ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ/တၢ်ဂီၤတဖၣ်
- ၁၀-၂၃ လံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်တဖၣ်

တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးသန့ၣ်

၄၃-၄၄ တၢ်ကတီၢ်ဃာ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အချံ .....အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး

တီၢ်တဖၣ်

- ၂၄-၂၆ လၢဘဲးကယဲးဆူထီၣ်ကိးကိးဒီးဆူကွဲၣ်ခမံးပိၣ်လဲၣ်
.....ဘီၣ်န့ၣ်လ့ (ပျီမၤနၢၤ)
- ၂၇ ကညီဖိအမၤထူရၤ .....သ့ၣ်ဖိ
- ၂၈ မၤထူရၤသ့ၣ်ထံလီၤဂၢ်- ကလိးက့ၤယဲးအၢၣ်လီၤနၢၤ
..... ကညီမုက်တၢ်က
- ၂၉ စိာ်မူစိာ်ဂဲၤကမၤက့ၤ .....နီၣ်နီၣ်ဖိ
- ၃၀ မၤထူရၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲ - တုၤတၢ်မၤနၢၤကြၢးလူၤထွဲ
.....နီၣ်နီၣ်ဒိၣ် (မုၢ်တြီၢ်)

ဖၣ်ကပူၤသန့ၣ်

၄၅ တၢ်ဘၢအိၣ် ကံၣ်ကူၣ်ဖိဒီး .....နီၣ်နီၣ်လၢဖၣ်ကပူၤ

နီၣ်နီၣ်ဆၢသန့ၣ်

၄၆ -၄၇ နီၣ်နီၣ်ဆၢသန့ၣ်

ဖိခံဖိသ့ၣ်သန့ၣ်

၄၈ -၄၉ သံမိာ်ပိၤကျိၣ်မဲာ်လၢအပာ်ထီၣ်ထီၣ်သးတဘီ

ကညီပိတ်မုက်ကရၢတၢ်ပုၤတၢ်ဂဲၤ

၃၁ -၃၄ လွံၢ်လၢတီၢ်ပူၤ(ကပက)တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတနီၤ
(လၢအ့ၣ်ဖျိ - လၢအိကူၣ်)

တၢ်ပရၢသန့ၣ်

၅၀-၅၁ နီၣ်နီၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဆူဒုဒုမုက်သးစၢ်တဖၣ် ..နီၣ်နီၣ်ဖိ

ဖိမုက်ဖိမၤသန့ၣ်

- ၃၅ ပယီၤသးခံၣ်ကညီမုက်လၢအတၢ်ကမုာ်တအိၣ်
တၢ်ကအၢအၢသီသီ .....လၢသး/ကပက
- ၃၆ -၃၇ ကသံၣ်သရၣ်မုက်ရူးသံ အ့ၣ်ခိၣ်ဘီး .....အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး

တၢ်ခိၣ်ဆူၣ်ခိၣ်ချဲသန့ၣ်

- ၅၂-၅၃ တၢ်လၢပိတ်မုက်ကိးဂၤကြၢးသ့ၣ် ညါဘၣ်ဃးပိတ်မုက်တၢ်
ဆါအပနီၣ်စးထီၣ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်.....အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး
- ၅၃-၅၄ ကလ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဲ .....အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး
- ၅၅ ခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအပနီၣ် .....အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး

ထံရှုဂ်ကီဂ်သဲးသနုဂ်

- ၅၆-၅၉ သုးခိဂ်ကျါဖိမဲအုဂ်စုဂ် အတါကတိဟုဂ်ဂံဟုဂ် ဘါဆူကညီဖိခဲလါဂ်
- ၆၀- ၆၂ သုးခိဂ်ကျါဖိတါမျါသီအတါကတိဘာဂ်ဃးတ ကီဂ်ခါတါမုဂ်တါခုဂ်တါလဲကျဲတါအိဂ်သး
- ၆၃ - ၆၅ သုးခိဂ်ကျါဖိမါဆုဂ်တုဂ်ဂီအတါကတိလီတါဖဲ ကညီမထူရုမုဂ်နံ
- ၆၆ - ၆၇ ကညီဖိအတါဂဲလိဂ်ဘာဂ်ဃးတါမလကပိကညီ မထူရုမုဂ်နံ
- ၆၈ - ၆၉ ပဒိဂ်နီဂ်စံးဖိရုစုဂ် အတါကတိဖဲကညီမထူရု မုဂ်နံ ပွဲထီဂ် (၇၀) ဝိတဝိ
- ၇၀-၇၃ ကျဲလါပကတုဆူကညီတါဂဲလိဂ်လါတါဒီးနုဂ်တါ သဘျဒီးနီဂ်ကစါတါစံဂ်ညီပါလီသးအဂီ

သးသမုသနုဂ်

- ၈၇-၉၄ နွံဆံဘျဲဂ်တါလဲကျဲဒီးယါမိခိဂ်ပျိဂ်ထူ .....သရုဂ်မုဂ်ပျိဂ်ထူ

တဂ်ကွဲးထီရီအကလုဂ်ကလုဂ်

- ၇၄ - ၇၅ တါသုဂ်နီဂ်ထီဂ်ကွဲးထီဂ်ကီဂ်ခိဂ်နီဂ်သိဂ်ခူလုဂ်ပွဲဒိဂ်အ မထူရု .....မိလးကညီပိဂ်မုဂ်ကရါ
- ၇၆-၇၇ ယမိမိဂ်အတါအဲဂ်လါမလဲထီဂ်လဲထီယတါအိဂ်မု .....မုဂ်ဟဲလါဂ်
- ၇၈-၈၀ တါအဲဂ်အတါခိဂ်တါလါကီခဲလါယဂီ .....Miss You
- ၈၀- ၈၂ လုဂ်လါလါမိဂ်ပာတဖုဂ် ကြားစူးကွဲး .....နီဖိ
- ၈၃ တဲလါတဂု .....တါအဲဂ်ဂု
- ၈၄-၈၆ မတါမတါတဲဂ်ကွဲးပတါအဲဂ်အပျဲစါဃာသုတဂါလဲဂ် .....ဆါဖိ

ပယီကရီဂ်

- ၉၅ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုသွားကြပါဖို့လား-----ခိုင်စံရွှေမြင့်
- ၉၆-၉၇ နေဝင်ဆည်းဆာ-----နန့်ဖောသလာစူ
- ၉၇-၉၉ ခုခံကာကွယ်ရင် အောင်မြင်မှုရကာ-----ဘွဲ့အယ်မို့

*****

နံကမု

ကူမိဂ်နံဂ်

ပာ - Good Morning (ကူဂ်မိရ်နံ)

ဖိ - Morning Papa (မိနံပါပာ)

ပာဒီးဖိခွါခံဂဲလဲလီလါဝုဂ်ပူလါတါဖဲတမတခါအဂီအယိလဲဒီးလဲအိဂ်ဟံဂ်လါဟံဂ်ဒီးလဲဒီးဂုဂ်သုဂ်တဖုဂ်အ ကျါ တဖျါနုဂ်လီ. ကိးမုဂ်ဂီဖဲဖဲဖိခွါ မဲဂဲဆါထျါနုဂ် အပါဆါဂုဆါဝါအီလါ ဂီလါဂု(Good Morning) ဒီး အဝဲ ဆါဂုဆါဝါကဒါကွါအပါလါဂီလါဂုပါပာ(Morning Papa) စုဂ်ကိးနုဂ်လီ.

တနံပုဒီးလဲဟံဂ်လါအဝဲသုဂ်အဟံဂ်ကပတဂါဟဲသံကွါအီ.

ပုဟဲသံကွါတါ - တမုဂ်ဘာဂ်ကိးမုဂ်ဂီဖဲဖဲဖိခွါပာထီဂ်အခါနမအကူအမိဂ်နံဂ်ဘာဂ်မနုလဲဂ်.

ပာ - ယတမာမးလဲဂ်. ပုဟဲသံကွါတါ - ယနာဟူကိးမုဂ်ဂီဖဲဖဲလါနတဲအီ. ကူမိဂ်နံဂ်ဒီး အဝဲသုဂ် တဲဆါကွါနု လါမိနံဂ်တပုဂ်ဘာဂ်နုဂ်လီ.

ပာတဂါအဲဂ်ဒီးနံကစီဒီးဘာဂ်ဆုဂ်နံတဘျဲအယိဖဲလီအခိဂ်ဒီးအကိဂ်ပူအီဘာဂ်အသးဒ်နုဂ်လီ.

*****

ကညီမိန့်မုခ်ကရားမဲးလဲးတီဂ်ပူးတဂ်ဟူးတဂ်ဂဲးတဂ်ဂိးတနီး လဲးအဲးဍုခ်-လဲးအိးကူဂ်, ၂၀၂၀နံဂ်

ဆဲးတဲးကဲးဘဲးနဲးဒုးလဲးကနီးလဲးအဲးကဝိးဒီးကီဂ်ပူး(လဲးတဲးဒီးသဲးခိဂ်ဝဲး)

ဟ့ဂ်မဲးစဲးဂဲးဂိးအူတဲးလိဂ်ဝဲးခိဂ်ဝဲး(၁၉)အဲးဆဲးကတီဂ်

ကတဲးကတီဂဲးဂိးအူတဲးလိဂ်လဲးကနီးလဲးဝဲးခိဂ်ဝဲး(၁၉)အဲးဆဲးကတီဂ်

ကတဲးကတီဂဲးဂိးအူတဲးလိဂ်လဲးကနီးလဲးဝဲးခိဂ်ဝဲး(၁၉)အဲးဆဲးကတီဂ်

နီးလဲးဂဲးဂိးအူတဲးဟ့ဂ်ဆူဟ့ဂ်ပိးပိးတဖဂ်

နီးလဲးဂဲးဂိးအူတဲးဟ့ဂ်ဆူသ့ဂ်ကုးပုးတဖဂ်

နီးလဲးဂဲးဂိးအူတဲးဟ့ဂ်ဆူပုးဖဲးဒီးပုးကိးကလုဂ်ဝဲး

နီးလဲးဂဲးဂိးအူတဲးဟ့ဂ်ဆူပဲးသဲးဖဲးတဖဂ်

ဟ့ဉ်လီကညီမုဉ်လားဟ့ဉ်လီသးမးတဲာ်လားပုကလုာ်တဲာ်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့
တဲာ်လဲထီဉ်လဲထီအဂီၢ်ဆူသရဉ်မုဉ်ရူသးတဲာ်မုဉ်ဘီ

ဟ့ဉ်လီကညီမုဉ်လားဟ့ဉ်လီသးမးတဲာ်လားပုကလုာ်တဲာ်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့
တဲာ်လဲထီဉ်လဲထီအဂီၢ်ဆူသရဉ်မုဉ်လားထု

လီာ်ခါးသးကတဲာ်ကတီတဲာ်ဖိတဲာ်လဲလဲကဆူလီဆူဒဲးကဝီဒီးကီာ်ပု

တဲာ်ဝဲထီဉ်စိာ်ထီဉ်တဲာ်မုဉ်စုာ်ကီးတနဲးဘဉ်တနဲးတဲာ်မးအကျါတခါ

လဲဟ့ဉ်လီတဲာ်မးစားဆူပုဘဉ်ကွာ်ဆါဉ်မဲးဒီးထံဒီဉ်လုာ်ဘာတဲာ်တဖဉ်

လဲဟ့ဉ်လီတဲာ်မးစားဆူပုဘဉ်ကွာ်ဆါဉ်မဲးဒီးထံဒီဉ်လုာ်ဘာတဲာ်တဖဉ်

လဲဟ့ဉ်လီတဲာ်မးစားဆူပုဘဉ်ကွာ်ဆါဉ်မဲးဒီးထံဒီဉ်လုာ်ဘာတဲာ်တဖဉ်

လဲဟ့ဉ်လီတဲာ်မးစားဆူပုဘဉ်ကွာ်ဆါဉ်မဲးဒီးထံဒီဉ်လုာ်ဘာတဲာ်တဖဉ်

လီၢ်ခၢၣ်သးပှၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတံၢ်သကိးတၢ်ကံးညၢၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၢ်တၢ်အိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၣ်တၢ်ဘိၣ်ဆူၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

လီၢ်ကွၢ်ကဒါကတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးလဲၤအိၣ်သကိးပှၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါလၢ
အံၤတူၢ်ထၣ်လီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဖဲဒိၣ်ဝံး-၁၉အဆၢကတီၢ်

နဒံးမၤလိနဒံးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်လီၢ်လီၢ်ခၢၣ်သးဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်
ထီၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်သးကိၣ်စ့ၣ်ဝီ

ဒိတတၢ်အိၣ်သးအသိးဘၣ်မၤလိတၢ်မၤလိလၢတၢ်ချ့ၣ်သ့အသိး
ဘၣ်မၤလိစ့ၢ်ကိးလၢကကလံၤကျါလီၤ.

လဲၤအိၣ်သကိးကွၢ်လၢကညီၣ်ကီၢ်ပူ

အိၣ်သကိးဘၣ်သးကအိးထီၣ်ကဒါကတၢ်ဖဲးဆဲးကတီၢ်ဆိကွီ

ကွီၣ်သရၣ်မုၢ်မၤကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခၢၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၣ်
တချ့ၤလဲၤန့ၣ်ဆူၣ်တီၤပူအကတီၢ်

ဘၣ်တၢ်လူၤထွဲမၤထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲးဟံးစီၤစုၤ
ဖိသၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်မၤလိကတီၢ်

(CEDAW) မှတ်မလိအခိၣ်တလၢ်လၢပိတ်မုန်ကိးဂကဘၣ်သ့ၣ်ညါ, ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်နီၣ်လီၤဆူကညီပိတ်မုန်သးစၢ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်မလိကိၣ်

မၤသကိးတၢ်ဒီးလီၤကဝီၤပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ခါတဖၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်အိၣ်သးအကဃကဃ

မလိန့ၣ်တၢ်မလိလၢအကဘျးကဖိၣ်တဖၣ်ခဲလၢ်ဒ်သိးကသ့ ကုအါဖဲတၢ်လိၣ်အိၣ်ထီၣ်တဘျီလၢ်လၢ်

တၢ်ထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိးဒီးတၢ်မလိအါထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ပနီၣ်အဂုၤလၢ တၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်ဆူမ့ၣ်ညါအဂီၢ်

တၢ်မလိတၢ်ဒီးသအပိတ်မုန်တၢ်မလိဒီးသဲးစးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကလုၣ်က လုၣ်အိၣ်ဒီးကရီၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတၢ်ဟ်ဖျါ

လၢတၢ်ကိတၢ်ခဲတၢ်ယံးတၢ်စုၤကတီၢ်မလိတၢ်ဒီးသအပိတ်မုန်တၢ်မလိ ဒီးသဲးစးဂီၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကလုၣ်ကလုၣ်

ကညီပိတ်မုန်သးစၢ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်မလိကိၣ်ဖိတဖၣ်မလၢကပီၤလါခူးကံၣ်စု

ကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢကီၢ်ပုၤတဖၣ်ကတၢ်သးလၢလါခူးကံၣ်စုအဂီၢ်

လိာ်ခါာ်သးကညီပိတ်မုခ်ကရုခိာ်အလံာ်ဆာဂုဆာဝါ
ဆူကိာ်သူလုသုးမုခ်ခိာ်ခိာ်နီဒီးသုးမုခ်သံာ်ဘိခဲလါာ်
၂၀၂၀နံာ်,လါယုလံ(၅)သီ

တနံအံတုယီကဒီးဝဲလါကိာ်သူလုသုးမုခ်ခိာ်ခိာ်နီဒီးသုးမုခ်သံာ်ဘိခဲလါာ် ပုးထီာ်ဝဲ(၇၁)ဝိတဝီန့ာ်လီ. လါကိာ်
သူလုသုးမုခ်ခိာ်ခိာ်နီဒီးသုးမုခ်သံာ်ဘိခဲလါာ် မ်ကိာ်သူလုသုးမုခ်ခိာ်ခိာ်နီဒီးသုးမုခ်သံာ်ဘိခဲလါာ် ကပူဒုာ်ပူဒါ မ
န့ာ်အိာ်ကဲ,အိာ်ဆူာ်အိာ်ခူ,သူာ်ဖံသးညီထီာ်ဘိတက့ာ်န့ာ်မုခ်ဝဲယတံာ်ဆာဂုဆာဝါအခိာ်အအါန့ာ်လီ.

ပမုခ်ကွာ်ကဒါကုလပတံာ်ခံာ်စီထဲစီအပူ ပကထံာ်ဘာ်လါကညီကလုာ်အံ မုခ်ပုတကလုာ်လါအဟဲ
လီတုလါကိာ်ပယီအပူအဆိကတံာ်တဖုန့ာ်လီ. ပမုခ်ပုလါအဟဲတုလါအဆိကတံာ်ဘာ်ဆာ်ခိဖိပဘာ်တံာ်
ဆိာ်တံာ်မနုာ်ပုအါကလုာ်, အါမံအါမိအယိ ပဘာ်ဟ်တံာ်ကွာ်ထံကိာ်အံဒီးယုာ်မုဟးဖျိး,ဟးအိာ်လါပုထံလီာ်
ကိာ်ပူအါမးန့ာ်လီ.ဒ်သိးပကဒီးန့ာ်ဘာ်ကုတံာ်သဘျူ ဒီးအိာ်ဘာ်ကုလပထံလီာ်ကိာ်ပူအါဂီပသုာ်ညါဘာ်လါ
ပကိာ်သူလုသုးမုခ်ခိာ်ဆာထာ်ဝဲလါပမဲာ်ညါ,ဂုာ်ကျဲးစးဝဲဆူာ်ဆူာ် စးထီာ်လါတံာ်ဟံဆာစးထီာ် ဒီးတုလါလါခဲ
အံလါတံာ်သးစွံကတုအပူအယိပစံးဘျူးဘာ်ကုသုဒိာ်မးန့ာ်လီ.

ဆါကတီာ်ခဲအံ တံာ်အိာ်သးတနီဂုထီာ်ဝဲဝဲအကြးဘာ်ဆာ် ကညီတံာ်ဟံဆာထံရုာ်ကိာ်သဲးတံာ်လဲကျဲ
အံတကတံာ်ဝဲဒုာ်ဒီးဘာ်. တံာ်ဆဲးလီစုမုခ်ကျိာ်ဘာ်ပးတံာ်ပတုာ်တံာ်ခးဘာ်ဆာ် ပပုကလုာ်ကညီဖိတဖုာ်ဘာ်
လဲခိဖိဒီးဝဲဒုာ်တံာ်ကိတံာ်ခဲ,တံာ်နးတံာ်ဖျိာ်,တံာ်ဆိာ်တံာ်မနုာ်ဒီး တံာ်ဒုးတံာ်ယလါထံလီာ်ကိာ်ပူအိာ်ဒီးဝဲဒုာ်အဖ
မုခ်န့ာ်လီ. အလီာ်အိာ်လါပဝဲကညီဖိခဲလါာ် ကမလီယုသုာ်ညါနီဟံအါထီာ်ထံရုာ်ကိာ်သဲးဂုာ်ဝီ,သုးဂုာ်ဝီဒီးဟံး
လိာ်စုမုခ်သကိးတံာ်ဒ်သိးပပုကလုာ်ကဒီးန့ာ်ဘာ်ကုတံာ်မုာ်တံာ်ခုာ်ဒီးတံာ်သဘျူ အဂီန့ာ်လီ.

လါထံကိာ်ဒီးပုကလုာ်အဂီ ပဝဲကညီဖိခဲလါာ် ပတံာ်ထံာ်ပတံာ်ဆိကမိာ်မုာ်တဒီးသိးလိာ်သးသနာ်ကု ပ
တံာ်မုာ်လါကွာ်စီမုာ်ဝဲဒုာ်တံာ်တမံယီလါပကအိာ်မုာ်အိာ်ခုာ်ဒီး ပကအိာ်ဘာ်ကုလါပနီကစံထံလီာ်ကိာ်ပူ ပုဒီး
တံာ်သဘျူ န့ာ်လီ. ပကဒီးန့ာ်ဘာ်တံာ်သဘျူ အလါအပုအဂီ ပဝဲကညီဖိခဲလါာ် ပကဘာ်အိာ်ဒီးတံာ်ပလီာ်သူာ်ပ
လီာ်သးဒီး ပကဘာ်ဟ်ဖျိာ်မသကိးတံာ်လါတံာ်သးတဖျာ်ယီအပူန့ာ်လီ. တံာ်ယုတံာ်ဖိးမုာ်စုာ်ကိး တံာ်ပနီအဂု
တခါလါပကတုဆူပတံာ်မနုာ်အဖိတံာ်အဂီန့ာ်လီ. မ်ပကဟ်ဖျိာ်ထီာ်ပသးလါတံာ်သးတဖျာ်ယီ, ဆါထာ်ဂါ
ဂါကျဲကျဲဒီးလဲတံာ်တီတီလါလါ ဒ်ပကညီတံာ်ဟံဆာအကျဲသန့ဒုာ်ဝဲအသိး တုပတုဆူပတံာ်မနုာ်အဖိတံာ်
တစုန့ာ်မုာ်ယတံာ်ဒုးသုာ်နီဒီးဟ့ာ်သဆာ်ထီာ်လိာ်သးလါမုာ်တနံအံန့ာ်လီ.

လါခံကတံာ် လါမုခ်နီဒီးမုခ်နီထီတနံအံ လါကညီပိတ်မုခ်ကရုခါာ်စး ဆုယီယဲတံာ်ယုးယီဒီး တံာ်
ဆာဂုဆာဝါဆူကိာ်သူလုသုးမုခ်ခိာ်ခိာ်နီဒီးသုးမုခ်သံာ်ဘိခဲလါာ်အအိာ်လါ မ်သုကလါပုဒီးတံာ်ဂံာ်တံာ်ဘါ, တံာ်
အိာ် ဆူာ် အိာ် ခူ,တံာ်ကူာ်သုကူာ်ဘာ်, တံာ်ဒုးအတံာ် ကူာ် တရံးကျဲအဂုကတံာ် ဒီးမ်သုကနုာ်နုာ်ဒါထီာ်လါ
သုတံာ်အိာ်မုအပူန့ာ်တက့ာ်.

*****

လီာ်ခါာ်သးကညီပိတ်မုတ်ကရားအလံာ်ဆာဂုဆာဝါ
ဆူကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးပုးထီာ်(၇၃)ဝိတဝီ
၂၀၂၀နံာ်,လါယုလံ(၁၆)သီ

တနံးအံးမုာ်ဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးဆာကွာအလီာ်ပုးထီာ်(၇၃)ဝိတဝီနံာ်လီာ်. လါကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးဆာကွာ အမုာ်တနံးအံးပဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရား ပဟ့ာ်တံးယုးယီာ်ဒီးတံးလါကပီဆူပပုကလုာ်ခိာ်နံာ်,သိာ်ဒူဒီးပပုကလုာ်ကမုာ်ကိးဂါအအိာ်ဒီးဆာဂုဆာဝါဘာ်ခိာ်နံာ်သိာ်ဒူဒီးပပုကလုာ်ခဲလံာ်လါမံသုကပုးဒီးတံးဂံာ်တံးဘါ,တံးအိာ်ဆူအိာ်ချူ ဒီးနာ့ဒုာ်နာ့ဒါကိးဆာကတီာ်ဒီးနံာ် မုာ်ပတံးဆာဂုဆာဝါဘာ်သုနံာ်လီာ်.

လါကီာ်ပယီနံာ်ဘာ်ကွာတံးသဘူ အဆာကတီာ် တံးခွဲးတံးယာ်လါကညီပိတ်မုတ်ကရားဝဲဒီးကညီပိတ်မုတ်ကရားအကီာ် တအိာ်ဝဲနီတမံဘာ်အယံ ဒ်သိးကညီပိတ်မုတ်ကရားဘာ်တံးခွဲးတံးယာ်, တံးထဲသိးတုးသိးဒီး တံးစံာ်ညီာ်ပလီသးအကီာ်ကညီပိတ်မုတ်ကရားတဖာ်ဂုာ်ကျဲးစားဒီးကရားကရီထီာ်ဝဲဒုာ်ပပုကလုာ်တဖာ်လါကဂဲလီာ်တံးလါကလုာ်ဂုာ်ဝိအကီာ်နံာ်လီာ်.ဒ်အဝဲသုာ်အိာ်ဒီးတံးထံာ်လါအဂုအံးအသိးကရားကရီထီာ်ပုးသးစံာ်လါအအဲာ်အပုကလုာ်တဖာ်ဒီး ဟ့ာ်ဝဲဂံာ်ခိာ်ထံးသုးတံးမံလိတဖာ်နံာ်လီာ်. အဝဲသုာ်ထံာ်ဆိဝဲလါတံးဂဲလီာ်လါထံာ်ဂုာ်ကီာ်သးကလုာ်ဂုာ်ဝိအံးမုာ်တနံးကတုာ်လါတံးဂဲလီာ်လါကဘာ်ဖိာ်ထီာ်စုကဝဲအိာ်ထီာ်ဝဲသုအယံ လါတံးကဒီသဒါကွာပပုကလုာ်ကညီပိတ်မုတ်ကရားသးသမု, ဟံာ်ယီ, တံးလီာ်တံးကျဲးဒီးတံးစုလီာ်ခိာ်ခိာ်တဖာ်အကီာ် ဘာ်တံးဒုးအိာ်ထီာ်ဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးပုးထီာ်(၇၃)နံာ်, လါယုလံ-၁၆သီအနံးနံာ်လီာ်. တံးဒုးအိာ်ထီာ်ဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးပုးထီာ်(၇၃)နံာ်လီာ်. ဒ်သိးကညီပိတ်မုတ်ကရားအိာ်ကံးကျဲးဒီးကဒီထီာ်ထီထီာ်အကီာ်နံာ်လီာ်.ခိဖျိလါပအိာ်ဒီးပပုကလုာ်ခိာ်နံာ်သိာ်ဒူဒီး ထံဖိကီာ်ဖိတဖာ်လါအအဲာ်အပုကလုာ်ဒီး မံသကိးတံးလါတံးကဒီသဒါပပုကလုာ်ဒီးကလုာ်ဂုာ်ဝိတံးဖဲတံးမံ တဂါလါအလီာ်သနာ်အကျဲဒုာ်ဝဲအဂုကတံးအယံ ပပုကလုာ်အံးအိာ်ကံးဆိးကျဲးဝဲတုာ်လါမုာ်မဆါတနံးအံးပဝဲဒုာ်နံာ်လီာ်.

ပပုကလုာ်ပုကညီအံး ပတမုာ်ပုလါအအဲာ်ဒီးတံးသဘံာ်ဘုာ်ဒီး တံးအုာ်လီာ်ဆိးကွာဘာ်. ပမုာ်ပုတကလုာ်လါအအဲာ်တံးမုာ်တံးခုာ်ဒီး လါပကအိာ်မုာ်ဘာ်လါတံးသဘူ ဒ်ပုတကလုာ်အသိးအကီာ် ပဂဲဆာထာ်ဒီသဒါလါကွာပသးဒီးပါဆာကွာပဒုာ်ပဒါအံးအိာ်ဝဲအနံာ်ယံာ်အလါထာဘာ်ဆာ်တုာ်လါမုာ်မဆါတနံးအံးတံးမုာ်တံးခုာ်အမုာ်အတီလါပသးလီအီနံာ်ပတနံာ်ဘာ်အီဒီးဘာ်. တံးမုာ်တံးခုာ်တံးလဲကျဲအံးကတံးထီအသး, တံးသဘံာ်သဘုာ်, တံးကွာတလီ, တံးပုာ်တံးဖုးတံးဘာ်ယီာ်ဘာ်ဘီဒီးတံးဒုးတံးယာ်တဖာ်အိာ်ဒီးဝဲလါကညီပိတ်မုတ်ကရားတနီအပု, ကလုာ်ဒူာ်ဟီာ်ကဝီတနီအပုဒီးတံးပုာ်မုာ်ဖုးဖုးတဖာ်အိာ်ဒီးဝဲဒုာ်အဖါမုာ်နံာ်လီာ်.

တနံးအံး ဒ်အမုာ်ကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးအသိး ပအဲာ်ဒီးဒုးသုာ်နီာ်ထီာ်ကွာခိာ်နံာ်သိာ်ဒူဒီး ပပုကလုာ်ခဲလံာ်လါ ဒ်သိးပပုကလုာ်ကထုာ်ဖျဲးထီာ်ကွာ်လါတံးဆိာ်တံးမံနာ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး တုာ်ကွာလါတံးမံနာ်အဖီတံးအကီာ်တမုာ်ဝဲပုတဂါဒီး, ပုတဖုဒီးအမုာ်အဒါဘာ်. ကညီပိတ်မုတ်ကရားသးကရားမုာ်နံးပုးထီာ်(၇၃)နံာ်လီာ်အသိးပဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရားတံးကရားကရီခဲလံာ်အမုာ်အဒါအိာ်လါပကဘာ်ဟံးထီာ်ဖိာ်ထီာ်မုာ်လါပပုကလုာ်အကီာ်နံာ်လီာ်. ဒ်ခိာ်နံာ်လုာ်ဒီပုဒီပုဒီလါအဲာ်အပုကလုာ်ဒီး ဟ့ာ်လီာ်တုာ်အသးအါဂါ ဂဲဆာထာ်ဒီးဂဲလီာ်တုာ်လံဝဲအသိး ပဆာဒီးမုာ်လံာ်စွာ်ကိးလါခိာ်နံာ်သိာ်ဒူဒီးပပုကလုာ်လါမုာ်မဆါတနံးအံးတဖာ် ကဂဲဆာထာ်ဂဲလီာ်တံးပုးဒီးတံးယုတံးဖဲ, တံးသုာ်ဒုးသုး, တံးသုာ်တီသးရးဒီး တံးအဲာ်ပပုကလုာ်အသးနီာ်နီာ်လါပပုကလုာ်ကိးဂါဒီး တုာ်ပ

တုသကိးဆုတံမနာဖီတၢ်တစုန့ၣ်လီၤ. လၢပတၢ်ဂဲၤလိာ်တၢ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပူၤအဆၢ ကတီၢ် တၢ်လၢကမၤတံာ်တၢ်ဒီးကမၤလီၤဖးပပူၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ် ဘိပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးလၢပတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, ပတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအပူၤဒ်သိးတၢ်ခဲလၢာ်အသုတကဲ ထီၣ်က့ၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢပပူၤကလုာ်အဂီၢ်ဒီးပနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ဒ်အမ့ၢ်ခိၣ်ဝံး-၁၉တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဆၢကတီၢ်အသိး ပဟးထီၣ်က့ၤလီၤဒီး မၤလၢကပီၤ သကိးကညီဒီကလုာ်ကၤသးကရၢအမ့ၢ်နံၤလၢတၢ်လီၢ်တပူၤယီၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်ဆၣ် ပဆၢဂ့ၤဘၣ်ခိၣ်နံၤသိၣ်ဖူမုၢ်ခွါ ဒီး ပပူၤကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်လၢ မ်သုကပူၤဖျဲးဒီးဒုၣ်ဒါတၢ်ကူၣ်တရံးမၤအၢမၤသီ, တၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤ, တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီး တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ်ပကဟးဆူးတၢ်လၢကမၤလီၤဖးပပူၤကလုာ်တဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ် တက့ၢ်. မ်ပကဟံးလိာ်ပစု မၤသကိးတၢ်လၢပပူၤကလုာ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ယုယုဖိးဖိးတုပတုဆုပတၢ် မၤနာဖီတၢ်တစုန့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ဆၢမုၢ်လၢဒီးဆၢဂ့ၤဘၣ်သုဝဲကိးဂၤန့ၣ်လီၤ.

*****

နံၤကမ့ၢ်

ယၢန့ၣ်က့ၤဒ်အံၤလီၤ

ပိာ်ခွါတကၤအညါအိၣ်ထီၣ်တစဲးလံးဒီး ဟ်အဲၣ်တီၤဒီးဖိသၣ်မုၢ်ဖိတကၤလီၤ. ပိာ်ခွါအံၤပုၤသ့ၣ်ညါဒုၣ်အီၤလၢအမ့ၢ် က့ၢ်ပုၤဒီးအတၢ်အဲၣ်တီၤတအိၣ်ဘၣ်နီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤတခိၣ်ပိာ်လိာ်ခံးဒီးအတၢ်အဲၣ်တီၤမုၢ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်တီၤ မုၢ်တကၤဟးဟးဒီးအခိၣ်ဘၣ်တၢ်သါကလီၤယံၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒီးလီၤယံၢ်ကဒါက့ၤလီၤ. ပိာ်ခွါတကၤဘၣ်ယိၣ်လၢအ တၢ်အဲၣ်တီၤမုၢ်ကမဲာ်ဆူးအယိဝံၢ်ဆၢထၢၣ်ဝဲဒီးစံး.

ပိာ်ခွါ- တဘၣ်နီတမံၤဘၣ်. ယၢန့ၣ်က့ၤလၢညါဒ်အံၤလီၤ. ယဟးပိာ်လိာ်ခံးဒီးယတၢ်အဲၣ်တီၤ ယခိၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤယံၢ် တဘျီခံးဘျီယမဲာ်ဆူးဘျီယဟ်တုာ်ကွံာ်အီၤလီၤ.

ပိာ်မုၢ်- နၢန့ၣ်က့ၤဒ်အံၤ, ယၢန့ၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. ယမဲာ်ဆူးယကဟ်တုာ်ကွံာ်နၢလီၤ. ဒီးဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲချ ချ လီၤ.

*****

ကညီပိတ်မုတ်ကရားအလံာ်ဆာဂုဆာဝါ
ဆူကညီမိခဲလက်ဖဲလါခူးကံာ်စုအမုာ်နံာ်
ကညီနံာ် ၂၇၅၉နံာ်,ခရံာ်နံာ် ၂၀၂၀နံာ်

ကညီမိခဲလက်သုာ်သုာ်, တနံာ်အံာ်တုာ်ယီာ်ကစီးဝဲလါ လါခူးကံာ်စုအမုာ်နံာ်ကစီးလံာ်န့ာ်လီာ်. လါလါခူးကံာ်စုအမုာ်နံာ်တ
နံာ်အံာ် မ်ပဲကညီမိခဲလက်ကပူာ်ပူာ်ဒါ,မနံာ်အိာ်ကဲဒီးကသုာ်ဖဲသးညီသကိးဖဲလါခူးကံာ်စုအမုာ်နံာ်အံာ် ကိးနီာ်ဂါဒီး
တက့ာ်န့ာ်မုာ်ဝဲကညီပိတ်မုတ်ကရားအတံာ်ဆာဂုဆာဝါဆူသုာ်ကညီမိခဲလက်အအိာ်န့ာ်လီာ်.

ပဲကညီမိခဲလါခူးကံာ်စုအံာ် ပမအံာ်သုာ်လါလါခူးဒီးတလါညါန့ာ်လီာ်. မုာ်ဝဲတံာ်နံာ်သါအယံာ်အလါတခါလါမိာ်ပာ်ဖဲပုလါ
ပူာ်တဖာ်ပာ်တုာ်န့ာ်ပူာ် အိာ်ဒီးအခိပညီလါအလုာ်ဒိာ်ပူာ်န့ာ်လီာ်. အလီာ်အိာ်လါပဲကညီမိတဖာ် ပကဟ်လုာ်ဟ်ပူာ်
တံာ်နံာ်သါယံာ်လါအံာ် ဒ်သိးဖိလံာ်လါခဲတစါဘာ်တစါကဟံးယာ်ကျါဝဲဒီး လုာ်လုာ်ထုသနူအံာ်သုာ်တလီာ်မာ်တဂုအဂီာ်
န့ာ်လီာ်.

ကညီမိခဲလါခူးကံာ်စုအံာ် တဘာ်တံာ်တဟ်ပနီာ်အိာ်အမုာ်တံာ်စုတံာ်နံာ်အတံာ်ရဲာ်တံာ်ကျဲတခါဘာ်. တံာ်ဟ်အိာ်အံာ်အမုာ်
ကညီမိလုာ်လုာ်ထုသနူတံာ်ရဲာ်တံာ်ကျဲတခါလါ အတအိာ်ဒီးတံာ်အန့ာ်အဆာဘာ်န့ာ်လီာ်. တံာ်ဟ်ဖိာ်ထီာ်သးလါတံာ်
သးတဖျာ်ယီာ် လါတံာ်လဲထီာ်လဲထီာ်အဂီာ်န့ာ် မုာ်တံာ်ပနီာ်အဂုဝဲတခါလါပပူာ်ကလုာ်အတံာ်မနုာ်အဂီာ်န့ာ်လီာ်. ပက
ဘာ်သုထံာ်လုာ်လုာ်ထုသနူတံာ်ဆဲးတံာ်လါဒီးတံာ်ဘုာ်တံာ်ဘါအတံာ်လီာ်ဆီဖျါဖျါဆံာ်န့ာ်လီာ်. ပမုာ်ထံာ်ယါယုာ်အီ
န့ာ် ကဲထီာ်ဝဲတံာ်သဘံာ်သဘုာ်, တံာ်လီာ်မုာ်လီာ်ဖးဒီး ဘာ်ဒီးက့ာ်ကညီမိတံာ်ယုာ်တံာ်ဖိးသုဝဲဒ်အယံာ် အလီာ်အိာ်လါပဲ
ကိးဂါပကဘာ်အိာ်ဒီးတံာ်ပလီာ်သုာ်ပလီာ်သး,တံာ်ဒီးသုာ်ဒီးသးသုသုဘာ်ဘာ်လါတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲခဲလါအဖိခိာ်န့ာ်
လီာ်.

တံာ်မလါခူးကံာ်စုအတံာ်ရဲာ်တံာ်ကျဲအံာ် မုာ်ဒ်သိးကညီမိလါလီာ်ဘူးလီာ်ယံာ်ခဲလါက ဟ်ဖိာ်ထီာ်အသးဒ်ပူာ်တဖျာ်ယီာ်
တထာယီာ်, တကလုာ်ယီာ် အိာ်ဒီးတံာ်ဆာဂုဆာဝါဒီး သုာ်ကုသးပုာ်တံာ်သိာ်လီာ်သီလီာ်လါအဂုတဖာ်န့ာ်လီာ်. လါတံာ်ကံာ်
စုအကတီာ် ဘာ်တံာ်သုဝဲတံာ်ကံာ်စုအပိးအလီာ်ဒီး တံာ်ဖိတံာ်လံာ်တမံာ်လုာ်လုာ်လါအိာ်ဒီးအခိပညီလါအဂုဒီး အခိပ
ညီယံာ်ဒိာ်မးန့ာ်လီာ်.လါလါခူးကံာ်စုအကတီာ်အံာ်မ်ပကသုာ်နီာ်ထီာ်လါခူးကံာ်စုတံာ်ပနီာ်တမံာ်လုာ်လုာ်လါအိာ်ဒီးအ
ခိပညီလုာ်ဒိာ်ပူာ်န့ာ်အံာ်ဒီးဟ်ဖိာ်ထီာ်လီာ်က့ာ်ပသး, မးဒိာ်ထီာ်အါထီာ်တံာ်အဲာ်ပူာ်ကလုာ်သးလါပပူာ်ဒီး ဂဲဆာထာ်
သကိးဒုဒုယုာ်လါတံာ်မုာ်တံာ်တီအပူာ် လါပပူာ်ကလုာ်အဂီာ် ဖဲပပူာ်ကလုာ်မုာ်ဘာ်ကွာ်ဆာ်မဲာ်ဒီးတံာ်ကီတံာ်ခဲတမံာ်လုာ်
လါ,တဘျီလုာ်လုာ်န့ာ်တက့ာ်.

ဆာကတီာ်ခဲအံာ် ပထံာ်လီာ်ကီာ်ပူာ်ကမုာ်တဖာ် ဘာ်ကွာ်ဆာ်မဲာ်ဝဲဒီးခိာ်ယုာ်န့ာ်တံာ်ကီတံာ်ခဲ ဒီးထံာ်ကီာ်သးတံာ်ဆီာ်
သနံးအါမံာ်အါကလုာ်န့ာ်လီာ်. ဒုာ်ဒါတဖာ်သုဝဲတံာ်ဒုးကုာ်တရံးအကျဲအအာအသီအကလုာ်ကလုာ် ဒ်သိးကဒုးနုာ်
ကွံာ်ဝဲပပူာ်ကလုာ်ပူာ်ကညီအံာ်န့ာ်လီာ်. လါတံာ်ကယဲာ်လီာ်ကွံာ်တံာ်ကီတံာ်ခဲဒီးတံာ်သဘံာ်သဘုာ်သုာ်တဖာ်အံာ်အဂီာ် ပ
လိာ်ဘာ်ကညီမိခဲလက်အဂံာ်အဘါဒီးအတံာ်မလါသကိးတံာ်လါတံာ်သးတဖျာ်ယီာ်ဒ်သိးပကဒီးန့ာ်ဘာ်က့ာ်တံာ်မုာ်တံာ်ခုာ်.
တံာ်ထံာ်သိးတုာ်သိးဒီးပကမုာ်ပူာ်လါအမနုာ်ဒုာ်ဒါအအာအသီတဖာ်အံာ်အဂီာ်န့ာ်လီာ်.

လါခဲကတံာ်, ဖဲလါခူးကံာ်စုအမုာ်တနံာ်အံာ် မ်ကညီမုတ်ကညီခါခဲလါက အိာ်ဆူာ်အိာ်ခါ ဒီးကမလါကပီဘာ်လါခူး
ကံာ်စုအမုာ်နံာ်အံာ် ပုာ်ဒီးတံာ်သုာ်ဖဲသးညီဒီး စိာ်မုစိာ်ဂဲလါခူးကံာ်စုအသးသဟီာ်လါပပူာ်ကိးဂါန့ာ် မုာ်ပဲကညီပိတ်မုတ်
ကရားအတံာ်ဆာဂုဆာဝါဆူသုအိာ်န့ာ်လီာ်.

မံသုကပူာ်ဒုာ်ပူာ်ဒါကိးနီာ်ဂါဒီးန့ာ်တက့ာ်.

ကညီပိတ်မုတ်ကရားအတံာ်ကမံးတံာ်
လီာ်ခါာ်သး

ကညီမိမိမုခ်ကရားခဲးကစံအလံာ်ဆာဂုဆာဝါဆုကညီမိမိမုခ်လား
ဖဲကညီမိမိမုခ်မုခ်နံ့ပျဲထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီ
၂၀၂၀နံၣ်,လါအိကုာ်-၁၂သီ

တနံ့အံၤမုခ်ဝဲ ကညီမိမိမုခ်မုခ်နံ့ပျဲထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီန့ၣ်လီၤ. လါမိမိမုခ်မုခ်နံ့တနံ့အံၤ ပဟ့ၣ်တၢ်ပုး
ယီၣ်ဒီးတၢ်လါကပီၤဆုကညီမိမိမုခ်ကလုာ်မိမိမုခ်လုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးဆာဂုဆာဝါဘၣ်မိမိမုခ်မုခ်နံ့
ကညီမိမိမုခ်နံ့သိၣ်ဒုးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိမဲလၢလါမိမိမုခ်မုခ်နံ့တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ,တၢ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ဆုၣ်,မုခ်နံ့အိၣ်ကဲ,နုာ်
နုာ်နုာ်ဒီးမိမိမုခ်မုခ်နံ့တနံ့အံၤလါသးတဖျၢၣ်ယီၤယုယုန့ၣ်မုခ်ပတၢ်ဆာဂုဆာဝါအိၣ်အအါန့ၣ်
လီၤ.

မုခ်နံ့တနံ့အံၤလါပဝဲကညီမိမိမုခ်တဖၣ်အဂီၢ်မုခ်နံ့တနံ့လါပတကြးသးပုးနီၣ်ဒီးပသးပုးနီၣ်အီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်
လီၤ.မုခ်စံၣ်စိန့ၣ်မုခ်နံ့တနံ့လါပခိၣ်န့ၣ်လုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးသမူလါထံကီၢ်ဒီးအပုၤကလုာ်အ
ဂီၢ်ဒီးဘၣ်သံဝဲဆုၣ်မဲာ်ကဲမဲာ်အယီၤ လါတၢ်သ့ၣ်နီၣ်မိမိမုခ်မုခ်နံ့ဒိၣ်န့ၣ်လုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ယုာ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်
သိၣ်ဒုး,ထံဖိကီၢ်ဖိမဲလါအဟ့ၣ်လီၤအသ့ၣ်ထံသးသမူဒ်မိမိမုခ်မုခ်နံ့လါကညီမိမိမုခ်တၢ်ဟံၤဆာတၢ်လဲၤကျဲဒီးတကတီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်
အလီၢ်အိၣ်လါပဝဲကညီမိမိမုခ်တကလုာ်ကဘၣ်ဟံၤဒိၣ်ဟံၤကဲဒီးဟံၤလုာ်ဟံၤပွၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီမိမိမုခ်သ့ၣ်စ့,လါပပုၤကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျးဒီးတၢ်သဘျူ အဂီၢ်ပကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တိလါပအိၣ်ဒီးပပုၤ
ကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်မိမိမုခ်မုခ်နံ့လါအကုာ်ကျဲးစးဂဲၤလီၢ်ဒီးဂံၢ်လီၤတၢ်အသ့ၣ်ထံအါတၢ်မးစးထီၣ်လါတၢ်ဟံၤဆာစးထီၣ်ဒီးတုၤလါ
ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.မိမိမုခ်မုခ်နံ့တဖၣ်အတၢ်လုာ်ထီၣ်ကွံာ်အသ့ၣ်ထံသးသမူအံၤတမုခ်လါတၢ်မဆူၣ်ဒီးတၢ်လုာ်ထီၣ်ကလီဝဲ
လါအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်ဘျူးဘၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.လုာ်ထီၣ်ဝဲလါပုၤဒီးတကလုာ်အဂီၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မုခ်လုာ်တိာ်ဟံၤလါ
အဝဲသ့ၣ်မုခ်သံဘၣ်ဆၣ် အဖိအလံၤကညီမိမိမုခ်,စိလါခံသ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်မုခ်အိၣ်ခုၣ်,အိၣ်ဘၣ်ကုၤလါအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲ
အထံအကီၢ်ဒီးအတၢ်ဟံၤဆာဒုၣ်ဝဲအဖိလၢန့ၣ်လီၤ.တၢ်တိာ်ဟံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတလါထီၣ်ပျဲထီၣ်ဒီးတၢ်ဟံၤဆာအတၢ်
လဲၤကျဲအံၤတကတၢ်ဒီးဝဲဒုၣ်ဘၣ်.ဒ်ပုၤတစိလဲၤဒီးပုၤတစိဟဲဝဲအသိး အလီၢ်အိၣ်သပုၤကတၢ်လါပဝဲကညီမိမိမုခ်
ပကယီၢ်ထီၣ်သကိးမိမိမုခ်မုခ်နံ့လီၢ်ဒီးဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤကလုာ်မုခ်လါမိမိမုခ်မုခ်နံ့ပဟ့ၣ်တၢ်ဝဲတဖၣ် ဒီးမိမိမုခ်
တၢ်လါတၢ်သးဆုၣ်သးဒုးတုၤပတုၤသကိးဆုၣ်တၢ်မနုၤအဖိတၢ်တစုန့ၣ် မုခ်ပတၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လီၢ်ပသး လါမုခ်တနံ့
အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီမိမိမုခ်ဂဲၤဆာထီၣ်ဟံၤဆာထီၣ်ဒါက့ၤ န့ၣ်ဒါလါအအါအသီတဖုအံၤ ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤအထံအကီၢ်,
တၢ်ထံသိးတုၤသိး,တၢ်မုခ်တၢ်ခုၣ်တၢ်သဘျူ ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဒီးဟဒီးဆုၣ်လီၤသးန့ၣ်လီၤ.ကညီမိမိမုခ်အတၢ်ယုၤထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
အံၤန့ၣ်ဒါတဟ့ၣ်လီၤဝဲအမဲာ်ညါ န့ၣ်ဒါသုးဒဲးတၢ်ကူၣ်တရံးအသီအကလုာ်ကလုာ် ဒ်သိးကမိမိမုခ်မုခ်နံ့ပပုၤကလုာ်,မိမိမုခ်
ဟးဂီၢ်ပပုၤကလုာ် ဒီးမိမိမုခ်မုခ်နံ့ဆါသးဝဲ ပကညီမိမိမုခ်လါ နီၢ်ခိၣ်ဒီးနီၢ်သးအံၤ အိၣ်ဒီးဝဲတုၤမုခ်မဆါတနံ့အံၤန့ၣ်လီၤ.
န့ၣ်ဒါပယီၤကိးသတြီထီၣ်ဝဲလါကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုခ်တၢ်ခုၣ်လါထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကိးသတြီဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤခဲ
လၢ် မုခ်ဒုၣ်တၢ်အယီၤအဘျူ ဒီးတၢ်လံၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤတၢ်တတီတတြီ,တၢ်ဒုးတၢ်ယုၤ,တၢ်
မိမိမုခ်ဒိဝဲဒုၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ် ဒီးတၢ်မိမိမုခ်မုခ်နံ့ဖိသဝီဖိလါအတၢ်ကမုခ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးဝဲလါကညီ
ဟီၣ်ကဝီၤဒီးကလုာ်န့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပုၤတုၤမုခ်မဆါတနံ့အံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုခ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲအံၤ
တဟဲစိၣ်န့ၣ်ကညီမိမိမုခ်လါတၢ်လါတၢ်ပျဲဒ်တၢ်ဂဲၤလီၢ်တၢ်ဝဲအသိးဘၣ် အမဲာ်ညါ ကဲထီၣ်က့ၤဝဲလါတၢ်ဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘီဒီး
တၢ်ပျဲတၢ်ဖုးအလီၢ်လါပပုၤကလုာ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိမဲတဖၣ်အဂီၢ်အါမးန့ၣ်လီၤ.ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုခ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ရဲၣ်

တၢ်ကျဲအံၤအယံၤ ပုၤဒိန်ကျိန်ဒိန်စ့, ခိပနံၣ်, ထံဂုၤကီၢ်ဂုၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် ဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး ဟဲန့ၢ်လီၤယုဝဲနီၢ် ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်, မၤဝဲတၢ်တၢ်ကျိၣ်တၢ်စ့, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘျးတဖၣ်အါမးအယံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ် ဆံးလီၤစ့လီၤလၢပပုၤကလုာ်အတၢ်ဒိန်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်သးအိၣ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကညီဖိခဲလၢ်လၢ, ပကညီတၢ်ဟံးဆၢတၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤတဝံၤဝဲဒုၣ်ဒီးဘၣ်. တၢ် မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်သဘျု လၢပလိၣ်ဘၣ်အါန့ၢ်ပတဒီးန့ၢ်ဘၣ်အါဒီးဘၣ်. စုကဝဲတၢ်ဒုးဒိန်ဒိန်မုၢ်မုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဒုးပုၤလၢကျဲအကပကပၤဒ်သိးပပုၤကလုာ်တဂၤဒီးတဂၤ, တဖျၢ်ဒီးတဖျၢ် ကလီၤမုၢ်လီၤဖးကွံာ်ဝဲအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒုၣ် ဒါပယံၤသ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ပုၤလၢအစံးကတိတၢ်သ့ဘၣ်ဆၣ်တမုၢ်ပုၤလၢအဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါလၢအတၢ်စံးတၢ်ကတိသ့ၣ်တဖၣ်အ ဖိခိၣ်ဘၣ်. ဟီၣ်ခိၣ်မုၢ်သဩဒီးသဩဒီး တဲဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အတၢ်သီထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟံးဖျါ ထီၣ်ဒုၣ်အသးထီၣ်ဘိလၢအမုၢ်ပုၤအဂုၤအဝါဒီးသုဒီးဒုၣ်ကျဲအကျဲသီလၢကဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤကညီကလုာ်ဒီးန့ၢ်ကလုာ်ထံ ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဖိခိၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢ ပဝဲကညီဖိခဲလၢ် ပကထီၣ်ယုထီၣ်ဖိးလိာ်က့ပသး, အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပုၤသးဆါ, တၢ်သးသဒုၣ်လၢအဂုၤဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒီပသးထီၣ်ဘိဒ်သိးပသ့တကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပဒုၣ်ပ ဒါအဂီၢ်တဂုၤ ဒီးပကမုၢ်ပပုၤကလုာ်အဂံၢ်အဘါနီၢ်နီၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပမုၢ်လဲၤတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးသးကဖိလိာ် ဒ်တပီၢ်တ လိၣ်ပဒဲတဒုအသိးန့ၢ်ပတုၤဆူပတၢ်မၤနၢၤအဖိတၢ်တသ့ဘၣ်အမဲာ်ညါပကတုၤသကိးဆူတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤခဲလၢ်န့ၢ် လီၤ. လၢတၢ်ဂဲၤလိာ်ဒီးတၢ်ဟံးဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အပူၤပဆၢဂုၤဘၣ်သုလၢမံၤသုကပျဲဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်အိၣ်ကုာ်အိၣ်ပျဲ, ပူၤဖျးဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲတၢ်တြီၤမၤတံာ်တၢ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီးတုၤသကိးဆူတၢ်မၤနၢၤဖိတၢ် လၢအဆိ အချ့န့ၢ်တက့ၢ်.

လီၢ်ခါၣ်သးပၤဆုတၢ်ကမံးတံာ်
ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ

*****

နံၤကမ့ၢ်

မုၢ်သုဒီးသုဒ်သိး, မုၢ်ဝါဒီးဝါဒ်သိး

သုးကျိၤတဖုလဲၤလီၤသုးကျိၤလၢတၢ်မဲာ်ညါလီၤ. အိၣ်သကိးအိၣ်သကိးဝံၤ ပိာ်လိာ်ခံလၢပုၢ်ပုၤတၢ်လီၢ်တတီၤ န့ၢ်လီၤ. ပိာ်လိာ်ခံတသီၣ်တသဲဘၣ်, လဲၤတၢ်တဂၤဂၤတဂၤတုၤအတုၤလၢတၢ်လီၢ်အ လီၢ်ဘၣ်တတီၤဒီး ဆုၣ်နီၤအိၣ် ဘျးအိၣ်သါဒီးကွၢ်လိာ်မဲာ်နံၤကမ့ၢ်ကမ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

သုးခိၣ် - သုနံၤဘၣ်မနုၤလဲၣ်. သုးဖိတဖၣ်ဖျါလဲးလီၤအလီၤဘျးဘျးနံၤကမ့ၢ်ကမ့ၢ်ဒီးတဲဆၢသုးခိၣ်လၢတဘၣ်နီၣ်တမံာ် ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

သုးခိၣ် - တဲယၤမုၢ်တီ, တၢ်ဒုမကၢ်တဖၣ်န့ၢ်တအ့ၣ်သုနီၣ်တဂၤယါ. သုးဖိတဖၣ်ကိးဂၤဒီးတဲဆၢအီၤလၢအ့ၣ်ပုၤလီၤ.

သုးခိၣ် - တၢ်ဒုအ့ၣ်သုဒီးသုတတဲဘၣ်လဲၣ်. သုးဖိတဖၣ်တသီၣ်တသဲလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤလီၤ. သုးခိၣ်တဲကဒီး တၢ်အ့ၣ်သုန့ၢ်လၢယလီၢ်ခံဒီးလီၤ. ယမုၢ်တဲဆိန့ၢ်ကအ့ၣ်ထဲယၤတဂၤဒီးတအ့ၣ်ဘၣ်လၢသုအယံၤယခိးတုၤလၢအ အ့ၣ်ဘၣ်ဒီးသုလီၤ. (မုၢ်သုဒီးသုဒ်သိး, မုၢ်ဝါဒီးဝါဒ်သိးဒုကမုၢ်တၢ်တခါအံၤလီၤ.)

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢပာ်ဒုာ်ပာ်ကမာ်ထီဒါ ကီာ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်အတာ်မၤသံကညီထံဖိကီာ်ဖိကမုာ်ဆုာ်ဆုာ်ကလံာ်

မုာ်နံၤ- ၂၁သီလၢယုၤလံ ၂၀၂၀နံာ်

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢပာ်ဒုာ်ပာ်ကမာ်ထီဒါပယီၤသုးခံဂၢအတာ်မၤသံဆုာ်မဲာ်ကဲၤမဲာ်နီၢ်မုာ်နီၢ်လၢအမုာ်ကမုာ်ဖိတၢကလၢကညီကီာ်စဲာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံပိာ်မုာ်သးစၢ်, လၢအမုာ်ဖိသၢဂၢအမိာ်လၢအတၢမၤတၢ်နီတမံၤ လၢကဒုးအိာ်ထီာ်တၢ်လီၤပံၤလီၤဖုးတၢကအံၤ ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီာ်ကဒါက့ၢတၢ်သအုးသပူၤတဖၣ်လၢပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်မၤဝဲအဂ့ၢန့ၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုာ်ကရၢယုၤထီာ်ဝဲလၢပယီၤသုးဖိခံဂၢအံၤတၢ်ဘၣ်ဖိဒုးယာ်, ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢဝီတဘျီယီလၢကမုာ်စံာ်ညီာ်ကီာ်ဘျီအဖိလၢအိာ်ဒီးတၢ်မၤအါဖျိဖျိဖျါဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံသးစၢ်မုာ်အံၤအိာ်ဖျါတြၢာ်ကလံာ်လၢမုာ်တၢ်ထီဒါထံလီၢ်ကီာ်ပူၤဒီးထံဂုၤကီာ်ဂၤသဲးစဲၤခါလၢန့ၣ်လီၤ. အကတီာ်တုၤယီၤဝဲခဲအံၤလၢပယီၤပဒိာ်ကဘၣ်ဟူးဂဲၤဝဲဆုာ်ဆုာ်လၢကဒုးအိာ်ထီာ်ဂံၢ်ခိာ်ထံးတၢ်ဘျာ်သဲးစးန့ၣ်လီၤ.

ဒ်လီၢ်ကဝီၤပုၤဘၣ်မုာ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်ဟံၤဖျါထီာ်ဝဲအသိး, နီၢ်မုာ်နီၢ်ဘၣ်တၢ်ခးသံအီၤ ဖဲလၢယုၤလံ(၁၆)သီအဆၢကတီာ်ဖဲပယီၤသုးဖိခံဂၢဟးထီာ်လၢအသုးကလၢအပူၤလၢအအိာ်ပတုာ်ဖဲသီခါဖျါလၢမုာ်ဆါခိတၢ်အိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူပိာ်လိထံာ်သဝီဒီးလဲၤန့ၣ်လီၤဆူနီၢ်မုာ်နီၢ်အဟံာ်ဒီးယုာ်ဒုာ်ထာ်ဝါကလီတဖျါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲယုာ်တရံးယီၤအသးကတီာ်ပယီၤသုးဖိအကျါတၢကဆဲထီာ်အကျိဒီးခးနီၢ်မုာ်နီၢ်အမဲာ်ချံလၢစ့ၣ်တကပၤ, အကိာ်ပူၤဒီးအသးန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီ ဟံးန့ၢ်ဆုာ်ဝဲအတာ်ထုးတၢ်တီၤလၢအမုာ်ထူလၢအိာ်လၢအလီၤတဘျီယီဝံၤယုာ်ထီာ်ကွံာ်ဝဲဆူသဝီချၢန့ၣ်လီၤ. နီၢ်မုာ်နီၢ်တအိာ်ဒီးစုကဝဲၤနီတမံၤဒီးတမပျံၤမုးစ့ၢ်ကီၢ်အဝဲသ့ၣ်နီတမံၤဘၣ်.

တၢ်မၤအါမၤသီထံဖိကီာ်ဖိလၢ တလီၤကံာ်ပုၤကူပုၤကညီအံၤ မုာ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်အတာ်မၤ လၢ အိာ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးဒီးမုာ်တၢ်ကူၣ်တရံးအကျဲလၢ တၢ်ကမၤဟးဂီၤပုၤထံဖိကီာ်ဖိဒီးဟီၣ်ခိာ်ဖိအခွဲးအယာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမုာ်ဝဲ ကျဲကူၣ်တရံးတဘိလၢကဒုးဆုာ်ထီာ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်အတာ်စိတၢ်ကမီၤ ဒ်သိးကဆိာ်တံာ်မၤနၢၤကလုာ်ဒုာ်ကမုာ်တဖၣ် ဒ်သိးကအိာ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတာ်ဒိာ်စိအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအါမၤသီတဖၣ်အံၤဟံၤဖျါထီာ်ဝဲတၢ်အုာ်သးဒီးတၢ်မၤလီၤတံာ်ပယီၤသုးဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပျါပုၤဖျဲးအီၤ ခိဖျိသနူလၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီာ်အီၤလၢ ကီာ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ် ဒ်သိးတၢ်ကပျါပုၤပုၤမၤကမာ်တၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်စံာ်ညီာ်ပိတုၤအကျိအကျဲတဖၣ်လၢ အအိာ်ကဘျံးကဘျာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်ဒုာ်ပိာ်မုာ်တဖၣ် ညီန့ၢ်ကဲထီာ်ဝဲပုၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤဆုာ်မၤစိးအီၤ ခိဖျိထံကီာ်ပဒိာ်တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢဝဲတၢ်မၤဆုာ်မၤစိးဒီးတၢ်မၤတရီတၢ်ပါတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်တုၤလၢအဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အသုးသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးအတာ်မုာ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မုးတၢ်ရံၢ်တဖၣ် တၢ်ဟံၤဖျါထီာ်ဒုာ်ထဲစ့ၢ်ခါစိးဒီး ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်လၢအဟံၤဖျါထီာ်တၢ်တဖၣ် ညီန့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီၤတြၢာ်ဘၣ်. တၢ်မၤအါထီာ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိာ်တၢ်အိာ်ဖျါလၢကလုာ်ဒုာ်

ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတဖၣ် ငးအါထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးလၢ တၢ်ကဟ် ဖျါထီၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ်လၢအဘၣ်ဃးပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်အတၢ်
မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် ငးသိးတၢ်ကဒိးန့ၢ်တၢ်တီၢ်တြၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်တၢ်ဘျၢသဲ
စးအဖီလၢ် ပယီၤပဒိၣ်ဒီးပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါ ငးထံကီၢ်ပဒိၣ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါအသိးလၢတၢ်က
ဟ့ၣ်တၢ်ဒီသအကမုၢ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါအကျါ ပၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်က
ဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါလၢတၢ်ကယိထံ,ဟံးဂ့ၢ်ဝီၤဒီးစံၣ်ညီၣ်တၢ်မၤကမၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢဘၣ်ဘၢကီၣ်ကးတၢ်ဆၢတၢ် (၂၁၂၂) ဃုထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီၤကီၢ်မ့ၣ်လၢအထီၣ်ပိာ်
မုၣ်တဖၣ်,ငးသိးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘီဒီးတၢ်လၢငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်
ဘၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢပိာ်မုၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ငးတၢ်လၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်ဒီးလၢယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ကခွၢ်, ခွဲးဒီးရၢခၢၣ်ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ်လဲာ်ထီၣ်ဝဲလၢ
စ့ၤလၢအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ခးပညိၣ်အီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢအစီၤစ့ၤတဖၣ် သက့ၤထံကီၢ်ဒီ
ဘၣ်ဖဲလၢကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်မၤဆူးမၤဆါ,မၤသံမၤဝီ,မၤတရီၤတပါပိာ်မုၣ်တဖၣ်,ဖိၣ်ငးယၢ်ပုၤကမုၢ်လၢတဖိးဒီးသဲစး
တကးဒံးဘၣ်စူးကါကဘီယူၤတဖၣ်လၢခးလီၤကျိတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးပနီၣ်တၢ်အဆၢဆူၤသဝီလၢဟီၣ်ကဝီၤတ
ဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်ဆဲးစူးကါဒံးဝဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါနီတဖဲဒီး တအိၣ်ဒီးတၢ်
သ့ၣ်ညါဟံးကဲသးသမူလၢအဝဲသ့ၣ်မၤသံမၤဟးဂီၤကွၢ်ဝဲတဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ
ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကထုးကွၢ်အသးကလၢတဖၣ်လၢအိၣ်ဆီလီၤသးလၢကမုၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး
လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်ငးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သးအိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ဒီးတၢ်မၤဘၣ်
လိာ်ဖိးလိာ်က့ၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကအိးထီၣ်ကျိကျဲၣ်ငးသိးတၢ်ကမၤတၢ်လီၤဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးသ
ဘျၢလၢကမၤနီၣ်မၤယါဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ် လၢကလုာ်ဖျါဟီၣ်က
ဝီၤတဖၣ်အပူၤ ခိဖျိတၢ်ယိထံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိသဘျၢလၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ် (IIMM) ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်မိာ်သီလီၤ
ဆီလၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်အမ့ၢ် (Special Rapporteur) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယုထီၣ်စ့ၢ်ကိးဆူကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီးပယီၤသးမုၢ်
ဒိၣ်အအိၣ် ငးသိးကမၤကတၢ်ကွၢ်တၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢအဘၣ်တၢ်မၤကမၣ်အီၤလၢပဒိၣ်ဒီးသး
အပူၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဘီဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤထံဂျၢကီၢ်သဲးဒီးသဲးဂ့ၢ်ဝီ ငး
သိးကမၤလီၤတၢ်တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါဒီးသဲးတၢ်ဒိၣ်စိတဖၣ်ကအိၣ်ဝဲလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤ
ဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးသးမုၢ်သံၣ်ဘီဒီးပၤကီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်လၢကမုၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအဖီလၢ်ဒီး မၤလီၤ
တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိာ်တုၤသန့လၢအမၤတၢ်လၢတၢ်သဘျၢ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်မုၣ်နီၤအသးသမူတကြးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢတၢ်ကလီကလီအပူၤဘၣ်. အဝဲအဖိအလံာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တကြး
လၢကမ့ၢ်ဖိၣ်ယဲးဒီး ကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအမိာ်န့ၢ်ဘၣ်. အဝဲအဖူအသဝီ,အပူၤတတၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တကြးလၢက
ဘၣ်အိၣ်မူဝဲလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖးအပူၤ ခိဖျိတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤအယိန့ၣ်ဘၣ်. ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်တဖၣ်တကြးလၢအဝဲ
သ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်မူဝဲလၢအနံၣ်လၢအဆံတဖၣ်အဆံ လၢတၢ်ငးတၢ်ယၢ်အတက့ၢ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်ငးအိၣ်ထီၣ်အီၤ
လၢပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကိးဂၤဒဲး ပလိာ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်မူလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢ
ကတီၢ်ဘၣ်လံာ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီးပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်အဂီၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါလၢ တၢ်ကဘၣ်ဟံး
ထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်အရၤလၢပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်မၤအမၤသီတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကျိး-

- ၁.သရၣ်မုၣ်ကညီဖိ- + ၆၆၈၁၀၂၉၅၅၀၃
- ၂.သရၣ်မုၣ်စ့စ့ဟဲ- + ၆၆၈၉၂၆၆၈၅၇၃

*****

ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးနှင့် သွေးစည်းညီညွတ်ရေးနှင့် ရေရှည်ခံသောဖြေရှင်းမှုတို့အတွက် တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်။ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် နေထိုင်ကြသောဒုက္ခသည်များ၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပေးသည့် ရေရှည်တည်မြဲသောဖြေရှင်းမှုများကိုဖော်ဆောင်ရန် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KWO)က ယနေ့ကျရောက်သောကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့တွင် တိုက်တွန်းလိုက်သည်။ ဒုက္ခသည်များသည် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ အခက်အခဲများစွာကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသော်လည်း ဒုက္ခပေါင်းစုံကို ကြုံကြုံခံရဆိုင်ခဲ့ကြသည့် ဒုက္ခသည်ပေါင်း ၉၀,၀၀၀ ကျော်ရှိသည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအားလုံးကို ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး(KWO)က ရှုတ်ချသည်။

ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KWO)သည် ဒုက္ခသည်များအတွက် ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခြင်း၊ နေရပ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းများအကြား ပြန်လည်နေရာယူခြင်းစသည့် ရေရှည်ဖြေရှင်းမှုနည်းလမ်း (၃) သွယ်ကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းများနှင့်အညီ အကြံပြုထားသည်။ ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခြင်းလုပ်ငန်းများကို ရပ်ဆိုင်းထားစဉ်တွင် အချို့သူများအတွက် နေရပ်ပြန်ရန်အလျဉ်းသင့်သည့်အတွက် နှေးကွေးသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သော်လည်းဒုက္ခသည်ပေါင်း ၁၀၀၀ကျော် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ နေရပ်ပြန်ရန်ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးခြင်းသည် ဒုက္ခသည်အများစု မှာ ကရင်ပြည်နယ်တွင် ရင်ဆိုင်ရမည့်မသေချာမရေရာမှုနှင့် ဘေးန္တရာယ်များထက် ဒုက္ခသည်စခန်း၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ပိုမိုလိုလားကြသည်မှာပေါ်လွင်နေသည်။ယခုအချိန်သည်ဒုက္ခသည်များ ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းတွင် နေသားကျနေထိုင်နိုင်ရေးကို စတင်စဉ်းစားအကောင်အထည်ဖော်ရန် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။

ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KWO) သည် ဒုက္ခသည်များကိုထိုင်းနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းလုံခြုံဘေးကင်းစွာနေထိုင်ခွင့်ပေးထားသည့် ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရ၏ရက်ရောမှု၊ သဘောထားကြီးမှုအတွက် အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြားတွင်ဒုက္ခသည်များ အိမ်ရှင်နိုင်ငံများ၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးများတွင် အားဖြည့်ပါဝင်ကြသည့်နိုင်ငံသားများအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့နေရာချကြသည်။လွတ်လပ်၍ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ်ကိုယ်ရပ်တည်နိုင်ရန်အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့်ဒုက္ခသည်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်များသည် မိမိတို့၏ မိသားစုများ အတွက် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်ရန် တရားဝင်အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လိုလားကြသည်။ အနာဂတ်ကိုမျှော်ကြည့်ပါက ဒုက္ခသည် များတွင် ရှိသောကျွမ်းကျင်မှုများသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည့်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တိုးတက်ရေးတွင်သာမကမိမိတို့၏ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ပုံမှန်ဝင်ငွေရရှိနိုင်ရန် ဒုက္ခသည်စခန်းပြင်ပတွင် တရားဝင် အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့်များရရှိလာနိုင်မည်ဟုမျှော်လင့်မိပါသည်။

ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KWO) ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး နော်ကညောဖော က"ထိုင်းနိုင်ငံအနေနဲ့ သန်းနဲ့ ချီတဲ့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတွေကို တရားဝင်အလုပ်လုပ်ခွင့်လက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်တယ်ဆိုရင် နယ်စပ် တစ်လျှောက်မှာနေထိုင်နေကြတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေကိုလည်း စခန်းပြင်ပမှာအလုပ်ထွက်လုပ်နိုင်ဖို့ အလားတူ အခွင့်အလမ်း တွေဖန်တီး ပေးသင့်ပါ တယ်။ ဒီလိုလုပ်ဖို့အတွက်ဆိုရင် ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရအနေနဲ့ နှလုံးသားကို ဖွင့်ပြီးလူ့အခွင့်အရေးနဲ့ ဒုက္ခသည် အခွင့် အရေးတွေ ကို လေးစားလိုက်နာဖို့၊ စာနာဖို့ လိုအပ်ပါတယ်" ဟုပြောသည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိဒုက္ခသည်အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် ရံပုံငွေများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖြတ်တောက်ခဲ့ပြီး နှစ်စဉ် လျော့နည်းလာသည်။ ရံပုံငွေလျော့ကျလာခြင်းသည် အခက်အခဲများကို ကြုံကြုံခိုင် ရင်ဆိုင်နေကြသည့် ဒုက္ခသည်အသိုင်း အဝိုင်းနှင့် လစ်ဟာနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေသည့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ပိုမိုကြပ်တည်းစေပါသည်။ Covid-19 နှင့်သက်ဆိုင်သည့် စိုးရိမ်၊ ကြောက်ရွံ့မှုများသည် ဒုက္ခသည်များ၏ ထိရလွယ်မှုအခြေအနေကိုပိုမိုပေါ့လွင်စေပြီးသေးငယ်၊ ကျဉ်းကြပ်သည့် နေရာများတွင် လူအများနှင့် စုစည်းနေထိုင်နေကြရသည့် ဒုက္ခသည်များအတွက် အိမ်တွင်းအောင်းရန်နှင့် လူစုလူဝေးများရှောင်ကျဉ်ရန် စီမံချက်များကိုလက်တွေ့ လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်များ၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှု၊ အစားအသောက်နှင့် အလုပ် အကိုင်တို့ အပေါ်ထပ်ဆင့် ကန့်သတ်ခြင်းများကြောင့် မိမိတို့၏ဂုဏ်သိက္ခာများကို ဆက်လက်မြင့်တင်၊ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် ရံပုံငွေများရရှိရန် လိုအပ်နေပါသည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တွင် နေထိုင်နေကြသောဒုက္ခသည်များအတွက် ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းအကြားအခြေချနေထိုင် နိုင်ရန် စီမံပေးခြင်းကိုရေရှည်တည်တံ့သည့် ဖြေရှင်းချက်တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရကိုစတင် စည်း ရုံးလှုံ့ ဆော်ခြင်းများ ပြုလုပ်သွားရန်အလှူရှင်များ၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အေဂျင်စီများနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့ အစည်း များကို ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး (KW0) က တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။ အထူး သဖြင့် ရေ ရည် တည်တံ့သည့် ဖြေရှင်း ချက်များလက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေတွင် ကူညီထောက်ပံ့မှု များကိုနယ်စပ်ဒေသများသို့ ပြန်လည်ဦးတည် ထောက်ပံ့သွားရန်လည်းတိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်များသည် လူသားများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒုက္ခ သည်များသည်လည်း အကြောက်တရားနှင့်ကင်းလွတ်သည့်ဘဝနှင့် ခွဲခြားဆက် ဆံမှုမရှိ သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ရယူပိုင် ဆိုင်နိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများနှင့် ထိုက်တန်သည့်သူများဖြစ်ကြပါသည်။

ဆက်သွယ်ရန်-

*****

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢယုထီၣ်တၢ်တီၢ်တြၢ်လၢနီၢ်မုာ်နီၤဒီးအဟံၣ်ဖိလီဖိအဂီၢ်

မၢ်နံၤ-၁၃.၈.၂၀၂၀

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢမၤလီၤတၢ်က့ၤတၢ်ယုထီၣ်တၢ်တီၢ်တြၢ်လၢနီၢ်မုာ်နီၤလၢအမ့ၢ်ကညီပိာ်မုာ်လၢအဘၣ်တၢ်ခးသံအီၤလၢပယီၤသုးဖိခံဂၤဖဲလၢယုလံ(၁၆)သီတဂၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယုလံ(၃၁)သီအနံၤ, ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢပယီၤသုးဖိလၢအမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်“တၢ်စံၣ်ညီၣ်အထီၣ်ကတၢ်”ခိဖျါသုးက့ၢ်ဘျီၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်မၤကမၢ်တၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤသံမၤဝီ,တၢ်သူတၢ်မူတၢ်ဘျီၣ်လၢကမ့ၢ်အကျါ,တၢ်ဟးလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုခွဲးဒီးတၢ်သူကမၢ်စုကဝဲတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးဖိလၢအမၤကမၢ်တၢ်ခံဂၤအံၤ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂ့ၢ်အကျါလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်တခီ တအိၣ်ဖျါဖျါဖျါဖျါဖျါဖျါဘၣ်. တၢ်မၤတၢ်လၢအအိၣ်ဖျါရဲ ကဘၣ်အိၣ်ဖျါဖျါဖျါလၢတၢ်ဖိၣ်ထီၣ်တၢ်မုးတၢ်ရၢ်အကျါအကျဲတဖၣ်အပူၤ, စးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကမၢ်မနုၤတဖၣ်အဖိခိၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တဖၣ် ယုဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဖၣ် တၢ်ကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အိၣ်လဲၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဖျါရဲဒ်သိးကမ့ၢ်တဖၣ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအဂီၢ်လီၤ.

ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ပာ်ဖျါတ့ၢ်ဝဲလၢ မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်အခဲဒိၣ်မးလၢ တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်တြၢ်လၢပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်အစံၣ်ညီၣ်ပီတုၤသန့အပူၤလၢအနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်ဒီးတၢ်မုးတၢ်ရၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုးအီၤတသုလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်နံၣ်တဖၣ်အနံၣ် ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်သူသုးတၢ်တီၢ်တြၢ်သန့အံၤ တဟ့ၣ်တၢ်တီၢ်တြၢ်ဆူတၢ်မုးတၢ်ရၢ်တဖၣ်ဒ်လဲာ်ဘၣ်.တၢ်မၤတၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်မုၤဒါလၢက့ၢ်မ့ၢ်အမုးအရၢ်လၢအအာအသီတခါအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအဒိအဂၤတခါလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်မုၤဒါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤကညီပိာ်မုာ်ကရၢယုထီၣ်ဝဲဒ်လၢတၢ်မုးတၢ်ရၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဆုၢ်ခိအီၤဆူကမ့ၢ်က့ၢ်ဘျီၣ်တဘျီယီ ဒ်(၁၉၅၉)နံၣ်, တၢ်ဒီးသအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဆၢဒိၣ်(၇၁)ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သုးဖိတဖၣ်လၢအမၤကမၢ်က့ၢ်မ့ၢ်အမုးတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤသံမၤဝီ, တၢ်ကူၣ်သံဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အီၤဂ့ၢ်ဝီလၢကမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအလီၤလၢသုးက့ၢ်မ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအလီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ကဘၣ်ဆုၢ်ခိဝဲတၢ်မုးအံၤတဘျီယီဆူကမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤလၢအိၣ်ဒီးအကံၢ်အစီ ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်မုၤဒါလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤကမၢ်က့ၢ်မ့ၢ်အမုးတဖၣ်အပူၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတၢ်လၢအအိၣ်ဖျါဖျါဖျါဖျါဖျါလၢကညီအပူၤတဝါအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢအပူၤကွံာ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အပူၤသုးဖိလၢအမၤကမၢ်က့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ် ခိဖျါတၢ်သုးက့ၢ်မ့ၢ်အလီၤအကျဲဆူသုးကလၢတၢ်လီၤလၢအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်တီၢ်တြၢ်ဘၣ်.တၢ်သုးက့ၢ်မ့ၢ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အကျါအကျဲလၢအဟးဆဲးဝဲတၢ်တီၢ်တြၢ်ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢအကကဲထီၣ်တၢ်ဒုၣ်ခွဲၣ်ပယုၤသန့လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢကစိာ်ကဖိထီၣ်သဲးတၢ်ဒိၣ်စိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်အံၤတပတုာ်ဝဲသုးဖိတဖၣ်လၢကမၤကမၢ်ကဒီးက့ၢ်မ့ၢ်တခါယီၤအံၤအသီတဘျီဘၣ်အသိး, ကမၤကမၢ်အါထီၣ်က့ၢ်မ့ၢ်အသီသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် လၢကဲထီၣ်အသးတဘျီဝဲတ

ဘျီအံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးသးလၢကမၤတၢ်ဆီတလဲလၢ အဝဲသ့ၣ်သနူတဖၣ်လၢအ
ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကမၤဆါမၤပယွဲတၢ်တဖၣ်ကကဲထီၣ်အသးအဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ယုထီၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိကမိၣ်အီၤ ငံသီးတၢ်ကကၤယၢ်တၢ်ပျဲဖျဲးဒီး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်
န့ၣ်လၢသဲစးတၢ်ဒိၣ်စိအဖိခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် ပျဲဖျဲးသဝီဖိယဲၢ်ကထိၣ်ကယၢ်ယၢ် အတၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်အတၢ်
ဘၣ်သးဒီး ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်သဝီဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီး ယုထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြီၢ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ထုးကွံာ်ပယီၤသုးကလၢလၢအအိၣ်
ဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်အနူသဝီတဖၣ်မုၢ်ဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢပျဲဟီၣ်ကဝီဖိတဖၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဟးဂီၢ်
သးဟးဂီၢ်အကျဲတဘိလၢကျဲအါဘိတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိန်မုန်ကရၢန့ၣ်ဝဲလၢမုၢ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢပိၣ်မုၢ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤဆါမၤပယွဲဒီးမၤသံမၤဝီအီၤလၢတၢ်ဘျီ
တၢ်ဘျီအပူၤတဖၣ် ကဘၣ်ကတၢ်ကွံာ်အသးလံန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်အဲၣ်ဒိၣ်(NLD)ပဒိၣ်ဒီး ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢ
တၢ်ကဘၣ်ဒိကန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကိးဒီးဟံးဂ့ၢ်ဝီတဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်တဟ့ၣ်တၢ်ဒိသအဆူပျဲထံဖိ
ကီၢ်ဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်မၤဆါမၤပယွဲအီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤဆါမၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်ကဲထီၣ်အသးဒီး
န့ၣ်, တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢတၢ်ကန့ၣ်ဝဲပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤလၢကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအ
မုၢ်အတီၤဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအိၣ်ဒီးအခိပညီလၢပျဲကိးဂၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤသံမၤဝီအမူးအရၢတခါအံၤတၢ်ပျဲပျဲ
အီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပျဲမၤကမၤတၢ်န့ၣ် တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်. ပတၢ်ယုထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ဒိကန့ၣ်အီၤန့ၣ်
လီၤ.

တၢ်ဆဲးကျိး-

- သရၣ်မုၢ်ကညီဖိ +၆၆၈၁၀၂၉၅၅၀၃(ကညီကျိၣ်ဒီးအဲကလံးကျိၣ်)
- သရၣ်မုၢ်စုစုဟဲ +၆၆၈၉၂၆၆၈၅၇၃(ကညီကျိၣ်ဒီးပယီၤကျိၣ်)

*****

တက်ကဘတ်ထူးကွဲတက်ပတ်ဒုတ်ပတ်ကမတ်အမူးအရ်လၢပုလၢအရဲၣ်ကျဲတီခိၣ်ရိၣ်ခဲ လၢတၢ်ကမၤကညီမထူရၢမုၢ်နံၤအဂ့ၢ်တဘျီယီ

မုၢ်နံၤ - ၁၄.၈.၂၀၂၀

ကညီပိတ်မုတ်ကရမ်းတိုက်ပတ်ဒုတ်ပတ်ကမတ်တီၣ်ကညီသးစၢ်သၢကဒီးက့ၤကိးအိၤဆူပၤကီၢ်ဝဲလီၢ်ခိဖျိအဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်
ကျဲလၢကမၤကညီမထူရၢမုၢ်နံၤလၢဝဲၣ်တကျဲအပူၤဖဲလၢအိကူၣ်(၁၂)သီ, ၂၀၂၀နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ. မးစ့ၣ်ထွဲ ဘၣ်တၢ်
ဟံးန့ၢ်အတၢ်မူးလၢတၢ်ဘျဲသဲးစးနီၣ်ဂံၢ်(၁၉)လၢအမ့ၢ်တၢ်ဟးပတ်ဖျါထီၣ်သးလၢတၢ်ဘျဲတၢ်ဘျီအပူၤဒီးတၢ်ရိၣ်ဖျိၣ်သး
လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အသဲးစးအဖီလၢခိဖျိလၢပူၤကွဲၣ်တနံၣ်အဝဲပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲလၢတၢ်ကမၤကညီမထူရၢမုၢ်နံၤ
အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သးစၢ်ခံၣ်လၢအမ့ၢ်စိဆၣ်ကွၢ်လၢဒီးစးသ့စီၣ်မ့တခီဘၣ်တၢ်ပျံးဖျဲးကွဲၣ်အိၤလၢပၤ
ကီၢ်တၢ်ဒုးယၢ်ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မဲၣ်ဝဲတၢ်မူးတၢ်ရၢလၢတၢ်ဘျဲသဲးစးနီၣ်ဂံၢ်(၁၉)လၢသဲးစးတခါယီအဖီ
လၢန့ၣ်လီၤ. သးစၢ်ခံၣ်လၢအံၤတၢ်မ့ၢ်ပျံးဖျဲးကွဲၣ်အိၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်တဲတၢ်ပတ်အဝဲသ့ၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးဝဲဆူမဲၣ်ညါ(၁၅)သီ
ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲးကညီကလုာ်လၢသးနံၣ်လီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်ဟဲဟဲဖျိၣ်ထီၣ်
အသးတပူၤယီၤဒ်သိးကပတ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပတ်လၢပတ်ကပီၤကညီတၢ်စံၣ်စိတဲစိ ခိဖျိတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယူးယီၣ်ဆူကညီတၢ်
ပၢ်ဆၣ်ခိၣ်နီၣ် ကီၢ်ခိၣ်စိဘးအူကွဲၣ်ဒီး ကညီတၢ်ပၢ်ဆၣ်ခိၣ်နီၣ်အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ကညီကလုာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကလုာ်
ဖျိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤဘၣ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ်အမထူရၢမုၢ်နံၤလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤဘၣ်အံၤ
တၢ်တူၢ်လိာ်အိၤတသ့ဘၣ်.

ပုလၢအရဲၣ်အကျဲတၢ်တဖၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲကစးထီၣ်
အသးဖဲဂီၤခီ(၈)န့ၣ်ရံၣ် တုၤဟါခီ(၂)န့ၣ်ရံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်တြီအိၤ ဖဲလၢ
ပယီၤပၤကီၢ်ဟဲကိးဒီးဖိၣ်ဝဲပုလၢအရဲၣ်ကျဲတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်မလၢကပီၤအမူးအံၤဖဲဂီၤခီ(၁၀:၃၀)န့ၣ်ရံၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်တဲပျံးတဲဖုး ပုလၢအဟဲထီၣ်တၢ်မလၢကပီၤအမူးတဖၣ်ဒ်သိးကဘၣ်ထူးလီၤကွဲၣ်တၢ်ကယၢ်ကယဲတဖၣ် မ့တ
မ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကဟံးန့ၢ်ကွဲၣ်ကယဲၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ပုလၢအဟဲထီၣ်တၢ်မလၢကပီၤအမူးတဖၣ် ဆၢထၢၣ်တ
ပူၤယီၤဒီးပုလၢအရဲၣ်ကျဲတၢ်တဖၣ်ဒီးတဲဘၣ်ပယီၤပၤကီၢ်လၢပယီၤပၤကီၢ်မ့ၢ်တပျံးဖျဲးကွဲၣ်ပုလၢအတီခိၣ်ရိၣ်ခဲရဲၣ်ကျဲ
တၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တမထွဲအတၢ်ယုဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့ တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီး ပုလၢအဟဲ
ထီၣ်တၢ်မလၢကပီၤအမူးတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျံးတၢ်ဖုးအယီၤအဝဲသ့ၣ်ထူးလီၤကွဲၣ်တၢ်ကယၢ်ကယဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂီၤ
(Posters) ဒီးလံာ်(Banners) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တၢ်လီၤအုးဒိၣ်မးတခါခိဖျိပထံၣ်ဘၣ်လၢအဲၣ်အဲလ်ဒိၣ်(NLD)ကမျါပဒိၣ်အတၢ်ပတၢ်ပြးအဖီလၢအံၤတၢ်
ပတ်ကိးပတ်လုာ်ပတ်ပူၤ ကလုာ်ဖျိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး တၢ်လဲလိာ်လၢတၢ်ကကၤယၢ်ကညီဖိအတၢ်မ့ၢ်
တၢ်တဖၣ်တအိၣ်ဝဲဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒိၣ်တၢ်ဖဲပယီၤတဖၣ်မလၢကပီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အမထူရၢမုၢ်နံၤကိးနံၣ်ဒဲး

လာတအိၣ်ဒီးတၢ်တြီမတံာ်တၢ်အဆၢကတီၢ်, ကညီဖိတဖၣ် ဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ဝဲတၢ်တြီမတံာ်တၢ်လာ ကမၤဝဲကညီမၤ ထူရၤမုၢ်နံၤလာအဲၣ်အဲလ်ဒိၣ်(NLD)ပဒိၣ်တၢ်ပၤအဖိလၢာ်အံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်အံၤ ထီၣ်ဝဲ ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တၢ်ပာ်လုာ်ပာ်ပွၤတဖၣ်ဒီး မၤဘဉ်ဒိဝဲကလုာ်ဖျါအတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်မုၢ်တၢ်တီလၢအဖုးဆူၣ်ထီၣ် ကညီကလုာ်တၢ်သးတဖျါပီၤဒီးကညီကလုာ်တၢ်ဂၤလိာ်လၢအမုၢ်အတီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢအတတီ တတြီတဖၣ်အံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကလုာ်ဖျါအတၢ်မုၢ်တၢ်တဖၣ် ဘဉ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ဒီးအံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ကမၤဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤဘဉ်သးကညီမၤထူရၤမုၢ်နံၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ တမ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအ ဆိကတၢ်တဘျီလၢအဲၣ်အဲလ်ဒိၣ်(NLD)ပဒိၣ်တၢ်ပၤအဖိလၢာ်ဘဉ်.လၢအပူၤကွံာ်တနံၣ်ပုၤတတၢ်အပူၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်တ ဖၣ် ဘဉ်တၢ်တြီအဝဲသ့ၣ်လၢ ကသုဝဲတၢ်ကတီၢ် “မၤထူရၤ” လၢအဟံၤဖျါထီၣ်အဲၣ်အဲလ်ဒိၣ်(NLD) ပဒိၣ်အကျဲသနူလၢ အမၤစၢ်လီၤကလုာ်ဖျါတဖၣ်ဒ်သီးအတၢ်စိတၢ်ကမိၤသုတအိၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပယုထီၣ်ဆူကွီးတဒါပၤကီၢ်အအိၣ် လၢကထုးကွံာ်တၢ်မုးတၢ်ရၢ်တဖၣ်လၢစိဆၢကွၢ်လၢဒီး စးသ့စီၣ်မ့အဖိ ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယုထီၣ်စ့ၢ်ကီးဆူကွီးတဒါစံၣ်ညီၣ်ပီတုၤကီၢ်ဘျီၣ်လၢ ကထုးကွံာ်တၢ်မုးတၢ်ရၢ်လၢ မးစ့ၣ်ထူအဖိခိၣ်တဘျီ ပီၤန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်အဲလ်ဒိၣ်(NLD)ပဒိၣ် ကဘဉ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါယၤယၤစုာ်စုာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ကသုၣ်ထီၣ် ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကီၢ်စဲၣ်စဲၣ်ဖျါကီၢ်စဲၣ်စဲၣ်သနူလၢအဟံၤကဲဝဲကလုာ်ဖျါအတၢ်စံၣ်စိတဲစိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ် ဘဉ်လံာ်ဝဲလၢ တၢ်ကဘဉ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါဒီး တၢ်ကဘဉ်ဟ့ၣ်ကလုာ်ဖျါတဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တုၤသီးထဲသီးလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်ကဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကျိး

- ၁.နီၢ်ကညီဖိ + ၆၆ ၈၁၀၂၉၅၅၀၃ (ကညီကျိၣ်,အဲကလံးကျိၣ်)
- ၂.နီၢ်ဆၢဆၢ + ၉၅ ၉၂၅၅၈၁၇၀၉၂ (ပယီၤကျိၣ်,ကညီကျိၣ်,အဲကလံးကျိၣ်)

*****

လၢကတဲးကယဲးဆူထီဉ်ကိးကိခံဉ်ဒဲ ဒီးဆူကွဲဉ်ခမံးပိဉ်လၢဉ်

ဘီနုဂ်လု (ပျီမၤနုဂၤ)

ထါအံးဟးထီဉ်တုာ်လံလၢမဲးကစံအဂတဖဉ်အပူလံဘဉ်ဆဉ် ပှၤကွဲးထါအနီၢ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲ သူဉ်အိဉ်သးအိဉ်ကညီပိဉ် မုဉ်ကရမဲးကစံဒီး ဟ့ဉ်လီၤကဒီးဝဲထါအံးလၢတၢ်ကသုအံးလၢမဲးကစံအပူ အိဉ်ဒီးတၢ်တိဉ်သူဉ်ဟံးသးလၢကညီဖဲခဲ လၢကတဲးကယဲးဘဉ်ဝဲဒီးကဲထီဉ်သးသဟီဉ်အဂတဖဉ်မံးမံးအပိပထၢန့ဉ်ကဒါထါအံးလၢကညီပိဉ်မုဉ်ကရမဲးကစံအ ပူဒီး စံးဘျးဘဉ်ပှၤဒိထါအိဉ်အအါဒီး ဆၢမုာ်လၢဒံးလၢအဝဲကဟ့ဉ်ပှၤအတၢ်ကွဲး, အထါတဖဉ် လၢပမဲးကစံလၢအ ကဟးထီဉ်လၢခံတဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဖဲခရံဉ်နံဉ်၁.၉.၀.၃
ဘဲးကယဲးပသံဉ်တၢ်ပၤ

ဒ်မိာ်ပာ်အတၢ်မုာ်လၢ
ဂုဉ်ကွဲးစးဝဲဒဉ်လၢကသး

ဖဲအဝဲဖျိထီဉ်ပီၢ်ရီ
ဟဲက့ၤဝဲဆူကီၢ်ပယီၤ

အိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်စိးဘးအူကွံ
အပာ်မုာ်စိးသဉ်မုးကွံ

ခိဖျိအတၢ်ဂုဉ်ကွဲးစး
ဖျိထီဉ်ဝဲကွံဒိဉ်ခံဖျဉ်

လီၢ်ဒိဉ်လၢထီတၢ်ဟ့ဉ်အိၤ
တတုာ်လီၢ်ဝဲလၢအဂီၢ်

အဝဲမုာ်ဖိသဉ်ဘဉ်ဆဉ်
မုာ်တနံးအမံးကဖျါ

ပသံဉ်(နံးကိလ်)တီထီကွံ
မိဉ်လမ့ဉ်(ဝဲးဒဲးစဖိး)ကွံ

လၢအပှၤကလုာ်အဂီၢ်
ကွဲးစးယုဝဲကညီကီၢ်

လၢအမုာ်ပတၢ်မုာ်လၢ
ကညီကလုာ်မၤထူရၤ

ဖျိထီဉ်ကွံခံဖျဉ်အံးဝဲ
လဲၤမၤလိတၢ်အဲကလံး

လၢတၢ်ဘျုးသဲးစးအကျဲ
အူနူးအိဉ်စးထီဉ်ယုဝဲ

အိဉ်ဖျဉ်လၢဟံဉ်ဒိဉ်ပီထီ
လီၢ်မံကပုဉ်ကဖိလီ

ဘးအူကွံပှၤခိဉ်န့ဉ်ဂုး
ဖျိထီဉ်ဝဲပီၢ်ရီကုဉ်သ့

ကိတိဉ်အူနူးစံးဆၢအိၤ
လုၤတက့ၤပတဟ့ဉ်လီၤ

အိဉ်ဖျဉ်လၢဟံဉ်ဒိဉ်ကျိၤသ့
လုးတကုဉ်လီၢ်မံစိးဖျါ

မုာ်ပိညါလၢပတီၢ်ထီ
ပီၢ်ရီကုဉ်သ့(Bar- at Law)

သုလၢအမုာ်ပှၤကညီ
ထံကီၢ်တအိဉ်နီတဘျီ

သဉ်မုးကွံမုာ်ပှၤမံးဟူ
အိဉ်ဒီးစံးအူကၢဉ်ဂီၢ်မုာ်

အဝဲမုာ်ပှၤတမိာ်ကီၢ်(စံးနီၢ်)
ပှၤအါဂပာ်ကဲဘဉ်အိၤ

သုလၢအမုာ်ကညီဖိ
ထဲတစုမုာ်ကီၢ်တအိဉ်

ဒ်ဘးအူကွံကဖျိးစိ
မိာ်ပာ်ကွဲးစးဆုၤလၢကွံ

ရူပှၤသုကိးဂၤဘဉ်ဆဉ်
အတၢ်တုာ်ဘဉ်တဟံးဖျါ

ကညီကီၢ်လၢသုသးလီ
လၢစုကဝဲဒုးက့ၤအိၤ

ဘးအူကွံပုကလုာ်စု
နီတဘိတကတိအါ

ဆါကတီၢ်မုာ်ထံဒိဉ်ခါ
တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီၤဒီးနး

တဟါယီဘဉ်တၢ်ဆုအီၤ
သဝီယၢတၢ်လီၢ်တတိၤ

က့ၤကဒါဆုဘဲးကယဲး
လၢပၢ်အိဉ်ယုတၢ်အခွဲး

ဖဲအဝဲလဲၤတုၤတၢ်ကြံၢ်
သဝီဖိတြီအတၢ်လဲၤ

တၢ်ဆုအီၤလၢပၢ်ပူၢ်ကျိၢ်
ဖဲလၢတၢ်လီၢ်စံၣ်ဒဲးယး

ဆါလီၤကွံာ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ
န့ၢ်ဘဉ်စ့အါအါဂီၢ်ဂီၢ်

သဝီသးပုၢ်တဲကီၢ်ခိဉ်
အိဉ်ခိးဒီးမုာ်လၢထံဒိဉ်

လဲၤတၢ်ဒီနံၤညါလီၤဘျံး
မံသကိးဝဲဒဉ်သွံးသွံး

နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘဉ်ဘျုးဂီၢ်
တသုဝဲဒဉ်နီတဘျီ

တၢ်မၤသးလီၤဆိတခါ
ဒီးကဆိပျီၢ်ထိဉ်လဲၤဝါ

တၢ်အၢဉ်တၢ်ခံးမုခိဉ်စူၤ
မံသကိးဝဲဒဉ်မုာ်မုာ်

ဒ်ကညီကီၢ်ကန့ၢ်က့ၤ
ဟ့ၣ်လီၤသးလၢၣ်လၢၣ်ဆုဆု

ကမ့ၢ်တၢ်ပနီဉ်ဘျီဆိ
ထိဉ်လဲၤဝါဒီးကဆိပျီၢ်

လၢသဝီဖိသ့ၣ်အကျါ
ယိးကဒါဘီပုၤခံၤ

တုၤယီၤဆုတၢ်ခွံၤယံၢ်ဆံ
ယုၤလံ(၁၇)တုၤ(၁၉)

တၢ်တြီအီၤဒ်လဲၣ်ဘဉ်ဆဉ်
တဆိကတီၢ်တၢ်လဲၤဘဉ်

စီၤမိဉ်အဲၣ်ဒီးန့ၣ်အိဉ်ထီ
လဲၤယုၢ်ဆုဒုဉ်ဒါအအိဉ်

တၢ်မၤဖဉ်ပုၣ်ခိကရဲး
ဘးအူကွံတီခိဉ်ရိဉ်မဲ

တုၤယီၤအီၤကုာ်(၁၁)
လဲၤတုၤထိဉ်ကိးကိတၢ်ဟ

တၢ်လီၢ်မုာ်ဝဲဖဲနဘူ
တနၢပီၤဒုဉ်ဒါဟဲလုၤ

ကညီကီၢ်တၢ်သဘျုးဂီၢ်
တၢ်ခဲလၢၣ်ရဲၣ်ကျဲၤကတီၤ

လဲၤတုၤဒီးအိဉ်ဘျံးသကိး
ဖဲလၢသဝီထိဉ်ကိးကိ

လဲၤဟ့ၣ်ဒုဉ်ဒါတၢ်ကစီဉ်
ဒုဉ်ဒါသဖှိတနၢပီၤ

တၢ်ခဲလၢၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲဝံၤ
လဲၤယီၤဝဲဆုကိးတရဲး

ဖဲန့ၣ်ဘဉ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤ
ထိဉ်တဝံဒီးဆိတပျီၢ်

ဒုဉ်ဒါတုၤလီၤစံၣ်ဒဲးယး
ကဝီၤယၢဝဲဒဲးဝးဝး

ဖဲအဝဲလဲၤတၢ်အခါ
တူၢ်ဘဉ်ဝဲဒဉ်တၢ်မဲဆါ

သဝီဖိတူၢ်လိာ်သကါ
လၢပျဲဒီးအိဉ်ဝံၣ်အိဉ်ဆါ

ဒုဉ်ဒါစံးအီၤဘးအူကွံ
ဟ်လီၤစုကဝဲၤခဲအံၤ

ဘဉ်ဆဉ်စံးဝဲတုးတအိဉ်
ကလုာ်ဂီၢ်ပကမၤဆိ

ပုၤစံးအီၤဒုဉ်ဒါအိဉ်ဘျုး
လၢကိးတရဲးဒီးနဘူ

နမ့ၢ်ဟ်လီၤစုကဝဲၤ
နသးသမူကပုၤဖျဲး

သကိးလဲၤယုာ်တၢ်အကျါ
ပုၣ်ယုာ်ဝဲဒီးဖါဖျးပၢ်

စံးဆါဝဲတုးတအိဉ်ဘဉ်
ယပုၤကလုာ်အဲၣ်ဒုဉ်ယၤ

ဘဉ်ဆဉ်ဒီးစီၤဘးအူကွံ
တစံးဆါတၢ်နီတမံၤ

ဖါဖျးပၢ်ကတီၤယိသ့
အိဉ်ဝဲဒဉ်လၢကတၢ်တုး(တံး)

လၢယဂီၢ်ကျိချံတအိဉ်
ယပုၤကလုာ်အစုလီၤ

စုကဝဲၤလၢအိဉ်ဒီးအီၤ
ခးဆါဒုဉ်ဒါတဘျီယီ

ဘဉ်ဆဉ်ဒုဉ်ဒါအကျိချံ
အါနုဒီးမူခိဉ်စူထံ

ပယီဟုဉ်လီထံတခွး
ကျဉ်ထီဉ်ဝံအခိဉ်လီဘျး

အီကုဉ်(၁၄)သီဟါခီ
(၁:၃၀)နဉ်ရံဉ်ကတီ

ဖဲနုဉ်ဘဉ်ဒိဒီကညါ
ခီဖျိလါကျိချံပုဉ်သဉ်

ရန်သူရေတခွက်ကမ်းပေး
ရန်သူရေသူမသောက်ချင်

တၢ်ဆုလီတုမိဉ်လမ္ဗဉ်
ပုဉ်ဖိလဲကွၢ်ကီဝဲ

သကီးသံခဲလၢခဲဆု
ပဉ်ယုဉ်သုးခိဉ်ကျါဖဲခုဉ်

ဗမာကမ်းပေးရေတခွက်
ဗမာရေသူမသောက်ရက်

သတင်းထောက်လၢဝုဉ်တကုဉ်
ဟဲလူဝဲလၢကဘီယု

သံယုဉ်ဒီးပုဉ်ကလုဉ်က
မုဉ်ဝဲအဲကလံးကးပြါ

ဒုဉ်ဒါအထံသါတအီ
အဲဉ်ဒီးထံကညီဒုးအီ

ဒိတၢ်ဂီသံကွၢ်သံဒီး
ဝံကုဉ်ကဒါတဟါယီ

ဖဲနုဉ်ကီခိဉ်လီအီကြဉ်
လၢကပံဉ်ဘးဘီအကျါ

တယံတမိအတီပုဉ်
ခိဉ်လီဘျးဒီးသးလီဖျါ

မိဉ်လမ္ဗဉ်ဖိလၢကထီ
လဲကွၢ်ဒီးဖဲ(ရင်ခွဲရံ)

ကွၢ်ဂီယံလၢအိဉ်ဒီးအီ
လၢကပံဉ်ကျါဘဉ်လီဖျါ

ခိဉ်လီဘျးဒီးသးဟးဂီ
လၢကညီဖိခဲလၢဂီ

ဝံ-တၢ်ဆုစီဘးအူကွံ
ဆုမိဉ်လမ္ဗဉ်(ကျိကွဲမိ)

ပျီတိုင်းကြိကတဲနင်းဆီခိုင်
ကပံဉ်ကျါလီဘျးလီဘျး

သွံဉ်ပုဉ်လီညဉ်လီကလဲ
ဒ်ကညီဖိကထုဉ်ဖျး

တၢ်ဆုယံဒီး(ကျိကွဲမိ)
လၢကဘီကျဲလွံနဉ်ရံဉ်

ကီခိဉ်တသံတဘျီယီ
အခိဉ်ဒုဉ်ကၢဝဲတခီ

သွံဉ်ဂီယုဉ်သးသမုယု
ဒ်ကညီကပုဉ်လၢကု

တၢ်ထၢနုအီထၢဉ်သူပု
ထၢနုဉ်ယုဉ်လၢလၢအပု

ဒုဉ်ဒါကုတုဉ်တရုဉ်အီ
လၢဟီဉ်ခိဉ်လီဒီကတီ

ဘးအူကွံစိဉ်တၢ်ကုဟ်
ကီးတရံးကးတဲမဲဉ်ညါ

တၢ်ထုလီတဲဉ်ကွံဝဲဒုဉ်
အစိဉ်ဆုပိဉ်လဲဉ်ခံဒး

သးကီအူမိဉ်အီသးထံ
မုဉ်အီထံသုဉ်ညါကသံ

ပယီမုဉ်ခွါသုဉ်တဖဉ်
ထူးပုဉ်-ထုယီအဲဉ်သဉ်

တၢ်ထုလီတဲဉ်ကွံအစိဉ်
ဆုပိဉ်လဲဉ်ဒိဉ်အတၢ်ယီ

ဒ်ကသံဆီယုအီထံ
ကဘဉ်မုဉ်လၢကညီထံ

ကးတဲမဲဉ်ညါတၢ်ပျီပု
တၢ်ဟ်ခံသီတမုဉ်ထုဉ်

ဘီနုလု(ပျီမၤနု)
ခဲအံ-အီးစုဉ်လွာ်
ဝုဉ်မဲလ်ဘာန်
(၁၁.၀၈.၂၀)

*****

ကညီဖိအမေထူရု

သ့ဂ်ဖိ

၁၉၄၈နံၣ်တုယီ
သဘျုပယီန့ၣ်က့အီ
သဘျုပယီဒီးန့ၣ်လံ
ကညီဖိဘၣ်တၢ်မေသံ

၁၉၄၈နံၣ်ကဒီး
ရုၢ်သးကျဲခါထီၣ်ကဒီး
လွံၢ်ကလီၢ်ဘျုၣ်ကညီဖိ
ဟံၣ်ဖျိၣ်သးယုခွဲးယၢ်ဖိ

ခွဲၣ်ဟံၣ်ပယီမအါမေသီ
မေတရီၤပါမုၣ်ကညီ
ဝါပံပယီသးဒိၣ်စိ
မံလၢ(BIA)သးဖိ

ခွဲးယၢ်ယုလၢရုၢ်သးကျဲ
အါသီဝါပံတဟ့ၣ်ဝဲ
တဟ့ၣ်ခွဲးယၢ်တဝံဒီး
လီကီခွဲးယၢ်ဒုးက့စံး

အီကုၣ်ထီၣ်တဆံခံသီ
ဒုယီပနီၣ်စံၣ်စိဟီ
၁၉၅၀နံၣ်တုလံ
ဒုယီကညီပံတၢ်သံ

ဝါပံပယီတၢ်မအံ
ကညီတုၢ်ပျဲဒီးမဲၣ်ထံ
တုၢ်တကဲဟံတုၢ်ဟံၣ်ပယီ
သဝီဖိကဲထီၣ်ဒုလီ

ဘးအူက့တီခိၣ်ရိၣ်မဲ
သွံၣ်စိကဲကျဲတလိၣ်ဝဲ
ကျဲယုထၢအဂၤတအိၣ်
စုကဝဲတၢ်ဒုးတုၢ်လိၣ်

ဘးအူက့ဒီးဘိၣ်စဲခဲၣ်
ဒုယီစံၣ်စိန့ၣ်အိၣ်တုၢ်
ကညီဒုယီစံၣ်စိကဲ
ဖိဖိၣ်ယဲမါကဲကဲ

စံၣ်စိန့ၣ်ဖဲအိၣ်တုၢ်
သ့ၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်ကျဲကညီယုၢ်
ဖဲပဟံတုၢ်စံၣ်စိအံ
တုၢ်ဘၣ်တုၢ်လၢစိခဲအံ

၁၉၄၉နံၣ်တုယီ
ဒုးယၢ်ဂုၢ်ဝီခါထီၣ်ခိၣ်
စုကဝဲဒုးယၢ်ဂုၢ်ဝီ
ကုၢ်အလီၢ်ထုးထီၣ်ကညီ

ထူရုအူက့ဟ့ၣ်တုၢ်ကျဲ
ကညီဖိလုပိၣ်မေထွဲ
မါကဲဖိကဲဖိၣ်ယဲ
ကလုၢ်ဂီၢ်တုၢ်သံသးကဲ

သဝီအိၣ်တုၢ်သံကလီ
ဂဲထၢၣ်ကညီတြီဆၢခိ
ရိၣ်ဖျိၣ်ကညီဂဲထီၣ်လံ
ယုထၢကျဲတမ့ၢ်တၢ်သံ

စုကဝဲဒုးယၢ်အကျဲ
သးသွံၣ်ကညီလုၢ်ထီၣ်ဝဲ
သးသွံၣ်ကညီလုၢ်ထီၣ်ခိ
စံၣ်စိန့ၣ်ဒုယီကညီ

နွံဆံနံၣ်ဒုယီပျဲထီၣ်
ကညီစံၣ်စိန့ၣ်နီၢ်နီၢ်
ကညီဖိအမေထူရု
တနံၣ်မေနၢ်တုၢ်အိၣ်ပျဲ

*****

မေထူရသွန်ထံလီၤဝ် ကလိးကွယဲအာန်လီၤနာ

ကညီမုန်ဖိတဂ

ကညီကလုာ်တၢ်ဟံၤဆါ
အိၣ်တၢ်ဝဲနံၣ်ယံာ်လါထါ
စးထီၣ်လၢတၢ်ခွံလွံၣ်ခွံ
တၢ်ခဲအံၤနွံဆံတၢ်လံ

ဟးသဒုၣ်ပှၤလၢနအဲၣ်
ထံကီၢ်ဂီၢ်ထွဲနခိၣ်လဲၤ
လဲၤတၢ်ပျဲဒီးတၢ်မုၢ်လၢ
လီၤစိတဟဲက့ၤလၢဘၣ်

နွံဆံတနံၣ်တၢ်အိၣ်သး
ပျဲကီၢ်ဂီၢ်ကီၢ်ခဲအါမး
ကဟးသွံၣ်ထံသးသမူ
လုာ်ထီၣ်ပျဲဒီးတၢ်သးဒူ

နမ့ၢ်တၢ်နဲမေထူရ
လီၤစိကသ့ၣ်နီၣ်ယဲနာ
နတၢ်ဂုၤဖဲအိၣ်မူခါ
စိာ်မူဟံးယာ်ယမူဒါ

ထံကီၢ်ဂီၢ်တူၢ်ဆါခိၣ်ဆါ
တမ့ၢ်ပှၤလံာ်လုၤကျဲၤဆါ
ကလုာ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်သးသမူ
မေထူရလၢအသးဒူ

ဒုၣ်ဒါဂီၢ်တကဲသိဖိ
တဟ့ၣ်ယၣ်တဒိလီၤကီၢ်
စုကဝဲဟံးယာ်ကျဲၤကျဲၤ
ကဟံၤဆါတုၤတၢ်မေနာ

အိၣ်ကူၢ်မူခိၣ်ထံလီၤဆျဲ
သ့ၣ်နီၣ်နာယသးလီၤဖျဲ
လဲၤပှၤပှၤလီၤစိဘၣ်ဆၣ်
ဖဲဘူးထီၣ်ယာ်လၢပသး

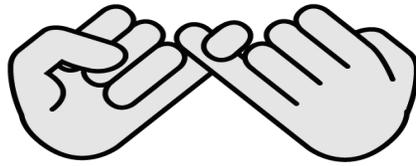
တနံၣ်အံၤယအာန်လီၤနာ
ထံကီၢ်ဂီၢ်ကကျဲးစးမာ
နဟံၤတၢ်နဲတၢ်နီၣ်ကျဲ
လၢသးဒူကမေထွဲယဲ

ဟီၣ်ခိၣ်မုၢ်လၢတသးလီၤ
သးလီၤနဲတၢ်မုၢ်တၢ်တီ
ကျိၣ်စုထူးတီၤတလိၣ်ဘၣ်
လိၣ်ဘၣ်နဲတၢ်တီတၢ်တြၢ်

ကျဲၤလၢနဒါလီၤတၢ်နဲ
ပျဲတၢ်သးတီကပိာ်ယဲ
သွံၣ်ထံလၢနလုာ်ထီၣ်ယာ်
ကလိးကွယဲအာန်လီၤနာ

*****

ဗိဗိမုဗ်ဗိဗိကကမကော (ထံကိဗိမုဗ်)

◆ မ့တုမထူရုမုနံ
သ့ဗ်နိဗ်နယသးကတံ
မထူရုမုနံတုယီ
သ့ဗ်နိဗ်နယမဲာ်ထံလီ

◆ တနံအံတုယီကဒီး
မထူရုနံသီတဘျီ
နိဗ်တယာ်ထုဗ်လိတတ်
ဆုးလီခိဗ်ပယူးယိဗ်န

◆ မထူရုနံဆာကုလီ
(၇၀)ဝိတဝိပွဲထီဗ်
နံဆံနိဗ်အတံလဲကျဲ
ပွဲထဲတံကိဂီကီခဲ

◆ ကျဲဖိလနဒါလီတုာ်
လတံသးဒူကပိဗ်ကု
မုဒါလတဝံတတ်
တုအဝံကကွာ်ဆာဗ်

◆ ပာ်တုာ်ဟံဗ်ယီထွဲထီဗ်ခိဗ်
ထံကိဗိဗိပုကလုာ်ဂီ
ကညီဖိပွဲတံသးဒူ
လုာ်ထီဗ်သ့ဗ်ထံသးသမု

◆ တဆျုဗ်မဲကျဲကီကျဲခဲ
ပဲာ်ဟိကဆျီကမယဲ
တပျံဘဗ်ကမသပျာ်
တုဖိတုဗ်ပဒီးနုာ်ဘဗ်

◆ တနီဟ့ဗ်လီကွံာ်ကွာ်ဂီ
ကဲထီဗ်ပုတကုတခီ
ကွာ်ဂီတလပွဲဘဗ်ဆဗ်
လုတကုတသးဆံးဘဗ်

◆ နတံသံဟ့ဗ်ယဂံာ်ဘါ
ကဟံးထီဗ်ထံကိဗိမုဗ်
တစိအံကီမုာ်တမုာ်
ဆုညါတစိကမုာ်ဗုဗ်

◆ နုဒါကုဗ်ကျဲကိးအဘိ
ကဒုးလီမာ်ကညီဖိ
ကညီတုာ်တံနးတံကျဲ
အဲဗ်ကလုာ်ခိဗ်ထီဗ်ကိးနံ

◆ နတံမဂုးသ့ဗ်တဖဗ်
လီစိတသးပုနိဗ်ဘဗ်
ကျဲသနုလနဟံတုာ်
ဗိဗိမုဗ်ဗိဗိကကမကော

*****

မၤထူရၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲ တုၤတၢ်မၤန့ၣ်ကျဲကြးလူၤထွဲ

နီၣ်နီၣ်(မုၢ်ဒိန်)

- လါအီၣ်ကုၣ်တဆံသီ
တုၤကဒီးအသီတဘျီ
မ့ၢ်တုၤအီၣ်ကုၣ်တဆံခံ
လီၤဆူတၢ်သယုၢ်မဲၣ်ထံ
- ပူၤကွံၣ်လံအနံၣ်နွံဆံ
တုၤခဲအံၤယထံၣ်ကမ့ၢ်
ဘးအူကွံၣ်ဒီးဖိဒီးလံ
ပယီၤကဝါခးသံတံၢ်
- ပယီၤတၢ်မၤအာမၤသီ
တဆိတုၢ်ဝဲနီၣ်တဘျီ
မၤနးမၤသံမၤဆူးဆါ
ဃုၣ်ဒီးမၤတရီၤတပါ
- တၢ်အာတၢ်သီတဖၣ်အံၤ
ဖုးသ့ၣ်ညါဆူညါဖိလံ
ဒ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါမၤနီၣ်
အဲၣ်ကလုၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်

- ကညီကလုၣ်တၢ်ဟံၤဆါ
တမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤအအါ
တၢ်မၤဂ့ၤကလုၣ်အဂီၢ်
ကန့ၢ်မုၢ်ခုၣ်ဒီးထံကီၢ်
- ဒ်ထံကီၢ်ကန့ၢ်က့ၤဂီၢ်
မၤထူရၢသ့ၣ်ထံလီၤစီၤ
သ့ၣ်ထံအံၤလီၤစီၤအပိ
မူတုၤခဲအံၤကညီဖိ
- မ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်သဘျီ
စုကဝဲၤဟံၤတုၢ်တဂ့ၤ
ဘျီတီၢ်မ့ၢ်တတုၤအိၣ်ပုၤ
ဖုးဆူၣ်ဆူၣ်ပဝဲနၤယၤ
- တၢ်ဂ့ၢ်လွံၤထံၣ်ပသ့ၣ်ညါ
ကညီဖိကိးဂၤမူဒါ
မၤထူရၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲ
တုၤတၢ်မၤန့ၣ်ကျဲကြးလူၤထွဲ

*****

ကညီပိတ်မုခ်ကရားအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲးတၢ်ဂဲး လါအေ့မြိုင်-လါအေ့ကုခ်(၂၀၂၀)

ဖဲခိတ်ဝံး(၁၉)-ခိတ်ရိတ်န့တ်တၢ်ဆါယၢ်ရလါသး
အဆၢကတီၢ်ကညီပိတ်မုခ်ကရားအိတ်ဒီးတၢ်ရဲတ်တၢ်ကျဲးဒီး
ဆးဝဲတၢ်ကံးညၢ်ကးဘၢနါဒ့ဒီးကတဲတ်ကတီၢ်တၢ်အိတ်
ဆူတ်အိတ်ချူတၢ်ဘိတ်သ့တ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ်ဆးပုၣ်လုၢ်ထံ,
ဆးပုၣ်ဆူတ်တၢ်,တၢ်ပျံးခိတ်,တၢ်ထူးဝဲကသံၣ်,တၢ်ထူးဝဲ
ဘိဒီး တၢ်ကူတၢ်ကလၢဖိသ့တ်တဖၣ်အဂီၢ် ယုတ်ဒီးတၢ်
အိတ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတဖၣ် လၢအပၣ်ယုတ်ဒီးဝဲဘီ, ညၢ်ယု, သိ
အိတ်, ညၢ်ဒၢ, မိၢ်ကံၢ်, ခိနီဘိတ်သ့တ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်နီၤ
လါဟံၣ်ဒူၣ်သ့တ်တဖၣ်လၢအနးဒိတ်တက့ၢ် နီပစံးတၢ်အ
သးသးပုၢ်ယုဆံန့တ်ဆူအဖိခိတ်,ဖိသ့တ်တဖၣ်,ပုၤဖၢစၢ်တ
ဖၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအလါဒ့ဒီးလါတီၤနီၢ်နီၢ်သ့တ်တဖၣ်န့တ်
လါ.

ကညီပိတ်မုခ်ကရား ဟးအိတ်သကိးဟံၣ်ဒူၣ်သ့တ်
တဖၣ်အံၤဒီး ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သ့တ်ညါဘၣ်ယးတၢ်ဆါအဂ့ၢ်ဒီး
ဟ့ၣ်နီၤလါဝဲတၢ်ဘိတ် နီပစံးတၢ်လၢအဖိခိတ်သ့တ်တဖၣ်
န့တ်လါ. ဟံၣ်ဖိယီဖိလၢဟးတသ့က့ၢ်တသ့ညီညီတဖၣ်
လါဟ့ၣ်လါဝဲလၢအဟံၣ်ဒ့ဝဲမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတနီၤထံၣ်
လိတ်အိတ်သကိးဒီးဟ့ၣ်လါဝဲတၢ်လါလၢတၢ်သ့တ်ဟ်အ

လါ န့တ်လါ. ဟးဝဲလၢကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီတဖၣ်
ယုတ်ဒီးကီၢ်ရုၣ်သ့တ်တဖၣ်ကိးဘုၣ်ဒီးယုတ်ယုတ် စးထီၣ်
လၢတၢ်ဆါအံၤဟူထီၣ်သါလါဒီး တုၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ
ဒ့ၣ်လဲၣ်ဟူးဂဲးဒဲဒဲအဖၢမ့ၢ်န့တ်လါ.

ကညီပိတ်မုခ်ကရားဘျးဘၣ်ပုၤကိးဂၤလၢအ
တၢ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢ်လၢကျိတ်စ့မ့ၢ်ဂုၤ,ဟ့ၣ်လါသးလၢတၢ်ဆူ
ထီၣ်ဆူလါဒီး ပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်
လၢအလါဒ့ဝဲ လၢအမၤသကိးတၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်အယီ
န့တ်လါ.

ကညီပိတ်မုခ်ကရား လါကွၢ်ကဒါက့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်
ဂဲးဒီးဆူတၢ်ဖိတၢ်လဲလၢတၢ်ကရဲၣ်ကျဲးဒီးအိတ်ထီၣ်ကဒါ
က့ၢ်ဖိသ့တ်ဆံးကတီၢ်ဆိက့ၢ်န့တ်လါ. လၢတၢ်ဒိသဒါ
ဒီးကွၢ်ထွဲလါသးဒဲသိးခိတ်ဝံးတၢ်ဆါသုတဘၣ်ကူဘၣ်
ကံတဂ့ၢ်အဂီၢ် မၤထွဲဝဲဒဲတၢ်အိတ်ဆူတ်အိတ်ချူတၢ်န့တ်ကျဲ
တဆိဘၣ်တဆိ လၢဒုသဝီတၢ်မၤလိမၤဒီးအလါသ့တ်တ
ဖၣ်န့တ်လါ. ဖိသ့တ်ဆံးကတီၢ်ဆိက့ၢ်လၢတၢ်အိတ်ထီၣ်ကဒါ
က့ၢ်သ့တ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲမဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီ,မိၢ်လးအူဒဲကဝီ,ထံ
သဘျုၣ်ထၣ်(ကီၢ်ပုၤ) ဒီး မိၤဖၢခိတ်(ကီၢ်ပုၤ)ဖိသ့တ်ဆံးက

တီးဆိကိုသုဂ်တဖဂ်န့ဂ်လီး.

ကညီပိတ်မုခ်ကရပုတဂ်မုတဂ်ဒါ. ကညီပုတတတနီး ယုဂ်ဒီးကညီပိတ်မုခ်သးစါခိဂ်နာ်တါမလိကိုဖိတဖဂ် မဲကညီလါခူးကံာ်စုအမူး ဖဲကညီပိတ်မုခ်သးစါခိဂ်နာ်တါမလိကိုန့ဂ်လီး.လတါပာ်ဒိဂ်ပာ်ကဲက့ကညီလုာ်လါထူသန့အဂီ ကညီပိတ်မုခ်ကရပုတဂ်မုတဂ်ဒါတနီး မလကပီဝဲလါခူးကံာ်စုတါရဲဂ်တါကျဲအံးကိးနံဂ်ဒီးဖဲလါခူးကံာ်စုအဆကတီာ်အိဂ်ဒီးတါနာ်လကဒီးန့ဂ်ဘဂ်တါအိဂ်ဆုဂ်အိဂ်ချ့ ဒီး ကပုဖျဲးဒီးတါအတါသီ, တါတဂ့တဘဂ်အကလုာ်ကလုာ်အဂီန့ဂ်လီး.

ကညီပိတ်မုခ်ကရလဲအိဂ်သကိးဝဲဟံဂ်ဖိယိဖိလါအဟံဂ်ဘဂ်ဒိဘဂ်ထံး, လါထွံလါယုဖဲယိဂ်လိဂ်ကျိထံဒိဂ်လါအဆကတီာ်တဖဂ်ဒီး ဟ့ဂ်မစာဝဲဂုဂါအုတါမစာသုဂ်တဖဂ်န့ဂ်လီး. လဲအိဂ်သကိးဝဲမဲန့ဂ်ထဂ်သဝီ, ဒါကွါ, ကီာ်ဖိအ, ဝဲကွံ, သံးကီာ်ထဂ်, တါကွါထဂ်, ကီာ်လါထဂ်, အုဒါထဂ်, အံတုာ်ထဂ်သုဂ်တဖဂ်ဒီးဟ့ဂ်မစာဝဲဂုဂါအုတါလိဂ်ဒ်အမုာ်ဟုသး, တါဟးလီာ်ခူး, ဖျဲးစတံးတါဒုးခိဂ်, သိအိဂ်သုဂ်တဖဂ်ဒီး ဟံဂ်လတါကဘဂ်မဂ့ဘိဘဂ်က့နီာ်နီာ်တဖဂ်ဘဂ်တါဟ့ဂ်မစာအဝဲသုဂ်လတါဖိစုဖိဒ်တါအိဂ်သးအဖိခိဂ်န့ဂ်လီး.

ဖဲလါယုလံ(၃၁)သီအနံး, ဘဂ်တါမလကပီက့ကညီပိတ်မုခ်ခံဂလါအမုာ်, သရဂ်မုခ်ရူသးတါမုာ်ဘီ ဒီးသရါမုခ်လါထူ လါဘဂ်တါယုထာထီဂ်တုာ်လံအါလါကညီပိတ်မုခ်ကရ လါအဝဲသုဂ်အတါဟ့ဂ်လါအသးလါပုတတါကညီဘဂ်ကညီသုဒီးတါလဲထီဂ်လဲထီအဂီန့ဂ်လီး. ကညီပိတ်မုခ်ကရအိဂ်ဒီးတါရဲဂ်တါကျဲလတါကမလကပီအဝဲသုဂ် ဖဲကညီပိတ်မုခ်ကရမုာ်နံပုထီဂ်(၃၅)ဝီတဝီတါရဲဂ်တါကျဲဘဂ်ဆဂ် ခိဖျိခိဂ်ဝံးတါဆူးတါဆါတါမတံာ်တါအယိ တါရဲဂ်တါကျဲအံးဟးဂါကွံာ်ဒီး ဘဂ်တါမလကပီက့အဝဲသုဂ်ဖဲဆကတီာ်အံးန့ဂ်လီး.လတါမလကပီအဆကတီာ်ပဒိဂ်နီာ်စံးဖိရုစုဂ်အနီာ်ကစါဒဲဂဲ ဘဂ်တါယုထာထီဂ်အါလါကဟ့ဂ်လါတါလကပီအံးဆူ သရဂ်မုခ်ခံဂအအိဂ်, အိဂ်ဒီးတါကတါဒိဂ်ဒီးတါကတါပာ်ဖျါထီဂ်အဝဲသုဂ်အတါဖဲတါမအဂုာ်အကျါလါလီာ်ခါဂ်သးကညီပိတ်မုခ်ကရပုတဂ်မုတဂ်ဒါသုဂ်တဖဂ်န့ဂ်လီး. လတါမလကပီတဘျီအံး ပဒိဂ်နီာ်စံးဖိရုစုဂ်, လီာ်ခါဂ်သးကညီပိတ်မုခ်ကရနဲဂ်ရဲဂ်သယဲ(၂), ဝဲအေးပုမလကပီတါယုဂ်ဒီးကညီကွါသရဂ်မလကပီတါကရါပုမဲလါ(၄၀)ယုဂ်ယုဂ်ဟထီဂ်ဝဲဒဲန့ဂ်လီး.

ဖဲ ၂၀၂၀ နံနံ, လါအီကုတ်(၁၉) သီ, တုလါဖဲးပထဲဘာင်(၂၄) သီအနံ, ကညီပိတ်မုန်ကရား, ပုဂံဂီဝါကရိုရဲကရဲပုဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိအတၢ်သိၣ်လိဖဲကညီကီၢ်ဖဲ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်တၢ်ပအုပူန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိတဘျီအံၤ ပုဂံဂီဝါပုဘၣ်မုဘၣ်ဒါခဲလၢင်(၄၀)ဂၤလၢကီၢ်ရၣ်တဖၣ်အပူလုၣ်ဒီးဒဲကဝီလၢအမ့ၢ်မဲၢ်ရၤမိၢ်, မဲၢ်လးအူဒီးအံၤတူၢ်ထံၣ်ပုလိၣ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဒဲကဝီတဖၣ်ဟဲထီၣ်သကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢပုဘၣ်မုဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး တၢ်မၤလိအိၣ်တီလၢဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကညီပိတ်မုန်ကရားပုဂံဂီဝါဒီး တၢ်ပ

ကညီပိတ်မုန်ကရားမၤလိတၢ်ကွဲၤဒဲအတၢ်ယုထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြီၢ်လၢနီၢ်မုန်နီၤလၢအမ့ၢ်ကညီပိတ်မုန်လၢအဘၣ်တၢ်ခးသံအီၤလၢပယီၤသုးဖိခံဂၤဖဲလၢပုလဲထီၣ်(၁၆)သီတဂၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢပုလဲ(၃၁)သီအနံ, ပယီၤသုးမုန်ဒိၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပယီၤသုးဖိလၢအမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် “ တၢ်စံၣ်ညီၣ်အထီကတၢ် ” ခိဖျိသုးကွီၢ်ဘျီထီၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤကမၢ်တၢ်ဒဲအမ့ၢ်တၢ်မၤသံမၤဝီ, တၢ်သုတၢ်မူတၢ်ဘျီလၢကမ့ၢ်အကျါ, တၢ်ဟးလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုခွဲးဒီးတၢ်သုကမၢ်စုကဝဲတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးဖိလၢအမၤကမၢ်တၢ်

ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, တၢ်ပဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲဟံၣ်အိၣ်ကစု, ပိတ်မုန်တၢ်ဒီးသဒါ, တၢ်နၢ်ပၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီၣ်ဒါ, တၢ်ဘျီဆဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အကျါအကျဲ, ကီၢ်သုလုၤဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျာၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိတ်မုန်ကရားပုဘၣ်မုဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်လဲအိၣ်သကိးဝဲကွဲၤဖိဟံၣ်ဒဲလၢအဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲကွဲၤထွဲဝဲလၢကီၢ်ပူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိတ်မုန်ကရား အိၣ်ကွဲၤကဒါကွဲၤကျိၣ်စုတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤလိလၢဝဲဒါဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲတဖၣ်ဘၣ်တဖၣ်ပုဘၣ်မုဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤလိတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢလီၢ်ခါၣ်သးကျိၣ်စုထီၣ်ဘိကမံးတံၢ် သရဲၣ်မုန်လုလုၣ်မိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီဖိတခါဘၣ်တခါလၢအဘၣ်ဃးဒီးကျိၣ်စုသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခံဂၤအံၤ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂ့ၢ်အကျါလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်တခီ တအိၣ်ဖျါဖျိဖျါဖျါဘၣ်. တၢ်မၤတၢ်လၢအအိၣ်ဖျါရဲၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဖျိဖျိဖျါဖျါလၢ တၢ်ဖိၣ်ထီၣ်တၢ်မုးတၢ်ရၢအကျါအကျဲတဖၣ်အပူ, စးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကမၢ်မနုၤတဖၣ်အဖိခိၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဖၣ် တၢ်ကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အီၤဒဲလဲၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဖျါရဲၣ် ဒဲသိးကမ့ၢ်တဖၣ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအဂီၢ်လီၤ.

ကညီပိတ်မုန်ကရားဟံၣ်ဒုၣ်ဟံၣ်ကမၢ်ထီၣ်ဒါပယီၤသုးခံဂၤအတၢ်မၤသံဆူၣ်မဲၢ်ကဲမဲၢ်နီၢ်မုန်နီၤလၢအမ့ၢ်ကမ့ၢ်ဖိတဂၤလၢကညီကီၢ်ဖဲၣ်အပူန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံဝဲပိတ်မုန်သးစၢ်, လၢအမ့ၢ်ဖိသၢဂၤ အမိၢ်လၢအတမၤတၢ်နီတမံလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤပျံလီၤဖုးတဂၤအံၤ ဒုးသ့ၣ်နီၣ်

ထီၣ်ကဒါက့တၢ်သအုးသပျီတဖၣ်လၢပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်
မၤဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိတ်မုခ်ကရုယုထီၣ်ဝဲလၢပယီၤ
သုးဖိခံၣ်အံၤတၢ်ဘၣ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်, ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီတဘျီလီ
လၢကမုၢ်ခံၣ်ညီၣ်က့ၢ်ဘျီၣ်အဖီလၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်မၤအီၤဖျီ
ဖျီဖျါဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံသးစၢ်မုၢ်အံၤ အိၣ်ဖျါတြၢ်က
လၢ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ထီၣ်လီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤသဲးခဲ
ခါလၢ်န့ၣ်လီၤ. အကတီၢ်တုၤယီၤဝဲခဲအံၤလၢ ပယီၤပဒိၣ်
ကဘၣ်ဟူးဂဲၤဝဲဆူၣ်ဆူၣ်လၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး
တၢ်ဘျၢသဲးစးန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိတ်မုခ်ကရုဟ်ဒုၣ်ဟ်ကမၢ် တၢ်ဖိၣ်ဝဲက
ညီသးစၢ်သၢဂၤဒီး က့ၢ်ကိးအီၤဆူၤပၤကီၢ်ဝဲလီၢ် ခိဖျီအဝဲ
သ့ၣ်ရဲၣ်က့ၢ်လၢကမၤဝဲကညီမၤထူၤရုမုၢ်နံၤလၢဝ့ၢ်တက့ၣ်
အပူၤ ဝဲလါအီၤကူၣ်(၁၂)သီ, ၂၀၂၀နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ. မး
စ့ၣ်ထွဲ, ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အတၢ်မုးလၢတၢ်ဘျၢသဲးစးနီၣ်ဂံၢ်
(၁၉)လၢအမ့ၢ် တၢ်ဟးပၢ်ဖျါထီၣ်သးလၢတၢ်ဘျၢတၢ်
ဘျီၣ်အပူၤဒီး တၢ်ရီၢ်ဖျိၣ်သးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အသဲးစးအ
ဖီလၢ်ခိဖျီလၢပူၤကွံၣ်တနံၣ်အဝဲပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်က့ၢ်

လၢတၢ်ကမၤဝဲကညီမၤထူၤရုမုၢ်နံၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအ
ယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မုၢ်သးစၢ်ခံၣ်လၢအမ့ၢ်စီၤဆၣ်ကွၢ်လၢ်ဒီးစး
သ့စီၣ်မ့တခီဘၣ်တၢ်ပျါဖျဲးကွံၣ်အီၤလၢပၤကီၢ်တၢ်ဒုးယၢ်
ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မဲၣ်ဝဲတၢ်မုးတၢ်ရၢ်
လၢတၢ်ဘျၢသဲးစးနီၣ်ဂံၢ်(၁၉)လၢသဲးစးတခါယီၤအဖီလၢ်
န့ၣ်လီၤ. သးစၢ်ခံၣ်အံၤတၢ်မုၢ်ပျါဖျဲးကွံၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်
တဲတၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးဝဲဆူၣ်ညါ(၁၅)
သီ, ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်တၢ်မုးတၢ်ရၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကိးနံၣ်ဒဲး: ကညီကလုၢ်လၢသးနံၣ်လီၤဆီလိၣ်
အသးတဖၣ် ဟဲဟ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးတပူၤယီၤ ဒ်သိးကဟ်
ဖျါထီၣ်တၢ်ဟ်လၢဟ်ကပီၤကညီတၢ်ခံၣ်စိတဲစိ ခိဖျီတၢ်
ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယူးယီၣ်ဆူကညီတၢ်ဟ်ဆၢခိၣ်နၢ် ကီၢ်ခိၣ်
စိဘးအူကွံၣ်ဒီးကညီတၢ်ဟ်ဆၢခိၣ်နၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်ခဲ
လၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီကလုၢ်မ့ၢ်ဂုၤ, ကလုၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂုၤ
တအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကမၤဘၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အမၤ
ထူၤရုအမ့ၢ်နမ လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤဘၣ်အံၤ တၢ်တူၢ်
လိၣ်အီၤတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

*****

ပယီသုးခံဂုဏးသံကညီမုဒ်

လၢအတၢ်ကမၢ်တၢ်ခိၣ်နီၣ်တမံၤတၢ်ဂၢၢ်အၢၤသီသီ

ဖဲ ၂၀၂၀ နံၣ်, လၢယုၤလံ (၁၆) သီအနံၤ, ပယီသုးခံဂုဏးသံ ခးသံဝဲမုဒ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ဖွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢ, ပိၣ်လိထၣ်သဝီဖိနီၣ်မုဒ်နီၣ်, လၢအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ (၄၀) နံၣ်တၢ်အၢၤအၢၤသီသီန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခးသံဝဲအမဲၣ်ညါ ဟံးန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲတၢ်ထုးတၢ်တီၤလၢအိၣ်လၢနီၣ်မုဒ်နီၣ်အလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢကလုာ်ဖျၢၣ်လီၢ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် ပယီသုးခံဂုဏးသံသ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲတၢ်စုကဝဲဒီး တၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မုဒ် ဒ်အမုၢ်တၢ်မၤဆါပယုၤ, တၢ်မၤသံလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတအိၣ်နီၣ်တမံၤ, တၢ်မၤတရီၢ်တပါ, တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆုၣ်ကမုၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနံၣ်ယံၣ်အလီၤထၢအါမးလံန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢယုၤလံ (၁၆) သီအနံၤ, ပယီသုးခံဂုဏးသံ သံနီၣ်မုဒ်နီၣ်ဒီး ဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်ထုးတၢ်တီၤလၢအလီၤဝံၤ လုာ်ပုၤဖျၢၣ်အသးအံၤခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်, သုးက့ (၅) စံးဝဲဒၣ်လၢ, မုၢ်ဝဲမိၣ်သါမိလ္လ့ၣ်ဒီးမိၣ်အုမုၢ်သ့ၣ်လၢအမုၢ်ဝဲ, ခိၣ်ချ့သုးရၢၣ် (ခမရ-၄၀၉), လၢဘၣ်တၢ်တီၤခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢနီၣ်ဂံၢ် (ဂ) ပၤဆုၣ်သုးလၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ဖွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢ, ခိၣ်သ့ထၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်မုဒ်နီၣ်အံၤ ပယီသုးခံဂုဏးသံအီၤဖဲအမဲၣ်သ့ၣ်, အကိၢ်ပူၤဒီးအသးနီၣ်ပုၤခဲလၢာ်သၢထံၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်မုဒ်နီၣ်ဟံးလီၤတၢ်တ့ၢ်ဝဲအတၢ်ပူၤအုဒီးအဖိသၢဂၤလၢအမုၢ်, နီၣ်နံၣ်လၢအု (၁၈) နံၣ်, စီၤကွီၣ်ကိၣ် (၁၅) နံၣ်ဒီး စီၤဟ့ဝဲယုၣ် (၁၂) နံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

*****

ထီၤလီၤဆီၤလၢပုၤတၢ်ဂၢၢ်အၢၤ

“တၢ်အဲၣ်ဆီ”

သ့ၣ်ညါနတဟဲက့ၤလၢဘၣ်
ဘၣ်ဆၢဒီးလၢတၢ်သးတီပူၤကအိၣ်ခိးန့ၣ်
တုၤလၢယသံ
တၢ်အဲၣ်ဆီ....
ဘၣ်မနုၤနတယုထၢယၤလဲၣ်တၢ်အဲၣ်ဆီ
အနံၣ်အလီၤလၢကွီၣ်လၢအဆံလံ
ဘၣ်မနုၤပတၢ်အဲၣ်တလီၢ်လံၤဟးဂီၤသ့န့ၣ်လဲၣ်...
တၢ်အဲၣ်ဆီ....

သးသယုၤန့ၣ်အဲၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အဲၣ်ဆီ
ပခံၤဘၣ်စၢတၢ်သးဟ့တအိၣ်နီၣ်တၢ်ပုၤလီၤ
တၢ်အဲၣ်ပုၤလၢပစၢယၢ်တၢ်မၤဆါက့ၤပုၤခဲအံၤ
တၢ်အဲၣ်ဆီ....
ယမုၢ်သံမးတၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်သယုၤသညီ
တၢ်သးဘၣ်ဒီးလၢပတၢ်အဲၣ်ဆီခံၤဘၣ်စၢ
ကဟါမၢ်ကွီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤလီၤ
တၢ်အဲၣ်ဆီ.....

*****

ကသံဃ်သရဉ်မှတ်တမ်းမဂ္ဂဇင်း (ရှုသးအေးခွဲတီး)

ကသံဃ်သရဉ်မှတ်တမ်းမဂ္ဂဇင်း(ရှုသး)အေးခွဲတီး
မှတ်ပေးလေးစားနှာတော်အမဲရကတော်သူဆုတော်လက
ပီပနီ (Bronze Star Medal) ဝဲ၁၉၄၃နံ၊ ခိဖျိလက
တော်ဂုဏ်ဆီလကသုးမှတ်တမ်းမဂ္ဂဇင်းကသံဃ်တော်ကွပ်ပေးဆီတော်မ
အဖိခိန်န့လီ.

နီရူးသ်အိန်ဖျိထိုင်ဝဲ၁၉၂၁နံ၊ လါစးပထ
ဘာဉ်(၂၁)သီဒီး ဝဲတော်ဒုးခံဘျီတဘျီစးထိုင်ကဲထိုင်အ
သးန့လီ. ကညီပိန်မှတ်သးစာအံ၊ မတော်ဒ်ပုကွပ်ပေးဆီ
ကသံဃ်သရဉ်မှတ်တကဝဲဘျီထံမံးရှုတော်ဆီဟံဉ်နီမံ
ခါမ်,ယိဒိန်ကီဝဲဒ်အပူန့လီ. တော်ဆီဟံဉ်အဲအံ
ဘဉ်တော်ကွပ်ထွဲပေးဆီလကတော်အမဲရကကသံဃ်သရဉ်
တကလကအမှတ်ဒီးကထိုင်ကီဒ်ခိန်လကဘဉ်တော်ဟံဉ်
လီတော်အီမုဒါ ဒ်အမှတ်သုးခိန်ဒိန်ဂီဂုလကသုးမှတ်တော်
ကွပ်ထွဲကူစါယါဘျီတော်ဆုးတော်ဆီတော်ဘဉ်ဒ်ဘဉ်ထံး
လကတော်အမဲရကအပူတကတော်ယိဝဲတော်ဒုးထီဒါဖျိခိန်
စးထိုင်တဘျီယိအခါန့လီ.

တော်မသးပိန်ထွဲထိုင်ဝဲဒ်အံလကဒီးကထိုင်ခံ
ကြွးဒီးအတော်ဆီဟံဉ်ပုမတော်ဖိတဖဉ်, လကအပဉ်ယုဉ်
ဒီးကီပယိပုကွပ်ပေးဆီကသံဃ်သရဉ်,သရဉ်မှတ်တဖဉ်
(အါတကွပ်မှတ်ပုကညီကလုဉ်),ဘဉ်တော်ဒုးဘျးစဲကွပ်အံ
ဆုအမဲရကပုမတော်ဖိတော်မလီဝဲကီပယိကလံထံး
တကပူန့လီ.

ဝဲ၁၉၄၂နံ,တော်ယိထိုင်သီ,ဝဲတော်အုဉ်သး
ထိုင်လကဘီယုဟးထိုင်လကတော်တဘျီလကစိဉ်
ပုဖျးကွပ်ပုမတော်ဖိလကဝဲကျီဝဲဒ်တဖဉ်, သုးခိန်ကျီ
ဂီဂုကွပ်စးစထံဝဲလ ယုဉ်ဒီးခံကြွးအကသံဃ်ပုမတော်ဖိ
တဖဉ်ယုဉ်ပုဖျးကွပ်အသးအဲကလံးအုဒယဉ်လကခိန်လက
ကထိုင်ဝဲတော်စံဉ်စိဉ်ပုဒုပုယိတဖဉ်အသးန့လီ.ပု
လကယုဉ်ပုဖျးအသးတဖဉ် ကအိန်ဝဲပု(၁၁၄)လက လကပုဉ်
ယုဉ်ဒီးအမဲကရဖိ, အဲကလံးဖိ, ကညီဖိ, ကီလကသုးဒီး
ပုရုရှုဖိတကဒီးပုအဲးဖြဲးခိန်ကလံးစးတကန့လီ.

စးထိုင်လါမု(၆)သီတုလက(၂၀)သီ,ဝဲ၁၉၄၂

နံနံနံ သုးခိန်ကျါဂီဂါဝံးဝဲလ်ကရူဖိဆံးကိတ်တဖု အံး ဟးလါအခိန်လါဘုးလါတီအပူ တနံ၁၄မံးလတ် ညါ.ဘဉ်ခိဖျိထံကျိထံကွတ်.ကစါကလိ.တံလူတံတြါ ဝဲးပုၤမုၢ်သိထိတဖုခိဖျိဘဉ်တံးဒုးအီလါပုၤဖုခိဖိတ ဖု တဘျီဘဉ်တဘျီ တချးအတုးဒံးတံပုၤဖုးအလါ အဲ ကလံးကီလါလူကီဆါကတီအခါန့ၣ်လါ.

ဖဲလါကရူဖိတဖုအံးအပူလါအိန်ဒီးပုၤကလုာ် အါဖုအါကလုာ်န့ၣ် နီၢ်ရူးသံအဘျီအတီတုၤအိန်အီ လါထံၣ်လိာ်သးဒီးပုၤလါကကဲထီၣ်အတတကလါအမုၢ် အဲရံးခါရီန့ၣ်အုကွံဘီး ဒ်(ပုၤအဲကလံးဖိဒီး မုၢ်ပုၤမလိ တုာ်တံလါ(Liverpool University)ဖဲးဖိကဟဉ်ကွံဖိတ ကလါအမုၢ်ပုၤမတံးဒ်(Friends Ambulance Unit)ကရု ဖိတကအသိးန့ၣ်လါ. နီၢ်ရူးသံဒီးအဲရံးခါန့ၣ် အိန်ဒီးတံ မတံအါန့ၣ်လါအီလါလိာ်သး ဖဲတံးဒုးတံယါဆါကတီ ဒီးဖျိအသးဖဲရူလီ(Shillong) မံကလါယါကီဖဲဉ် (Meghalaya State) ဖဲကီလါလူကီန့ၣ်လါ.

ဖဲ၁၉၄၂နံနံ, တံကီထီၣ်သီအကတီ ဒီးက ထာ်ကီၣ်အါခဲးကြံး ပုၤကွံထွဲပုၤဆါပုၤမသကိးတံတ ဖု ကူစါဒီးကွံဝဲတရူးပုၤဆူးပုၤဆါလါအဘဉ်ဒီဘဉ် ထံးဒီး တံနံဝဲလါ ကညီကသံၣ်သရဲၣ်မုၢ်တကအကျါ န့ၣ်ကမုၢ်ဝဲသရဲၣ်မုၢ်ရူးသံန့ၣ်လါ.

ဖဲ၁၉၄၄နံနံ, လါမးရူး(၄)သီအနံန့ၣ် အဲရံးစံ အုးခဲးဘီးန့ၣ် ဘဉ်တံတီၣ်ထီၣ်အီလါသုးခိန်ဒီဂီဂါဝံး န့ၣ်လါ. ဒ်ဝဲစိာ်တီဆုပုၤဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါတကအသိး ဖဲ

၁၉၃၉နံနံ, တုၤ၁၉၄၅နံနံအပူ အဝဲဒီးန့ၣ်ဘဉ်ဝဲ(Burma Star, Defences medal and War Medal) န့ၣ်လါ. အမါ နီၢ်ရူးသံအုးခဲးဘီး မသကိးတံဒီးအမဲရကပုၤဘဉ်မုၢ် ဘဉ်ဒါတဖုဒ်ကမုၢ်တကအသိးဒီး တံးန့ၣ်ဘဉ်ဝဲတံ လါကပီဒ်အမုၢ်(War medal) သုၣ်တဖုလါတြိးဒီးရံပ ဒီၣ်တဖုအအိန်လါအတံဟ့ၣ်လါသးအံးအယီနီတမံ ဘဉ်ဆဉ်ဒီးန့ၣ်ဘဉ်ဝဲလံာ်တံပံနီၣ်တမံလါကီပယီ ပဒီၣ် လါအတံမသကိးတံဒ်ကသံၣ်သရဲၣ်မုၢ်တက လါထံကီၣ်အါန့ၣ်လါ. The United State ဟ့ၣ်လါက ပီဝဲကညီကသံၣ်သရဲၣ်မုၢ်အဂုၤအဂတဖု ယုာ်ဒီးက သံၣ်သရဲၣ်မုၢ်ရူးသံလါ U.S. Bronze Star Medal ဒ်ကီ ခိန်အတံကလုာ်အသိးန့ၣ်လါ.

သရဲၣ်မုၢ်ရူးသံဒီးအဲရံးစံအုးခဲးဘီး အိန်ဝဲဒဉ် လါကီၣ်အဲကလံး ဖဲတံးဒုးဖးဒီၣ်ဝဲအလါခဲး ဒီးကုၤအိန် ကဒီးလါကီၣ်ပယီပုၤဖုန့ၣ် တချးသုးလိာ်သုးကျဲးဒီး ကုၤ အိန်ကုၤလါကီၣ်အဲကလံး ဖဲ၁၉၅၈နံနံဘဉ်အဆါကတီ န့ၣ်လါ. အဲရံးစံအုးခဲးဘီးန့ၣ် ဖဲအကုၤတုၤဆုအဲကလံး န့ၣ် ကုၤဖဲးမကဒါကုၤဝဲတံတုထီၣ်ဘျီထီၣ်တံ အတံမ ဒီးဒီၣ်ဖဲလါဝဲဟိၣ်ထဲလ်တဘျးဖျါအဂီၤလါဟီၣ်ခိန် အံး ဖဲရူးသံအုးခဲးဘီးဒ်အိန်ဘုးအိန်သါဝဲလါကသံၣ်သ ရဲၣ်မုၢ်အတံမန့ၣ်လါ. အဝဲသုၣ်ခံကကွံဖိဝဲအဖိခွါတ ကလါအမုၢ်ရီန့ၣ်(Ronald) ဒီးအိန်ဆိးဝဲဖဲ Waltham Forest, Greater London န့ၣ်လါ. ရူးသံအုးခဲးဘီး သံဝဲ ဖဲ၁၉၉၇နံနံဘုးကလါအကတီဖဲ Norwich, Norfolk County, England န့ၣ်လါ.

*****

မတမးတတကကွံၣ်စ့ဘဉ်

ဝါတကအိန်လါအဟံၣ်တဖံးတမး, အိန်မံအိန်မံကလံာ်တံယံာ်ယံာ် အမါတကတုာ်တပုၤလါဒီး တဲအါတံးဒီးအီ လါ.

မါ-အိန်ဟံၣ်တဖံးတမး,အိန်အးအိန်လါထဲစ့လါ.ဟးယုကွံၣ်စ့မိၣ်.

ဝါ-မါဧ.....မါဧ.....နသါကလဲယုစ့ဖဲလဲဉ်.တံးပံးတံးစ့တဘးဘးအံးပုၤစ့မုၢ်အိန်ပုၤကပျးအိန်ပုၤအီလါပုၤက စါအဂီၢ်လိသါ.နကလဲယုစ့အဂီၢ်မတမးတတကကွံၣ်စ့လဲဉ်.မတမးတတကကွံၣ်စ့ဘဉ်.....တံးနီၣ်နီၣ်ဟူဧါ.....”

*****

ကညီမုန်တက လကကညီတဂ်ပဂ်ဆဂအဂိဂ်

သရန်မုန်နီကကြဉ်စ့, မှာဝဲသုးခိဉ်ဒိဉ်အရုဉ်
ဒီးသးပုဂ်မုန်လါမုအဖိမုန်န့လီ.အိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်ဖဲ၁၉၆၉
နံဉ်,လါမု(၅)သီ,လါစီမုပျီသဝီ,မုဂ်တြီဂ်ကီဂ်ရုဉ်,က
ညီတဂ်ဆါလီကဝီပုန့လီ. အဒီပုဂ်ဝဲအိဉ်ဝဲန့ဂ
လါအမု-နီသ့ဟဲ, နီထုဟဲ, နီဖိကပီမု, နီဒဲးစါရံး,
စီအိဉ်ကီဂ်တီ, စီဂဲကလံဉ်မု(ကိး)သးဆုံ(လဲပုကွံဉ်)
သ့ဉ်တဖဉ်န့လီ.မုဂ်ကညီခရံဉ်ဖိတဂန့လီ.အဝဲ
အိဉ်ဒီးတဂ်သးစဲလါတဂ်ဆါတဂ်ဖဲတဂ်မုဒီးဒဲအတဂ်
သးစဲအိဉ်အသိး ဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်ဘဉ်ဝဲမုဒါတဖဉ်အံ
အသိးန့လီ.

မလိတဂ်လါတဂ်ကွီတုအဖျီထီဉ်တဂ်ခါသးဒီး
ဖဲ၁၉၈၅နံဉ်,လါမးရှးန့ဉ် န့လီဝဲဒဉ်ဆုတဂ်ဆါအ
ပုလါသုးဝဲလီခိဉ်သ့ဉ်,နီဉ်န့ဉ်ဖျါဝဲဒုတကပန့လီ.
ဆိဟံဉ်ဆိယီဒီး ဖါတဂ်နံကမုလါအမု ခိသ့ဝဲကျီပု
ဘဉ်မုဘဉ်ဒါဖဲ၁၉၉၀နံဉ်,လါမု(၄)သီ,ဖဲထုဝါလုာ်သ

ဝီ(မနုပျီလီကဝီ)ဒီးဘဉ်တဂ်ဒီးတုဒီးဖျီအီလါသရုဉ်
ဒိဉ်ဒွဉ်သိ လါခဲအံလဲအိဉ်ဝဲလါကီခဲနဒါန့လီ. ထီဉ်
ဖိဝဲအဖိမုဉ်ဖိခါသါဂါလါအမု နီစုကဘျဉ်, နီစုကဘျး
ဒီးစီသဲထံသ့ဉ်တဖဉ်န့လီ. အဝဲဆိဟံဉ်ဆိယီဝဲ လဲ
လီမုဒါလါသုးက့(၆)တကပန့လီ.

ဖဲ၁၉၉၅နံဉ်,လါဖုတြျုအါရံ(၄)သီအနံန့ဉ်
ဒုဉ်ဒါဟဲထီဉ်လါအဝဲသ့ဉ်အတဂ်လီဒီး ဘဉ်ယုာ်ဘဉ်
ယးဒီး န့လီဆုကီဂ်ကွီဉ်တဂ်ဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲကဝီတ
စီတလီဒီး သုးကဒီးအလီအကျဆုနီဉ်ဖိဘဉ်ကီဘဉ်
ခဲဒဲကဝီအပုန့လီ.အိဉ်ဖဲနီဉ်ဖိဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲကဝီ
သါလါဒီးဘဉ်တဂ်ဆုအီဆုမိဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲ ကဝီ
တယံဘဉ်ဒီးသုးကဒီးအလီဆုအုဉ်ဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲ
ကဝီန့လီ. ဖဲအိဉ်ဖဲဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲကဝီပုအဆါက
တီဂ် ဘဉ်တဂ်ယုထါထီဉ်အီဒဲကဝီကမံးတံဒဲကဝီပု
ဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဂါအသိးန့လီ. လါဖိလံတဂ်ကွီဘဉ်
ကွီသုဒီးတဂ်အိဉ်မုခါဆုညါအဂီ ဖဲ၂၀၀၄နံဉ်န့ဉ် အဝဲ
သ့ဉ်ဂုဉ်ကျးစးထုးထီဉ်အသးလါဒဲကဝီပုဒီး သုးလီ
သုးကျဆုကွီဉ်တဂ်ကီ,ဒုသဝီတဖျဉ်အပုန့လီ.

ကွာ်ထွဲဟံဉ်ယီ,မတဂ်လါဒုပုသဝီပု,သုဉ်အိဉ်
ဖျးအိဉ်အမဲဉ်ညါ ကွာ်ထွဲစုဂ်ကီးကွီဖိအါမးလါအိဉ်ကွီလါ
သုမဲခဲကွီသ့ဉ်တဖဉ်န့လီ. ဖဲအပုအဝဲတဂ်ဒီး အမိ
သုးလီသုးကျဆုကီဂ်သါဘဉ်တဘျဉ်အဆါကတီ အိဉ်
တဂ်လါတဂ်ဆါလီကဝီပုဒီး ဒဲသိးဖိလံသ့ဉ်တဖဉ်
ကမလိမုဒီးဘဉ်တဂ်အဂီ အဝဲဘဉ်ထဲးဂံထဲးဘါဒီး
ဟ့ဉ်လါသးလါတဂ်ဖဲတဂ်မုပုသုပုန့လီ. ဖဲအ
မိသးပုထီဉ်အကတီ အိဉ်လါကီဂ်ချာတမုလါဒီး ဟဲ
ကုအိဉ်ကုစုဂ်ကီးဒီးအီဒီး အဝဲဘဉ်ဘျးဘဉ်ဖျဉ်, ဘဉ်
ဆိဉ်ဂုဆိဉ်ဝါဒီး ကွာ်ထွဲဘဉ်ကုအမိတုအမိအသး
သမုဟးထီဉ်ကွံဉ်ဝဲတစုလါသုဉ်ကုသးပုဒီး သးပုတဂ်
ဆုတဂ်ဆါအယီန့လီ.

အဝဲစံးဝဲလၢ, “ယအဲဒ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ် ပါ်ဆါဖိလံၤဖိမါလၢစါခဲအံၤတဖၣ်ဒ်အံၤလီၤ. ဒ်ပမ့ၢ်တၢ် ပါ်ဆါဖိတဂၤအသိး ပဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ဟံၢ်လိာ်သးတ ဂၤဒီးတဂၤဒီး ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သး, ကဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သးစွံကတုၤလၢ ပကလဲၤခိဖျိတၢ်ကိတၢ်ခဲသ့ၣ် တဖၣ်လီၤ. တၢ်ပါ်ဆါအကျဲန့ၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲအကျဲလီၤ. တမ့ၢ်ကျဲတဘိလၢပုၤဒါလီၤအိၤဒီးဘဲဘုဒီး ဖိဝါကဆၣ် သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်. ပကဘၣ်လဲၤခိဖျိတၢ်ဆူၣ်တဖၣ်သ့ၣ်တ ဖၣ်လီၤ. ဒ်သိးပလဲၤခိဖျိအိၤကန့ၢ်အဂီၢ် နၢ်သပုၢ်ပုၢ်လၢသု ကအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ဟံၢ်လိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိ ဒ်သိးဒီးပကလဲၤ ခိဖျိတၢ်ပါ်ဆါအကျဲ ကိကျဲခဲတဘိအံၤကန့ၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်ယ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါသ့န့ၣ်လီၤ.”

အဝဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါစ့ၢ်ကိးထံဖိကိာ်ဖိကမ္ပါတ ဖၣ်လၢ, “အဲဒ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါထံဖိကိာ်ဖိကမ္ပါဒ်အံၤ လီၤ. ခိဖျိလၢပတၢ်ပါ် ဆါအံၤ သုဝဲကမ္ပါသ့ၣ်တဖၣ်ဆိၣ် ထွဲဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးသမုအါမးလံအယိပတၢ်ပါ်ဆါအံၤ အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျဲဝဲတုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢ ကမ္ပါတၢ်ဆိၣ်ထွဲပုၤဒီး ပတၢ်ပါ်ဆါအံၤ လီၤမၢ်ယံာ်မးလံ န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢသုဆိၣ်ထွဲပုၤအယိ ပစံးဘျးဘၣ်ထံဖိ

ကိာ်ဖိကမ္ပါကိးဂၤလၢသုဆိၣ်ထွဲပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သုဆိၣ်ထွဲ ပုၤအသိး သုတၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ပမၤန့ၢ်သုတလၢပုၤ ဒီးဘၣ်. ဒ်သိးသုတၢ်လိာ်ဘၣ်ကလၢပုၤအဂီၢ်ပကဂုာ်ကျဲး စးစ့ၢ်ကိးဒီး မၤသကိးတၢ်ဒီးသုဝဲကမ္ပါသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ် ကိးန့ၣ်လီၤ. သုကဘၣ်မၤစၢၤကဒီးပုၤဆူၣ်ဒ်သိးပကမၤ န့ၢ်တၢ်အဂီၢ် ပလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ သုကမၤစၢၤကဒီးဒီး ပုၤလၢ ပတၢ်ပါ်ဆါကမၤန့ၢ်တၢ်ကစုဒုန့ၣ်ဒီး ပကန့ၢ်က့ၤ ထံသဘျူ ကိာ်သဘျူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စံးကဒီးဝဲ, “တၢ်လၢယလိာ်ဘၣ်ဒီးယဆါထံၣ် ဘၣ်အိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲယပုၤကလုာ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ် ယုတၢ်ဖိးဒီး ကမၤသကိးတၢ်ယုယုဖိးဖိးဒီး ဆါထံၣ်ဘၣ် လၢ ပကမၤန့ၢ်က့ၤထံသဘျူ ကိာ်သဘျူ န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဆါထံၣ် ဒီးမ့ၢ်ယတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.”

အဝဲမ့ၢ်မါတဂၤလၢဆိၣ်ထွဲ အဝဲလၢတၢ်ပါ်ဆါ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မ့ၢ်မိာ်တဂၤလၢကျဲးစးဆုဖိတဖၣ်လၢတၢ် ကျဲဘၣ်ကျဲသ့, တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကျဲဒီးဟံးန့ၢ်မါမုဒါအ ဂုၤကတၢ်, မိာ်မုဒါအဂုၤကတၢ်ဒီးတၢ်ပါ်ဆါမုဒါအဂုၤက တၢ်အမဲာ်ညါ မ့ၢ်ပုၤလၢကွၢ်ထွဲဟံၣ်ယိတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အိၣ် ဒီးတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢအဂုၤတဂၤန့ၣ်လီၤ.

*****

ကညီပိန်မုန်ကရမဲးအတၢ်လဲၤတရံး ဒီးယတၢ်လဲၤခိဖျိ

နီၢ်မုဟ်

စံးဘျးဘၣ်ကညီပိန်မုန်ကရမဲးထီၣ်လၢလီၢ်
ခၢၣ်သး တဆီဘၣ်တဆီတုၤလီၤလၢကီၢ်ရၣ်. ကီၢ်ဆၣ်, ငူ
သဝီ, ဖဲကဝီၤခဲလၢလၢ ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်ဒီးဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယဲ
တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကကွဲးဘၣ်ယဲတၢ်ကွဲးဖိအံၤန့ၣ်လီၤ.
လၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးအံၤ ယတ
ဆိကမိၣ်လၢယကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲနီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တ
ကဒီးဘၣ်ယတမ့ၢ်ပုၤကွဲးလံာ်ဖိလၢအစၢ်နီၢ်တဂၤစၢ်ကီး
ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ် လၢယန့ၢ်ဟူတၢ်ကစီၣ်တခါအံၤတဘျီ
ယီၤသးအံၤထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ယၢလၢယကဘၣ်ကွဲး
ယဲဒ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်န့ၣ်စးထီၣ်လၢယအိၣ်
ဖျၢၣ်ထီၣ်ယသ့ၣ်ညါတၢ်န့ၣ် ကညီပိန်မုန်ကရမဲး တဘၣ်
တဲတဂၤ.တန့ၢ်ဟူဘၣ်ယဲနီတဘျီဘၣ်. မ့မ့ၢ်လၢကီၢ်သု
လၢပိၣ်မုန်ကရမဲးကယံၤဒိၣ်ဝဲတစးဖိညါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်, ဖဲကွီဖိတဖၣ်ဂဲၤပျၢၢ်ဂဲၤဆးပၢ်ဖျါ
ထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးအဆၢကတီၢ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢ(KNU)တ
ဖၣ်လဲၤလီၤတုၤလၢပအိၣ်ပျီပူၤဒီး ပန့ၢ်ဟူဝဲလၢတၢ်ကတိၤ
ကသ့ၣ်သ့ၣ်ကဖးဖးအပူၤတၢ်ကတဲဝဲဖျိဖျါဖျါဒ်စိခဲအံၤတ
မ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ဘၣ်တဲခူသ့ၣ်ခူလံာ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဲလၢပ
သဝီပူၤ တၢ်ကဘၣ်ယုထာထီၣ်ပိၣ်မုန်ကရမဲးခိၣ်တဂၤ, က
ဘၣ်လဲၤအိၣ်ဖျိၣ်လၢသးရၣ်(၉)န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢက
တီၢ် သဝီသးပုၤယုထာထီၣ်ယတခါမုန်တဂၤဒီး လၢသဝီ
အဂၤစၢ်ကီး တၢ်ယုထာဝဲခၢၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ဟးထီၣ်
လဲၤတၢ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ယတခါမုန်လဲၤတၢ်
ဟဲကွဲးဒီးတဲခူသ့ၣ်ပုၤလၢလဲၤဘၣ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်
န့ၣ်လီၤ. ယတခါမုန်တဲပုၤယလၢသါဟးန့ၣ် သါဘၣ်ဟး

ယီၢ်ပုၤခိၣ်လီၢ်လီၤ. ပုၤတဲသါလၢ တဘၣ်ဟးဆူတၢ်ကပိၣ်
ကပတဂၤ. နကယီၢ်ဘၣ်မုန်ပိၢ် တကဒီးဘၣ် ပုၤတဲစ့ၢ်
ကီးသါလၢ ကတိၤတၢ်ကစုကစု, မ့ၢ်တဝါလါတဝါပုၤတဲ
သါလၢအိၣ်မူတဘျီယီၤ သါကရီဒုထီၣ်သ့ၣ်လၢက
အိၣ်မူ, အိၣ်မူဒီးတၢ်တိၢ်လၢဂီၤလၢသီ တၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်
ကပယုလီၤအါမး, အိၣ်မူဝဲ ပုၤတဲလၢဟးထီၣ်တခိ
ဟးထီၣ်ကဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်ဟူထီၣ်လၢပယီၤသးအ
န့ၢ်ပူၤတဘျီယီၤ ပုၤလူဖီၣ်ဝဲပုၤလၢအလဲၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယတခါမုန်အိၣ်လၢဟံၣ် လၢနီၢ်ကစၢ်ငူသဝီ
အိၣ်တဘျီလၢဘၣ်. ဘၣ်ဟးယုၢ်အိၣ်ဆူပုၤဂၤငူသဝီ,
ပုၤလၢအလဲၤယုၢ်ဒီးအီၤတဖၣ် ပယီၤသးဖီၣ်အါန့ၢ်လံာ်အ
ယီၤ အဝဲအနီၢ်ကစၢ် ဒ်သိးပုၤဖီၣ်အီၤသုတန့ၢ်တဂၤအဂီၢ်
ဘၣ်ဟးပူၤအသး, ကဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပလီၢ်ပဒီထီၣ်ဘိ
လီၤ. မ့ၢ်န့ၢ်ဟူလၢပယီၤသးကန့ၢ်လီၤလၢပသဝီန့ၣ် ယတ
ခါ မုန်အနီၢ်ကစၢ် ဘၣ်ဟးထီၣ်ဆူပုၤဂၤအသဝီတဘျီယီၤ
လီၤ.န့ၢ်ဟူဘၣ်ပိၣ်မုန်ကရမဲးန့ၣ်တဘျီဒီးမ့ၢ်တၢ်အဆိက
တၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်, လါမုၤ(၂၃)သီန့ၣ် ယလဲၤန့ၣ်လီၤ
ဆူဒဲကဝီပူၤ ယုၢ်ဒီးယဟံၣ်ဖိယီဖိန့ၣ်လီၤ. တုၤအဆၢက
တီၢ်ဖဲန့ၣ်ဒ်လဲၣ် ယတသ့ၣ်ညါဒီးပိၣ်မုန်ကရမဲးအတၢ်
ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဘၣ်. ဘၣ်မ့ၢ်တန့ၢ်ဖဲလါယု
လံ, ယအိၣ်လၢယဟံၣ် ပုၤဟဲကီးယတဂၤဒီး တဲယၢလၢ
ကဝီဒုခိၣ်ကီးန့ၢ်ဒီးယလဲၤယဲလီၤ. ယလဲၤတုၤလၢကဝီဒု
ခိၣ်အဟံၣ်တဘျီယီၤ အဝဲတဲယၢလၢ ယကဘၣ်မၤကဝီဒု
ပိၣ်မုန်ကရမဲးန့ၣ်လီၤ. ယတဲဆၢကဝီဒုခိၣ်လၢ ယတမၤ

ဘဉ်န့ၣ်ယဝဲတဘျဉ်အယိ ယဟဲက့ၤယဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဟဲက့ၤတုၤယဟံၣ်တဘျဉ်ယိတၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤဘဉ်ယၤဒိၣ်မးလီၤ. ယဆိကမိၣ် ယဘဉ်မၤပိၣ်မုခ်ကရၢန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်, ယသးကိၢ်သးဂီၤလၢ ဘဉ်မၤပိၣ်မုခ်ကရၢတၢ်မန့ၣ်လီၤ. တုၤလီၤလၢခံ ပှၤတဲက့ၤယၤလၢ ဘဉ်လဲၤအိၣ်ဖျိၣ်လၢပိၣ်မုခ်ကရၢဝဲၤဒီးယဲလဲၤ, ပှၤတဲလၢလီၢ်ခၢၣ်သးကဟဲဟ့ၣ်တၢ်မလိဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီဘဉ်ဒီးလဲၤယဲလီၤ. အခိၣ်အမဲၢ်ယတသ့ၣ်ညါတၢ်နီၣ်တမံၤဘဉ်. ဝဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်အါတက့ၢ်လၢသရၣ်မုၢ်စံၣ်ယိၣ်ဖိဟဲဟ့ၣ်တၢ်မလိလီၤ. တၢ်မလိဒုလဲထီၣ်, ပှၤသိၣ်လိစ့ၢ်ကိၢ်လၢကညီကျိၣ်ဒုန့ၣ်ဟံၣ်လံ, ပှၤကညီကျိၣ်တခါအခိပညီဒုတန့ၣ်ဟံၣ်ဘဉ်. တၢ်ကိတုၤယိဒီးလံ, ပှၤသံက့ၢ်တၢ်ဒီးစံးဆၢတသ့တဘဉ်နီၣ်တမံၤ, ဘူးလၢယသးကလၢၣ်ထီၣ်တခါလီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢတဘျဉ်အံၤ အိၣ်ဒံးအံၤတသ့လၢဘဉ်. ယကဘဉ်ယုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ပိၣ်မုခ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မလိလီၤ. ပှၤဟ့ၣ်တၢ်မလိလၢယတန့ၣ်ဟံၣ်အခိပညီတဖၣ်န့ၣ် ယတီၢ်နီၣ်ယၢ်အိၣ်ဒီး တုၤယဟဲက့ၤတုၤဟံၣ်န့ၣ် ယလဲၤဆူကဝီၤဒုခိၣ်အအိၣ်ဒီး သံက့ၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ကတိၤအခိပညီတဖၣ်ယမၤယဲဒဲအံၤတဆိဘဉ်တဆိဒီးသ့ၣ်ညါဘဉ်က့ၤယဲကညီပိၣ်မုခ်ကရၢအဂ့ၢ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မလိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ တၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မုခ်ကရၢအိၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ် ယသ့ၣ်ညါယဲဝဲၤ၁၉၈၈န့ၣ်တဘျဉ်ဒီး က့ၤသ့ၣ်ညါကဒါက့ၤယဲဝဲၤ ၂၀၀၈န့ၣ်တဘျဉ်ဒီး တုၤလီၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤသ့ၣ်ညါဘဉ်က့ၤကညီပိၣ်မုခ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မလိအကျိၤအကျဲဒီးမၤဘဉ်စ့ၢ်ကိၢ်တၢ်လၢကညီပိၣ်မုခ်ကရၢအယိယသးခုယဲဒိၣ်မးလီၤ. တမ့ၢ်လၢယဖျိကိၣ်ဖျိကိၣ်စ့ၢ်ကိၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်လၢယကဝီၤဒုခိၣ်မၤန့ၣ်ဆူၣ်ယၤအယိ ယမၤဘဉ်ဒီး ခဲအံၤ ယကဝီၤဒုခိၣ်လဲၤပူၤကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လံ, ဘဉ်ဆဉ် ယသးပုၤနီၣ်အတၢ်မၤဂ့ၤယၤဒီးအဘျးအဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘဉ်.

လၢအပူၤကွံၣ် ယမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကညီပိၣ်မုခ်ကရၢဘဉ်ဆဉ် ခဲအံၤယသ့ၣ်ညါယဲလံ. ဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤ စးထီၣ်လၢလီၢ်ခၢၣ်သးပတီၢ်တုၤလီၤလၢကိၢ်ရၣ်, ကိၢ်ဆဉ်, ဒုသဝီဒီးဒဲကဝီၤခဲလၢၣ်အယိ မ့ၢ်တၢ်သးခုဖးဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကွံၣ်ကဒါက့ၤလၢကညီပိၣ်မုခ်ကရၢအတၢ်လဲၤတရံးအသးလၢသၢဆံယဲၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အံၤ တၢ်သ့ၣ်ညါအိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘဉ်လံ. လၢညါတၢ်ကိၢ်အိၤဖျိဖျိဖျါဖျါတဘျဉ်ဘဉ်. ခဲအံၤတၢ်ကိၢ်အိၤဘျဉ်လံန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢခိၣ်န့ၣ်လၢတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်တဖၣ်တတုၢ်စၢ်လီၤအဂံၢ်အဘါ

ဘဉ်ဒီးဂုၣ်ကျဲးစးဆူၣ်ဆူၣ်အယိ တနံၣ်ဒီးတနံၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်အိၤကွံၣ်ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးတုၤယိၤ၁၉၈၅န့ၣ်, လၢအုၤဖျိၣ်(၅)သီဒီးဘဉ်န့ၣ် တၢ်မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကိၢ်သုလုၤပိၣ်မုခ်ကရၢဘဉ်ဆဉ် ခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်ညါကညီပိၣ်မုခ်ကရၢလံန့ၣ်လီၤ.

ပထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘဉ်လၢ ပခိၣ်ပန့ၣ်လၢကညီပိၣ်မုခ်ကရၢတဖၣ်ဂုၣ်ကျဲးစးဒီး ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဒုသးဒုအယိ ဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်လၢကပီၤလံစ့ၢ်ကိၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိၣ်မုခ်ကရၢအတၢ်လဲၤတရံးလၢသၢဆံယဲၣ်န့ၣ်ကတီၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ညီညီဘျဉ်ဘျဉ်ဘဉ်. ဘဉ်မနုၤလၢယတဲဒဲအံၤလဲၣ်န့ၣ်ယဒိသ့ၣ်ဒိသးဒီးတဲယဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဟံၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ ပပၤဆုၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖျၢၣ်တထၢယိန့ၣ် ပဘဉ်ဘျဉ်ဆဲတၢ်ဂုၢ်ကိၢ်အါမံၤအါမိၤလီၤ. လၢကရၢဒိတဖျၢၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲဖးဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ကညီပိၣ်မုခ်ကရၢဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢအပတီၢ်ပတီၢ် အိၣ်ဒီးအဝဲၤကျိၤဖးဒိၣ်လွံၢ်ဘိ, လၢဝဲၤကျိၤအဖိလၢ် အိၣ်ဒီးအတၢ်တိၢ်ကျဲၤတဘျးဘိ, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢစ့ၢ်ခဲလၢၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခိၣ်န့ၣ်ဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါတဖၣ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤအသးလၢၣ်လၢၣ်ဆုဆုလၢတၢ်ဖံးတၢ်မလိအပူၤန့ၣ် သၢဆံယဲၣ်န့ၣ်အကတီၢ်အံၤ တမ့ၢ်လၢ လဲၤတရံးအသးကန့ၣ်ဘဉ်.

ပကွံၣ်ကဒါက့ၤလၢပဒဲကဝီၤတဘျဉ်အပူၤလီၤ. ဖိသဉ်ဆံးကတီၤဆိကိၢ် အိၣ်ဒီးအဝဲၤဒီးတဖျၢၣ်, ကိၢ်ယိးဖျၢၣ်, ကိၢ်သရၣ်မုၢ်, ကိၢ်ကမံးတံၢ်, ကိၢ်ဖိ, ပှၤဖိမ့ၢ်တလၢဆၢကတီၢ် တၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢၣ်စ့ၢ်တစ့ၢ်ဘဉ်. ကျဲၣ်သ့ပီညါလီၤဆိကိၢ်လၢပမဲၢ်လးအူန့ၣ်အိၣ်ခဲဖျၢၣ်, အိၣ်စ့ၢ်ကိၢ်ဒီးကိၢ်ဖိ, ကိၢ်သရၣ်မုၢ်, ပှၤဖိမ့ၢ်တကးဒံး ဘဉ်လၢပှၤကိၢ်ဖိအဂီၢ်အိၣ်ဒံးဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါတဖၣ် တလၢဘဉ်တလၢ တၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢၣ်စ့ၢ်တစ့ၢ်ဘဉ်. ဟံၣ်အိၣ်ကဒု အိၣ်စ့ၢ်ကိၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပှၤတုၢ်ဘဉ်တၢ်လၢဟဲအိၣ်ဟံၣ်အိၣ်ကဒုမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတဟဲတုၤဟံၣ်အိၣ်ကဒုဒီး ဆိၣ်ထွဲအိၤလၢအိၣ်လၢတၢ်ချၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, တလၢဘဉ်တလၢတၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢၣ်စ့ၢ်, ဒဲကဝီၤကိၢ်ဘဉ်ဒဲး အိၣ်ဒီးပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံၢ်, ကဝီၤဒု ကိၢ်ဒုဒဲးအိၣ်ဒီးကညီပိၣ်မုခ်ကရၢပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤခဲလၢၣ်လီၤ. မ့ၢ်တုၤယိၤကညီပိၣ်မုခ်ကရၢမုၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်မလၢကပီၤက့ၤအကလုၢ်ကလုၢ်, တနံၣ်တဘျဉ် ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ, ကိၢ်ရၣ်, ကိၢ်ဆဉ်တၢ်မလိဘဉ်ယးပိၣ်မုခ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢၣ်စ့ၢ်, တနံၣ်တဘျဉ်တၢ်မလဲတၢ်ပတုၣ်ကွံၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီၣ်ပိၣ်မုခ်တၢ်လၢၣ်ဘျဉ်လၢၣ်

စူးသွန်တဖန်, တနံတဘျီပိန်မုန်တံတံပိန်တဲသကိး အဘျီတဆံ, ပုလဲထီတံမလိဝံဟဲက့ဟ့ကဒါ က့တံမလိဆူဒဲကဝီ, ကီရုဂ်, ကီဆဲတံလက်ဘျီ လက်စူးသွန်တဖန်အံ ပခိပ်ပနာသွန်တဖန် ကဘျီယု ကျီယုကျဲတမ့တံညီတံဘျီဘျီ. လာတံဂုအါမံအဖီ ခိန်တံဘျီကံဂုကအိန်ဝဲအါမးန့လီ. လာသ့ဆဲယံ နံအဆာကတီ ကွဲကဒါက့လဲတံကတိန့ခဲတံလာ ပိန်မုန်လာအတူဘျီတံတဖန်အဂီစွဲကိး တံတတံ အါမံအါမ့စွဲကိးလီ. တံတတံမ့အိန်ထဲလဲထဲ လဲဘျီဆဲ မ့လာကညီပိန်မုန်ကရတဖန် ဖိပ်လိန်အ စုမသကိးတံအယိ ပိန်မုန်သွန်တဖန်ထုပျဲထီလဲ တံဆိပ်တံမနာအပူအိန်ထီဝဲဒဲအါမးလဲန့လီ. ဘျီဆဲ ပိန်မုန်လာအတူဘျီတံတဖန်အိန်ဒဲဒဲအါမး န့လီ. ပထဲလာအိန်ဒဲဒဲအါမးန့ တမ့လာကညီပိန်မုန် ကရတဂဲစံးဂဲကတိလာအဂုတမ့ဘျီ. တနီန့ အ နီကစါဆာတံ လီအသးတန့ဘျီဒဲ တနီလာခိန် ဘျီမုဘျီဒါတံထံသံအယိန့လီ.

ဒဲသိးဒဲပိန်မုန်ဒဲဖိသွန်တဖန် ကဒဲန့ဘျီတံ တီတံတြါ, ကထုပျဲထီလဲတံစုဆူခိန်တကးအ ကလုကလုန့ ဒဲယမ့ပုမတံဖိတဂအသိး ယက ဂုကွဲးစးလာအဂုကတံဒဲတံသ့အိန်ဒဲဒဲယအသိးလု တက့ယတဂုက့ယခံဘျီန့လီ. သ့ဆဲယံနံကညီ ပိန်မုန်ကရအတံလဲတရံအသးတဖန်မ့ကီခဲဝဲသနီ ကုတဆိတံအသးဘျီဒဲလဲတရံအသးတုမ့မဆါ တနံအံအယိ မ့ဝဲတံဂံဆူလဲပိန်မုန်ပိန်မးဖိဒဲဖိ သုအဂီန့လီ. လာတံဂုသွန်တဖန်အံအယိ ယဆိ ကမိန်လီက့ယသးထံထံလာကညီပိန်မုန်ကရအနံ အိန်ဖျဲဆာက့သ့ဆဲယံဝီတဝီအံ ယကဘျီကွဲးမ လဲကပီအီလီ. ယမ့တကွဲးဘျီလံတဘျီအံဒဲတ မ့လာတံသ့မံသးမုန်ကအိန်လာယပူဘျီ. မ့လာကွဲး ဘျီယဲလဲအယိယသးမုန်ယသးမံယဲဒဲလဲန့လီ.

ပဲပုမတံဖိလဲဒဲကဝီသွန်တဖန်တံတတံ ဒဲပုအါမးန့လီ. ခိန်ဘျီမုဘျီဒါတနီလာတသ့ ညါတံအကျဲအကျဲအဖီခိန်ပထဲအီဒဲတူလိပ်တံဟ် ဖျါတဖန်သ့. တနီတခိမ့ဟဲထီလဲဟံပူယိပူ. တံစု ဆူခိန်တကးန့ နကတဲသကိးတံဒဲအီတညီဘျီ.

တအဲဒဲမးယုဝဲဘျီ. ပမ့ကွဲးဆာခဲဒဲခိန်နံဒဲအံ တဖန် ပသးလီဘျီဒဲဒဲမးန့လီ. နကလဲကတိတံဒဲ ခိန်တံဂဲအံန့ နကဘျီထီကဆူလီနသး, နက လဲတဲအီလဲနကလုဆာဆာန့ တမ့လာကတူလိန် တံကတိဘျီ. လာသးပူတူဘျီမ့တမုန်သနီက့ ဟ် ဖျါထီလဲလာတံချာတဘျီဘျီ. သးလာအဟဲထီတဖျဲ န့ ဘျီဆိလီအီဒဲ ဒဲဘျီထီထီဒဲဘျီမုဘျီဒါလာ ကလုကမုန်လုးဖိတဆိဘျီတဆိ တုလာအနံဟံက့ တံဂုတံကျဲဒဲအံလီတူလိန်ဝဲဒဲန့လီ. တဘျီတ ခိန် လာတံဂုအိန်ထီအဖီခိန် ဆဲကျဲလိန်သးဒဲခိန် တနီန့တဲပုတံတံလာသါမးယုတမုန်ဘျီ. မပဟံး မုဒဲဒဲသါကကန့ထွဲပျဲဒဲ ပဘျီဟံးထီမုဒဲ စးထီ လဲအခိန်ထံးတုလာအကတံန့လီ. တံအံမ့ဒဲလာ ပကဒဲကဒဲလာတံဖိလဲန့လီ. မ့မ့ကညီပိန်မုန်ကရ လာလီခါသးတခိတံကီတံခဲမ့အိန်တဘျီဘျီ ပထဲသ ကိးဖူပျဲပျဲန့လီ. ခိန်တဖန်အံ အါတက့ ကဘျီ တဲတံဒဲကလုအဂီဒဲ ခိန်လာအပတံထီထီတ ဖန်ကဘျီဂဲစံးဂဲကတိဖျါထီတံဟူးတံဂဲတဖန်ဆူ ထံဒဲကီလဲ လာဟီခိန်ဒဲဘျီ, ပကဘျီဟံးထီဖိ ထီသကိးမုဒဲလာအပတံဒဲဝဲစုစုန့လီ. ဒဲပုသး ပုတံကတိဒဲအိန်ယံအသိးယဲလာအလီ, ကွါလာအ လီ မ့လာပဟ်ဖျိမသကိးတံအယိ တံလဲတရံအ သးလဲဝဲဘျီဂုဘျီဝီန့လီ. ခါဆူညါစွဲကိး ဒဲသိးက ညီပိန်မုန်ကရဟ်လီယံတံပညီကွဲးစံအသိး ကလာ ထီပုထီအဂီ ပကဖိလိန်စုဒဲမသကိးတံလာအ ဂုကတံန့လီ.

မံတံထံတံတီအကစါကအံးထွဲ ကွဲထွဲ ဘျီ ကညီပိန်မုန်ကရအံ ဒဲအလဲတရံတံလဲအသးလာသ့ ဆဲယံနံအဆာကတီအသိး ခါဆူညါ ကအိန်ဂါဆိး ကျဲအနံတဖန်အနံန့တက့. ဒဲခိန်လာအပူကွဲ တစါဘျီတစါ ဟံးထီဖိထီမုဒဲဒဲ အတံလဲတရံ အသးအိန်ဝဲအစါစါအယုယုအသိး ကညီပိန်မုန်က ရကလဲတရံဒဲအသး အနံတဖန်အနံ လာတံလဲ ထီလဲထီ, တံမုန်တံခုဒဲတံတုသိးထဲသိးအဂီန့ တက့.

*****

တၢ်ကတီၤပၤပၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အချံ

ဘၣ်တၢ်ကျိးထံအိၤအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိး
(အၣ်ထၢၣ်နဲး)

တၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ်,တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ
န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဘံၣ်တၢ်မ့ၣ်တဖၣ်
အထူးအစီအမံၣ်ညါ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တကလုာ်လၢကဲဘျး
ဒီး ပသ့ၣ်အိၤလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ
ပုၤလၢအသ့ၣ်အဖျးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ
မ့ၢ်ကတီၤပၤပၤတၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ်,တၢ်ချံတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
ဖၣ်အချံဒီးကသ့ၣ်ညါဆိပၤဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဂ့ၤဝဲ
ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီး ကမၤစၢ်အိၤသိးအစ့ၤဟးထီၣ်အကျဲက
စ့ၤလီၤဝဲတစဲးအဂီၢ်ခိဖျိအတပူၤတၢ်ချံဒီးအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ
ကတီၤပၤပၤဝဲအယိၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲဘျး

- ၁. တၢ်ချံတဖၣ် နနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်ပၤပၤအိၤမူၤမူၤနီၢ်နီၢ်
လၢအဘၣ်ကျဲဘၣ်ကပိၤဒီး ကကဲထီၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်
လၢနမ့ၢ်သ့ၣ်အိၤဒီးအဟဲဝဲထီၣ်ဝဲကညီန့ၣ်လီၤ.
- ၂. နစ့ၤလၢကလၢဝဲလၢတၢ်ပူၤတၢ်ချံအဂီၢ်န့ၣ်ကစ့ၤဝဲဒီးအ

မၤစၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အထိးနါအမ့ၢ်အါဝဲန့ၣ်
လီၤ. မ့ၢ်လၢနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်နဲး ကတီၤပၤပၤအိၤအယိၤ ဝဲန
လိၣ်ဘၣ်အိၤအဆၢကတီၢ်နထူးထီၣ်သ့ၣ်အိၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂံၢ်စၢ်

- ၁. နပၤပၤတၢ်ချံ မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ချံလၢအယၢ်အိၣ်တဂ့ၤဘၣ်ဒီး
နတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိလၢနသ့ၣ်လီၤအိၤန့ၣ် ကတဂ့ၤကဲၣ်ဆိး
ဒီးအယၢ်အိၣ်ဟးဂီၤကချ့ဝဲလီၤ.
- ၂. တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိလၢပုၤကျဲၣ်ကျိၤယါယုာ်အိၤအကလုာ်
တဖၣ်တဂ့ၤလၢနကပၤအချံဒီးသ့ၣ်ကဒါက့ၤအိၤဘၣ်.

တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလိၣ်တဖၣ်

- ၁. ယဲာ်,ထံခွး,ထံဒၢ,တၢ်ထုယု,စးခိထၢၣ်မ့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ကံး
ညၢာ်,ပလီၤလၢအတံာ်ကလံၤ,ထံ
- ၂. တၢ်သ့ၣ်လၢအမံမ့ၣ်တမ့ၢ်အယုထီၣ်အချံ
တၢ်ဘိဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အချံတဖၣ်

(က) တာ်ဘျီဘျီမာ်ဂုတုာ်ချ်အဘျီစီာ်လု အအိာ်ဒီးအညာ်လုအတီာ်(အဒိ, တကီာ်ဆံာ်, တကီာ်, ထံလုသုာ်, လုာ်သုာ်)

- ၁. ယုထုာ်အသုာ်လုအဂု, အပုာ်ဂုမုာ်မုာ်နီာ်နီာ်လုအထုာ်မိာ်ပုာ်လုအအိာ်ဆုာ်အိာ်ချ်ဒီးအဂုအထုာ်ခံ
- ၂. ဟံးနုာ်ခွး မ့တမ့ာ် တာ်အတခါခါဒီး ထာ်နုာ်လီာ်တုာ်အချ်ဒီးအထံသုာ်တဖာ် ဝံာ်တံာ်ယာ်အခိာ်ယံးယံးဒီးဟံာ်ယာ်အီာ်တကုာ်.
- ၃. ၄-၇သီမ့ာ်ပုာ်ထီာ်နုာ် တာ်အချ်ဒီးအထံလု အိာ်လုပလီပုာ်သုာ်တဖာ်နုာ်ကဟဲသဘျီထီာ်ဝဲဒာ်လီာ်.
- ၄. ထာ်နုာ်လီာ်အီာ်လုထံအတဖျာ်အပုာ်တကုာ်.
- ၅. တာ်ချ်လုအဂုတဖာ်နုာ် ကလီာ်ဒီးဝဲဒီး တာ်ချ်လုတဂုသုာ်တဖာ်နုာ်ကထီာ်ဖိဝဲဒာ်လီာ်.
- ၆. လုကွံာ်တာ်ချ်လုအတဂုလုအိာ်လုထံအပုာ်တကုာ်.
- ၇. ဟံာ်ယာ်တာ်ချ်လုအဂုတဖာ်တကုာ်.
- ၈. တာ်ချ်လုအဂုတဖာ်နုာ်သုကဆီအီာ်ထံထာ်နုာ်လုတုာ်ကံးညာ်အပုာ်ဒီး ဟံာ်ယုထီာ်အီာ် ၂-၄သီအပုာ်အတုာ်နုာ်တကုာ်.

(ခ) တာ်ဘျီဘျီမာ်ဂုတုာ်ချ်လုအယုလုအအိာ်ဒီးအညာ်လုအတီာ်(အဒိ, မိာ်ကံာ်သုာ်, ကျီာ်နုာ်သုာ်)

- ၁. ဟံးနုာ်တာ်ချ်မ့တမ့ာ် တာ်သုာ်ဒီးတဖျာ်ညါ, ထာ်နုာ်လီာ်အီာ်လုတုာ်ကံးညာ်အပုာ်ဒီးလိယုအီာ်တကုာ်.
- ၂. ဒ်သီးအချ်ကဟဲထီာ်အဂီာ်နကဘာ်လိယုအီာ်ခံသီသုာ်သီနုာ်လီာ်.
- ၃. မပျီကွံာ်တာ်ကမ့ာ်ကမိာ်ဒီး တပံာ်တမါအချ်လုအစဲထီလုအလီာ်တကုာ်.

(ဂ) တာ်ချ်လုအယုတဖာ်

- ၁. ထာ်နုာ်တာ်အသုာ်တဖာ်လုထာ်ပုာ်ဒီး တီာ်ဖျီးထီာ်အချ်တကုာ်
- ၂. နမုာ်အချ်မုာ်နုာ်လံနုာ်လိယုလီာ်အီာ်ခံသီသုာ်သီတကုာ်.
- ၃. မပျီကွံာ်တာ်ကမ့ာ်ကမိာ်ဒီး တပံာ်တမါအချ်လုအစဲထီလုအလီာ်တကုာ်.

တာ်ဟံာ်ကီာ်ယာ်တာ်အချ်သုာ်တဖာ်(လုတုာ်ချ်ကိးကလုာ်ဒီးအဂီာ်)

- ၁. ဟံာ်ယာ်တာ်ချ်လုအယုထီတဖာ်လုတုာ်အလုကလံတံာ်အပုာ်နုာ်တကုာ်.
- ၂. နမုာ်ဟံာ်အီာ်လုပလီပုာ်နုာ် ဟံာ်အီာ်လုပလီလုအယုထီဒီးကဆီအပုာ်တကုာ်.
- ၃. နမုာ်ဟံာ်လုတုာ်အတခါဂုတခါဂုအပုာ်နုာ် ဟံာ်ထဲတာ်ချ်တကလုာ်ဒီးကွဲးလီာ်ယာ်မုာ်နုာ်မုာ်သီလုနုာ်ဒီးအီာ်(မုာ်နုာ်အီာ်)နုာ်တကုာ်.
- ၄. ဒ်သီးတာ်ချ်သုာ်တဖာ်ကအိာ်ယုထီအဂီာ် နဟံာ်ကျဲာ်ကျီအီာ်ဒီးဖာ်ဆါခုာ်တဆံးတကုာ်သုလီာ်.
- ၅. ဒ်သီးနကဒီသုအီာ်လုတုာ်ယုးတာ်ယာ်ကသုအဂီာ် တာ်အချ်တကံလိနုာ် ကျဲာ်ကျီယာ်အီာ်ဒီးကသံာ်မသံတာ်ယာ်လွံာ်နီာ်တုာ်ယုာ်နီာ်တုာ်သုဝဲဒာ်လီာ်.
- ၆. လုနကသုတာ်မသံတာ်ယာ်အလီာ် နသုမိာ်ကံာ်ကမုာ်သုဝဲဒာ်လီာ်.

တာ်လုပကဘာ်မာ်ထွဲ

- ၁. သုတာ်အသုာ်တာ်အချ်လုအပုာ်လီာ်တံာ်လီာ်ဆဲး, အမံဒီးအဂုဝဲတကုာ်.
- ၂. နမုာ်သုတာ်အသုာ်နုာ်သုအီာ်လုတုာ်ထံလုအကဆီတကုာ်. တာ်အချ်သုာ်တဖာ်နုာ် မယုအီာ်လုတုာ်ကတုာ်.
- ၃. နမုာ်ဆီကမိာ်လုနတာ်ချ်အယုကထီာ်နုာ် နသုကသံာ်ဒီးသုအတုာ်ယုာ်သုတထီာ်တမံမံသုလီာ်. နဟံာ်ကီာ်ယာ်အီာ်မုာ်ပုာ်ထီာ်သုလုအပုာ်နုာ် နသုာ်လီာ်အီာ်သုလီာ်.

တာ်လုပကဘာ်ဟးဆဲး

- ၁. တဘာ်သုဖာ်ကွံာ်လုနကမယုအီာ်အဂီာ်ဘာ်. (တဘာ်မဟံာ်ယာ်တာ်ချ်လုတုာ်စုာ်ခါတဂု.)
- ၂. နတကြားဟံာ်ယာ်တာ်ချ်တုာ်အယံာ်တလုနုာ်သုနုာ်ဘာ်.
- ၃. တချုးနမဟံာ်ယာ်တာ်ချ်နုာ် တဘာ်ဒုးဘာ်အီာ်ဒီးဟီာ်ခိာ်တဂု.

*****

တဂ်ဘာအိဉ် ကံဉ်ကူဉ်ဖိဒီး

နီနီလာဖဉ်ကပူ

ဖဲပထံဉ်လီၤမံးနီနီလာဖဉ်ကပူဒီး ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ပကဆိကမိဉ်လၢနီနီတဂ်ဘာအိဉ်လၢအဖဉ်ကပူထီဘိဒီးဖိ အိဉ်ကသူတမံးဘဉ်တမံး, တနံးဘဉ်တနံးန့ဉ်လီၤ. ကမ့ၢ်သ့ဉ်သ့ဉ်ဘဉ်ဆဉ် နီနီလာဖဉ်ကပူတဂ်ဘာအိဉ် အါတက့ၢ် ဟး ကွၢ်ဟ့ဉ်တၢ်လၢပှၤဖဉ်ကပူဒီး ယုသ့ဉ်ညါပှၤဖိအိဉ်တၢ်အကျဲဒီး အိဉ်ကွၢ်ပှၤကသူဟီဉ်ဘိဉ်တခါန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်တနံးနီနီ လၢဖဉ်ကပူ ကွၢ်လီၤအသကိးမုဉ်တဂ်ဘာအဖဉ်ကပူလၢ (လံာ်မဲာ်သဉ် - facebook) အပူဒီး ထံဉ်လၢအဘၢအိဉ်ဝဲကံဉ် ကူဉ်ဖိဒီးတခါအယိ ကိးအသကိးမုဉ်အံးချ့ချ့ ဒီးသံကွၢ်အီၤလၢ မ့ၢ်အမၤအိဉ်ဝဲဒ်လဲဉ်ဒ်လဲဉ်အဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ. မ့ၢ်ကညီဖိ တၢ်အိဉ်အကျါတခါလၢအညီညီဖိဘဉ်ဆဉ် ကညီဖိတဖဉ်ကကံဉ်မၤအိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. မၤအိဉ်ကွၢ်ကွၢ်တဘီမိဉ်. ဝံဉ်တဝံဉ်, ဘဲတဘဲနကသ့ဉ်ညါနဲသပှၢ်ကတၢ်လီၤ.

တၢ်လၢအလိဉ်တဖဉ်

- ၁. ကံဉ်ကူဉ်ဖိဒီး
  - ၂. ပသၢဂီၤ, ပသၢဝါ, တၢ်နာမူလၢနအဲဉ်ဒီးထၢန့ဉ်ယုဉ် (ဖဲနအိဉ်ဘဲ)
  - ၃. အံသဉ်, တၢ်ဖိဆၢ, သယီကမုဉ်
  - ၄. သိဖိတဖဲး
  - ၅. မိၢ်ကံဉ်ယု(မ့)မိၢ်ကံဉ်သံသိ
  - ၆. တၢ်ညဉ်တမံးမံး(မ့)ကုတမံးမံး(ပှၤလၢအိဉ်ဘဲတဖဉ် အဂီၢ်, ပှၤလၢအိဉ်တဘဲတဖဉ်တလိဉ်ထၢန့ဉ်ယုဉ်ဘဉ်)
  - ၇. တကွံလဉ်
- ဟံးန့ၢ်ကံဉ်ကူဉ်ဖိဒီးဖိဘိဉ်ကပုးလုာ်ဒီး သ့ကဆိ အီၤစီစီတက့ၢ်. တၢ်ဘျးလီၤတၢ်နာမူနာဆိဒီးမိၢ်ကံဉ်သဉ်လၢ နကတီၤယာ်အီၤန့ဉ်တက့ၢ်. စံးယါလီၤကံဉ်ကူဉ်ဖိဒီးဒီး တၢ်နာမူနာဆိ, သယီကမုဉ်, တၢ်ဖိးတၢ်ညဉ်မ့တမ့ၢ်ကုတ

ခါခါလၢနကတီၤယာ်အီၤဒ်နကဖိအိဉ်ကသူနစံးယါလီၤ အီၤန့ဉ်တက့ၢ်. စံးယါအီၤတုၤအကျဲဉ်ကျိမူမူနီၢ်နီၢ်ဝံ ဘိဉ်ထီဉ်အီၤလၢတကွံလဉ်အပူဝံ ဘၢထီဉ်အီၤလၢမ့ဉ် အူအုဉ်ကဘၢကဘၢအဖိခိဉ်, ယုဉ်ကဒ်ယုဉ်ကဒါအီၤလၢ အံးတကပၤလၢနုတကပၤ တုၤနတယာ်လၢအမံလံဒီး ဟံးထီဉ်ကွံာ်အီၤတက့ၢ်. ဘျါလီၤက့ၢ်အီၤဒီး နကထံဉ်အ မဲာ်သဉ်နါသဉ်လၢအလီၤအိဉ်လီၤအီၤဒီး အိဉ်ကွၢ်ကွၢ်အီၤ ကိၢ်ကိၢ်သ့သ့ဒီးမ့တက့ၢ်. ကဝံဉ်ဒိဉ်မး, ဘဲဒိဉ်မးဒီး န ကအဲဉ်ဒီးအိဉ်ကဒီးအီၤအဘျီတဖဉ်အဘျီဒီး ဆၢတုၤနဲ လၢတၢ်စူခါကိးကတီၢ် ဒီဖျိကံဉ်ကူဉ်ဖိဒီးအံး မဲထီဉ်ဝဲဝဲ တၢ်စူလီၤသီအဆၢကတီၢ်အယိန့ဉ်လီၤ. မၤကွၢ်ကွၢ်တဘျီ နီဉ်. တၢ်နီဉ် - ပှၤလၢအိဉ်သဒိဉ်အုဉ်, ညဉ်အုဉ်ဘဲသ့ဉ်တဖဉ် စံးယါယုဉ်တဖဲးဖိသ့ဝဲလီၤ.

*****

နိနိဆာ တက္ကသိုလ်ကပင် နတင်သံကွက် နိတတချီဘဉ်. ကမးနတင်သံ ကွက်မီးစံးဆာနုပတဂုးကတင်ဂါလီပ.

“တင်ဗျာပဉ်တင်သံကွက် နှင့် မှ်နုပတဂုး
တင်စံးဆာတင်သံကွက် နှင့် မှ်နိနိဆာတမူတခါ”

ဆု
နိနိဆာ,

တဘျီလင်လင်ဖဲ ယဆိကမိပ်ထီဉ်ကညီတင်ပာ် ဆာတင်ဖံးတင်မန့ဉ် ယခိဉ်သဉ်ယံဆါ ယဘူးကသံဘဉ် သးတခီလီ. န်သိးယသုတဆိကမိပ်ဘဉ်လုအီတဂုး အဂီယကဘဉ်မာ်လဲဉ်. နိနိဆာမမတဘီ.....

လါ-ဒါဆာနုဂ်ကီ

ဒုဒုဖိဒါဆာနုဂ်ကီ,

လါနဆိကမိပ်အီအယိ နမုာ်ဘူးကသံန့ဉ် တ လီဆီလါဘဉ်. မုာ်တင်ခွဲးတင်ယင်ဂုးလါနဂီလီ. သံကွံဉ် အီချ့ချ့တကွာ်. တလိဉ်လါနကဘဉ်ဆိမိဉ်အီလုတ ကုလါဘဉ်.

*****

ဆု
နိနိဆာ,

ယတင်အဲဉ်တီမုာ်ပုတဂုးလါအအဲဉ်ယဒိဉ်မး လီ. ယထံဉ်လါအဲဉ်အိဉ်ဒီးလုာ်လင်သကဲးပတ်လါအဂုး လီ. ဘဉ်ဆဉ် မုမုာ်အပုာ်အဝဲာ်တဖဉ် အါတကွာ် မုာ်ပုလါ အတီာ်ဖိတီာ်မါ, အုဉ်လိဉ်ဆိးကုဒီးတင်ဆိဟံဉ်ဆိယိအ ဆိအါဝဲဒုန့ဉ်လီ. လါတင်န့ဉ်အယိ မုာ်ယကဘဉ်မာ် လဲဉ်. ယကဘဉ်အဲဉ်ဒီးအီခါ. ယကဘဉ်ဟံဉ်တုာ်အီခါ. နိနိဆာကဟ့ဉ်ကုဉ်ယဒိဉ်လဲဉ်.

လါ-ခုဉ်ခုဉ်

ဒုဒုဖိခုဉ်ခုဉ်,

နဟံဉ်အဲဉ်တီဒီးအပုာ်အဝဲာ်မုတမုာ်အကစာ်လဲဉ်. နကဘဉ်ထွဲဒီးအီဒီး လဲယုဉ်တင်ဒီးအီထဲတဂုးလါန

တင်အိဉ်မုဒိတစါခါ. နကဘဉ်ထွဲဒီးလဲယုဉ်တင်ဒီးအ ဟံဉ်ဖိယိဖိလါနတင်အိဉ်မုဒိတစါခါ. အဝဲမုာ်တအုဉ်လိဉ် ဆိးကုနုန့ဉ်တဘဉ်အုဉ်လိဉ်ဆိးကုအီတဂုး. အဝဲမုာ်တ ဟံဉ်တုာ်နုန့ဉ်တဘဉ်ဟံဉ်တုာ်အီတဂုး. အဝဲမုာ်တဟံးအ မါလါအသီန့ဉ်တဘဉ်ဟံးနုလါအသီတဂုး. တင်ကမဉ် ခဲလင်န့ဉ် ပျဲအဟဲထီဉ်ဆိလါအဝဲအအိဉ်ဝဲမး ဆိကမိပ် တင်လီတင်လီဆဲးဝဲ ဟံးတင်ဆာကတီာ်လါနကဆာတင် တင်မုာ်တင်တီတခါခါန့ဉ်တကွာ်. တဘဉ်ပျဲလါ နကမုာ်ပု အုဉ်လိဉ်ဆိးကုတင်ဒီးပုအမဲဉ်သဉ်အါန့ဉ်တဂုး.

*****

ဆု
နိနိဆာ,

နိနိဆာ, တင်ဖံးတင်မလါပဖံးပမါအီတမံလါ လါန့ဉ်ပကရူခါ, ပကနုခါ, ပကအိဉ်ဘဉ်ခါ, ပတအိဉ် ဘဉ်ခါန့ဉ်ပသ့ဉ်ညါဆိဒီးပမုာ်ဘဉ်တကွာ်အီဆိဆိက လဲဉ်န့ဉ်ပတကွာ်သ့လီ. မုမုာ်ကညီတင်ပာ်ဆာတင်ဖံးတင် မတခါမုာ်ကမနုတင်ခါ. တမနုတင်ခါန့ဉ်ပထံဉ်အက ဒုကယီတသ့ဒီးပတသ့ဉ်ညါဆိအယိ မုာ်ပကဘဉ်ဟံ တုာ်အီခါတဘဉ်ပတုာ်အီခါန့ဉ် ပတသ့ဉ်ညါဘဉ်. နိနိ ဆာထံဉ်လါအကနုတင်ခါ. အကရူခါဝဲသးစူထဲဘဉ်ဒု ဒုဖိဒိသိးဒုဒုဖိဆာတင်လီသးကဘဉ်တခါခါတကွာ်.

လါ-ဒုဒုဖိ

ဒုဒုဖိ,

နမုာ်မတင်တခါခါဒီး နမုာ်အဲဉ်တင်တမံမံလါ န ကွာ်ဒုဉ်ထဲနတင်ဘဉ်ဘျူးဘဉ်ဖိဉ်အဂီဒီးနကဟံဉ်တုာ် ကွံဉ်အီဖဲနမုာ်သ့ဉ်ညါလါနတင်ဒီးနုတင်ဘျူးတင်ဖိဉ်လါ

ဘဉ်န့ဉ် ဆာတဲာ်လီၤနသးဒူဒူဒီးပာ်တုာ်အီၤခဲအံၤတက့ၢ်. နပာ်တုာ်အီၤဝံၤ ဟဲက့ၢ်မတဲာ်တဲာ်အီၤဟဲက့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဆူ အအိၣ်အသိတဘျီဒီး ဟဲက့ၢ်မဘျးဘျးထီၣ်အစရီၤခဲအံၤ ခဲအံၤတဂ့ၢ်. တၢ်အိၣ်တမိလၢနခါလီၤအီၤဝံၤန့ဉ် တဘဉ် အိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၢ်အီၤခဲဘျီတဂ့ၢ်. ဝံသးစူ တဘဉ်မ့ၢ်ပုၤ လၢအမဲာ်သ့အါ, အသးတကံာ်တကျၢ်ဒီး ပီၢ်ယၢ်လီၤသး ခဲအံၤခဲအံၤမကမာ်တၢ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ဉ်တဂ့ၢ်.

*****

**ဆူ
နိနိဆာ,**

နိနိဆာ, မိၢ်ပာ်တနီၤတဲအါပိၣ်အါတၢ်, ပာ်ဒုဉ်ပာ် ကမာ်တၢ်ဖဲပုၤလီၤထာသုးအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. တပျဲလၢ အဖိလၢကကဲသုးဒီးကန့ဉ်လီၤမတၢ်ပာ်ဆၢအတၢ်ဖဲတၢ် မၤဘဉ်. မ့ၢ်ဘဉ်ဟးဘျီရဲန့ၢ်အဖိတဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢ အမ့ၢ်တၢ်ဟးဟ့ဉ်ဟးဘျီတၢ်, တၢ်ဟးအ့ဉ်လိာ်ဆိးက့ တၢ်ဒီး တၢ်ဟးမထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီတခီ ဘဉ်ဟးဘျီရဲန့ၢ်ဝဲ ထီဘိဒီးဟ့ဉ်ကျိၣ်ဟ့ဉ်စ့ကဲလီၤ. တၢ်ခဲအံၤတဖၣ် နိနိဆာ ထံၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်.

လၢ-ဒုဒုဒု

ဒုဒုဒု,

နိနိဆာထံၣ်ဒ်အမ့ၢ် အဝဲသ့ဉ်အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ် လီၤနီၢ်ကစၢ်သးဒီးတၢ်အဲၣ်ဒိၣ်တလၢဝဲလၢ အဖိအလံၤအ ဖိခိၣ်န့ဉ်လီၤ. နအဲၣ်ပုၤတဂၤမ့ၢ်ဒိၣ်တလၢဒီး နအဲၣ်ပုၤလၢ အဂၤတဂၤကဲလၢဘဉ်. နအဲၣ်နဖိနလံၤမ့ၢ်အါတလၢ ဒီး နတသ့ဉ်နီၣ်လၢနကဘဉ်အဲၣ်နထံနကီၢ်နပုၤကလုာ် လၢဘဉ်. တၢ်အဲၣ်လၢအအါန့ဉ် ကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်, တၢ်အဲၣ်အါတလၢန့ဉ် ကဲထီၣ်ဘၢကဲထီၣ်ကီၢ်, တၢ်အဲၣ် အါတလၢန့ဉ် ကဲထီၣ်တၢ်စံၣ်စိတဲစိလၢအဂ့ၢ်သ့ဝဲအ သိးကဲထီၣ်တၢ်စံၣ်စိတဲစိလၢအအါသ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

*****

**ဆူ
နိနိဆာ,**

နိနိဆာ, ပုၤတဂၤလၢယတထံၣ်ဘဉ်အီၤနီတဘျီ, တဆိကမိၣ်အီၤနီတဘျီဘဉ်ဆဉ်ယထံၣ်ဘဉ်အီၤဒီးမံမိၢ်

ဘဉ်အီၤလၢယတၢ်မံမိၢ်အပူၤခဲအံၤခဲအံၤန့ဉ် မ့ၢ်အဘဉ်မ န့ၤလဲၣ်. ဒ်သိးယသုတမံမိၢ်ဘဉ်လၢအီၤတဂ့ၢ်အဂီၢ်ယက ဘဉ်မၤဒ်လဲၣ်.

လၢ-ဒုဒုဆၢ

ဒုဒုဆၢ,

ပုၤတဂၤလၢနတထံၣ်ဘဉ်အီၤနီတဘျီ, နတဆိ ကမိၣ်အီၤနီတဘျီဘဉ်ဆဉ် နထံၣ်ဘဉ်အီၤဒီးမံမိၢ်ဘဉ် အီၤလၢနတၢ်မံမိၢ်ပူၤခဲအံၤခဲအံၤန့ဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်လၢအ ဝဲကမ့ၢ်ဝဲနတၢ်မံမိၢ်အကစၢ်အယိန့ဉ်လီၤ. ဒ်သိးနသုတမံ မိၢ်ဘဉ်လၢအီၤတဂ့ၢ်အဂီၢ် တနံၤဒီးတနံၤ, တနၢ်ဒီးတနၢ် န့ဉ် တလိၣ်နမံလၢဘဉ်. ထဲဒုဉ်ဂုာ်ကျဲးစးလၢ နကထံၣ် အီၤလၢနီၢ်ခိနီၢ်ခိန့ဉ်တက့ၢ်.

*****

**ဆူ
နိနိဆာ,**

နိနိဆာစၢ, ယသ့ဉ်ညါလီၤတံာ်လၢပုၤတဂၤန့ဉ် အိၣ်ဒီးအဖိအဝဲလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် တဘျီလၢလံၤဖဲယထံၣ် အီၤန့ဉ် ယသ့ဉ်ပီၢ်ယသးဝးထီၣ်လၢယပူၤဒီး မၤသးဒ်ယ မဲာ်ဆုးတစဲးတစဲးလီၤ. မ့ၢ်အဘဉ်မန့ၤလဲၣ်. မ့ၢ်ယကဘဉ် မၤက့ၢ်ဒ်လဲၣ်.

လၢ-စီၤအဲၣ်သ့

ဒုခါစီၤအဲၣ်သ့,

တၢ်ကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤန့ဉ် မ့ၢ်လၢနစၢဒိၣ်မး ဒီးလၢသ့ဉ်လၢသး, လၢသးအတၢ်တူၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဘဉ်တက ပၤအယိန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤ မၤအသးဒ်နအဲၣ်သ့သ့ဉ်ဘဉ်အီၤ အသိးလီၤ. ဒ်သိးနသုတအဲၣ်သ့သ့ဉ်ဘဉ်အီၤတဂ့ၢ်အဂီၢ် ကျဲးစးအဲၣ်ပုၤလၢအဂၤတဂၤတက့ၢ်. ပလီၢ်နသးဒ်သိး န သုတအဲၣ်သ့သ့ဉ်လၢဘဉ်အီၤဒီး အဒိၣ်ကတၢ် ဒ်သိးနသု တအဲၣ်သ့ဘျးအဲၣ်သ့ဘျးဒီး အဲၣ်ဘၢဘဉ်တၢ်တဂ့ၢ်အ ဂီၢ်န့ဉ်တက့ၢ်.

*****

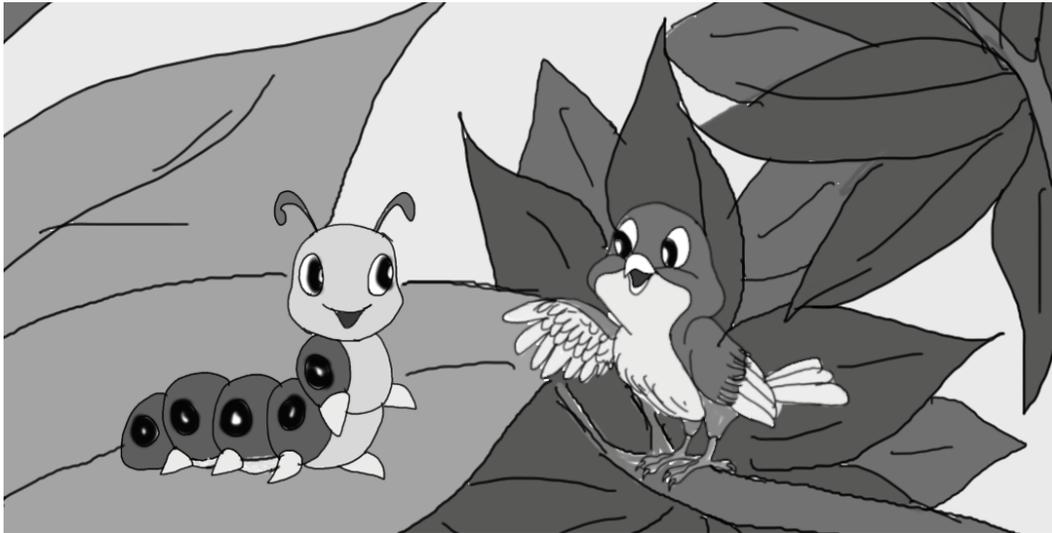
သံမိတ်ပိးကျိန်မိတ် လၢအပတ်ထီၣ်ထီၣ်အသးတဘိ

တၢ်စံးဝဲဒၣ်သံမိတ်ပိးကျိန်မိတ်ဒီသကိးအိၣ်ဝဲဒၣ်လွံၣ်ဂၢန့ၣ်လီၤ.အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအပတ်ထီၣ်ထီၣ်အသးလၢအသကိးအကျါန့ၣ်လီၤ.အဝဲဒၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်အဆၣ်ဆူၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.အဝဲဟးအိၣ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်လၢဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢဂၢန့ၣ်လီၤ.တနံၤတခိၣ်စိးကပုၤဖိတဘျီဟဲယုၤဝဲဒၣ်လၢသံမိတ်ပိးကျိန်မိတ်တဘိအံၤ အအိၣ်ဒီးတဲဝဲဒၣ် ဘၣ်မနုၤအယံ နအိၣ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်လၢလၢအလါဟ့ၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအယံလၢအံၤလဲၣ်.

နမ့ၢ်တအိၣ်သ့ၣ်လၢဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကပျါယံလၢဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ယၤစ့ၢ်ကိးယဟးယုၤဝဲဒၣ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါမ့ၢ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.သံမိတ်ပိးကျိန်မိတ်တဲဆာဝဲဒၣ်စိးကပုၤဖိယတအဲၣ်ဒီးလၢယယံလၢဘၣ်.ယမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ယဆၣ်ဒီးယဟးဖဲမ့ၢ်ပုၤဘၣ်လီၤ.တဘၣ်တဲအါယၤတၢ်နီတမံၤတဂ့ၢ်ဒီးစိးကပုၤဖိတဘျီယုၤထီၣ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

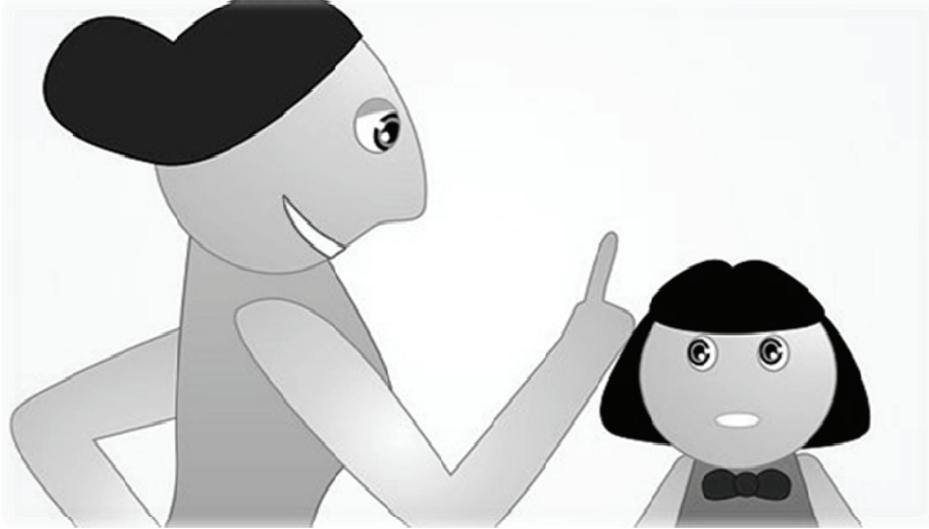
တယံတမိာ်ဘဏ်ဒီး ကွဲလဲဏ်ဘီတဘျဏ် ဟးယူဝဲဒဏ်ဒီး ထံဉ်ဝဲဒဏ်လၢသံမိာ်ပီကျိဉ်မဲာ်ဖးဒိဉ်တဘီဒီး တဲဘဉ်ဝဲဒဉ်အံၤသံမိာ်ပီကျိဉ်မဲာ်ဖးဒိဉ်တဘီဒီးလၢနဒိဉ်တၢ်ဂုၤသးယးဘဉ်မိာ်ယဒိဉ်တၢ်ဂုၤယအိဉ်ဒီးယဒီးဆုဖိလၢအယံလၢယဟီၤဒုဆံးဆံးဖိယနီၤထီထီဖိန့ဉ်လီၤ သံမိာ်ပီတဘီတဲဆၢအိၤအံၤနဒိဉ်တၢ်ဂုၤန့ဉ် တဘဉ်ဟဲတဲယၢတဂ့ၤ မ့မ့ၢ်ယၢဒုယဟၢဖၢမ့ၢ်ပျဲဘဉ်လံၤ တဘဉ်တဲတၢ်ဒီးယၢလၢတဂ့ၤ ဒီးကွဲလဲဏ်ဘီတဘျဏ်ယူထီဉ်ကွဲဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ ဝဲန့ဉ်အဆၢကတီၢ် ထီဉ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ်ဟးယူဝဲဒု ဝီယုအိဉ်အဆဉ်လၢတၢ်လီၢ်တတီၢ်ဘဉ်တတီၢ်န့ဉ်လီၤ . လၢထီဉ်ဖိအကျိတဘျဏ်ထံဉ်ဝဲဒဉ်လၢသံမိာ်ပီတဘီအိဉ်အဆဉ်ဘျဲဒီးမံဘဉ်အသးလၢသ့ဉ်လဉ်အူအဖိခိဉ်န့ဉ်လီၤ

ထီဉ်တဘျဏ်တဲဝဲဒဉ်သံမိာ်ပီကျိဉ်မဲာ်ဖးအံၤ ဘဉ်မနုၤအယံနအိဉ်နဆဉ်ဝံၤနမံအိဉ်ဖးအံၤလဲဉ်. နဘဉ်ဟးသ့ဉ်ဖဲသးညီဗိုလ်သးယးအံၤမိဉ်. အဝဲတဲဆၢဝဲဒဉ် တဘဉ်ဟဲတဲတၢ်ဒီးယၢအါအါတဂ့ၤ ယအိဉ်ဒဉ်ယတၢ်န့ဉ်ဂုၤလံၤ. ထီဉ်ဖိတဘျဏ်ယူထီဉ်ကွဲဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. သံမိာ်ပီတဘီ ခိဖျိအဟံထီဉ်ထီအသးအယံ အတံၤအသကိးဟးသဒဉ်ကွဲအိၤခဲလၢာ်ဒီး ဘဉ်အိဉ်က့ၤဝဲထဲတဘီန့ဉ်လီၤ

*****

နီနီဖိအတတ်ဟုန်ပလီဆူဒုဒုမုန်သးစာ်တဖန်

နီနီဖိ

ခိန်ဝံးတတ်ဆူးတတ်ဆါတတ်မတတ်တတ်ဒီးထံရူာ် ကီာ်သဲးတတ်ဟူးတတ်ဂဲတတ်မတတ်တတ်အယိ နီနီဖိတထံန် လိာ်အိန်သကိးဘန်ဒီးသုယံာ်တုာ်မးလံအဖိခိန် နီနီဖိ သုန်နိန်ဘန်သုဒိန်မးလီာ်. လာတတ်သုန်နိန်ဘန်သုအါအ ပူာ် ဟံးထိန်ထိန်ဒီးဘိဒီး ကွဲးကဒီးလံာ်ဖိတဆံးတကွာ် လာသုဂီာ်နုန်လီာ်. တတ်လာနီနီဖိအဲန်ဒီးတဲသုအဒိန်ကတတ် လာတဘျီအံးနုန်မုာ်ဒုန် “ ကျဲနကသုန်ညါဘန် နတတ်ယု ထာဘန်ဝဲမုတမုာ်ကမန်ဝဲအဂီာ် ” နုန်လီာ်.

လာတတ်ယုထာသးသမုတံးသကိး, တတ်အဲန်တီအ ကီာ်နုန် ပုာ်အါဂကအိန်ဒီးအတတ်ဟ်လီာ်အသးအါမံးအါ မွဲလအတဒီးသိးလိာ်အသးနုန်လီာ်. ဖဲလဲာ်ဂုာ် နီနီဖိ ဆိကမိန်လါ ပုာ်ကိးဂုာ်ဒီးကအဲန်ဒီးဝဲလါအတတ်ယုထာ နုန် ကမုာ်တတ်လာဘန်ကတတ်, အဂုာ်ကတတ်ဒီး အတတ်အိန် မူကလဲထိန်လဲထိသကိးတပူာ်ယီဒီးပုာ်လါအအဲန်ဝဲ နုန်လီာ်. ဘန်ဆန်အါဘျီ ပတတ်ဆိကမိန်ဒီးပတတ်ယုထာ နုန်တဒီးသိးဒီးတတ်လာပဟ်လီာ်ပသးသုန်တဖန်ဘန်. ကဲ ထိန်ကတတ်လာအကမန်, တတ်လာအမဆံးလီာ်စုာ်လီာ်တတ် ဒီးမးဖျိန်ကုာ်ပသုန်ပသးနုန်အိန်ဝဲဒုန်နုန်လီာ်. နီနီဖိက တဲနုာ် နမုာ်ယုထာဘန်နတတ်အဲန်တီ, နသးသမုတံးသကိး

ဖဲအံးတဖန်နုန်သုန်ညါအီလါကမန်ဝဲလါနဂီာ်လံဒီးတတ် ခွဲးတတ်ယာ်မုာ်အိန်လါနကထူးကစီနသးနုန် ထူးကစီ ဆိနသးစီစီဆုံဆုံလါ နတဘန်ဘူးဘန်တတ်ဒီးအီနီတ ဝဲဒီးနမုာ်မုန်ကနီကဆီဒီးဖိအဆါကတီာ်နုန်တကွာ်.

ယုထံန်နတတ်ကမန်ဒီးကတိဟးဂီနသး ကယံာ်တတ်လာ နမတမံးလော်လာ

“နကုနကတတ်အံးမးအသးဖဲအံးနုာ်, အဖုန်တလာအ ထီတလာ “ နခိန်သုလီာ်ကလါဘုခုသုန်ခန်ဆုန် ” “ နတိး နမဲာ်တူာ်လီာ်ကလါလုန်မုန်အူကျဲ ” “ နမဲာ်သုန်လီာ်ကျူး လါလါကျဲ ဖျဲမဲာ်အလီတခီဧါ ” “ နဆုတဘုန်လီာ်က လါထု ” “ နထူးတတ်မဂီနိးတခါယမဲာ်ဆူးယကသံ ” န မုာ်ဟးပိာ်ယခံဝံဒီးထာန်တဖျိန်အံးတဂူာ် ” “ နဟးကတိး တတ်ဒီးပုာ်နနံးခံခဲခဲခဲ နဆိကမိန်ဘန်ဖဲလဲာ်. ” တတ်အဲန် တီလာအကတိးနဖဲအံးထီတိ, အတဲနုာ်ဒီးအံးထီတိဒီး ထံန်ထဲနတဂုာ်တဖန်နုန်နတတ်ယုထာမုာ်တကမန်မူးက ယုပုာ်ဘန်ဆန်တမုာ်စုာ်ကိးတတ်လာအဘန်ဝဲမူးကယု ပုာ်ဘန်နုန်နကဘန်ဟ်သုန်ဟ်သးနုန်လီာ်.

နအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢနသးပူၤထီၣ်ဘိလၢနတၢ်စံးတၢ်ကတိၤကမၢ်လၢအမဲၣ်ညါ

နမ့ၢ်ကစံးတၢ်တၢ်လၢအမဲၣ်ညါတမံၤလၢလၢ နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိလၢ “ယမ့ၢ်တဲတၢ်တခါအံၤကသးထီၣ်ဘၣ်ဖုးယၤခါ, ကကွၢ်ဟ့ၤယၤခါ, ကနၢ်ဟ်ကမၢ်ယၤခါ, ကအုၣ်လိာ်ဘၣ်ဖုးယၤခါ, ကဆိကမိၣ်ဝဲအိၣ်ပညိၣ်လၢအဂၤတမံၤခါ” ထီၣ်န့ၣ် ဒုဒုမ့ၢ်ဖိဖိ, နီနီဖိသးယၤစၢၤန့ၣ်ဒီးမးလၢ နတၢ်အိၣ်မူခါဆူမဲၣ် ညါအဂီၢ်လၢနကကဲထီၣ်ပုၤအုးအးကတၢ်ပျၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တအိၣ်ဒီးတၢ်သးစူၤလၢ ကဒိကနၣ်နတၢ်စံးတၢ်ကတိၤနီတၢ်ဘၣ်

တၢ်လၢအဝဲတဲတဲတဖၣ်န့ၣ် နဘၣ်ကနၣ်တခါတၢ်ဒီး ဝဲနကတိၤတၢ်ဘၣ်လၢလၢ ကနၣ်ဝဲတကတၢ်, နတဲတမံၤအဝဲတဲတမံၤန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢအပျဲၤဒီးတၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်ဘၣ်. တၢ်ဒိကနၣ်လိာ်သးတၢ်ဒီးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအဒိၣ်ကတၢ်အကျါတမံၤလၢ တၢ်ဒီးတၢ်ဂၤ တၢ်အဲၣ်ကဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီး ကကၢ်ကကျၢၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအအဲၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်တၢ်န့ၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤလၢကဒိကနၣ်တၢ်လၢနစံးကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကတိၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်ယၢ်ခီယၢ်ခီန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတဒိကနၣ်တၢ်လၢပစံးကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်နီတၢ်ဘၣ်တၢ် မ့ၢ်ပကဘၣ်လဲၤယုာ်တၢ်ဒီးအိၣ်လၢပသးသမ့ၢ်တစံးန့ၣ် ဘၣ်ကမ့ၢ်တၢ်အညိၣ်အဘျီတခါခါန့ၣ်ဒုဒုမ့ၢ်ဖိဖိ, နီနီဖိအဲၣ်ဒီးလၢနနီၣ်ကစၢ်ဒုဒုနဲကဆိကမိၣ်ထံအိၣ်တစံးဖိန့ၣ်လီၤ.

နသးတဖၣ်နီတၢ်ဘၣ်

လၢပအဲၣ်ဒီးမၤမုၢ်မၤခုၣ်ပသးအယိ ပဟ်အဲၣ်တီၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့ ပုၤကိးဂၤဒီးန့ၣ်အဲၣ်ဒီးလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်လၢအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒုဒုဆၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ဝဲပအိၣ်သဘျီ တၢ်အဆၢကတီၢ်ပမ့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ဖဲသးညိ, မဲာ်မုၢ်နါဆၢဘၣ်ဆၣ် တၢ်ပတၢ်အဲၣ်တီၣ်ဖိအိၣ်ထီၣ်မးပမ့ၢ်ဘၣ်စဲလီၤပမဲာ်ထီၣ်, ပသးမ့ၢ်အိၣ်ယၤအုၣ်ယုာ်, ယၤတပြုၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဒုဒုမ့ၢ်ဖိဖိ,

နကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢတၢ်ကမၢ် ဒီးတၢ်အလိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲတခါခါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်မံသးမုၢ်, တၢ်လၢတၢ်ပျဲလၢသ့ၣ်လၢသးတကပၤကဘၣ်သ့ၣ်ဝဲဒုဒုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တဘျီလၢလၢ အဝဲအတၢ်ကမၢ်တအိၣ်နီတဘျီဒီးအိၣ်ထဲနတၢ်ကမၢ်တကမိၣ်

ပုၤကညီန့ၣ် တပူၤဒီးတၢ်ဂံၢ်ဆံးဘါစၢ်, တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢ်, တၢ်ကမၢ်နီတကဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဝဲတၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤ, တၢ်ကီတၢ်ခဲမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တဘျီဘျီ တမ့ၢ်အတၢ်ကမၢ်နီတဘျီဒီး စံးဒုဒုလၢအမ့ၢ်ဒုဒုနတၢ်ဂံၢ်ဆံးဘါစၢ်ဒီးယုထံၣ်, ယုထဲဝဲဒုဒုထဲလိၣ်လၢနၤ, နဒီးအံၤဒီးန့ၣ်အယိန့ၣ် သ့ၣ်ညါလၢနတၢ်ယုထာအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၢ်လီၤတၢ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပုၤလၢအကျဲးစးဘျီန့ၣ်ထီၣ်

အဝဲမ့ၢ်စံးထီၣ်လၢ, “ယအဲၣ်ဒီးလၢနဂုၤအယိယတဲနၤ” “ယအဲၣ်ဒီးလၢနကကုၤပုၤကအယိယဘျီနၤ” “ယအဲၣ်န့ၣ်ဒီးမးအယိဘျီက့ၤနသး” “နမ့ၢ်တဘျီနသးနလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တသ့နီတဘျီ” အဝဲမ့ၢ်သ့ၣ်တၢ်ကတိၤတဖၣ်အံၤလၢနဖိခိၣ်ထီၣ်န့ၣ် မၤအသးဒ်သိးအဝဲပးယုထံၣ်ဒုဒုလၢပုၤကအတၢ်ဂုၤဒီး ယုနတၢ်ကမၢ်ထီၣ်အယိတလီၤဆီဒီး အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢပုၤကအဖိခိၣ် အါန့ၢ်နၤတက့ၢ်လီၤ. တၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၢ်လိာ်ပသးန့ၣ် ပကဘၣ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၢ်လိာ်သးယၢ်ခီယၢ်ခီလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤအဆါလၢအကဲထီၣ်တၢ်အသးက့ၣ်လၢသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲၤအပူၤဘၣ်.

ဒုဒုမ့ၢ်ဖိသးစၢ်သ့ၣ်စၢ်, ဒ်နမ့ၢ်နဲပုၤလၢအကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ဒီးချုးဆါချုးကတီၢ်အသိး နီနီဖိတဲနၤထဲအံၤဒီး နီနီဖိန့ၣ်လၢနကနၢ်ဟ်နဲဂ့ၢ်လီၤ. ဆူမဲၣ်ညါ နကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်, နကဘၣ်ယုထာပုၤဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီး နကဘၣ်ဆၢတဲာ်လီၤနသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်နီနီဖိဆိကမိၣ်လၢနထီၣ်ထံတဲာ်ထံနဲဝဲအလီၢ်ခံ နကျဲးနဲကဘၣ်ဂ့ၢ်လီၤ. မဲနကမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဂ့ၢ်ဒီးအကျၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

*****

တၢ်လၢပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကူအကိၤ အတၢ် ပိၣ်မုၢ်တၢ်ဆါအပနီၣ်သ့ၣ်သးအစ့ၣ်

တၢ်လၢပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကူအကိၤ အတၢ်
သ့ၣ်လီၤဆီလီၤန့ၣ် လီၤဆီလီၤသးဒီးပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်
လၢကဲလၢကဲဆ့ဆ့လီၤ. တၢ်ဆါလၢကဲထီၣ်အသးသ့ထဲဒၣ်
လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အကူအကိၤန့ၣ် အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဘၣ်ပလီၢ်
အသးဒိၣ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆါလၢန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်
ယိၣ်လၢသးသမူအကိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢအကဟဲ
ဘၣ်ပုၤသတူၢ်ကလၢဘၣ်, မ့မ့ၢ်တခီမ့ၢ်တၢ်အယုၤအယၢ်
လၢအအိၣ်ဝဲထီၣ်ဒီးပုၤဖးယံၣ်ဖးထီၣ်လံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢတၢ်ဆါဟဲကဲထီၣ်သးအ
ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ် ပတြိဆၢအိၣ်ဒ်သိးအသုတကဲထီၣ်တၢ်
ဘၣ်ယိၣ်လၢပသးသမူအကိၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်
အယီၤ သးအိၣ်ဒ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ပိၣ်မုၢ်ကိးဂၤ ဘၣ်ပးတၢ်
လၢပိၣ်မုၢ်ကိးဂၤကြးပလီၢ်သးဘၣ်ပးပိၣ်မုၢ်တၢ်ဆါအ
ယၢ်အတၢ်ကဲထီၣ်သးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒ်
အဖီလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

သးသ့အိၣ်တၢ်ဆံးလီၤစ့ၣ်လီၤ

တဘျီတခိၣ် ပသးတသ့အိၣ်တၢ်ဒီး တအဲၣ်ဒီး
အိၣ်တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤသးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤဘၣ်ဆၣ် မ့မ့ၢ်တၢ်
လၢပအိၣ်ဝံၣ်ဒိၣ်မး, ပသးသ့အိၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီး တုၤလၢပ
တအဲၣ်ဒီးအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ် ပကဘၣ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး
န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒိၣ်တနံၤ ပတသၣ်ဝံၣ်ဒီးအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒၣ်တ
ဘျီတခိၣ်န့ၣ်ပကဘၣ်ပလီၢ်ပသးလၢကမ့ၢ်ဝဲအလီၢ်ဂံၢ်ပြု
(ခဲစၢ်)တၢ်ဆါအပနီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟၢဖၢဟဲဆိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အသး

ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တုၤအသးအနံၣ်, အလါအိၣ်
ထီၣ်ဒီး မ့ၢ်တလိၣ်ကွဲလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အကိၤဘၣ်

န့ၣ် ညီန့ၢ်အဟဲဖၢကဟဲဆိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ပသိ
တဖၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒီးအဟၢဖၢမ့ၢ်ဟဲဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်
တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤဘၣ်ဆၣ် ပဟၢဖၢမ့ၢ်ဟဲဒိၣ်ထီၣ်
အသး ဒ်ပအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်
ယိၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဟၢဖၢမ့ၢ်မၤအသးဒ်အ
ဖျိၣ်ဆၢထီၣ်တၢ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်သးနါပုၤ(န့ၢ်)ဂံၢ်ပြု
ခဲစၢ်မ့တမ့ၢ်ဖၢလီၢ်ခဲစၢ်ကဲထီၣ်သးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့
ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံၣ်ဖျါဖိဟဲထီၣ်ဖဲ“ခၢ်”အကပိၣ်ကဟဲ

တၢ်သံၣ်ဖျါဖိဟဲထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢကဲထီၣ်အ
သးသ့ဝဲ ခိၣ်ပဟီၣ်မိအတၢ်ဆိတလဲအဖီခိၣ်အယီၤ တမ့ၢ်
တၢ်လၢအလီၤတၢ်လီၤဆီဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ပခၢ်အ
ကပိၣ်ကဟဲတၢ်သံၣ်ဖျါဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဟဲထီၣ်မၤအ
သးသ့သ့ဖိန့ၣ် ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢဟီၣ်မိလၢပပူၤသ့ၣ်
တဖၣ် တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်အယီၤ အလီၢ်
အိၣ်လၢပကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ပသးလၢကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ဟူးဂဲလိၣ်ကွဲလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အကိၤဒီးပစု သ့ၣ်တဖၣ်ဆါနးဝဲဒၣ်

ပမ့ၢ်လိၣ်ကွဲဟူးဂဲလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အကိၤ
န့ၣ် ပစုပခိၣ်ကဆါဝဲဒၣ်န့ၢ် မ့ၢ်ဒၣ်မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤတၢ်မၤအ
သးဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဆါဒိၣ်န့ၢ်ဒီးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤလၢနတူၢ်အိၣ်တ
သ့.တကဲဘၣ်န့ၣ်ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢပမိၢ်ပုၤအက့အခီ
လၢအိၣ်လၢပပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ .အ
တၢ်အိၣ်သးတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်အယီၤ အလီၢ်အိၣ်လၢ
ပကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ပသးလၢကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပလုာ်ပလုာ်ဟဲဲအဆၢကတီၢ် သွံၣ်ကိၣ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲဲလီၤယုၣ်

ဖဲပလုာ်ပလုာ်ဟဲဲအဆၢကတီၢ် မ့ၢ်ပၣ်ယုၣ်ဒီး သွံၣ်ကိၣ်လိၣ်လၢအတဟဲဲလီၤဝဲဒ်အပူၤကွံာ်, မၤအသး သူသူဖးဒိၣ်န့ၣ်နကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ် အိၣ်ဝဲဒ်လၢနအလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်မၤအ သးဒ်အံၤန့ၣ် နကဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢနအလီၢ်အပူၤတၢ် ကိၣ်လိၣ်အကဲထီၣ်အသးမ့ၢ်တမ့ၢ်ထံကအိၣ်ဝဲအယိၣ် အ လီၢ်အိၣ်ဝဲလၢနကဘၣ်ဒုးန့ၣ်နသးလၢပုၤဒုးအိၣ်ဖျဲၣ်ဖိ သၣ်ကသံၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်သူလီၤထဲးအါတလၢအခါး

ပခွံပခိၣ်ဒီးပခိၣ်သူဟဲဲလီၤထဲးမ့ၢ်အါတလၢန့ၣ် တကြးလၢပကအိၣ်ဖျဲၣ်ဒီးဆိကမိၣ်တၢ်ညီညီဘၣ်. တၢ် အံၤ မ့ၢ်ဝဲဟီၣ်မိလၢပကအိၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တဆူၣ်တချ့ အတၢ်အိၣ်သး. တၢ်ဘၣ် ယိၣ်အတၢ်အိၣ်သးဒိၣ်န့ၣ်အအံၤသ့ဝဲဒ်အယိၣ် အလီၢ် အိၣ်ဝဲဒ်လၢ ပကဘၣ်လဲၤဒုးန့ၣ်ပသးလၢကသံၣ်သရၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်တၢ်ခိၣ်ဆူၣ်ခိၣ်ချ့

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤဘၣ်ဒိပကလုာ်သ့ဝဲန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒ်အါမးဒီးဒ်သိးပကလုာ်သ့တဘၣ်ဒိ, သုတဟး ဂီတဂ့ၤအဂီၢ် ပကဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ကတီၢ်လီၤက့ၤ ပသးဒီး တၢ်ပလီၢ်ပသးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်န့ၣ်မၤကဆိ ထီၣ်ဝဲပသ့ၣ်လၢအလဲတရံးလၢအသ့ၣ်ကျိပူၤတဖၣ်ဝံၤ မၤစၢဝဲဒ်သိးပကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်အထူးအ စီလၢပနီၢ်ခိအဂီၢ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် လီၤ. အဝဲမၤသံ, မၤကဆိထီၣ်က့ၤဝဲတၢ်အစုၣ်အပျၢ်လၢပ ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါ မၤစၢစ့ၢ်ကီးပူၤလၢတၢ်ထူးထီၣ် ဟီၣ်မိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် ကလုာ်အတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢပနီၢ်ခိနီၢ်ကစၢ် အဂီၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် နကဘၣ်ပလီၢ်န သးလၢနတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတနံၤဘၣ်တနံၤ ဒ်သိး အသုတမၤဘၣ်ဒိဒီး မၤဟးဂူၤဟးဂီၤဘၣ်နကလုာ်တဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- (၁) တအိထံလၢလၢလီၣ်လီၣ်ဘၣ်
လၢပမိၢ်ပျၢ်အပူၤ ထံသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢလၢ လီၣ်လီၣ်မး ကမၤစၢပူၤ ဒ်သိးပက့ၢ်ပဂီၤလၢပကိပူၤသ့ၣ် တဖၣ်ကမၤဘၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤဆီဒ်တၢ်ကမ့ၢ် တၢ်မၤစၢအဒိၣ်ကတၢ်လၢကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢပနီၢ်ခိ က့ၢ်ဂီၤအပူၤ ထံမ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အကမၤပျီကဆိထီၣ်ကွံာ် တၢ်အစုၣ်အပျၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးလၢသ့တအိၣ်ဝဲဒ်လၢ ပကလုာ်ပူၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပမ့ၢ်အိၣ်အါ တလၢန့ၣ်လၢပကြးအိၣ်အိၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်လၢအကြး အဘၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤန့ၣ် ပမ့ၢ်အိၣ်ထံခံလံးထၢၣ် န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤဒီးကြးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) တအိကသံၣ်ဒ်အကျိအကျဲ, အတၢ်န့ၣ်ကျဲအသိး ဘၣ်.
ပအိၣ်မ့ၢ်တဆူၣ်မ့ၢ်တချ့, ပမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်တမံမံ ဒီးပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပလုာ်ပလုာ်လၢပအိကသံၣ် ဒ်တၢ်မိၣ်အိပ

သးန့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အကျါတထံၣ်လၢ အမၤဘၣ်
ဒိဝဲပကလ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ကသံၣ်နါစါ နံၣ်သိးပတၢ်ဆါ
ကဘျါချ့န့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်တက့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အ
ယိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအယိၣ် ပမ့ၢ်ကအိၣ်ကသံၣ်န့ၣ်မံၤအသု
တမ့ၢ်လၢ ပအိၣ်လၢပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်သးတဂ့ၢ်. မံ
ပကအိၣ်ကသံၣ်သရၣ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲပုၤအသိး လီၤတၢ်
လီၤဆဲးတက့ၢ်.

(၃)အိၣ်တၢ်ဟီၤအါတလၢ

ပုၤလၢအိၣ်တၢ်ခိၣ်ပျဲလံတဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲကျိၤထုးထီၣ်ဟံၤဖျါဝဲလၢ ကြးအိၣ်ဝဲဒၣ်
စိၣ်ဒိၣ်ယၣ်ထဲ ၂၃၀ မံၣ်လံၣ်ကြၢ်မံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ခဲ
အံၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အါထီၣ်စိၣ်
ဒိၣ်ယၣ် နံၣ်သိးအကဝံၣ်ကဘဲဒိၣ်ထီၣ်ဒီး ပုၤကဘၣ်သ့ၣ်
ဘၣ်သးဝဲဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်စိၣ်ဒိၣ်ယၣ် မ့ၢ်
အါန့ၣ် တၢ်ဟီၤအသဟီၣ်လၢပပုၤကအိၣ်အါဝဲဒၣ်ဒီး က
မၤဘၣ်ဒိဝဲပကလ့ၢ်ဒီး ပကလ့ၢ်ကဆီၣ်ဝဲဒၣ်တချ့ဘၣ်န့ၣ်
လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢပကဘၣ်အိၣ်စ့
လီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဟီၤအသဟီၣ်အါဝဲတဖၣ်ဒီး ပ
ကဘၣ်အိၣ်အါထီၣ်တၢ်သ့တၢ်သ့,တၢ်ဒီးတၢ်လၢလၢ
လါဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၄)တၢ်ဟံၤကဲသ့ၣ်ထံတၢ်ဆိၣ်အထီၣ်အလီၤတဖၣ်ဘၣ်

ပကတီၢ်ပတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့မ့ၢ်ဂ့ၢ်. တကတီၢ်
ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢပကထီၣ်ကွၢ်ပသ့ၣ်အတၢ်
ဆိၣ်ထီၣ်ဆိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်အတၢ်ဆိၣ်မ့ၢ်
အါန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢပသးအဂီၢ်လၢ ပကးအီၤ
လၢသ့ၣ်ဆိၣ်ဆူၣ်အတၢ်ဆါ(သွေးတိုးရောဂါ)လၢအမ့ၢ်ဝဲ
ပသ့ၣ်ကျိၤအံၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲအဆၢကတီၢ်အံၤ ခိၣ်လဲးစကြိ
ဒီးတၢ်စုၣ်တၢ်ပျၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဟံၤဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒီး တၢ်
ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢကမၤကဆီၣ်ကလ့ၢ်န့ၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ.သးဖျါသ့ၣ်ကျိၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကလ့ၢ်
အသလီၤဘူဘူသ့ၣ်တဖၣ် ဆူးန့ၣ်ဝဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢလၢ
ပျဲပျဲတသ့ဘၣ်အယိၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိ, မၤ
ဟးဂီၤဝဲကလ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၅)တၢ်ကီၤဆံၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၣ်

ဆံၣ်ဒၢလၢအကြိၢ်ထံခံခွးအဂီၢ်န့ၣ် ကကၤယၢ်
ထံကန့ၣ်ဝဲလၢသၢန့ၣ်ရံၣ်ဒီးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.
တဘျီတခိၣ် ဖဲတၢ်ဟးလီၤတအိၣ်ဘၣ်အလီၤန့ၣ် ပအဲၣ်

ဒီးလဲၤအဖျဲဘၣ်ဆၣ် ပကီၤယၢ်အီၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖး
ယံၣ်အယိၣ် မၤဘၣ်ဒိဝဲပကလ့ၢ်ဒီး လၢခဲကဲထီၣ်က့ၤလၢပ
အဲၣ်ဒီးလဲၤအဖျဲခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

(၆)တၢ်အိၣ်တၢ်ဆၢဒီးတၢ်အိၣ်လိၣ်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ်အါဝဲ

ပအိၣ်တၢ်ဟီၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အါန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်
ဂံၢ်စၢ်လၢပကလ့ၢ်ကမၤကဆီၣ်ထီၣ်ကွဲတၢ်အစုၣ်အပျၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်အသိး ပမ့ၢ်အိၣ်တၢ်ဆၢဒီးတၢ်အိၣ်လိၣ်ကွဲ
သ့ၣ်တဖၣ်အါတလၢန့ၣ် ကမ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်ဒိန့ၣ်အသိးဒီး
ကမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဟးဂီၤပကလ့ၢ်သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၇)တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်အိၣ်မိၢ်

နမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်သး, အိၣ်မိၢ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
အံၤ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲမံၣ်ကၢ်လၢအမၤဟးဂီၤပနီၢ်ခိသ့
ဒီး တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤပကလ့ၢ် မၤကဆီၣ်ထီၣ်အီၤ မ့ၢ်တန့ၢ်
လၢဘၣ်ဒီးပကလ့ၢ်အံၤကဟးဂီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၈)တၢ်အိၣ်တၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်လၢအဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အါဝဲ

ပမ့ၢ်အိၣ်တၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်လၢအဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
ကကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖြိၣ်ထံ,တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢပဂီၢ်ဘၣ်
ဆၣ် မ့ၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးအမိနံၣ်ယါဒီးနဲးထြီၣ်ကွဲၣ်အယိၣ်
ပမ့ၢ်အိၣ်အီၤကိးမုၢ်နံၣ်ဒီးန့ၣ် ကမၤဘၣ်ဒိဝဲပကလ့ၢ်သ့ၣ်
ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၉)တၢ်ဆူၣ်နီၤအါတလၢဒီးတမၤဟူးမၤဝးသးဘၣ်.

ပဆူၣ်နီၤမ့ၢ်အါဒီး ပမ့ၢ်တမၤဟူးမၤဝးပသးဘၣ်
န့ၣ် ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဆံၣ်ဆၢတၢ်ဆါ, ခဲစၢ်တၢ်ဆါဒီးသးတၢ်
ဆါသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဆူၣ်နီၤတနံၣ်အါန့ၢ်ဒီးယိး
န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကလ့ၢ်တၢ်ဆါသ့ၣ်အမ့ၢ်ကယၢ်အါ
န့ၢ်ပုၤအဂုၤအဂၤ၃၀မ့ၢ်ကယၢ်န့ၣ်လီၤ.

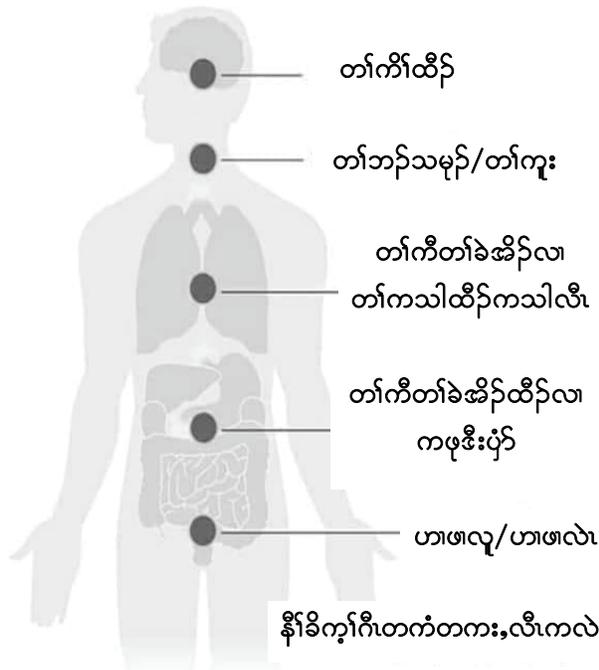
(၁၀)တမံၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သါဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်

လၢမ့ၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် မ့ၢ်မံၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သါဂ့ၢ်
ဂ့ၢ်မး ကကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအလၢအပျဲလၢလီၤခဲတနံၣ်
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါလၢအမ့ၢ်တၢ်
မံၤအဆၢကတီၢ် မ့ၢ်တလၢတပျဲဘၣ်န့ၣ် ပသ့ၣ်အတၢ်လဲၤ
တရံးတဘၣ်လီၤဘၣ်စးဒီး ကကဲထီၣ်က့ၤဝဲတၢ်ဘၣ်ဒိ
ဘၣ်ထံးလၢ ကလ့ၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အ
ယိၣ် ဖဲပကဘၣ်မံၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အလီၤအိၣ်လၢပက
ဘၣ်မံၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအပနီၣ်

ဒီးတၢ်လၢနတူၢ်ဘၣ်ဖဲနဒီးန့ၣ်တၢ်ဆါအံၤ

ခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တူၤမ့ၢ်ခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအံၤဘၣ်ကူဘၣ်ကံန့ၣ်, အပနီၣ်ကမၤအသးဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

(၁-၃)သီ
လီၤကံၣ်ဒ်မ့ၢ်ဆူၣ်မ့ၢ်ဂီၤတၢ်ဘၣ်သမုၣ်တၢ်တကံတကးတၢ်ဆါအသးန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ကိၢ်ကထီၣ်တဆံးတက့ၢ်, နခိၣ်သ့ၣ်ပံၤကဆါစ့ၢ်ကိးတဖဲတဖဲဒီးနကိၢ်ယူၢ်ကဆါလီၤ. နအိၣ်တၢ်တဟးဂီၤဘၣ်, နအိၣ်တၢ်ဝံၣ်, နအိၣ်တၢ်န့ၣ်ဂ့ၤလီၤ.

(၄)သီတသီ
နတၢ်ကိၢ်ကထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖဲ ဒီးနကိၢ်ယူၢ်စ့ၢ်ကိး က

ဆါဒိၣ်ထီၣ်လီၤ. နခိၣ်သ့ၣ်ပံၤကဆါဒီးနဟၢဖကလဲဖဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

(၅)သီတသီ
နကိၢ်ယူၢ်ကဆါဒိၣ်မးလီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်တၢ်ယူၢ်လီၤတၢ်န့ၣ်နကိၢ်ယူၢ်ကဆါနးနးလီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိး နကိၢ်ယူၢ်ကဆါလီၤ. တၢ်ကဘျံးနသးဒီးကလီၤကံၣ်ဘၣ်န့ၣ်နဂံၢ်တအိၣ်ဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

(၆)သီတသီ
တၢ်ကိၢ်ကထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ကိၢ်ယူၢ်ဘိစ့ၢ်ကိးကဆါဒိၣ်ထီၣ်ဒီးနကကူးအါထီၣ်လီၤ. နကသိထီၣ်ကသိလီၤကကိၢ်ခဲဒိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ကဘျံးနသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

(၇)သီတသီ
တၢ်ကိၢ်ကထီၣ်နမ့ၢ်ကယုပျဲပျဲလီၤ. နကကူးလီၤကံၣ်လီၤကုဒီးနကဟးကထီၣ်အါဖဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

(၈)သီတသီ
နဂံၢ်နဘါတအိၣ်နီၣ်တဖဲဒီးမၤအသးဒ်နလီၤကလဲဒီတဂၤအသးလီၤ. တၢ်ကဘျံးနသးဖးဒိၣ်, သးနါပျံၤကဆါဖးဒိၣ်ဒီး နကတူၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဆါလၢနတူၢ်ဘၣ်အံၤအံၤနးထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်, နစုဆါခိၣ်ဆါကဆါဝဲ ဒီးနကိၢ်ယူၢ်ကဆါနးမးလီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ နမ့ၢ်ထံၣ်ပျဲတဂၤကအတၢ်ကိၢ်ထီၣ်, ကူး, တၢ်ဘျံးအသးဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်လၢအဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် မၤအလဲဖုဒီးန့ၣ်အသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ချၢတက့ၢ်.(ကျိးထံ)

*****

သုးခိတ်ကျာ်ဖိဖဲခွဲခွဲအတတ်ကတိယဟ့ၣ်ဂံၣ်ဟ့ၣ်ဘါ ဒီးတတ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဆူကညီဖိခဲလၢၣ် ဖဲတတ်မၤလၢကတိယကညီမၤထူရၤမုၢ်နံၤပွဲၤထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီ

လၢတတ်မၤလၢကတိယကတိယ ကညီဒိတ်ကလုာ်မၤထူရၤ ပုၤန့ၣ်ပုၤယိၤအမုၢ်နံၤပွဲၤထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီလၢမုၢ်တနံၤအံၤယ အဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါ, တဲဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယပုၤကလုာ်, တူၢ် ဒိတ်မုၢ်ကိတ်ဒိတ်ခါ ယုာ်ဒီးကညီမိၢ်ပံၤဖိလံၤခဲလၢၣ် ဖဲအိၣ် တတ်လီၢ်တပုၤလၢလၢကတိယခါမုၢ်ဂုၤ, ကိၢ်လါကိၢ်သုၤဟ့ၣ် ဟိၣ်ကတိယမုၢ်ဂုၤ, လၢကတိယပုၤဒီးကညီဖိလၢအမၤတတ်လၢ ပယိၤဖိလၢတဖၣ်ခဲလၢၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ယးပဲကညီဒိတ်က လုာ်တတ်ဟံၢ်ဆၢအတတ်ဖဲတတ်မၤဒီးတတ်အိၣ်သးလၢမုၢ်မဆါ တနံၤအံၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိတနီၤ လၢကတိယဟံၢ်ဒီးပံၤသ့ၣ် ပံၤသးလီၢ်တတ်လီၢ်ဆဲးအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တနံၤအံၤ မုၢ်ကညီဒိတ်ကလုာ်မၤထူရၤမုၢ်နံၤ ပွဲၤထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီ လၢအမုၢ်တတ်မၤတတ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ ကိၢ်ခိတ်စိၤဘးအူက့ၢ်, သုးခိတ်ကျာ်ဖိခွဲဒီး သိၣ်ဒုၤလၢဟ့ၣ် လီၤသးသမူလၢထံကိၢ်ဒီးပုၤကလုာ်အဂီၢ်တဖၣ် ယုာ်ဒီး သုးခိတ်ကျာ်မုၢ်မိၣ် ဒီးသုးခိတ်သုးနံၤ, သုးမုၢ်သံၣ်ဘိ, ထံဖိ ကိၢ်ဖိကမုၢ်ခဲလၢၣ်လၢလုာ်ထီၣ်အသးဒ်ပုၤန့ၣ်ပုၤယိၤမၤထူ

ရၤတဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. မုၢ်နံၤတနံၤအံၤ မုၢ်မုၢ်နံၤတနံၤလၢ ပအိၣ်ဒီးတတ်သ့ၣ်အုးသးအုးဖးဒိတ်ဘၣ်ဆၣ် မုၢ်မုၢ်နံၤတ နံၤလၢပကဘၣ်သ့ထံၣ်, သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤမၤထူရၤအသးသ ဟိၣ်လၢအမုၢ်တတ်သးဒု, အိၣ်ဒီးတတ်အၢၣ်လီၤက့ၤအဂီၢ်အ ကျၢၤဒီးဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ပပုၤကလုာ်အမူအဒါ, အတတ်ပ ညိၣ်လၢမၤထူရၤမၤဝဲတဝံၤ, တကတတ်ဒီးဘၣ်န့ၣ် ပက ဘၣ်မၤတုၤအတုၤလၢတတ်ပညိၣ်, တတ်မုၢ်လၢပုၤတဖၣ်န့ၣ် လီၤ.

ယပုၤကလုာ်ကညီဖိခဲလၢၣ်သ့ၣ်သုၤစၢ, လၢပပုၤ ကလုာ်ကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်လၢကုၢ်အလီၢ်ဒီးတတ်ဆိၣ်ဘံးဆိၣ် ဘၢလၢအစိၤစိၤအယၣ်ယၣ် လၢပယိၤကလုာ်ဒိတ်စိၤစိၤပၤ သန့ဒီးသုးမိၢ်စိၤရိၤသန့အတတ်ဆိၣ်တံၢ်မၤန့ၤ, မၤသံမၤဟါ မၢ်ပုၤအဖိခိၣ် ဒ်သိးပကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်အဂီၢ် ပခိၣ်ပနံၤ, ပ ပုၤကလုာ်မၤတုၤလံပုၤထီၣ်အနံၣ်(၇၀)လံဘၣ်ဆၣ်ပတတ် ပညိၣ်လၢပကထူၣ်ဖျဲးဒီးသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤကညီဘုၣ်တီၢ်, အ ထံအကိၢ်န့ၣ်ပတနံၤဒီးဝဲဒီး ပယိၤကလုာ်သုးမိၢ်စိၤရိၤပၤ ဆူၣ်ပၤစိးတတ်တဖၣ်တုၤခဲအံၤ ဆိၣ်တံၢ်မၤန့ၤပုၤတုၤဆၢက တီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတိၢ်တတ်အိၣ်သးတံၢ်နီၣ်ခဲအံၤပပုၤကလုာ် ခဲလၢၣ် ထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတုၤလံအသိး ပဲကညီဒိတ်ကလုာ် တတ်ဟံၢ်ဆၢ, ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် ပအိၣ်ဒီးပဖိလံၣ်က့ၤသန့လၢ ထံရှုကိတ်သိမ်းအတတ်ဂုၢ်ကိၢ်အံၤ ပကဘၣ်လီၤက့ၤအိၣ်လၢ ထံ ရှုကိတ်သိမ်းအကျဲလၢစိၤနီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပခိၣ်ပနံၤတဖၣ် ကျဲးစးတုၤဝဲတကတိၢ်ဒီးတကတိၢ် ဒ်တတ်မၤနီၣ်မၤယါ အိၣ်ဒီးသုးသ့ၣ်ညါတုၤအသိးတဘျီဒီးတဘျီန့ၣ်ပယိၤက လုာ်ဒိတ်စိၤသုးမိၢ်စိၤရိၤတဟ့ၣ်ပုၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ဆၢကတိၢ်ခဲ အံၤပခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်နံၤတဖၣ်ကျဲးစးတုၤဝဲသပုၤပုၤ, စး ထီၣ်၂၀၁၂နံၣ်, လၢဖဲတြုၤအါရံၤန့ၣ် ပခိၣ်ပနံၤမၤလံာ် ယံးယံာ်လၢကိၢ်ဖဲၣ်အပတီၢ် လၢတတ်ကပတုာ်တတ်ခးန့ၣ် လီၤ. ဖဲ၂၀၁၅နံၣ်, မၤကဒီးတတ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢ်လၢ(NCA) , ထံကိၢ်ဒီးဘုၣ်တတ်ပတုာ်တတ်ခးန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်လၢအ

နံတဖှ်အနံလံပဝဲခွဲအဲဒ်ယုဂ်ကညီဒီကလုာ်စာ
ဖှ်ကရားဒီး (KNLA)ကညီဒီကလုာ်တံထုဂ်ဖျဲးသုးမုာ်
ဒိဂ်အဂီဝ်ပတံခွဲးတံယာ်, ပတံမိဂ်နုာ်သးလီဒ်ပတံဆိ
ကမိဂ်အသိးတအိဂ်ထီဂ်, ထီဂ်ဘးဝဲနီတမံဘဂ်နုာ်ပစံး
သုလီ. မုာ်ဘဂ်စံးလံအဖှ်လံပခွဲအဲဒ်ယုဂ်ကီာ်သူလု
ဟီဂ်ကဝီ, ကီာ်ရုဂ်သုးကုကိးဘုဂ်ဒီးအပူ ပထံဂ်ဘဂ်
လံ နုာ်ဒါတဖှ်ဟံးနုာ်တံခွဲးတံယာ်အါထီဂ်ဒိဂ်ထီဂ်,
မဒိဂ်မဂုထီဂ်အသုးကလားဒီး ဆုာ်အါထီဂ်အသုးဂံ
ဘါဒီးစုကဝဲပီးလီသုဂ်တဖှ် လံလံပုာ်ပုာ်နုာ်လီ. အဝဲ
သုဂ်ဘုဂ်ကွဲဘုဂ်ကပိလံသုးဂုာ်ဝီအဂီဝ်ဒီးတံဒုးတံယာ်အ
ဂီဝ်တကတီာ်ယီလံပုာ်တဖှ်တဖှ်လံသုဂ်လီဆိလီအါထီဂ်
အတံပတံပုာ်, အတံကရကရီအါထီဂ်အကလုာ်က
လုာ်လီ.

ဒ်သုထံဂ်သုဂ်ညါဘဂ်တံအသိးလီ. နုာ်ဒါအ
တံဟူးတံဂဲတဖှ်အထးခိဂ် မုာ်စံးဝဲလံတံမုာ်တံခုဂ်
သနကု အတံရဲဂ်တံကွဲဒီးအတံပညိဂ်မိဂ်ပုာ် မုာ်ဒုဂ်
လံသုးဂုာ်ဝီ, ဟီဂ်ကဝီတံဒိဂ်စိလံအကပာ်ဒီး မနုာ်ကွဲ
ပဟီဂ်ကဝီလံလံလံဆု ဆု အဂီဝ်နုာ်လီ. ဘဂ်တံမ
လံလံယံးယံးလံ အကိးဝဲလံ (NCA - The Nationwide
Ceasefire Agreement) အခိပညီ ဒ်ပုာ်သုဂ်ညါတံကိးဂ
လံဟီဂ်ခိဂ်ဒိတဘုဂ်အသိး ကဘဂ်မတံပတံတံဒုး
တံယာ်လံကီာ်ဒိတဘုဂ်အပူနုာ်လီ. ဘဂ်ဆဂ် တံမုာ်
တံတီတခိတဆိကတီာ်တံဒုးလံကီာ်ဒိတဘုဂ်ညါအပူ
ဘဂ်. မုမုာ်တခိ အိဂ်ဒုဂ်တံကတီာ်ဒီးတံလီတံဂု, မ
ဘံဂ်မဘာပပုာ်ကလုာ်အမဲာ်သုဂ်ဒီးဟူးဂဲလံကလုာ်နုာ်
ဟီဂ်ကဝီအကတပုာ် လံအမုာ် (မြောက်ပိုင်း) တံလီာ်
ဒ်မုာ်ယံးဒိဂ်ကီာ်စဲဂ်, ကခွဲဂ်ကီာ်စဲဂ်ဒီး ရဲဂ်ခါဂ်ကီာ်စဲဂ် မုာ်
ဂု အိဂ်ဖျါဝဲတြာ်ကလံနုာ်လီ. ပမုာ်ဘဂ်ဝဲလံအဖှ်
လီာ်ကဝီတနီ ဟံပတံတံဒုးဒီးသုးဂံဘါလံအအိဂ်
တဖှ် ဟံဖှ်ဒီးလဲဒုးကလုာ်နုာ်လံဟီဂ်ကဝီအက
ဆုဂ်ဆုဂ်ကီာ်ဖျါတြာ်ကလံနုာ်လီ. လီဆိဒ်တံ
ရဲဂ်ခါဂ်ကီာ်စဲဂ်အပူ စးထီဂ် ၂၀၁၈နံဂ်, ၂၀၁၉နံဂ်ဒီးတု
၂၀၂၀နံဂ်ခဲအံထီဂ်ဒုးရဲဂ်ခါဂ်သုးမုာ်သံဂ်ဘိ, ထံဖိကီာ်ဖိ
တဖှ်ဆုဂ်ဆုဂ်ကီာ်လံအသုးဂံဘါအါအါဂီဂီလံ
တံဒုးလံခိ, လံထံ, လံကလံကျါနုာ်လီ. သုဝဲကဘီ
ယုဒီးကဘီထံသုဂ်တဖှ် ဒီးကျိဖးဒိဂ်အကလုာ်က
လုာ်, သုဝဲချးစိတံစုကဝဲဒိဂ်ဒိဂ်မုာ်မုာ်လံအပာ်ထီဂ်
လံခဲကတံတဖှ်လီ. ဒိဖျါထီဂ်ဒုးဝဲရဲဂ်ခါဂ်ကီာ်စဲဂ်
ဆုဂ်ဆုဂ်ကီာ်လံအယံ ထံဖိကီာ်ဖိဘဂ်သံဘဂ်ပုာ်, ဘဂ်ဒိ
ဘဂ်ထံးအိဂ်လံအကထံကထံဒီးဒ်နုာ်အသိးဘဂ်ယုာ်မု

ဟးဖျိးလံအကလး, အကလီာ်လံနုာ်လီ. တနံဒီးတနံ
ထီဂ်ဒုး, မဆါထံဖိကီာ်ဖိ, မသံဝဲကိးမုာ်နံဒီးနုာ်လီ.
ပယီတံမတဖှ်အံ မုာ်ဝဲတံထီဒါ (Human Right), တံ
မလီတံကလုာ်နုာ်စာ (Genocide) ဒီးမလီမံကလုာ်
နုာ်တဖှ် (Ethnic cleansing) တကတီာ်ယီစုာ်ကိးဒွဲအုဝဲ
နုာ်သဝီတဖှ်ဒီး ခးနုာ်လံဝဲကျိဖးဒိဂ်အကလုာ်ကလုာ်
လံနုာ်သဝီတဖှ်အပူအါမးဒီး သဝီဖိတဖှ်ဘဂ်ဒိဝဲကိး
မုာ်နံဒီးစုာ်ကိးနုာ်လီ.

ဆါကတီာ်ခဲအံဒ်သုသုဂ်ညါဘဂ်ဒီး ပယီပဒိဂ်
သုးမိစိရဲဘိးဘဂ်ရဲလံဝဲအသိး လံတံကသုဂ်ထီဂ်
ထံကီာ်တံမုာ်တံခုဂ်အဂီဝ် ကမဲ(၂၁)ပင်လုံစထူတ
မြောက်ညီလံခဲလံအီ ကုာ် ၁၉, ၂၀, ၂၁သီ လံသံသီ
အတီာ်ပူနုာ်လီ. လံ(ညီလံခဲ)တံအိဂ်ဖှ်ဖးဒိဂ်တဘု
အံ ကလုာ်နုာ်လံကုာ်ဆဲးလီစုမုာ်ကျါတဆံနုာ်, ထံရူ
ကီာ်သဲးကရဲ(နိုင်ငံရေးပါတီ)တဖှ်, ပယီသုးဒီးပယီ
သုးပဒိဂ်တဖှ်ကမဲတံအိဂ်ဖှ်တဘုအံအတံပာ်သး
အိဂ်ဒုဂ်လံကမဲနုာ်တံဆဲးလီစုမုာ်ကျါလံလံယံးယံးနုာ်
လီ. အကုာ်အဂီဝ်အိဂ်ဖျါလံတံအိဂ်ဖှ်တဘုအံ ကမဲ
ဝဲတံဆဲးလီစုမုာ်ကျါလံကပဂ်ယုာ်ဒီး(လုံခြုံရေးဆိုင်
ရာ-တပ်မတော်တစ်ခုတည်းပေါင်းစည်းရေး) ဒ်ပစံးတံ
အသိး ကလုာ်နုာ်ခဲလံအသုးတဖှ် ကဘဂ်ကုာ်အိဂ်
လံပယီသုးမုာ်ဒိဂ်အဖိလံတဖှ်နုာ်လီ.

တံအိဂ်ဖှ်ဖးဒိဂ်တဘုအံအတံပညိဂ်ခိဂ်
သုဂ်မုာ်စံးဝဲလံ တံဒုးအိဂ်ထီဂ်ထံကီာ်တံမုာ်တံခုဂ်,
တံဘိဂ်တံညီလံကီာ်ဒိဘုဂ်အဂီဝ်သနကု ပမုာ်ဘဂ်ဝဲ
လံအတံမခိဂ်သုဂ်အကျိအကျဲတဖှ် ဖျါတြာ်ကလံ
လံကမဲဟးဂီ, မကတံကွဲဂ်နုာ်ကလုာ်တဖှ်ဒီး တံ
ဖိဂ်စုကဝဲတဖှ်နုာ်လီ. ပမုာ်ကွဲကဒါကုာ်ဒ်ပယီသုးပ
ဒိဂ်အတံထုးထီဂ်ဘိးဘဂ်ရဲလံအသိး ဟံပနီဂ်ဝဲရဲဂ်
ခါဂ်သုးမုာ်ဒိဂ် (AA)ဒ်အမုာ် (Terrorist) ဒ်အမုာ်ပုာ်အဖိ, ပု
ပူထီဂ်လီထီဂ်တံဖိ, ပုတဖိးသဲးဘဂ်ဒီးရဲဂ်ကျဲဝဲလံ
ကဒုးမအဲဂ်ဝဲအဝဲအတံဒီးဒုးဝဲဆုဂ်ဆုဂ်နုာ်လီ.

(ပင်လုံညီလံခဲ)တံအိဂ်ဖှ်ဖးဒိဂ်တဘုအံ
လံတံကသုဂ်ထီဂ်ထံလီာ်ကီာ်ပုာ်တံမုာ်တံခုဂ်နီာ်နီာ်အ
ဂီဝ် ကဘဂ်ပဂ်ယုာ်ဒီးကီာ်ပယီကလုာ်နုာ်ဖိဂ်စုကဝဲခဲ
လံ ယုာ်ဒီးကရူ, ကရဲတဖှ်နုာ်လီ. ပမုာ်ကွဲကဒါကုာ်
လံတံအိဂ်ဖှ်တဘုအံအတံကွဲမုာ်အပူ တကွဲဝဲက
လုာ်နုာ်ခဲလံအမဲာ်ညါ ဟံဖျါဝဲလံရဲဂ်ခါဂ်သုးမုာ်ဒိဂ်
(AA)အတံကရကရီနုာ် မုာ်(Terrorist)အယံ မုာ်အပာ်ဖျါ
ထီဂ်ဝဲလံအတံအဲဒ်ဒီးထံကီာ်ဒိတဘုဂ် အတံမုာ်တံခုဂ်

လူ့တရားကွေ့ညွှန်လီ။ အမဲဉ်ညါ ဖျါတြျာ်ကလံာ်လၢဒုဉ် ဒါအိဉ်ဒီးအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲလီတၢ်လၢကမၤလီမၤကွံာ် ဝဲပပုကလုာ်ဒီးပုဖိဉ်စုကဝဲတဖဉ်ခဲလၢဒီးကလုာ်ဒုဉ် ခွဲးယၢ်တဖဉ်ခဲလၢလံာ်န့ဉ်လီ။ ယနၢ်လၢပပုကညီက လုာ်ကိးဂၤမ့ၢ်ဆိကမိဉ်ထံက့ဝဲဒီးကဖျါတြျာ်ကလံာ်ရဲရဲ န့ဉ်လီ။

တနံၤအံၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤကညီဒီကလုာ် အမၤထူရုပျဲထီဉ်(၇၀)ဝိတဝိအသိးပကဒုးသ့ဉ်နီဉ်က့ၤ ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်အတၢ်ကတိၤန့ဉ်လီမၤလိာ်ပိာ်ထွဲ ဒ်ကညီကလုာ်ကကွံာ်ထံဆိကမိဉ်ဒီးနၢ်ပၢ်လီတၢ်အီၤ အဂီၢ်န့ဉ်လီ။ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ် အတၢ်ကတိၤလွံာ် ထံဉ်မ့ၢ်ဝဲ၊

၁.ကတိၤတၢ်ပၢ်လီၤစုကဝဲအဂီၢ်တဂ့ၤ

အခိပညီစံးတၢ်န့ဉ်မ့ၢ်ဝဲ,ပတဘဉ်တူၢ်ဂျူပသး ဒီးပတဘဉ်ဆိကမိဉ်ကတိၤသကိးလၢတၢ်တူၢ်ဂျူပသး ဒီးတၢ်ပၢ်လီၤစုကဝဲအဂီၢ်လူ့တရားကွေ့ညွှန်လီ။

၂.ပစုကဝဲကဘဉ်အိဉ်လၢပစုပုၤ

အခိပညီစံးတၢ်န့ဉ်မ့ၢ်ဝဲ,ပဝဲကညီကလုာ်တၢ် ပၢ်ဆၢဖိတဖဉ်ပကဘဉ်ဖိဉ်ယုာ်ပစုကဝဲဂၢ်ဂၢ်ကျၢ်ကျၢ် လၢတၢ်ဒီသအက့ပပုကလုာ်,ပထံပကီၢ်,ပကီၢ်သူလၢဒ် သုးမ့ၢ်ဒိဉ်တဖုလၢအိဉ်ဒီးအစုကဝဲဒုဉ်ဝဲလၢအစုပူအ သိးန့ဉ်လီ။

၃.ကညီကီၢ်ကဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါပနီဉ်အီၤ

ကညီကီၢ်,ကီၢ်သူလၢအံၤ ပကဘဉ်မၤတုၤလၢပ ဒီးန့ဉ်ဘဉ်က့ၤအီၤဒီး ဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါပနီဉ်အီၤလၢထံ လီၤကီၢ်ပူ,ကီၢ်ပယီၤဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဘီမ့ၢ်တဖဉ်ကဘဉ်သ့ဉ် ညါပနီဉ်အီၤန့ဉ်လီ။

၄. ကညီကဘဉ်စံဉ်ညီဉ်တိန့အထံရှုကိစ္စသုံးသပ်ဒီး အဘျဉ် အတီၢ်ဒုဉ်ဝဲသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ။

အခိပညီစံးတၢ်န့ဉ် ပဝဲပပုကညီဒီကလုာ်အထံ ရှုကိစ္စသုံး,အကျဲသန့ဖိလစံဉ် ဒ်ကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်ပၢ် လီၤန့ဉ်ပုဒီး (KNU)ကျဲသန့ဖိလစံဉ်လၢတၢ်ပၢ်လီၤတဖဉ် ပကဘဉ်ဖိဉ်ဂၢ်ကျၢ်အီၤ,မၤအီၤတုၤလၢပသ့ဉ်ထီဉ်ဘဉ်ပ ဘျဉ်ပတီၢ်ဒုဉ်ဝဲတစုအဂီၢ်န့ဉ်လီ။

ဘဉ်ယးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ် ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘး အူကွံာ်အတၢ်ကတိၤအိဉ်ဝဲလၢ ပကမၤန့ၢ်က့ၤဒီးသ့ဉ်ထီဉ် ဘဉ်က့ၤပထံပကီၢ်အဂီၢ် ကျဲအိဉ်ဝဲဒုဉ်သဘိန့ဉ်လီ။ ကျဲ သဘိန့ဉ်မ့ၢ်ဝဲ၊

၁.ယုန့ၢ်အီၤလၢဒုဉ်ဒါအအိဉ်

ပမ့ၢ်ကွၢ်က့ၤတၢ်ကတိၤတၢ်ဘီအံၤန့ဉ် ပယု ပယီၤပဒိဉ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုဉ်အကျဲ. ဒိဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံဉ်အ ကျဲ,ပၢ်လံဉ်မၢ်အကျဲဘဉ်ဆဉ် ပတဒီးန့ၢ်ဘဉ်အီၤဘဉ်. (၁၉၄၉န့ဉ်,လၢဖုတြျူအါရံ(၁၁)သီ,ကညီဒီကလုာ် မ့ၢ်န့ၢ်,ကညီဖိအတၢ်ဒုးန့ဉ်ဖျါထီဉ်အသးဒီးယုက့ၤထံ ကီၢ်ဘဉ်ဆဉ် တၢ်တဟ့ဉ်က့ၤအီၤဘဉ်န့ဉ် အိဉ်ဖျါတြျာ်က လံာ်လီ။)

၂.ဒုးန့ၢ်က့ၤအီၤ

ပဒုးအီၤလၢ(၇၁)န့ဉ်အတီၢ်ပူ,ပဒုးပဒုဉ်ပဒါတ န့ၢ်ဒီး ပဒုဉ်ပဒါဒုးစ့ၢ်ကိးပုတန့ၢ်ဘဉ်. (တၢ်ပၢ်ဆၢ(၇၁) န့ဉ်အတၢ်လဲၤကျဲ)

၃.တၢ်အိဉ်သးဝးတရံးဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဘီမ့ၢ်တၢ်ဆိဉ်သန့အ ကလုာ်ကလုာ်အယိ

ပဘဉ်ပၢ်ဖိဉ်ဒီးဆၢထၢဉ်လဲၤတၢ် ဒ်ပ(KNU)အ ထံရှုကိစ္စသုံးအကျဲသန့ဖိပ(KNLA)ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထုဉ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိဉ်သုးဂ့ၢ်ဝိအကျဲလၢတၢ်ပၢ်လီၤအီၤဒီး ဟီဉ်ခိဉ်ဒီးမၤအီၤဂၢ်ဂၢ်ကျၢ်ကျၢ် ဒီးပကတုၤလၢတၢ်မၤန့ၢ် အတၢ်ပညိဉ်ဖိတၢ်အလၢအပျဲန့ဉ်လီ။ (မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲ အံၤလၢဟီဉ်ခိဉ်ဒီးဘျဉ်ညါဒီး (UN)အတၢ်ဆိဉ်သန့ဖိဉ် ဃံးပယီၤပဒိဉ်ဒီးပယီၤသုးလၢအတၢ်မၤအါမၤသီ,မၤတရီ တပါ,မၤသံမၤဝိ,မၤဘဉ်ဒီကလုာ်ဒုဉ်တဖဉ်အကလုာ်က လုာ်အယိ ဘဉ်တၢ်ပၢ်ထီဉ်အီၤလၢကွီၢ်မ့ၢ်အပတီၢ်လၢအ မ့ၢ် (ICJ)အပူလံန့ဉ်လီ။ အယိ မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်အဂ့ၤဒီးအ ဘဉ် ဒ်ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်အတၢ်တဲတုၢ်ယၢ်အသိးအ ဃိ ပကဘဉ်ဖိဉ်ယုာ်,မၤသကိးယုယုဒုဉ် ဒ်သိးပတၢ်ပ ညိဉ်ကလၢထီဉ်ပျဲထီဉ်အဂီၢ်န့ဉ် မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အလၢ အပျဲလၢပဂီၢ်န့ဉ်လီ။ ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်စံးဒီးဝဲဒုဉ်လၢ,

၁. ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအံၤ မ့ၢ်တၢ်အခိဉ်ထံးတဘျီဒီး အက တၢ်တဘျီလီ။

ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအံၤ မ့ၢ်တၢ်အခိဉ်ထံးတဘျီဒီး အကတၢ်တဘျီလီ။ ပဝဲကညီကလုာ်အံၤ ပဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပျဲလၢပစးထီဉ်မၤဘဉ်ပပုကလုာ်အ ထံရှုကိစ္စသုံး,အဘျဉ်အတီၢ်စးထီဉ်လၢ၁၉၄၉န့ဉ်ဒီးမ့ၢ် တၢ်အခိဉ်ထံးလၢကညီကလုာ်အဂီၢ်လၢ ဒီးန့ၢ်ခွဲးယၢ်လၢ ပျဲလၢပစးထီဉ်မၤဘဉ်လံာ်အီၤအယိပကဘဉ်မၤအီၤတုၤပ ပုကလုာ်အတၢ်လၢတၢ်ပျဲတစုန့ဉ်လီ။ ဒ်ပစံးတၢ်အသိး

ပမာ်စံးလာပလီဘျံးလီတီ၊ ပကဟ်ပတုာ်ဒီးပကစး ထီဂ်ကွာ်လာခဲတဝီန့ၣ်. နာ်ဟ်အီလါ လုတကွာ် ပကွာ်မေ ကွာ်အီတသ့.တန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီ.

၂. မ့တမ့ါလာကညီဖိတဖၣ် လဲးဒီလီအကီာ်လာဝုာ်တ ကျၣ် လာပယီကဒီဂ်တံာ်အီအဂီာ်ဘၣ်ဒီး ကညီတံာ်ဟ် ဆါအံၤဂျူတသ့လုတကွာ်ဘၣ်.

မ့တမ့ါလာကညီဖိတဖၣ်လဲးဒီလီအကီာ်လာဝုာ် တကျၣ်လာပယီကဒီဂ်တံာ်အီအဂီာ်ဘၣ်ဒီးကညီအတံာ် ဟ်ဆါအံၤ ဂျူတသ့လုတကွာ်ဘၣ်. စံးတံာ်န့ၣ် ပတံာ်ဟ် ဆါအံၤပမ့ါဆါထာ်ဂါဂါကျာ်ကျာ်ဒ်ပကျဲသန့ဒ်ဝဲလာ တံာ်အဲၣ်တံာ်သးတီဒီးပထံကီာ်, ပပုကလုာ်, ပတံာ်ပညီၣ် အသန့ၣ်ယုယုဒုဒုန့ၣ် ပကတုာ်လာပတံာ်မနာ်သပုာ်က တံာ်န့ၣ်လီ. ပမ့ါအိၣ်ဒီးတံာ်သးဒုဒုဒုဒုအနံၣ်(၇၀)ဘျဲၣ် အတီာ်ပု လာပဒုးပဒုၣ်ပဒါတန့ၣ်လာဘၣ်, တဘျဲၣ်လာ ဘၣ်ဒီး ပကကွာ်မေကွာ်တံာ်ဒီးပဒုၣ်ပဒါအသးလာပပုက လုာ်အတံာ်အိၣ်မူအဂီာ်န့ၣ် မ့ါတံာ်ဒီလီပကီာ်လာဝုာ်တ ကျၣ်ဒီးပကညီတံာ်ဟ်ဆါကယၣ်ဒီးကကတံာ်ဝဲသပုာ်က တံာ်န့ၣ်လီ. တံာ်ကတံာ်တထံၣ်အံၤ မ့ါတံာ်လာအဘၣ်ထွဲ ဒီးတံာ်အိၣ်သးဆါကတီာ်ခဲအံၤလီလီရဲၣ်ရဲၣ်လါ ပမ့ါမေထွဲ ဒ်ဒုၣ်ဒါပယီအတံာ်ရဲၣ်တံာ်ကျဲအသးန့ၣ်ပပုကလုာ်အ ဘျဲၣ်အတီာ်ဒီးအတံာ်ခွဲးတံာ်ယၣ် ကလီမံာ်ကွံာ်ဝဲဒီးပက ဂျူသပုာ်ကတံာ်န့ၣ်လီ.

ယပုကလုာ်ကညီဖိခဲလံာ်သ့ၣ်စ့, လာခဲကတံာ် ဒ်သီးသုဆိကမိၣ်နာ်ဟ်လီတံာ်အီကသ့အဂီာ် ယအဲၣ် ဒီးစံးယဲဒ်အံၤလီ. ပုသးပုာ်အတံာ်ကတံာ်အိၣ်ဝဲလါ, “ပ ဒုပဒုၣ်ပဒါသ့ၣ်- ပသ့ၣ်ပဒုၣ်ပဒါဒု” ဒီးအခိပညီစံးတံာ် န့ၣ်မ့ါဝဲ, ကဘၣ်ဒုလာတံာ်မ့ါတံာ်တီအကျဲ, ပတံာ်ပညီၣ် အကျဲ, ပထံရူဂီကီာ်သဲးဒီးတံာ်မေအကျဲသန့တဖၣ်ဒီးထံၣ် ဒုၣ်ဒါဒီး ထံၣ်တံာ်သကိးရဲၣ်ရဲၣ်ဒုဒုန့ၣ် မ့ါတံာ်လာပကဘၣ် ဆိကမိၣ်ဒီးထံၣ်အီန့ၣ်လီ. ပမ့ါဆါထာ်မေ (KNU) ထံရူဂီကီာ်သဲးကျဲသန့ကါဂါကျာ်ကျာ်န့ၣ် ပကဘၣ်တံာ် ဟ်ပနီၣ်, ဟ်ကါဟ်ကျာ်ဒီး တံာ်မနာ်ကတုာ်အိၣ်ပု သပုာ် ကတံာ်န့ၣ်လီ.

ပမ့ါသ့ၣ်. ပမ့ါပုာ်တံာ်လာပသန့အဖိခိၣ်မ့ါဂု. လာပထံရူဂီကီာ်သဲးအဖိခိၣ်မ့ါဂု. ပဆါထာ်မ့ါတဒု. မ့ါ တကံာ်ဘၣ်န့ၣ် ပုကထံၣ်ပုလာပမ့ါပုအသ့ၣ်, ပုာ်တံာ်ဒီး ထီဒါကွာ်ကျဲသန့, မေဟးဂီကျဲသန့ဒီးထံရူဂီကီာ်သဲးတံာ် ပညီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီ. ဒ်ပစံးတံာ်အသိး ပနီဖးဒီးထံၣ်ဒုၣ် ဒါဒီးတံာ်သကိးမ့ါတရဲ မ့ါတလီတံာ်ဘၣ်န့ၣ် ပလဲတုာ် လာပတံာ်မနာ်အဖိတၢ်တသ့ဝဲဒုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီ.

ယပုကလုာ်ကညီမိာ်ပာ်ဖိလံာ်သးဘိ ယုာ်ဒီးက လုာ်ဒုၣ်တံာ်ကရကရီခဲလံာ်သ့ၣ်စ့, လာခဲကတံာ်ယအဲၣ် ဒီးဟ်ဖျါယတံာ်ဟ်သးလာအဖုၣ်အသိးန့ၣ်လီ. လာယပု ကလုာ်ဒီးယထံယကီာ်အဂီာ် ယမေတံာ်လာပကညီဒီက လုာ်တံာ်ထုၣ်ဖျဲးအဂီာ်ဒီး လဲးခိဖျိတံာ်ကီတံာ်ခဲ, တံာ်နးတံာ် ဖျိၣ်, တံာ်ယံးတံာ်စ့, တံာ်သံတံာ်ပုာ်အလီတဖၣ်ဒီး ယတ တုာ်လာတံာ်သံတံာ်ဟးဂီဘၣ်ခိဖျိကစာ်ယုာ်ဆိၣ်ဂုဒီး ဟ်မူဟ်ဂဲဒီးယအယိန့ၣ်လီ. ယစံးဘျဲးဘၣ်ကစာ်ယုာ် ဒီးယပုကလုာ်ခဲလံာ်လာယအိၣ်မူဘၣ်ဒီးအယိလီ. ယ အဲၣ်ဒီးဟ်ဖျါယတံာ်တူာ်ခိၣ်ဟ်သးလာတံာ်သံတံာ်ပုာ်, တံာ် ကီတံာ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ါမ့ါအလီဒုၣ်လဲာ်န့ၣ် ယတတူာ်ဂျူသး လုတကွာ်ဒီးလာယမ့ါတုာ်တီအဆါကတီာ်ဒုၣ်လဲာ်န့ၣ် ယတတူာ်ဂျူယသးဘၣ်ဒီး ယအိၣ်ဒီးတံာ်တူာ်ခိၣ်ဟ်သး ဒီးတီဒီးမူဒါဒီးပုကလုာ်, ပခုၣ်အဲၣ်ယုာ်ကျဲဒီးကီာ်ခိၣ် ဘးအူကွံာ်အတံာ်ကတံာ်မေလိာ်တဖၣ်ဒုဒုကါဂါလါအသ့ ကတံာ်န့ၣ်မ့ါယတံာ်ဟ်ဖျါအါၣ်လီလာပပုကလုာ်ဒီးက လုာ်ဒုၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ်လီ.

ယမ့ါလံာ်ဒီးယယုကညီမိာ်ပာ်ဖိလံာ်ခဲလံာ်လာ အအိၣ်လာဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘျဲညါတံာ်လီာ်ကိးတီဒီး တုာ်လာ ပယီသး, ပယီပဒိၣ်အကျါတဖၣ်, မဲသုကမ့ါပုတဖၣ် လာထံၣ်တံာ်မ့ါတံာ်တီလာ ပမ့ါတဒီလီပကီာ်လာဝုာ်တ ကျၣ်န့ၣ် ပဂျူတသ့လုတကွာ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ာ်. မဲကညီဖိ ကိးဂု ကမေသကိးတံာ်အိၣ်ဒီးတံာ်တူာ်ခိၣ်ဟ်သးလာလါ ပုာ်ပုာ်, လာတံာ်အဲၣ်တံာ်သးတီဒီးပုကလုာ်ဒီးဆါထာ်မေ သကိးတံာ်ယုယုဒုဒုလာပသန့ဒုၣ်ဝဲစုာ်စုာ်တုာ်လာပတုာ် ဆုတံာ်မနာ်အဖိတၢ်ဒီး တံာ်လာတံာ်ပုာ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ါယတံာ် ဆါဂုဆါဝါဒီးထုကဖၣ်န့ၣ်လီ. မဲယုအိၣ်ဒီးပုဒီးဆိၣ် ဂုသုတက့ာ်.

**ပဒုပဒါသ့ၣ်-ပသ့ၣ်ပဒါဒု
ပယုပပုာ်-ပပုာ်ပပုာ်**

*****

ခွန်ခဲန်ယုန်ထံရူကီကီသဲး ဒီးတကီခါတကီမုန်တကီခွန်တကီလဲးက့တကီခိန်သး၊ တကီဟူးတကီလဲးဆူညါတကီမလဲးသကိးတကီ

(တကီဂီဒီးတကီကွဲးအံးသူလုတကီကစီန်ရလီလဲးဒီးပထံဘန်လကညီပိန်မုန်ကရဒီးကညီဖိကိးကသုန်တဖန်
ကထံသုန်ညါဒီးဖးဘန်ဝဲဒန်အယိပယုနုအခွဲးလသုးခိန်ကျန်ဖိတကီမုန်သီအနီကစာဒန်ဝဲအအိန်ဒီးဟုန်ပု
အခွဲးလပကထုးထီန်ရလီအီလကညီပိန်မုန်ကရမဲးကစံအပူအယိပစံးဘျူးဘန်အီဒိန်မးနုန်လီ.)

လပပကလုန်တကီထုန်ဖျဲးအဂီ (KNU) မုန်က
ရထဲတဖုလ အဂဲလိန်တကီလတကီသဘျူအဂီ လအ
အိန်ဒီးတကီဟံးဆာတကီပညိန်ဒီးထံရူကီကီသဲးကျဲသန့တကီ
သုန်လီဆီလီအကွဲးအဂီဒီး တကီမအကျဲလီတကီလီ
ဆဲးလကတုဆူပကလုန်ဖိတကီအဂီနုန်လီ.(KNU)
တကီဟံးဆာတကီပညိန်အုန်ကီဝဲဒန်ပပကလုန်ကိးဒဲးကိး
ဂအတကီဘန်ဘျူးဘန်ဖိန်နုန်လီ. လတကီနုန်အယိ မုန်
ကရထဲတဖုလပပပဒီတကီလုန်တကီသဘျူ အဂီနုန်ပ
သမအီအလီတအိန်ဘန်.

(KNU) ဘန်တကီဟုန်အီမုဒါဖးဒိန်လအမုန်
တကီကရကရိတကီမ, တကီဒီသအပပကလုန်ဒီး တကီပ
ဆူရဲန်ကျဲဂုဝီတကီမတဖန်နုန်လီ. ပုလအတိခိန်ရိန်
မဲတကီဟံးဆာအံး မုန်ဝဲဒန်ခိန်နုလကဘန်တကီယုထအီလ
ခိကရဲးလွံနုန်တဘျူနုန်လီ. ပုသုန်တဖန်အမူအဒါ

အိန်လကဘန်တိခိန်ရိန်မဲကညီအထံရူကီကီသဲးဒီးက
ဘန်အုန်ကီဝဲ (KNU) ကျဲသန့ဒီး ခိကရဲးတကီဆာတတ်တ
ဖန်နုန်လီ.

လတကီနုန်အယိ(KNU)မုန်ဆဲးလီစုလီနုန်
မုန်ဒန်ပပကလုန်အတကီဆဲးလီစုလီဒီး(KNU)မုန်
အိန်ဒီးအစိကမိနုန် ပပကလုန်အိန်ဒီးအစိကမိနုန် ပ
ကဟ်သုန်ဟ်သးတကီ. မုန်လပပကလုန်ကဆဲးလီ
စုလီဒီးတကီဆိတကီမိကလီပအုန်နုန်မထူရတဖန်
တူလိဝဲတသုတနုန်ဘန်နုန်ပသမအလီတအိန်ဘန်.

(က)တကီခါတကီမုန်တကီခွန်တကီလဲးကျဲ
ခိကရဲးတဘျူဘန်တဘျူဟ်လီဝဲခါဆူညါတကီ
ဖဲးတကီမလအမုန်ထံရူကီကီသဲးတကီဂုကီတကီကယဲန်လီ
ဘျူလီလထံရူကီကီသဲးအကျဲအယိ ခိန်နုန်တစိဘန်တ

စီ၊ မာဒ်တါနဲဂ်ကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အပူၤကွံာ်တ စီဘၣ်တစီန့ၣ်တါမာန့ၣ်ဆီၣ်ခံလၢကဘၣ်ဟ်လီၤစုကဝဲ၊ အယံတူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ (KNU)ဆဲးလီၤကီၢ်ဒီတဘၣ် တါပတုာ်တါခဲးလံာ်ပံးယာ် (NCA)ဖဲ(၂၀၁၅)န့ၣ်.လါ အိးကထိဘၣ်(၁၅)သီလၢတါပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲကပတုာ်တါ ခဲးဒီးကတဲသကိးထံရှုကီၢ်သဲးတါဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတါက သူၣ်ထီၣ်(Federal) ကီၢ်စၢဖျိၣ်ဒ်(Democracy) ကလုာ် တါထဲသိးတုၤသိးဒီး တါစံာ်ညီၣ်ပၤလီၤသးအလၢအပျဲ န့ၣ်လၢ(NCA)အခိၣ်တယာ်သန့အပူၤတါအါၣ်လီၤဘၣ် သးအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အလီၢ်အိၣ်သပှၢ်ကတါလၢ တါက ဘၣ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တါဆဲးလီၤ (NCA) ဝဲ(၃)န့ၣ်ဘျဲအတီၢ်ပူၤ တါမုာ်တါခုၣ်တါလဲၤကျဲတါဂ့ၢ် ကီၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတါလဲၤဒ် (NCA)အကျဲတန့ၣ်ဘၣ် တန့ၣ်လီၤ.တါအါၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံာ်ဘၣ် ဆၣ်တါကဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ဒ်တါအါၣ်လီၤဘၣ်သးအ သိးတါဂံၢ်တါဘါမ့ၢ်တလၢတပျဲလၢကဆီၣ်တခုထီၣ်န့ၣ် တါကလဲၤကပာ်ကွံာ်တါလၢပအဲၣ်ဒီးတဖၣ်သ့ဝဲဒီးအ ခိၣ်တလိာ် တါကဆီၣ်သန့ခိၣ်ခံပျဲသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တါမၤ အသးလၢတါမၤအပျဲပူၤမ့ၢ်တါဒ် န့ၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.အ လီၢ်အိၣ်လၢတါကနၢ်ပာ်ခုၣ် အဲၣ်ယုၣ်အတါအိၣ်ဆၢ ထၢၣ်လၢတါမုာ်တါခုၣ်တါလဲၤကျဲဒီး တါကဘၣ်ဆီၣ်ထွဲ စၢလၢတါသးတဖျၢၣ်ယီၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒါအိၣ်လၢကညီၣ်ဖဲခဲ လၢာ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတါဆဲးလီၤ(NCA) ပျဲထီၣ်(၃)န့ၣ်အမုၢ်နံၤပ ဒိၣ်ဒီးသးခိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကတါခံၤအတါကတိၤပျါလၢတါ မုာ်တါခုၣ်တါလဲၤကျဲန့ၣ် တါကမၤကတါအီၤဖဲ(၂၀၂၀) န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံရှုကီၢ်သဲးတါဂ့ၢ်ကီၢ်ဒီးတါဘၣ်ဂံၢ်ဂုာ်အ ဂံၢ်ထံးစဲလၢလၢအဒိၣ်အယိာ်တါကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤတ န့ၢ်ညီၣ်ဘၣ်န့ၣ် (KNU)သ့ၣ်ညါဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤ. လၢတါန့ၣ် အယံဖဲ(၂၀၁၈)န့ၣ်.လါအိးကထိဘၣ်(၂၇)သီ(KNU) ပတုာ်ယာ်တါထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးလၢဖိးသဲးလၢကမၤ လိမၤဘၣ်က့ၢ်တါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲထံရှုကီၢ်သဲးဒီးတါပတုာ်တါခဲးကကါ ကျၢအဂီၢ် (KNU)ထုးထီၣ်ဟ်လီၤတါမၤရဲၣ်ကျဲၤဝဲ၊ မၤ တါထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးသဘျၢ ဒီးပဒိၣ်အဝီတဖၣ်အဝီ ဝဲအလီၢ်ခံ ပဒိၣ်တကပတုာ်လိာ်ဝဲအယံ တါထံၣ်လိာ် အိၣ်သကိးစးထီၣ်ကဒါက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ထံရှုကီၢ်သဲးစီၢ်နီၤခိၣ်တါလီၢ်အထီၣ်ကတါမ့ၢ်ဝဲ ဒ်(UPC-Union Peace Confence)န့ၣ်လီၤ. တယံာ် (UPC)တါကစးထီၣ်ကဒါက့ၢ်န့ၣ်ဒီး တါကမၤတါအါၣ်

လီၤအီၤလီၤလၢတါဂ့ၢ်(၃)မံၤန့ၣ်လီၤ. တါဂ့ၢ်တၢတမံၤန့ၣ် တါကပာ်ကံၢ်ဟ်ကျၢဝဲဒ်ထံရှုကီၢ်သဲးအတက့ၢ် (Frame work for political dialogue),တါဂ့ၢ်ခံမံၤတ မံၤန့ၣ်တါကပာ်ကံၢ်ဟ်ကျၢတါဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢတါကတဲအီၤ ဒီးတါဂ့ၢ်သၢမံၤတမံၤန့ၣ်တါကတဲသကိး(Federal) ခိၣ်တ ယာ်ကျဲသန့န့ၣ်လီၤ.

(UPC) ဝီဝဲအံၤတါဘၣ်သးကအိၣ်ဝဲဒ်တနီၤ လၢ တါကကိးအီၤလၢကီၢ်စၢဖျိၣ်တါဘၣ်သး (Union Accord)အကူၣ်(၃)န့ၣ်လီၤ.အကူၣ်(၁)န့ၣ်အိၣ်တုာ် လံဖဲ(၂၀၁၇)ဒီးအကူၣ်(၂)န့ၣ်ဖဲ(၂၀၁၈)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ် ဆၣ်လၢတါအိၣ်သးအဖီခိၣ် ကတုၤလီၤထီၣ်ဘးဆူပဖီ တါစီၤစုဝဲဖးယံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တါအါၣ်လီၤဘၣ် သးတန့ၢ်ဒီးတဖၣ် တါကဆဲးတဲသကိးအီၤလၢ(၂၀၂၀) န့ၣ်အလီၢ်ခံန့ၣ် တါကမၤတါအါၣ်လီၤအီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ် န့ၣ်အသိး တါပတုာ်တါခဲးဂ့ၢ်ဝီစ့ၢ်ကိး တါဒီးန့ၢ်ဘၣ်တါ အါၣ်လီၤလၢတါကတဲသကိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

(KNU) မ့ၢ်တဆိကတီၢ်ယာ်တါထံၣ်လိာ်အိၣ် သကိးတစီၤတလီၢ်ဘၣ်န့ၣ် တါအါၣ်လီၤဘၣ်သးအိၣ်လၢ လံာ်ပံးယာ်ဒ်လဲာ် ဂံၢ်ဘါလၢတါကဆီၣ်တခုထီၣ်မ့ၢ် တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တါကမၤပျါထီၣ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပျါတဖၣ်တ ညီဘၣ်. တါလၢယအဲၣ်ဒီးစံးန့ၣ် (KNU)ဆၢထၢၣ်ဝဲဒ် လၢအကျဲသန့ကံၢ်ကျၢကျၢန့ၣ် မ့ၢ်ယတါအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ် တါကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကီၢ်ခိၣ်စီၤဘးအူကွံာ်ဟ်လီၤတဲာ်န့ၢ်ပုၤတါမၤနၢၤ ကျဲ(၃)ဘိလၢအမ့ၢ်,(၁)လၢတါသးအိၣ်အယံ ပကဒီးန့ၢ် ဘၣ်,(၂)ကဘၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤ,(၃)ခိၣ်ယၢတါဆီၣ်သန့ဝဲး ဝဲးအဖီခိၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.နီၣ်ဂံၢ်တၢတဘိပတမံၤမိၢ် ဒီးမုၢ်လၢနီၣ်တဲးဘၣ်. နီၣ်ဂံၢ်(၂)တဘိ ပမၤတုာ်အီၤလံၤ.ပ အိၣ်ဒဲးဒ်လၢကျဲဝဲန့ၣ်အဖီခိၣ်လီၤ.ကတီၢ်အံၤကျဲအိးဟိ ထီၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်(၃)အယံတါဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤအီၤသပှၢ်ပျါန့ၣ် လီၤ. ခိၣ်ယၢတါဆီၣ်သန့အကျဲကအိၣ်ဝဲအကလုာ်က လုာ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ (KNU)အိၣ်လၢစီၢ်နီၤခိၣ်တါဒုး ကတီၢ်အယံ တါဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ် တါဂံၢ်တါဘါလိၣ်ဝဲနီၢ်နီၢ် န့ၣ်လီၤ. တါသ့တါဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်(Human Resource) တါ လိၣ်ဘၣ်သပှၢ်ကတါန့ၣ်လီၤ.

တါအကါဒိၣ်ကတါ ပပျဲဒီတကလုာ်န့ၣ် အက လုာ်ဘၣ်သီၣ်တဖျၢၣ်ယီၤ,ထဲန့ၣ်မးအသဟီၣ်ကဆူၣ်ထီၣ် ဒီးပကတုၤဆူဖီတါချဲချဲဒီး ကမ့ၢ်ဝဲတါမၤလၢပျဲမၤထူ ရၤတဖၣ်အတါမုၢ်လၢန့ၣ်လီၤ. လၢတါမၤအကျဲအပူၤ တါ ထံၣ်ကအိၣ်အါမံၤဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ထီၣ်ယုၣ်လိာ်သးတုၤအ န့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တါပာ်ဆၢတါလဲၤခီဖျိတုာ်လံၤလၢအမ့ၢ်တါ

ထံရှုကိတိသဲးသနာဉ်

လီ၊မုန့်လီ၊ဖးတဖဉ်ယနာ်လါမထူရုတဖဉ်တဆါထံဉ်ဝဲ
လါဘဉ်.

(ခ)တၢ်ပတ်တုတ်တၢ်ခးတၢ်အိဉ်သး

တၢ်ဆဲးလီ၊ (NCA)ဝံအလီၤခံ (၃)နံဉ်ဘျဉ်အ
တီၢ်ပူ တၢ်ဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးတ
န့ၢ်အယိ တုၤဒေဉ်လဲၣ်တၢ်ခးလိာ်သးအိဉ်ဒဲးဝဲန့ၢ်လီၤ.
(NCA)န့ၢ် အဆါဒိဉ်အိဉ်ဝဲဒေဉ်(၇)ဆါန့ၢ်လီၤ. လါတၢ်
(၇)ဆါအဖီခိဉ် တၢ်လါအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ပတ်တုတ်တၢ်ခးက
ကံၢ်ကျါအဂီၢ်အိဉ်ဝဲဒေဉ်(၃)ဆါလါအမ့ၢ်အဆါဒိဉ်(၃,၄,
၆)န့ၢ်လီၤ. အဆါဒိဉ်(၃)မ့ၢ်ဝဲဒေဉ်တၢ်ပတ်တုတ်တၢ်ခးဂ့ၢ်ဝီတ
ဖဉ်တၢ်ကဘဉ်တဲသကိးဒီး အစါမ့ၢ်ဟဲထီဉ်မးတၢ်ခိးကွၢ်
စူဉ်ကယာ်မဲဝဲကသ့န့ၢ်လီၤ.အဆါဒိဉ်(၄)မ့ၢ်ဝဲဒေဉ်တၢ်ပ
တ်တုတ်တၢ်ခးကကံၢ်ကျါအဂီၢ် တၢ်ကွၢ်စူဉ်ကယာ်ကဘဉ်မ
ဲဒီး လါမတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤကသ့အဂီၢ် တၢ်ကဘဉ်ဘျီ
ဘဉ်တၢ်ကွၢ်စူဉ်ကယာ်အဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. အဆါဒိဉ်(၆)
မ့ၢ်ဝဲဒေဉ်တၢ်ဘဉ်တီၤကတီၤတၢ်မဲရဲဉ်ကျါန့ၢ်လီၤ. တၢ်
သ့ဉ်တဖဉ်အံၤတၢ်မ့ၢ်မဲအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤမ့ၢ်န့ၢ်မးတၢ်ပ
တ်တုတ်တၢ်ခးကကံၢ်ကျါဝဲန့ၢ်လီၤ.

လါတၢ်ဂုဉ်ကျဲးစးကဒါက့ၤသပျံၤပျံၤအယိ ပဒီး
န့ၢ်ဘဉ်တၢ်အာဉ်လီၤအီၤလီၤ(၂၀၂၀)နံဉ်အထီဉ် လါတၢ်
ကတဲသကိးအီၤန့ၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် အိဉ်ဒဲးဒေဉ်တၢ်အာဉ်
လီၤလါလိာ်အဖီခိဉ်ဒဲးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ကဘဉ်ဆဲးဂဲလိာ်စံး
ကတီၤဒဲးအီၤသပျံၤပျံၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံးဆါတၢ်မဲန့ၢ်ပမတၢ်သ့လါကျဲအါဘိန့ၢ်
လီၤ. လါတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘိမ့ၢ်ဂ့ၢ်,လါတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,လါ
ကျိဉ်လါစ့မ့ၢ်ဂ့ၢ်,လါသးသဟီဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,လါပသနာဉ်ဒေဉ်ဝဲ
စုဉ်စုဉ်ပမသ့ကိးဂဲန့ၢ်လီၤ. တၢ်အကါဒိဉ်ကတၢ်တခီ
တၢ်မဲကိးမဲဒဲးန့ၢ် ကဘဉ်မ့ၢ်ဝဲအကျိအကျဲဘဉ်ဘဉ်မး
ကကဲထီဉ်တၢ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါဒီး ပကတုၤဆူပတၢ်မဲန့ၢ်ဖီ
တၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတီၤလါခံအဲဉ်ဒီးဝဲဒဲးအံၤလီၤ.မ့ၢ်တနံၤအံၤ
မ့ၢ်န့ၢ်လီၤဆီလါ ဘဉ်တၢ်ပတ်လုာ်ပတ်ပျံၤဒီး ပတ်လုာ်ပတ်
ပီၤအီၤလါပပျံၤဒီးတကလုာ်လါအမ့ၢ်မထူရုမုန့်န့ၢ်လီၤ.
တၢ်ဟံးဆါအနံဉ်(၇၀)ဘျဉ်အတီၢ်ပူ ကမုၢ်, သိဉ်ဒူ, ခိဉ်
န့ၢ်လါအပတီၢ် တုၤလါခိဉ်န့ၢ်အဒိဉ်အထီတဖဉ် ဘဉ်လုာ်
ထီဉ်အသးသမူလါပုၤကလုာ်တၢ်သဘျီအဂီၢ် အိဉ်ဝဲဂီၢ်
မ့ၢ်ဂီၢ်ပဲန့ၢ်လီၤ.ဟံဉ်ဖိယိဖိတဖဉ်ဘဉ်တဖဉ်အဂီၢ် မထူ
ရုမုန့်န့ၢ်လီၤဆီဝဲဒေဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ပပုၤကညီဒီတက
လုာ်အဂီၢ် မထူရုမုန့်န့ၢ် မ့ၢ်ဝဲဒေဉ်ပကီၢ်ခိဉ်စီၤဘးအူကွံ
ဟ့ဉ်လီၤကွံအသးသမူလါထံကီၢ်ကလုာ်ဂီၢ်အမ့ၢ်တနံၤ
လါအမ့ၢ်လါအီၤကူဉ်(၁၂)သီန့ၢ်လီၤ. မထူရုတဖဉ်အမူ
အဒါလါပုၤလဲဘဉ်ဆဉ်သနာ်က့ အတၢ်မုၢ်လါတလါပုၤ
ဒဲးဘဉ်. ပုၤလါအိဉ်မူသးဝးဒဲးတဖဉ် ကဘဉ်မဲဝဲတုၤတၢ်
မုၢ်လါလါထီဉ်ပုၤထီဉ်တစုဒီး ယနာ်လါကညီတၢ်ဟံးဆါ
အမ့ၢ်အတီၢ်ကမဲန့ၢ်တၢ် မ့ၢ်တၢ်ကတီၤလါခံကတၢ်န့ၢ်
လီၤ.

နံၤကမ့ၢ်

ဗျာဉ်ယုၤကသ့

ဝါတဂါ လဲၤလဲၤလိာ်ကွဲဗျာဉ်ယုၤဒီးဟဲက့ၤလါဟံဉ်မုၢ်ဟါကိးနံၤဒဲး ဘဉ်ဆဉ် မါကတီၤယာ်န့ၢ်အီၤတၢ်အိဉ်လါစီၢ်နီၤ
ခိဉ်ထီဘိလီၤ. ယံာ်ယံာ် မါတဂါသးထီဉ်အဝါဒီး ဘဉ်မုၢ်တဟါ အဝဲတဖီအိဉ်ယာ်တၢ်နီတမံၤလါဘဉ်. ခိးဝဲလါ
အဝါကဟဲက့ၤဒီးအကစၢ်ဒေဉ်ဝဲကဖီအိဉ်န့ၢ်လီၤ.တုၤအဝါဟဲက့ၤဒီး.

ဝါ-တဟါအံၤနတဖီအိဉ်တၢ်နီတမံၤလဲဉ်.ဘဉ်ဖီအိဉ်မနုၤလဲဉ်.

မါ-လဲၤလိာ်ကွဲဗျာဉ်ယုၤကိးမုၢ်ဟါကိးမုၢ်ဟါတၢ်ခံး,ဖီအိဉ်န့ၢ်ယုၤန့ၢ်...ဝါတဂါတတဲအါတၢ်နီတမံၤဘဉ်ခိဖျိ
အတၢ်ဂံၢ်စါဘါစါအိဉ်စ့ၢ်ကိးအယိန့ၢ်လီၤ.အဝဲလဲၤဖီအိဉ်ဖီအိဉ်ဝဲကိးအိဉ်အမါမ့ၢ် “မါ...အိဉ်မ့ၢ်ခိ”
အမါကွၢ်လီၤအိဉ်မ့ၢ်တခွဲဒီးဗျာဉ်ယုၤလါကသ့ခွဲပူတဖျာဉ်လီၤ.

မါ-ဒီလဲဉ်,နမဲဆဲးအဲးယုၤထဲအံၤညါခါ.

ဝါ-သ့ဉ်ညါခါ...နတဖီအိဉ်ဗျာဉ်ယုၤဒီးပဖီအိဉ်...ဆိကမိဉ်လါနအဲဉ်ဒီးအိဉ်တခီ...

*****

သုးခိဉ်ကျာဂ်ဖိမါဆဉ်တူဂ်ဂီၤ

အတၢ်ကတိၤလီၤတၢ်ဖဲကညီမၤထူရၤမုၢ်နံၤ ဖွဲၤထီၣ်(၇၀)ဝိတဝီ

မုၢ်တဂီၤအံၤ ပမၤလၢကပီၤဘဉ်မၤထူရၤမုၢ်နံၤအ
ယံၤမုၢ်တၢ်သးခုဘဉ်ဆဉ်သန့ကတၢ်တနံၤအံၤမုၢ်တၢ်သယုာ်
သညီအမုၢ်နံၤလၢပဲကညီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်သ
န့ၣ်ကတၢ်ပကသးအုး,ပကသယုာ်သညီဒီတကတီၢ်န့ၣ် ပ
အိဉ်တသ့ဘဉ်. တၢ်သယုာ်သညီန့ၣ် ကဘဉ်ကျၢ်ဘၢကွံာ်
အံၤလၢတၢ်သးဆါန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်မနုၤပဘဉ်သးဆါတၢ်
လဲၣ်. မုၢ်လၢပခိဉ်ပနၢ်လၢအတီခိဉ်ရိဉ်ခဲတၢ်လၢပထံပ
ကီၢ်ဒီးပပုၤကလုာ်အဂီၢ်တဖၣ်ဘဉ်တၢ်မၤသံအံၤ,ဘဉ်
တၢ်ခးသံအံၤအိဉ်ဝဲလၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်အယံၤသတး
ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မုၢ်ဒၣ်တၢ်အဂျၢၤလၢပဂီၢ်တခါန့ၣ်
လီၤ. လၢတၢ်ဂျၢၤတခါအံၤအဖိခိဉ် ပကအိဉ်ဒီးတၢ်သယုာ်
သညီ,တၢ်သးအုးထီၣ်န့ၣ်တဝံၤဝဲဒၣ်ဘဉ်. လၢတၢ်သး
အုးအဖိခိဉ်န့ၣ်ပကဘဉ်သးဆါဒီးပကဘဉ်ကၤယၢ်က
ဒါက့ၤပထံကီၢ်ဒီးပပုၤကလုာ်,ပထံဖိကီၢ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ် ပမူ

ပဒါအိဉ်ဝဲဒီးပုၤကညီဒီတကလုာ်အမူအဒါအိဉ်စ့ၢ်ကီးဝဲ
ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ဖဲပထံဘဉ်အသိး ပကမုၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်, ပဟဲးခိဉ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ပသုးမုၢ်သံၣ်ဘိ
သုးခိဉ်သုးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပပံာ်ဖိထီၣ်ပသးဒီးပမၤလၢက
ပီၤ,ပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပခိဉ်ပနၢ်လၢအလုာ်ထီၣ်ကွံာ်အ
သးသမူလၢထံကီၢ်ဒီးပုၤကလုာ်အဂီၢ်အယံၤ ပဘဉ်ပက
ဖၤလၢလီၤပသးလၢပန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ခဲးတၢ်ယၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ပ
ကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်ပလီၤတဲာ်အတၢ်ကတိၤလွံာ်ထံၣ်ဒီး
မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပကညီတၢ်ဟံၤဆါအတၢ်လဲၤကျဲအံၤန့ၣ်
မုၢ်ဒၣ်ပပိာ်ထီၣ်ကျဲလၢ ပကီၢ်ခိဉ်စိးဘးအူကွံာ်ပလီၤတဲာ်
န့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပိာ်ကျဲတဘိအံၤအယံၤ ဒီးတုၤမုၢ်မဆါ
တနံၤအံၤပကညီတၢ်ဟံၤဆါအိဉ်မူဆါထီၣ်ကါ ကျၢၤန့ၢ်ဝဲဒီး
အနီၣ်န့ၣ်ဆံၣ်ဘျီလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကညီတၢ်ဟံၤဆါအိဉ်မူဆါ

ထာၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်ဝဲအနံၣ်နွံဆံၣ်ဘျဲၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲခိဖျိပျာလၢ
ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢထံကီၢ်ဒီးပျာကလုာ်ဂီၢ် သးဖိသံၣ်ဖိတ
ဖၣ်အိၣ်ဝဲ, ပျာလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဟံၤဆၢ ပထံဖိကီၢ်ဖိ
သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးဝဲအယိန့ၣ်ဒီး ပတၢ်ဟံၤဆၢအိၣ်မူဆၢ
ထာၣ်ကံၤကျၢတုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပတၢ်
ဂံၢ်ဆူၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဆဲးမၤတၢ်ဒီးလီၤ. တၢ်မၤ
လၢကပီၤ, တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤပမထူရုတဖၣ်အ
မ့ၢ်နံၤအံၤထဲပမၤလၢကပီၤအီၤန့ၣ်ပမူပဒါတဝံၤဒီးဘၣ်. ပ
ကဘၣ်ပိာ်ထီၣ်ကျဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဒါလီၤဟံၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ကျဲ
လၢအဝဲသ့ၣ်ဒါလီၤဟံၤဝဲန့ၣ်တကတၢ်ဒီးဘၣ်. လၢကျဲ
သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကကတၢ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပစုပူ
ဒီး မ့ၢ်ဝဲဒၣ်မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပပျာဘၣ်မူဘၣ်ဒါကိးဂၤဒီး
ထံဖိကီၢ်ဖိကမ္မာ်တဖၣ်အမူအဒါန့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤဒ်အမ့ၢ်မထူရုမ့ၢ်နံၤအသိးပကဟံၤဖျါ
ထီၣ်မထူရုအဂ့ၢ်အကျိတဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကီၢ်ခိၣ်
စီၤဘးအူကံၤ မ့ၢ်ပျာလၢအအဲၣ်အထံအကီၢ်အပျာကလုာ်
န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဝဲထဲလဲၣ်န့ၣ် တုၤဒၣ်လဲာ်ဟံၤတၢ်ကွံာ်, စူး
ကွံာ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်, အတၢ်လၢကပီၤသ့ၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီးအတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်လၢအရိၣ်ဖျိၣ်ထံဖိ
ကီၢ်ဖိကမ္မာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး မၤကပီၤထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမ္မာ်
အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. မၤကပီၤထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမ္မာ်အ
တၢ်သ့ၣ်ညါစံးတၢ်န့ၣ် ပကကွံာ်ကဒါက့ၤလၢ(၁၉၄၈)နံၣ်
ဖဲကညီဒိကလုာ်မ့ၢ်နံၤ, ဖဲလၢဖျါတြျူအါရံၤ(၁၁)သိအ
ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကရၢကရိထီၣ်ကမ္မာ်သ့ၣ်တဖၣ်
ဒီး ဟံၤဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးဘျၣ်ဘျၣ်ဘျၣ်ဘျၣ် ယုာ်ဒီး
တၢ်ကတိလွံာ်ထံၣ်လၢအမ့ၢ်,

- ၁.ဟ့ၣ်ကညီကီၢ်တဘျီယံ
  - ၂.ပယီၤတဘးကညီတဘးဒုးနဲၣ်ခဲအံၤ
  - ၃.ပတအဲၣ်ဒီးကလုာ်ဃုာ်တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဘၣ်.
  - ၄.ပတအဲၣ်ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဘၣ်.
- အတၢ်ကတိလွံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်
ပျာကညီဟံၤဖျါထီၣ်သး ထီၣ်ဒါက့ၤဖဆပလပဒိၣ်လၢတၢ်
မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်ပျာက
ညီတဖၣ် ပမထံရှုကိတိသံသယနာမ် ကဘၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်
ခုၣ်အကျဲလီၤ. အခိပညီ ပတအဲၣ်ဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီဘၣ်
န့ၣ် အဝဲဒုးနဲၣ်ပကျဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနာ်က့ၤန့ၣ် မ့ၢ်မ
ဆါတနံၤအံၤ ဒုၣ်ဒါတဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်ဒ်ပျာအါဂၤ
သ့ၣ်ညါအသိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးပျာလၢတၢ်စုကဝဲ
အယိ ပဘၣ်ဒုးဆၢက့ၤအီၤလၢတၢ်စုကဝဲတၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ.
အယိသတးဒီးပမ့ၢ်ဟံးကဒါက့ၤဒ်တၢ်ကတိလွံာ်ထံၣ်အ
သိးန့ၣ် ပစုကဝဲကဘၣ်အိၣ်လၢပစုပူ မ့ၢ်ဒ်သိးပကတြီ

ဆၢကဒါက့ၤ. ပကဒုးကဒါက့ၤပဒုၣ်ပဒါကသ့အဂီၢ်န့ၣ်ပ
စုကဝဲကဘၣ်အိၣ်လၢပစုပူအဂ့ၢ် အတၢ်မ့ၢ်လၢကွံာ်စိ
အိၣ်ဟံၤလၢညါလံၤလံၤန့ၣ် ပျာကသ့ၣ်ညါကိးဂၤလီၤ. စုက
ဝဲမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပျာကဟဲမၤန့ၣ်, ပျာကဟဲမၤသံမၤ
ဝီန့ၣ်ဒီး နကထီဒါ, နကဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, နကဟံး
န့ၣ်နတၢ်ဒီသအိၣ်လဲၣ်. အယိသတးဒီး ပစုကဝဲန့ၣ် က
ဘၣ်အိၣ်လၢပစုပူလီၤ. ပစုကဝဲမ့ၢ်အိၣ်လဲၣ်န့ၣ် ကလိၣ်
ဒီးမနုၤလဲၣ်. ကလိၣ်ဘၣ်ပျာဖိၣ်စုကဝဲန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒီး
လဲၤတၢ်လၢထံရှုကိတိသံသယနာမ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲလီၤ. ဒုၣ်ဒါ
န့ၣ် မၤအါမၤန့ၣ်ပျာဒီးစုကဝဲအယိ ပဘၣ်သ့ၣ်စုကဝဲတၢ်
ဒုးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ ဒ်ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စံးဝဲအ
သိး အခဲအံၤ ပကလဲၤတၢ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲအယိ
သတးဒီး ပမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးန့ၣ်လီၤ. ပမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်
ခးစးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂နံၣ်, တုၤလီၤခဲအံၤအိၣ်ယိးနံၣ်လဲၣ်န့ၣ်
လီၤ. ပဆဲးလီၤစုမ့ၢ်ကျိၢ်လၢလံာ်ယံးယာ်ပူဖဲ ၂၀၁၅နံၣ်
ဘၣ်ဆၣ်သနာ်က့ၤ တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ပက
လုာ်ဃုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပုၤလဲၣ်ခါ.
ပကဝဲလၢတနံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပဂီၢ်န့ၣ် တၢ်အုၣ်ကီၢ်
သးအလၢအပျဲတအိၣ်ဒီးနီတမံၤဘၣ်အယိ ပကဘၣ်
သ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ညါဒ်အံၤအဖိခိၣ်န့ၣ် ပသုး
မ့ၢ်သံၣ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ် ပကဘၣ်အိၣ်ကတၢ်ကတိပသး
ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ပမံၤခဲသပုၤတသ့ဘၣ်. ထံဖိကီၢ်ဖိကမ္မာ်
စ့ၢ်ကိး လၢအသနာ်ဒၣ်ဝဲ လၢပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်
တၢ်ဘၢအဂီၢ်ပကဘၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲဒီး ပတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢက
ဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပကီၢ်ခိၣ်စီၤဘးအူကံၤလုာ်ထီၣ်ကွံာ်အသးသ
မူအဆၢကတီၢ် ပၣ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးသုးခိၣ်ကျိၢ်စ့ၣ်န့ၣ်
လီၤ. သုးခိၣ်ကျိၢ်စ့ၣ်န့ၣ် ပျာတနီၤနီၤတသ့ၣ်ညါဒီးပျာထဲ
ဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိတအိၣ်ဘၣ်. အခဲအံၤဒ်ပယုသ့ၣ်ညါ
ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤအသိးန့ၣ် ယအဲၣ်ဒီးဟံၤဖျါထီၣ်တဆဲး
တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ကျိၢ်စ့ၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဖဲ
၁၉၁၅နံၣ်, လၢမိၣ်လဲၣ်, ဖလူကီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဖျိထီၣ်ဝဲ
(BA) လၢယုၤဒ်သ့ၣ်ကီၢ်ဒီး မၤလိကဒါက့ၤ (BL)ဖဲမိၣ်လဲ
မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲမၤလိတၢ်အခါ ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ထွဲဝဲထံရှု
ကိတိသံသယနာမ်တၢ်ကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ
မၤတၢ်လၢခိၣ်လိၣ်န့ၣ် ပဒိၣ်ပျာမၤလဲၤအိၣ်ကီၢ်တၢ်မၤန့ၣ်
လီၤ. ဖဲန့ၣ်လီၤမၤတၢ်အဆၢကတီၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢပျာမၤတၢ်
ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်မၤယၣ်, ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤအ
ယိ ကွၢ်ဝဲတမ့ၢ်, တုၤဝဲတန့ၢ်ဒီး ထီၣ်ဒါက့ၤဒ်ခိၣ်လိၣ်
န့ၣ်ဒီး န့ၣ်လီၤကဒါက့ၤလၢကိလၢသုးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဟီၣ်ခိၣ်
တၢ်ဒုးခဲဘျီတဘျီအခါန့ၣ် အလီၢ်အလၢလၢကိလၢသုး

ပူအိဉ်တုာဲလၢသုးခိဉ်စိန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဒုးဖးဒိဉ်ဝံအလီၢ် ခံ အဝဲဟးထီဉ်က့ၤလၢကိလၢဝါသုးဝံ န့ဉ်လီၤကဒါက့ၤ ဆူကညီတၢ်ဟံဆၢအပူ ဖဲကညီတၢ်ဟံဆၢစးထီဉ်သီအ ခါန့ဉ်လီၤ. အဝဲဟံဖျိဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကိာ်ခိဉ်စိဘးအူ က့ၤဒီး ကဲဘဉ်စ့ၢ်ကိး(KNDO)အခိဉ်အန့ၢ်တဂၤဝံဒီး မ့ၢ် စ့ၢ်ကိးဝဲသုးဝနးထါမံတၢ်ပရၢအဲးဒဲးထၢဉ်ခိဉ်ကျၢၢ်တဂၤ ဖဲဆၢကတီၢ်အခါဖဲန့ဉ်အကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ဆူဉ် သးဂဲလၢထံရူဂ်ကိာ်သဲးဒီးပုၤကလုာ်ဂ့ၢ်ဝိတကဖၢဒိဉ်မး ဒီး ဟ့ၢ်လီၤအသးပဲၤဒီးတၢ်သ့ဉ်ဆူဉ်သးဆူဉ်လၢအတၢ်

မၤအပူတုာဲလၢအကဲထီဉ်မၤထူရၤတဂၤန့ဉ်လီၤ
မၤထူရၤသ့ဉ်တဖၣ်အိဉ်ဝဲအါမးတကတီၢ်ဘဉ် တကတီၢ်ဒီးအန့ဉ်အလါမ့ၢ်ဘဉ်, အန့ဉ်အလါမ့ၢ်တုာဲလီၤ ဒီး ပမၤလၢကပီၤသကိးဝဲမၤထူရၤအမ့ၢ်နံၤဒီး တုာဲပမၤလၢ ကပီၤအီၤအသိး ပမၤထူရၤသ့ဉ်တဖၣ် ပကလူပိာ်ထွဲမၤ ထွဲအီၤတုာဲလီၤတီၤလီၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် ပကဘဉ်ဟံသ့ဉ် ဟံသးလၢပသ့ဉ်ကံၢ်သးလဲကိးဂၤဒဲးန့ဉ် မ့ၢ်ယတၢ်ဒုး သ့ဉ်ညါဆူကညီဖိကိးဂၤဒဲးလၢမ့ၢ်တဂီၤအံၤန့ဉ်လီၤ. တၢ် ဘျးဒိဉ်မးလီၤ.

မၤကတၢ်ကွံာ်နတၢ်မ့ၢ်လၢတိာ်ဟံအကျဲ ခိဖျိတၢ်ကတိၤဝဲထံနီၤဖးနၤအယိတဂ့ၤ

တဘျီအခါန့ဉ် ပုၤလၢအသ့အဘဉ်ဒိဉ်မးလၢစး ဖိကဟဉ်တကဖၣ်န့ဉ် အိဉ်ဝဲဒုဉ်တဂၤလီၤ. ဘဉ်မ့ၢ်တနံၤ အဝဲအသးအိဉ်ထီဉ်လၢအဲဉ်ဒီးမၤဝဲတၢ်မၤတခါလၢပုၤ ကိးဂၤကပတြၢဘဉ်အီၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲန့ဉ် အဝဲတ့ထီဉ် ဝဲထီဉ်က့ၤဖိတဘျီအတၢ်ဂီၤစိးပုၤန့ဉ်လီၤ. အဆိကတၢ် န့ဉ် အဝဲယုဝဲသ့ဉ်လၢအဂ့ၤတကျိဉ်ဒီး စိးပုၤဝဲထီဉ်က့ၤ ဖိ အဂီၤန့ဉ်လီၤ.

ဖဲအဝဲတ့ထီဉ်ဝဲထီဉ်အံၤအဒိဝံသီသီအခါ ပုၤ လုာ်ထီဉ်လုာ်လီၤလၢအဟံဉ်မံာ်ညါတဖၣ်န့ဉ်လီၤကွၢ်ဝဲဒီး ကတိၤဝဲထံနီၤဖးဒီးကတိၤဆဲးအဲးတၢ်အကလုကလုာ် လီၤ. ပုၤစိးပုၤတၢ်ဂီၤသရဉ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး စံးဝဲလၢတၢ်စိးပုၤ နီၤအံၤန့ဉ် တမ့ၢ်လၢကျဲအဘဉ်ဝဲဒုဉ်ဘဉ်. ပုၤလၢအတုာ် တၢ် ဂီၤဘဉ်တဆံးတက့ၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး စံးဝဲလၢထီဉ်တဘျီ အံၤ လၢအံၤဒိဉ်မးန့ဉ်လီၤ. ပုၤဒုဉ်ဒုဉ်ပယုဲအီၤန့ဉ် တုာဲလီၤ ဒုဉ်လဲာ်လၢပုၤကွၢ်ကျိာ်ဖိပတီၢ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤကျိာ်ဖိတဖၣ်စံးဝဲ လၢတၢ်အံၤတလီၤကိာ်ဒီးထီဉ်က့ၤနီတစဲးဘဉ်လီၤ. ပုၤမ့ၢ်စံး အီၤဒဲးလဲာ်လဲာ်ဘဉ်ဆဉ် ပုၤကျိာ်ဘဉ်ကျိာ်သ့တဂၤအံၤ တစံးဆၢဝဲဒုဉ်နီတမံာ်ဘဉ်.

ပုၤမ့ၢ်စံးအီၤဒဲးလဲာ်လဲာ်ဘဉ်ဆဉ်အဝဲတ့ဒဲး

ဒုဉ် အထီဉ်အံၤလီၤ. ပုၤဒုဉ်ဒုဉ်တၢ်တဖၣ် ဒုဉ်ဒုဉ်ဒဲးတၢ်အ ဖၢမ့ၢ်ကိးမ့ၢ်နံၤဒဲးလီၤ. ဖဲပုၤကျိာ်ဘဉ်ကျိာ်သ့အံၤထၢန့ဉ်စး လၢထီဉ်ပူအခါစ့ၢ်ကိးဟဲဒုဉ်ဒုဉ်ဝဲ, ဖဲအပူထီဉ်ဝဲအလွဲာ် စ့ၢ်ကိးဟဲဒုဉ်ဒုဉ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤဒုဉ်ဒုဉ်ဒဲးလဲာ်လဲာ် ဘဉ်ဆဉ် ခိဖျိအဝဲမၤဒုဉ်အတၢ်အယိ လီၢ်ခံကတၢ် ထီဉ် အံၤ ကဲထီဉ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲအထီဉ်အံၤ နမ့ၢ် ထၢန့ဉ်စး ဒီးအိးထီဉ်စးန့ဉ်ယုာ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်ယုာ်သီတီတီလၢတအိဉ်ဘျး အိဉ်သါဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

ထီဉ်က့ၤအဂီၤစိးပုၤအံၤကိးဒဲးသိးထီဉ်စ့ၢ်ကိးသ့ ဝဲဒုဉ်လီၤ. ဖျါပံလၢဒီးဂုာ်ဒုဉ်ဒိဉ်မးလီၤ. ဖဲန့ဉ် ပုၤလၢအ ဒုဉ် ဒုဉ်တုာ်အီၤသ့ဉ်တဖၣ် ဟဲကွၢ်က့ၤ ထီဉ်အံၤဒီး ထီဉ်ဝဲ လၢအဂ့ၤဒိဉ်မးအယိ ပတြၢကျဲအီၤဒီး အဝဲကဲထီဉ်ပုၤမံာ် ဟူသ့ဉ်ဖျါတဂၤန့ဉ်လီၤ. ဖဲအစးထီဉ်တုာ်သီသီဒီး ပုၤဟဲ ဒုဉ်ဒုဉ်စံးအါအီၤအကလုာ်ကလုာ်အဆၢကတီၢ် အဝဲအ သးမ့ၢ်ဟးဂီၤ, မ့ၢ်တတုာ်လၢဝဲဘဉ်ဒီးတမ့ၢ်လၢအထီဉ် အံၤ ကဲထီဉ်ဝဲဒုဉ်ဘဉ်. ခိဖျိအဝဲအသးတကဒဲကဒါလၢ ပုၤ ဝဲအီၤအကလုာ်ကလုာ်အယိဒီး မၤဒုဉ်အတၢ်, ကျဲးစး ဒုဉ်အတၢ်အဂ့ၤကတၢ်အယိ အဝဲကဲထီဉ်ဝဲဒုဉ် ပုၤလၢ အ မံာ်ဟူသ့ဉ်ဖျါတဂၤန့ဉ်လီၤ.

*****

ကညီဒိဋ္ဌိအတၢ်ဂဲၤလိာ်ဘၣ်သးတၢ်မၤလၢကပီၤကညီမၤထူရၤအပိ တၢ်စွဲတၢ်ရဲၤဝဲဒၣ်ပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤဒီးကွဲးအီၤလၢတၢ်မၤလၢကပီၤကညီမၤထူရၤအပိတၢ်စွဲတၢ်ရဲၤဝဲ
ဒၣ်ပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤကရူၢ်ဘၣ်စး
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်တဖၣ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤ,တၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိဒီး
လံာ်လဲၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးလုာ်လၢထူသန့တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်
ဒၣ်ကလုာ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီး အတၢ်အိၣ်မူဆူ
မဲၣ်ညါအဂီၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢအရူၤဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ဒူၣ်အါဖု အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ
ကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကလုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,
ကလုာ်ဒူၣ်ဖိဆဲးတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤ
စိၤ,အလံာ်အလဲၢ်,တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးလုာ်လၢထူသန့သ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ် ဒ်သိးတၢ်ပၤနီၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါကအိၣ်အဂီၢ်
ဒီးတၢ်ကကွဲးလီၤဟံၤလီၤလၢတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဂဲၤ
လိာ်ယုထီၣ်တ့ၢ်ဝဲတပယုာ်ယီၤန့ၣ် အိၣ်ဖျါတ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်
စံၣ်စိၤတဲၤစိၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ပၤနီၣ်
,တၢ်ဒိသဒါအိၣ်လၢလၢပျဲၤပျဲၤအဖီခိၣ်န့ၣ် ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ
တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်တဖၣ် ဟဲကဲထီၣ်အသးဆူၣ်ဆူၣ်က
လဲာ်ဒီးယံာ်တ့ၢ်လံာ်အနံၣ်(၇၀)ဘျဲၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ဟံၤဖျိထီၣ်အသး ဒ်သိးကသ့ၣ်ထီၣ်
ကီၢ်စၢၤဖျိအဂီၢ်အကျါအဂီၢ် အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်
ဆၣ် ပုၤကညီကဒဲကဒဲတၢ်ပၤနီၣ်လိာ်သးတအိၣ်, တၢ်
သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စၢၤဖျိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်တုၤသိးထဲသိးဒီး နီၢ်
ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသး, တၢ်တီၢ်တြၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
တန့ၢ်ဒီးဝဲဘၣ်အဆၢကတီၢ် ကလုာ်ဒိၣ်စိသန့ဒီးသးမိဖိ
ရိၤတစိၤဘၣ်တစိၤဟဲၤထီၣ်ဝဲအပိ ကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်
အတၢ်မုၢ်လၢမိမိလၢအမ့ၢ်ကီၢ်စၢၤဖျိန့ၣ်တၢ်မၤဖျါထီၣ်အ
မိၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤတန့ၢ်ဒီးဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ခဲ
လၢာ်သ့ၣ်တဖၣ် တတ့ၢ်စၢၤလီၤအဂီၢ်အဘါဘၣ်. ဒ်သိးက
လုာ်ဒူၣ်တၢ်အိၣ်မုာ်ဆိးဟးဒီးသိးသိးကအိၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်
အိၣ်ကုာ်အိၣ်ပုၤလၢပျဲၤဒီးကီၢ်စၢၤဖျိအမ့ၢ်အတီၢ်ကအိၣ်ထီၣ်
အဂီၢ်ဆဲးဂုာ်ကွဲးစးမၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်မုာ်အိၣ်ပုၤလၢပျဲၤအအိၣ်ဒီးတၢ်တီၢ်တြၢ်

န့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်အတၢ်တုၤသိးထဲသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်
စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အအိၣ်လၢပျဲၤလၢ
ကီၢ်စၢၤဖျိအံၤ တၢ်မ့ၢ်တမၤဖျါထီၣ်အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤဒီးဘၣ်
ဆၣ် ပယီၤကလုာ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ထံဖိကီၢ်ဖိ
ကမ့ၢ်တဖၣ် တၢ်န့ၢ်ဟံၤဘၣ်သးကလုာ်ဒူၣ်ကမ့ၢ်ထံဖိ
ကီၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်တဘျဲ, တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်
တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်န့ၢ်ဟံၤထီၣ်ဝဲဒီး တၢ်
ဟံၤပနီၣ်အီၤကယီၤန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်အတၢ်
လိာ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်မုာ်ဆိးဟးဒီးသိးသိးလၢ အပၣ်ယုာ်ဒီး
ပယီၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်ဘၣ်တဖၣ်
စုာ်စုာ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
ကအိၣ်ဒီးတၢ်ပၤနီၣ်လိာ်သးကဒဲကဒဲ,တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်
သးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, တၢ်ဟံၤကဲလိာ်သးကဒဲကဒဲန့ၣ် မ့ၢ်
တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်ဒီးမ့ၢ်ကီၢ်စၢၤဖျိအဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် အ
ဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဟံၤအါထီၣ်န့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ် ကလုာ်ဒိၣ်စိအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်
သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်တ့ၢ်တံၢ်ယာ်ဝဲလၢအနံၣ်တဖၣ်အါမးအ
ယီၤတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးတၢ်ကမၤ
ဖျါထီၣ်အဂီၢ် ပုၤဂဲၤလိာ်လၢထံၣ်ကီၢ်သးသန့တဖၣ်ဂဲၤ
လိာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂဲၤလိာ်ဒ်န့ၣ်အဖီခိၣ် ပဒိၣ်န့ၢ်စိန့ၢ်
ကမိၤတဖၣ်တစိၤဘၣ်တစိၤန့ၣ် တၢ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးဒီးတၢ်
သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်အဂီၢ်
ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆိတံၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢအတဖိးသဲးဘၣ်
အပိအဂ့ၢ်န့ၣ် ပဒိၣ်န့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤတဖၣ်တသ့ၣ်ညါ, တ
ထံၣ်စိဝဲစ့ၢ်ကိးဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ကလုာ်ဒူၣ်,ကလုာ်ဒူၣ်ဆဲး
ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်,တၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤ,လံာ်လဲၢ်,တၢ်ဆဲး
တၢ်လၢဒီးတၢ်န့ၢ်ဟံၤဘၣ်တဖၣ်, လုာ်လၢထူသန့တဖၣ်လၢ
တၢ်ကဒိသဒါအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါပဒိၣ်ဘၣ်မူ
ဘၣ်ဒါအပတီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်လၢကဟံၤကဲဒီးကဟံၤပနီၣ်ဝဲ

အဂီၢ်ဒၢ်လဲၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲတသ့ဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခုခါခဲအံၤလၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ် (ပယီၤကလုာ်တပၣ် ယုာ်)တၢ်ကဲထီၣ်အသးကလုာ်န့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတ ဖၣ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်,တၢ်မၤလၢကပီၤကညီမၤထူရၤမုၢ်နံၤအ ယီၤကညီသးစၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤသ့ၣ် တဖၣ်အဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ် ဆဲးသ့ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဒိၣ်စိသန့ န့ၣ်လီၤ. ကလုာ်န့ၣ်က မျၢၢ်တဖၣ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီး(ပယီၤကလုာ်တပၣ်ယုာ်) ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်အတၢ်စံၣ်စိတဲစိ,တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး လုာ်လၢထူသန့တဖၣ်န့ၣ်တၢ်တဒိသအအီၤဘၣ်အဂ့ၢ်တၢ် မၤလၢကပီၤကညီမၤထူရၤအမုၢ်နံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်အဒိအတဲာ် တခါန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢကရၢၣ်န့ၣ်(ကယါကီၢ်စံၣ်)အ ပူၤန့ၣ် ထီၣ်ဒါဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်အ တၢ်ဟံးသးဒီး သ့ၣ်လီၤန့ၣ်ဆူၣ်ဝဲဒၣ်(ဗိုလ်ချုပ်ရုပ်ထု)န့ၣ် လီၤ. တလၢကီၢ်စံၣ်အပူၤတခိစ့ၢ်ကီး ထီၣ်ဒါဝဲဒၣ်ထံဖိကီၢ် ဖိကမျၢၢ်အတၢ်ဘၣ်သးဒီးယုာ်န့ၣ်ဆူၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အမံၤလၢ (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတံတား)န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ တၢ်ဒဲးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ထံရူကီၢ်သဲးတၢ်ဂဲၤလိာ်တဖၣ်အဖီ ခိၣ် ပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ်သ့ကဘျဲးကဘျဲးတၢ်စိတၢ် ကမီၤတကးဒဲးဘၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢကလုာ်ဒိၣ်စိ သန့အဖီခိၣ်ဒီး မၤဟးဂီၢ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်အသူး သ့ၣ်လၢကပီၤ,အတၢ်စံၣ်စိတဲစိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဒဲး န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၤမၤဟးဂီၢ်,လဲၤကပၣ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂဲၤ လိာ်လၢကလုာ်န့ၣ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်ဖိလိာ်ဘၣ်လၢအ မ့ၢ်ကီၢ်စၢ်ဖျိအမ့ၢ်အတီကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ် အမဲာ်ညါ ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်အဘၣ်စၢၤ ပုၤန့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤအ တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤဘၣ်ဒိက လုာ်န့ၣ်တၢ်ယုာ်ဖိ,ဒီးတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်စၢ်ဖျိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပူၤကွံာ်တယံာ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ် ဘၣ်ယးကီၢ်စၢ်ဖျိတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အလံာ်ယံးယာ်တဘီ ဘၣ်တဘီသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ် ဘၣ်ယးကီၢ်ပယီၤ ပူၤ ပုၤလၢအအိၣ်အဆိးဝဲတဖၣ် ကလုာ်န့ၣ်အတၢ်စံၣ်စိ တဲစိ,အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ,အလုာ်လၢထူသန့,လံာ်လဲၤအ ကျိာ်,ဒီးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တဖၣ် အတၢ်လီၤဆီလိာ်သးအဖီ ခိၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်ဟံးပနီၣ်အီၤဒီး ကလုာ်န့ၣ်အါဖု,တၢ်ဘျဲး တၢ်ဘါအါကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်စၢ်ဖျိတၢ်ဟံးပ နီၣ်တခါအဂ့ၢ်န့ၣ် အါၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ကဒီးအသိတဘျီန့ၣ် လီၤ.

လၢန့ၣ်အယီၤ,ဒဲးသိးကီၢ်စၢ်ဖျိအမ့ၢ်အတီက အိၣ်ဖျါထီၣ်အဂီၢ် ပလိာ်ဘၣ်လၢပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤသ့ၣ် တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါအဂီၢ်ခိၣ်ထံးဒီးထံရူ ကီၢ်သဲးတၢ်သးအိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲအမိာ် လံၤမိာ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဆၢက တီၢ် တၢ်ဟံးဖျိသးတဖုဒီးပတၢ်ဒဲးသိးကလုာ်ဒိၣ်စိသန့, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲး ဒဲးသိးကလုာ်ဒိၣ်စိသန့အကျဲးသ့ၣ်တ ဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ် တခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပတၢ်ပြးလၢအန့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ်အ တၢ်မၤဟးဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤတံာ်တံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ် စၢ်ဖျိအကျဲး တကးဒဲးဘၣ် ခုခါခဲအံၤ ထံရူကီၢ်သဲးတၢ် ယံးတၢ်စုၤအဘၣ်စၢၤမၤတံာ်တံာ်စ့ၢ်ကီးကလုာ်န့ၣ်တၢ်ယုာ် တၢ်ဖိးအယီၤ(ပယီၤကလုာ်တပၣ်ယုာ်)ကလုာ်န့ၣ်ကမျၢၢ် ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဟံးဖျိထီၣ်ဒါဝဲဒၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢအ ဘၣ်ယးဒီးကီၢ်ပဒိၣ်အံၤ ပုၤန့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ်အတၢ်သ့ ကဘျဲးကဘျဲးထံရူကီၢ်သဲးအတၢ်စိတၢ်ကမီၤဒီး အတၢ် ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်,အတၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ်အံၤ တြီၤမၤဟးဂီၢ်တၢ်မၤ လၢကပီၤကညီမၤထူရၤအမုၢ်နံၤအံၤ မ့ၢ်လၢကညီကလုာ် တဖၣ်အတၢ်စံၣ်စိတဲစိတဖၣ်လဲၤခီဖျိအပူၤအိၣ်ဖျါထီၣ် တ့ၢ်ဝဲလၢကညီကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်အံၤ တၢ်ယုးယီၣ်ဟံးကဲအီၤ ဒီးဟံးပနီၣ်အီၤလၢကညီမၤထူရၤန့ၣ် ပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤ တဖၣ်တတူၢ်လိာ်ဘၣ်တကးဒဲးဘၣ်ကညီကလုာ်တဖၣ် ဟံးပနီၣ်ကီးအီၤလၢမၤထူရၤန့ၣ် တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်ဝဲဒၣ် လီၤ.တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်ဒဲးအံၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ကီၢ်စၢ် ဖျိအကျဲးအဂီၢ်တဖၣ်အယီၤ ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအလိာ်ဘၣ် ကီၢ်စၢ်ဖျိတဖၣ်န့ၣ် ထီၣ်ဒါဝဲကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအလိာ်ဘၣ်ကီၢ်စၢ်ဖျိကညီကလုာ်ထံဖိ ကီၢ်ဖိယုာ်ဒီးပယီၤကလုာ်,ကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ယုထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်ကမီၤလၢအပတီၢ်ပတီၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ် ကပတုာ်ကွံာ်ဝဲတၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လၢသဲးတၢ်ဘျာမုၢ် ဂုၤ,တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်မ့ၢ်ဂုၤ,တၢ်မၤဟးဂီၢ်က လုာ်န့ၣ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်ဖိဆဲးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ပတုာ်တၢ်မၤဟးဂီၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒဲးန့ၣ်သ့ၣ်တ ဖၣ်ဝံးဒီး တၢ်ကဂုာ်ကျဲးစးသကိးလၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စၢ် ဖျိအမ့ၢ်အတီအဂီၢ်တက့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ယုထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

*****

ပဒိဂ်နီဂ်ခံးမိရဲးစုဂ်အတဂ်ကတိး မဲးကညီမဲးထူရဲးမုဂ်နံးပွဲးထီဂ်(၇၀)ဝိတဝိ

တနံးညါအံး မ့ဝဲကညီမဲးထူရဲးမုဂ်နံးပွဲးထီဂ် (၇၀)ဝိတဝိန့ဂ်လီၤ. လဲးမုဂ်နံးလီၤဆိတနံးအံးန့ဂ် အဆိကတါ ယသးအိဂ်ဟ့ဂ်တံးယုးယီဂ်ဟဲးကဲးဒီး တံးလဲးကပိၤဆူကညီဒိကလုဂ်အမဲးထူရဲး, ပကီၤခိဂ်စိးဘးအူကွံး, သုးခိဂ်ကျါစဲးခိဂ်ဒီး ခိဂ်နံးသိဂ်ဒူလဲးဟ့ဂ်လီၤကွံးအသး သမူလဲးပုၤကလုဂ်အဂီၢ် တကတီၢ်ယီၤဒီး ကီၢ်ခိဂ်စိးဘးအူကွံးတဖၣ်တကတီၢ်ယီၤဃုဂ်ဒီးခိဂ်နံး, သိဂ်ဒူဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမုဂ်လဲးဟ့ဂ်လီၤတံးအသးသမူလဲးပုၤကလုဂ်ကထုဂ်ဖျဲးထီဂ်လဲးတံးဆိဂ်တံးမဲးန့ၤအဂီၢ် လဲးအနံး(၇၁)နံးအတီၢ်ပုၤ လဲးကျဲးအါဘိန့ဂ်လီၤ. ဒဲးန့ၤအသး ခိဂ်နံး, သိဂ်ဒူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လဲး ဟ့ဂ်လီၤတံးအနီၢ်ခိကွံးဂီၤ, သွံဂ်ထံလဲးနံးသ့ဂ်တဖၣ်အံးအပုၤ လဲးကညီတံးဂဲးလိာ်လဲးပကညီဒိကလုဂ်ကအိဂ်မူဘဂ်ကွဲးလဲးတံးသဘျုး, တံးတုၤသးထဲ

သးဒီးတံးစံးညီဂ်ပာလီၤသးအဂီၢ်န့ဂ်လီၤ. ဟ့ဂ်စုဂ်ကီးတံးစံးဘျုး, တံးပာပနီဂ်ဆူဒူဖိထဲးဖိလဲးဘဂ်ထွဲးဘဂ်ပးတဖၣ်စုဂ်စုဂ်လဲး တံးဆိဂ်ထွဲးမဲးသကိးတံးတံးအယီၤန့ဂ်လီၤ.

တနံးအံး မ့ဝဲမုဂ်နံးလဲးအါဒိဂ်ဒီးလုာ်ဒိဂ်ပုၤဒိဂ်လဲးပကညီဖိသ့ဂ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ဂ်လီၤ. မ့ဝဲမုဂ်နံးတနံးလဲးပမဲးတံးသ့ဂ်နီၣ်ထီဂ်ကွဲးမဲးထူရဲးတဖၣ်လဲးဟ့ဂ်လီၤ. တံးသးသမူဒီးနီၢ်ခိကွံးဂီၤတဖၣ်ဒီး ဟ့ဂ်လဲးဟ့ဂ်ကပိၤကွဲးအဲးသ့ဂ် တကတီၢ်ယီၤမ့ဝဲတံးမဲးသီထီဂ်ကွဲးပတံးအါလီၤအီၤလီၤဒီးမဲးထူရဲးတဖၣ်လဲးပုၤကလုဂ်မုဒါဒီး တံးဖဲးတံးမဲးလဲးမဲးထူရဲးတဖၣ်မဲးဝဲတံးဒီးတဖၣ်, ပဝဲလဲးအိဂ်လီၤတံးဒီးတဖၣ်လဲးတံးသးတီၤဒီးအဲးသ့ဂ်အဖိခိဂ် ပကဆဲးဟံးန့ၤမုဒါတဖၣ်တုၤလဲးပပုၤကလုဂ်ဒီးန့ၢ်

ဘဉ်ကွာတၢ်သဘျူ.တၢ်တုၤသိးထဲသိးဒီးတၢ်စံဉ်ညီဉ်ပာ
လီၤသးခွဲးယၢ်တဖၣ်တစုန့ၣ်လီၤ.

မၤထူရၤအသ့ၣ်လၢယွၤလီၤတ့ၢ်တဖၣ်ဒီးနီၢ်ခိ
က့ၢ်ဂီၤလၢလုၢ်ထီၣ်တ့ၢ်လံသးတဖၣ်အဖီခိၣ် ပတၢ်ကြးမၤ
တရီၤတပါဒီးသးပုၤနီၣ်ကွံာ်အီၤဘဉ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်
ဟ့ၣ်လီၤသးသမူအိၣ်ဒီးတၢ်နၢ်လၢ မ့ၢ်တနံၤပပုၤကလုာ်
ကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢပယီၤကလုာ်ဒိၣ်စိဒီးသးမိၤစိရီၤ
သနူအဖီလၢအယံ ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးဒုဒုန့ၣ်လီၤ. တၢ်
လၢပကညီဖိတဖၣ်ဘဉ်သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်န့ၣ် ပပုၤကလုာ်က
ညီဖိတဖၣ်မ့ၢ်တထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ဒီးလၢကလုာ်ဒိၣ်စိသနူတၢ်
ပဆုၣ်ပစိးအဖီလၢဒီး ပယီၤသးမိၤစိရီၤအတၢ်မၤအၢမၤ
သီအဖီလၢဘဉ်န့ၣ် ပဝဲကညီဖိကိးဂၤဒဲး လၢတၢ်သးတီ
ဒီးမၤထူရၤတဖၣ်ဒီး လၢတၢ်မၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်
အတၢ်စူၢ်တၢ်နၢ်အဂီၢ် ပအိၣ်ဒီးမူဒါတဂၤစုာ်စုာ်လၢ ပက
ဘဉ်ဟံးထီၣ်အီၤဒီးမၤဝံသကိးကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်တမၤလၢပျဲထီၣ်ကွၢ်မူဒါတဖၣ်အံၤန့ၣ် ပမ့ၢ်
ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအတတီဒီးမၤထူရၤတဖၣ်ဒီး မၤတရီၤတ
ပါသ့ၣ်ဒီးသးသမူလၢလုၢ်ထီၣ်တ့ၢ်အသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယံ, လီၤဆီဒဲးတၢ်လၢ မ့ၢ်တနံၤအံၤန့ၣ် အဲၣ်
ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကွၢ်ကညီဖိတဖၣ်လၢ အိၣ်လၢတၢ်က

ရၢကရီၤအပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ.တအိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ.မၤထူရၤအ
မူအဒါလၢတဝံတဝဲတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပဝဲကညီဖိကိးဂၤဒဲး
အမူအဒါလၢပဘဉ်ဆဲးမၤအီၤ တုၤလၢပဒီးန့ၢ်ဘဉ်ကွၢ်ပ
တၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤတစုန့ၣ်လီၤ. ပမၤထူရၤလၢအမ့ၢ်ပကီၢ်
ခိၣ်စိဘးအူကွံာ်ပလီၤတ့ၢ်န့ၢ်ပုၤကျဲလၢပဘဉ်လဲၤအီၤန့ၣ်
လီၤ.မ့ၢ်ကျဲထဲတဘိလၢပဘဉ်လုၢ်ပိာ်ထွဲအီၤဒီးဖိၣ်လိာ်သ
ကိးပစုဒီးမၤသကိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ကညီဒီကလုာ်စာဖျိၣ်ကရၢခိၣ်
န့ၢ်တဖၣ် ဂဲလိာ်တ့ၢ်လံလၢတၢ်စံးကတီၢ်ထံရူဂ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်
ဝီလၢကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ပုၤကလုာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ဆၢကတီၢ်အိၣ်ဝဲ(၈)န့ၣ်ဘျဲၣ်လံဘဉ်ဆဉ် ထံရူဂ်ကီၢ်သး
တၢ်အုၣ်ကီၤသးတအိၣ်ဒီးဘဉ်အမဲာ်ညါ ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်
တခီအတၢ်ပာ်သးမ့ၢ်ဒဲးသိးပဝဲကညီတၢ်ပာ်ဆၢအံၤတၢ်
ကမၤကတၢ်အီၤလၢတၢ်ပာ်လီၤကွံာ်စုကဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်ဒဲးန့ၣ်ဒီး တမ့ၢ်တၢ်လၢဖိးမံလိာ်သးဒီးပမၤထူရၤကီၢ်
ခိၣ်စိဘးအူကွံာ်အတၢ်ပာ်လီၤန့ၢ်ပုၤကျဲန့ၣ်ဘဉ်အယံ,လၢ
တၢ်သးတီဒီးအီၤဒီး တၢ်မၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်
နၢ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢကွံာ်စိတဖၣ်အဂီၢ် ပကဘဉ်ထဲးဂံၢ်ထဲး
ဘါဒီးမၤသကိးဒဲးဆူညါတုၤတၢ်မၤန့ၢ်တုၤအိၣ်ပုၤတစု
န့ၣ်လီၤ.

*****

န့ၢ်ကမ့ၢ်

သိလုၣ်ဘျုးလိာ်သးဒီးပုၤဖိခိၣ်တဖၣ်တၢ်ဘဉ်ထွဲ

ဖိသဉ်တဂၤ ဟးဒီးသိလုၣ်ဒီးအမိၢ်အပာ်လၢအူရၣ်ကျဲမ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲထံဉ်ဝဲလၢ သိလုၣ်ဘျုးလိာ်သးခံခိၣ်
ဒီးပၤကီၢ်အိၣ်ဝဲတရံးအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသဉ်-မိမိၢ်,ပုၤနီၢ်သိလုၣ်တရၢန့ၣ်အဖိတအိၣ်ဘဉ်တခီခါ.

မိမိၢ်-ဘဉ်မနုၤအယံလဲၣ်.

ဖိသဉ်-အဖိမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် အဖိမ့ၢ်တဲအီၤလၢနီၤလၢအံၤ,နီၤလၢန့ၣ်,ပတုာ်ပတုာ်န့ၣ်အကါတဘဉ်တဲးနီၤဘျီဘဉ်.ဒဲးသိး
ယၢ်မိၣ်.ယတဲပါပာ်ထီၣ်အယံ....ပါပာ်အသိလုၣ်တဘဉ်တဲးနီၤဘျီဘဉ်.

ဟုၤ.....လီၤတၢ်ကီၢ်ခါ.....တၢ်တခါ

*****

ကျဲလၢပကတုၤဆူကညီတၢ်ဂဲၤလိာ်

လၢတၢ်သဘျးဒီး

နီၤကစၢ်

တၢ်ပၤလိၤသးအဂီၢ်

မုဒ်ကလးမိ

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ကညီစုကဝဲတၢ်ဟံးဆၢအံၤ စးထီၣ်ဖဲၤ၉၄၉နံၣ် ဘၣ်ဆၣ် ကညီကလုာ်တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် ပာ်ပနီၣ်ပကညီဖိဒ်ပတၢ်မ့ၢ်တၢ်,တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးတၢ် ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကအိၣ်မုဒ်ပုၤတကလုာ်အသိးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တချးဒီးလၢကီၢ်ပယီၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သဘျးဒ်လဲာ်ဒီး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ်ကရၢ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် အိၣ်ဖဲၤ၁၈၈၁နံၣ်,လၢကဒုးန့ၢ်တၢ်လၢကညီဖိတၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလိၤသးဒီးတၢ်ဟံးကဲကညီ ဖိအတၢ်မ့ၢ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤ ဒ်သိးကညီဖိ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤ လိၤသးအပူၤအံၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢခဲၣ်ဒီးတၢ်လၢအတၢ်တၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အါမးဘၣ်ဆၣ် ကညီဖိတဖၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်မၤနၢၤတနီၤလၢကီၢ်အဲကလံးပဒိၣ်တၢ်ပၤအဖိလၢာ် ဒ် အမ့ၢ်တၢ်ဟံးပနီၣ်ကညီနံၣ်ထီၣ်သီ,ကညီဒီကလုာ်နီၣ် တယၢ်ဒီးကညီဒီကလုာ်တၢ်သးဝံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအရၢဒိၣ်လၢကညီဖိအဂီၢ်ဘၣ် ဆၣ် ဒ်သိးကညီဖိအခွဲးယာ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံး

ကဲအိၣ်လၢလၢပုၤပုၤအဂီၢ် ကညီဖိကဘၣ်အိၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလိၤသးခွဲးယာ် ဒ်သိးပဆၢတၢ်လိၤပနီၢ်က စၢ်ဂ့ၢ်ဝီ,ယုထၢထီၣ်ပကစၢ်ပခိၣ်ပနၢ်ဒီးပဒိၣ်ပပုၤကဘၣ် သ့ဝဲလၢကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပပုၤကညီတတၢ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ပကဘၣ်သ့မၤထွဲစ့ၢ်ကိးပထံၣ်ဂၢၢ်သဲး, တၢ်ဆဲး တၢ်လၢဒီးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢ အခိၣ်ထံး ကညီဖိအတၢ်ယုထီၣ်ကညီကီၢ်သဘျး(ပုၤက ညီအထံအကီၢ်)အံၤ ဆိတလဲက့ၤအသးလၢတၢ်ယုထီၣ် ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ဖဲၣ်၉၅၆နံၣ်, ခုၣ် အဲၣ်ယုၣ်ကညီဒီ ကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢခိကရဲးအပူၤန့ၣ် လီၤ.လၢအခိၣ်ထံးကညီဖိဂဲၤလိာ်လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ထံကီၢ် သဘျးဒီး လၢခဲကဲထီၣ်က့ၤလၢတၢ်ဒုးန့ၢ်တၢ်လၢဖဲၣ်ဒရၢၣ် ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိတလဲအံၤ အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဟံးယာ်ပၤယာ်ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်မိၣ်န့ၢ် သးလိၤလၢအမ့ၢ် နီၢ်ကစၢ်ကစံၣ်ညီၣ်ပၤလိၤသးလၢပဂ့ၢ်ဝီ အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိအံၤ တဆိတလဲအသး ဘၣ်. လၢဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်အပူၤအံၤ ကညီဖိတဖၣ် က သ့ဆၢတၢ်လိၤဘၣ်ဒီးပပုၤကလုာ်ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ယုထီၣ်အံၤဆိတလဲအသး ခိဖျိလၢကညီခိၣ်န့ၢ်

တဖၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ ကီၣ်ပယီၤအပူၤအံၤ ကလုာ်ဒုၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်အါမးလၢ ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်တံၢ်မၤနၤအီၤလၢ ပယီၤသးဒီးပယီၤကလုာ်ဒိၣ်စိသန့. ဒီးပယီၤအတၢ်မၤ လၢအိၣ်ကီၣ်လၢကလုာ်ဒုၣ်ဖိတဖၣ်အကျါ ဒ်သိးကညီဖိ တဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ထံဂုၤကီၣ်ဂၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီး တဆိၣ် ထွဲဝဲထံကီၣ်တဘျီလၢကလီၤဖးလိာ်သးလၢအက့ၤအခိ ဒီးကဲထီၣ်ထံကီၣ်ဖိအါဘၣ်ဘၣ်. ကညီခိၣ်နၢ်တဖၣ်စ့ၢ် ကီးထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပဝဲကလုာ်ဒုၣ်ဖိလၢကီၣ်ပယီၤပူၤ မ့ၢ်ဟ် ဖျိၣ်ထီၣ်သးယူယူဖိဖိဒီး ပယီၤသးမ့ၢ်ကမၤနၤပူၤအဂီၢ် အံၤမ့ၢ်တၢ်ကီၣ်ဒီး ကညီဖိ တမ့ၢ်ပူၤထဲတဖၣ်လၢထီၣ်အ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးမၤလီၤမၤကွံာ်. မၤသံကွံာ်ကလုာ်ဒုၣ်ဖိ တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. တချုးလၢကီၣ်ခိၣ်စိဘးအူကွံာ်သံဒီးဘၣ် ဒီး အဝဲဟ်လီၤဝဲကျဲသဘိလၢ ကညီဖိကတုၤဆုတၢ်မၤနၤ ဖိတၢ်လၢကဒီးန့ၢ်က့ၤနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးအ ဂီၢ်လီၤ.ကျဲသဘိအံၤမ့ၢ်ဝဲ-

- ၁. စုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ်ဒီးပဒုးနၤဒုၣ်ဒါ
- ၂. ထံရူဂီကီၣ်သဲးတၢ်တဲသကိးဒီးပယီၤပဒိၣ်ဒီး ပန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
- ၃. ထံဂုၤကီၣ်ဂၤတၢ်ဆိၣ်သနံးဒီး ရဲၣ်ကျဲၤစၢၤတၢ်လၢကညီ ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲသဘိလၢအံၤတၢ်သုအံၤသ့ဝဲဘၣ်ဆၣ် ပမ့ၢ် သုထဲဒၣ်ကျဲတဘိဇိန့ၣ်ပမၤနၤတၢ်တသ့ဘၣ်. ပကဘၣ် ကျဲးစးသုကျဲသဘိလၢဒီး ယုတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကဒုး န့ၢ်က့ၤပတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်သိးပကနၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပ မ့ၢ်သုပဂံၢ်ပဘါခဲလၢဒီး သုစ့ၢ်ကီးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤခဲ လၢန့ၣ် ပကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢပက မၤနၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မၤနၤလၢပမၤနၤတၢ်ကသ့လဲၣ်.

၁. စုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ်

ကညီတၢ်ဟံၣ်ဆၢစုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ်အံၤ စးထီၣ် အသးမ့ၢ်လၢ ကညီဖိအတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးကတိၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အံၤ ဘၣ်သကါဒီးပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်သုတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ် တကးအယိန့ၣ်လီၤ. ကျဲတအိၣ်လၢနီၣ်တဘိလၢကညီဖိ အဂီၢ်ဘၣ်သတးဒီး ကညီဖိကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပူၤဖိၣ်စု ကဝဲကရူၤလၢ ကဒိသဖၤလီၤက့ၤကညီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ကညီဖိတဖၣ်တအဲၣ်ဒီးဒုးပုၤအဂၤဒီးဆိၣ်တံၢ်မၤနၤ ပုၤအဂၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ကညီဖိစုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ်အံၤ အ တၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်ဝဲလၢ ကဒိသဖၤလီၤကညီဖိတဖၣ်. ကညီ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဖဲလၢတၢ်မ့ၢ် ဟဲဒုးပုၤတဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲနဒုၣ်နဒါသုတၢ်စုဆူၣ်

ခိၣ်တကးလၢကမၤသံနၤအခါ. မ့ၢ်တၢ်အလိၣ်လၢပူၤတ ကလုာ်ကဝဲဆၢထၢၣ်ဒီးဒိသဖၤလီၤက့ၤအထံဖိကီၣ်ဖိအ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိကညီဖိတဖၣ်စးထီၣ်စုကဝဲ တၢ်ဟံၣ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်စံၣ်စိတဲစိအပူၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအ ကီၣ်ဝဲဒိၣ်မးလၢ နကထံၣ်လၢပူၤတကလုာ်ကထူၣ်ဖျဲးထီၣ် ကွံာ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်မၤနၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်ထဲလၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲ ဖဲလၢပူၤဆိၣ်တံၢ်မၤနၤတဖၣ်သ့ဝဲ တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးလၢကီၣ် ပယီၤပူၤတခိၣ်. ပယီၤသးတဖၣ်အံၤစးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသး ခိၣ်ဖျိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤလၢပူၤပၣ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်ဖဲလၢ တၢ်ဒုးဖးဒိၣ်ခံဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် စးထီၣ်သ့ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီးမၤသံဝဲကညီဖိတဖၣ် ဒီးကလုာ်ဒုၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, တၢ် ဒုးကဒါက့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢကဒိသဖၤကညီကမ့ၢ်အံၤတမ့ၢ် တၢ်လၢအကမၢ်တခါဘၣ်. မ့ၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤဒၣ်လဲာ်က ညီဖိတဖၣ်အစုကဝဲမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဒိသဖၤ အပူၤကလုာ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတန့ၢ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်. ပယီၤသး အံၤအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်အါဝဲဂီၢ်မ့ၢ်ဂီၢ်ပၤဒီး အတၢ်စုကဝဲလၢအ ဂ့ၤချုးစိတဖၣ်အံၤမၤသံဒီးဝဲဒီး မၤလီၤတူၢ်ဒီးဝဲကလုာ် ဒုၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးစုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ် ဘၣ်ဒီး နတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်. နဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးနတၢ် န့ၢ်သါတဖၣ်န့ၣ် ပယီၤသးကဟံးန့ၢ်ဝဲနတၢ်ခဲလၢန့ၣ် လီၤ. ပယီၤသးအံၤ တဟ်ကဲနတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်အံၤနီၣ်တမံၤ ဘၣ်. မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢကညီဖိဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ်ကဲအါဘၣ်ဒီး ပကလိၣ်ဘၣ်ဒီးစုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ် လၢပအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်ကညီဖိဖိၣ် စုကဝဲတဖုဇိ မၤနၤပယီၤသးတသ့ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် ပမ့ၢ် ဟ်ဖျိၣ်သးဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖိစုကဝဲလၢအဂၤ လၢအအိၣ် လၢကီၣ်ပယီၤအပူၤတဖၣ်ဒီး ပမ့ၢ်ယူဖိဒီးမၤသကိးတၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်တရံးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီး ပ တုၤဆုပတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂. ထံရူဂီကီၣ်သဲးတၢ်တဲရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒီးတၢ်တဲသကိးတၢ်ဒီး ကီၣ်ပယီၤပဒိၣ်

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်. တၢ်တဲသကိးလၢ ကီၣ်ပယီၤပူၤခဲအံၤစ့ၢ်ကီး ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢစုကဝဲ တၢ်ဂဲလိာ်န့ၣ်လီၤ. နစုကဝဲတၢ်ဂဲလိာ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်. န ကစံးကတိၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လၢကညီဖိအခွဲးအယၢ်အဂီၢ် န့ၣ်တန့ၢ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်. ပမ့ၢ်ကွၢ်ကီၣ်ပယီၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ် မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ခဲအံၤ ပကထံၣ်လၢခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဖိက လုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢအံၤ တၢ်ဟ်ကဲအါလၢကလုာ်ဒုၣ်အဂၤတ

ထံရှုကီဒီသဲးသနာဉ်

ဖဉ်ဒီးကီပယီသး (မ့မ့ဒ်လဲာ်ထဲတဲးဖိနာ်က့)န့ဉ် လီၤ. တၢ်အံၤခီဖျိလၢပသးမုၢ်သံဉ်ဘိအိဉ်ဝဲ, ပဟီဉ်ခိဉ်က ပံာ်အိဉ်ဒံးဝဲဒီးပတၢ်ပတၢ်ဆၢအိဉ်အယီၤလီၤ. တၢ်သ့ဉ်တ ဖဉ်အံၤမုၢ်တအိဉ်ဒီးခ့ဉ်အဲဉ်ယုဉ်ဘဉ်ဒီး ပယီၤသးတ ဆ့ဉ်နီၤလၢစီၢ်နီၤခိဉ်ဒီးကတၢ်တၢ်ဒီးခ့ဉ်အဲဉ်ယုဉ်ဒ်လဲာ် ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ် ကညီသးမုၢ်ဒိဉ်အံၤ ကဘဉ်မုၢ်သးမုၢ်ဒိဉ် လၢအိဉ်ဒီးအကံာ်အစီဒီး စိာ်ကဖိထီဉ်တၢ်တီၤပတီၢ်လၢ အဂ့ၤဒီးအထီကတၢ်. ပာ်ကဲထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤတၢ်ဘျုးလၢအ ဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, ဒီသဒၢပဟီဉ်ခိဉ်ကပံာ်, တၢ် လီၢ်တၢ်ကျဲ, န့ဖိသဝီဖိဒီးန့ဆၢတၢ်အိဉ်ယၤတဖဉ်န့ဉ် လီၤ. ပသးမုၢ်ဒိဉ် ကဘဉ်ဒီသဒၢပကလုာ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ် လၢန့ဉ်လီၤ. ကညီသးမုၢ်ဒိဉ်ကဘဉ်မၤသကိးစ့ၢ်ကီၢ်တၢ် ဒီးကလုာ်ဒ်ဖိဉ်စုကဝဲအဂၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. စုကဝဲတၢ် ဂဲလိာ်အံၤ မ့ၢ်ကျဲတဘိဘဉ်ဆဉ် ပတဲရဲဉ်ကျဲတၢ်လၢတၢ် မုာ်တၢ်ခုဉ်အပူၤအံၤမ့ၢ်ဆၢပယီၤပုၤဆူတၢ်မၤန့ဒီးကမ့ၢ်ကျဲ လၢအဂ့ၤကတၢ်တဘိန့ဉ်လီၤ. တၢ်သံတၢ်ပုၤ, တၢ်ယုၢ်မ့ၢ် ဟးဖျိးတဖဉ်တအိဉ်ထီဉ်ဘဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တၢ် သ့ဉ်ထီဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တၢ်လဲၤကျဲအပူၤပုၤကိးဂၤကဘဉ် ပာ်ကဲလိာ်သးန့ဉ်လီၤ. တၢ်တဲသကိးတၢ်အံၤလဲၤအသးဂ့ၤ ဂ့ဘဉ်ဆဉ် သ့ဝဲလဲၤပုၤခံခီခံကပလၢာ် သ့ဉ်အိဉ်သး အိဉ်တၢ်ဒီး အဲဉ်ဒီးဘျီရဲကွံာ်တၢ်သဘဉ်သဘုဉ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်လၢကီၢ်ပယီၤပုၤလၢကတီၢ်ခဲ အံၤ တမၤတၢ်ဘဉ် ခီဖျိပယီၤသးမုၢ်ဒိဉ်သ့တၢ်စိကမီၤလၢ မၤန့ၤကလုာ်ဒ်ဖိဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တၢ်တဲသကိးအပူၤန့ဉ် လီၤ. အဝဲသ့ဉ်မၤအသးဒ်ပုၤပတၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တၢ်လဲၤ ကျဲအံၤ လၢအဝဲသ့ဉ်ကမ့ၢ်ပုၤပဉ်ယုာ်အကျါတဖုအလီၢ် န့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ရဲဉ်လီၤကျဲလီၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တၢ်လဲၤ ကျဲအံၤ ဒ်သိးပတၢ်ဝဲကန့ၢ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ပယီၤသးမုၢ်ဒိဉ် အံၤ ထီဘိထံဉ်ဝဲကလုာ်ဒ်ဖိဉ် ဒ်အမ့ၢ်ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိခံဖုတ ဖုအသိးလီၤ. အဝဲသ့ဉ်အိဉ်ဒီးအတၢ်ထံဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်မုၢ် ပုၤဂ့ၤဒိဉ်ဒီးမၤတၢ်သ့ဒိဉ်န့ၢ်ဒံးကလုာ်ဒ်ဖိတဖဉ်န့ဉ် လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ထီဘိတဲဝဲလၢ, “ပကဘဉ်မၤန့ၢ်န့ၢ်တၢ်မန့ၤ လဲဉ်. ပမၤစၢၤန့ၤကသ့ဒ်လဲဉ်, ပကမၤန့ၢ်န့ၢ်တၢ်လဲၤထီဉ် လဲၤထီတၢ်မၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်မၤအသးဒ်အမ့ၢ်ပုၤ ဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပျဲဒီး ဟ်ပဝဲကလုာ်ဒ်ဖိဉ်ပုၤဖိသုဉ်အသိး လီၤ. လၢကဘဉ်ဟံကဲကလုာ်ဒ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, စိာ်ကဖိ ထီဉ်တၢ်တုၤသိးထဲသိးလၢပုၤကိးဂၤအလီၢ်, ပယီၤသးအံၤ အဲဉ်ဒီးကၤယာ်ဘဉ်တၢ်ခဲလၢာ်ဒ်အကျဲဒီးအတၢ်ဆိက မိဉ်ဒ်ဝဲအသိးန့ဉ်လီၤ.

ပယီၤသးဆဲးသ့ဝဲအဝဲသ့ဉ်အကျဲကျဲတရံး ဖဲ လၢတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တၢ်လဲၤကျဲအကတီၢ်ဒ်

လဲာ် ဒ်အမ့ၢ်, တၢ်ထီဉ်ဒုးကလုာ်ဒ်တဖုဒီး မၤတၢ်မုာ်တၢ် ခုဉ်ဒီးကလုာ်ဒ်အဂၤတဖုတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ဆိ တလဲအသး, ဆိတလဲအသိဉ်မ့ၢ်ဒီး ဆိတလဲအဒုဉ်အဒါ န့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်အကျဲတရံးလၢအမ့ၢ် မၤလီၤဖးပုၤဒီးမၤ န့ၤတၢ်အံၤ ကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်ဝဲ ဒ်သိးကလုာ်ဒ်ဖိသ့ဉ်တ ဖဉ်သ့တပာ်ဖိဉ်ထီဉ်သးဒီး ဒုးအဝဲသ့ဉ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ဉ် လီၤ. ပကထံဉ်ဘဉ်လၢကလုာ်ဒ်ဟီဉ်ကဝီၤအပူၤ ဖဲလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်. ပယီၤသးတဖဉ်ဟံးန့ၢ်တၢ် ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးမၤလဲာ်ထီဉ်အတၢ်ပတၢ်ပုၤလၢကဘဉ်ဟံပ နီဉ်ကလုာ်ဒ်ဖိအတၢ်ပတၢ်ပုၤဒီးတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤအိဉ် တၢ်လဲတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. ပယီၤသးအဲဉ်ဒီးကၤယာ်ဘဉ်တၢ် ခဲလၢာ်လၢ ကပျဲကလုာ်ဒ်ဖိကအိဉ်မုာ်မုာ်ခုဉ်ခုဉ်လၢ ကီၢ်ပယီၤပုၤအလီၢ်ဒီး ကန့ၢ်ပဆၢဘဉ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဝီအလီၢ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်မၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ နးဒိဉ်ထီဉ်လၢ တယံာ်ဒံးဘဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဆိဉ်န့ဉ်လီၤပယီၤကလုာ် အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢကလုာ်ဒ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဖီ ခိဉ်အံၤတၢ်မၤအံၤန့ၢ်ဝဲခီဖျိလၢတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လၢကီၢ် အပူၤ, လၢတၢ်ဟ့ဉ်ကသံဉ်ဒီးဒီး တၢ်ဆါဟံဉ်ဒီးတၢ်အိဉ် ဆူဉ်အိဉ်ချ့ တၢ်မၤရဲဉ်ကျဲအပူၤ, ခီဖျိတၢ်ဆိတလဲကလုာ် ဒ်ဟီဉ်ကဝီၤအဆၢအမံၤလၢပယီၤကျိဉ်လၢအပဉ်ယုာ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအမံၤ, ထံကျိထံကွာ်အမံၤဒီးသဝီတဖဉ် အမံၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဆိဉ်သနံးပုၤအဂၤတၢ်ထံဉ်တဖဉ်အံၤ ကဘဉ်ဆိတလဲအသး, မ့တမ့ၢ်ဘဉ်ဒီး တၢ်တဲသကိးအံၤ အိဉ်ထီဉ်တသ့ဘဉ်. တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အံၤ တ လဲၤသးနီတပူၤဘဉ်.

ဒ်သိးတၢ်မၤထီထီဉ်ထံရှုကီၢ်သဲးတၢ်မိဉ်န့ၢ်သး လီၤကန့ၢ်အဂီၢ် ပကဘဉ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ကိးခါဒဲး လၢအပဉ်ယုာ်ဒီးထံရှုကီၢ်သဲးတၢ်တဲသကိးန့ဉ်လီၤ. ပ ဟ့ဉ်ယုာ်ကွံာ်ပတၢ်မိဉ်န့ၢ်သးလီတသ့ဘဉ်. ပလိဉ်ဘဉ် စ့ၢ်ကီၢ်လၢ ကညီသးမုၢ်ဒိဉ်လၢဆိဉ်ထီဉ်စၢၤပုၤဖဲပကတီၢ် တၢ်အခါ ဒ်သိးတၢ်ကဆဲးကျိးဒီးပုၤတုၤသိးထဲသိးလၢပ တၢ်တဲရဲဉ်ကျဲထံရှုကီၢ်သဲးအပူၤန့ဉ်လီၤ. လၢကလုာ်ဒ် တဖဉ်, ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤပုၤတဝါတဖဉ်, ကမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢတၢ်ကိပူၤတဖဉ် ဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ်ဆိဉ်သနံးဆူကီၢ်ပယီၤ သးအအိဉ် ဒ်သိးအဝဲသ့ဉ်ကဟံးန့ၢ်တၢ်တဲသကိးတၢ်မုာ် တၢ်ခုဉ်အံၤလၢတၢ်သးအိဉ်နီၢ်နီၢ်အပူၤအဂီၢ်လီၤ. ထဲဒ် တၢ်ဆိဉ်သနံးအံၤ ကမၤန့ၢ်ဆိဉ်ခံပယီၤသးလၢ ကဆ့ဉ်နီၤ လၢတၢ်တဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အဂီၢ်ဒီး ကဆဲးကျိးဒီးက လုာ်ဒ်ဖိဉ်ပုၤတုၤသိးထဲသိးဒီးထဲဒ်ဖဲကလုာ်ဒ်အံၤ အိဉ်ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးလၢတၢ်စံးကတီၢ်ရဲဉ်ကျဲတၢ်မုာ် တၢ်ခုဉ်အပူၤမးဒီးတၢ်မၤန့ၤအိဉ်သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

၃.ထံဂျီကီဂီတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်တၢ်လၢကညီဖိအဂီၢ်

ပလိၣ်ဘၣ်ထံဂျီကီဂီအတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်ဒ် သိးကဆိၣ်သနံးလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်တဲ သကိးအံၤကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢက လုၢ်ဒုၣ်တဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ခဲလၢကဘၣ်ဒီးတၢ်တဲသကိးတၢ်မုၢ် တၢ်ခုၣ်အံၤ အခီပညီတအိၣ်ဝဲဘၣ်ဒီး ပလိၣ်ဘၣ်ထံဂျီ ကီၢ်ဂီလၢကဆိၣ်သနံးကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်တဲသးအဂီၢ် လီၤ. ကလုၢ်ဒုၣ်တၢ်ဟံၤဆၢကရၢၤလၢအဖုးပယီၤသုး ဒ်သိး ပဝဲကညီကလုၢ်ဒုၣ်အံၤအိၣ်အါမးလီၤ. ထီၣ်ဘိပဘၣ်ဟံၤသ့ၣ် ဟံၤသးတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဒီး ဟံးလိၣ်ပစုမၤသကိးတၢ်လၢ ကမၤ နှၢပဒုၣ်ပဒါတဖုးလီၤအမ့ၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤထံဂျီကီဂီအတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်သးစၢ်ဆၢဆူကီၢ် ပယီၤအပူၤ မ့ၢ်လၢပယီၤသုးတဖၣ်ထီၣ်ဒုးမၤနှၢဝဲပျၢရိၣ် ဟ့ၣ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်အယီၤလီၤ. ထံကီၢ်အါဘုၣ်သ့ၣ်ညါအါ ထီၣ်ဝဲလၢ ပယီၤသုးတဖုးအံၤအတၢ်အိၣ်သးအမ့ၢ်အတီ လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤသံမၤဝီပျၢရိၣ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အ ယီၤလီၤ.ပဝဲကညီဖိတဖၣ်အံၤပတုၢ်ဘၣ်တၢ်တမံၤယီၤဒီးပျၢ ရိၣ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်တုၢ်ဘၣ်ဝဲအံၤလၢအနံၣ်(၇၀)အတီၢ် ပူၤဘၣ်ဆၣ် ပတဒီးန့ၣ်ဘၣ်ထံဂျီကီဂီတၢ်သးစၢ်ဆၢထဲ သိးဒီးပျၢရိၣ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်ခီဖျိလၢတၢ်ရၤလီၤတၢ် ကစီၣ်ဒီးစးဖိကဟၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စ့အယီၤန့ၣ် လီၤ. ခဲအံၤ စးဖိကဟၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အံၤ ဟံၤဖျါအါ ထီၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးအတၢ်မၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ဒီး တုၤယီၤဝဲဆူ ထံဂျီကီဂီတၢ်ပူၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ပကြးသ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အသိအံၤလၢ ကဒီးန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးလၢထံဂျီကီဂီတၢ်တၢ် လၢကဆိၣ်သနံးပယီၤသုး ဒ်သိးကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်လၢပကမၤနှၢတၢ်လၢတၢ်တဲသကိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးဒီးလၢ ၂၀၁၁နံၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, ပယီၤ သုးတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးလၢထံဂျီကီဂီပူၤတၢ် တဖၣ်အါမး ခီဖျိတၢ်ထံၣ်အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ပူၤလၢထီၣ်ဒါဒိၣ် မိၣ်ကရၢၤစံၣ်အယီၤလီၤ. ထံကီၢ်အါဘုၣ်တြီယာ်ဝဲတၢ်မၤ သကိးမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်, တဟ့ၣ်ခွဲးလၢပယီၤသုးလဲၤဆူထံ ကီၢ်အပူၤ,ထီၣ်ဒါပယီၤသုးမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်ဒီးတြီတၢ်ဆါန့ၣ် တၢ်စုကဝဲဆူပယီၤသုးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.စးထီၣ်ဖဲတၢ်သ့ၣ် ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၁နံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ,ထံ

ကီၢ်အါမး ထီၣ်ကဆုၣ်လီၤက့ၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤလံးထီၣ် တၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ကီၢ် ပယီၤအံၤ အိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်တဲသးဆူဒိၣ်မိၣ်ကရၢၤစံၣ် ထံကီၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢပဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံ ဂျီကီဂီတၢ်ဆိၣ်သနံးဆူပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ဒီးပဒိၣ်ဟဲက့ၤ အိၣ်ထီၣ်က့ၤ ဝဲလၢပယီၤသုးတၢ်မၤသံမၤဝီပျၢရိၣ်ဟ့ၣ် ကွၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သးစၢ်ဆၢကီၢ်ပယီၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဆူပယီၤဒုၣ်လဲၣ် ကီၢ်ပယီၤလၢတၢ်တီၣ်ထီၣ်အီၤလၢ(ICJ) ထံကီၢ်ဘိမုၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုၢ်ကီၢ်ဘျီၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘုၣ်ကီၢ် မ့ၢ်အကီၢ်ဒုၣ်ဝဲ ဟံၤပနီၣ်ဝဲကီၢ်ပယီၤတၢ်မၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘိမုၢ်ကီၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ထံကီၢ် တဘျုးသ့ၣ်ညါက့ၤကီၢ်ပယီၤအံၤလၢ တဆိၣ်တဲသး ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ ခီဖျိလၢပအိၣ်ဒီးထံဂျီကီဂီတၢ် သးစၢ်ဆၢလၢကီၢ်ပယီၤပူၤအယီၤ, ပကြးဟံၤဖျါထီၣ်ကီၢ် ပယီၤသုးတၢ်မၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်လၢ ကလုၢ်ဒုၣ်ဖိတဖၣ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကြးမၤသကိးတၢ်ဒီးကလုၢ်ဒုၣ်အ ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးအပူၤ ဆိၣ်ထွဲလိၣ်သးယၢ် ခီယၢ်ခီန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢပ ကီၢ် လၢပကဟံၤဖျိၣ်ပတၢ်ဂဲၤလိၣ်လၢကတီၢ်ဖးယံၣ်အံၤ ယုၣ် ဒီးထံဂျီကီဂီတၢ်ဆိၣ်သနံးဒီး ကလုၢ်ဒုၣ်တၢ်အိၣ်ယူ အိၣ်ဖိးလၢ ပကစးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ် တဲသကိးလၢအကဲဘျုးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ကျိၢ်တၢ်

ထံဂျီကီဂီပဒိၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးဆူပယီၤသုးမုၢ် ဒိၣ်အအိၣ်လၢ အကျဲလၢအလီၤပလိၣ်အသးလၢအဘၣ် ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၢ်မုၢ်အိၣ်ဒီး ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပသုးမုၢ်ဒိၣ်လၢအဂ့ၢ် လၢကဆိၣ်ထီၣ်ပျၢဒီးပအိၣ်ဒီးပကလုၢ်လၢအစိကမီၤ အိၣ်လၢတၢ်တဲသကိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပ မ့ၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကလုၢ်ဒုၣ်, ဆၢကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဆၢ ကတီၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ ပကတုၤဆူပတၢ်မုၢ်လၢဖိတၢ်အ ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲသၢဘိလၢပကီၢ်ခိၣ်စိးဘးအူကွံၤဟံၤဖျါထီၣ် အံၤပမ့ၢ်ဟံၤဖျိၣ်ယုၣ်အီၤဒီးယနၢ်သပျၢကတၢ်လၢ ပကဒီး န့ၣ်ဘၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပယီၤသးခွဲးယၢ်လၢကီၢ် ပယီၤကီၢ်စၢဖျိၣ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကမ့ၢ်ခါလၢက ဟဲပတၢ်မၤဒီးယနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ယဲကဟ့ၣ်လီၤယသးလၢဂ် လၢဆူဆူလၢတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

*****

တၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်က့ၤထံၣ်ကိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်

သိၣ်ဒုၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်အမၤထူၣ်ရၤ

မၢ်လးကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ

ဟီၣ်ဒိၣ်အံၤ ကစၢ်ယုၤတုၤလီၤလၢပုၤကိးကလုာ် အဂီၢ်,လၢကအိၣ်ကဆိးဝဲလၢအပူၤ,လၢကကတၢ်ကတီၤ ကွၢ်ထွဲဝဲဒီး ကအိၣ်မူသကိးလၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံ, တၢ်ယု တၢ်ဖိးဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖံးသးညီအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒီးလၢ အဖဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယုာ်ဝဲဒုၣ်ဒီးအတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်,တၢ်သဘူကိးဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ.ပသ့ၣ်ညါဒီးပနၢ် ဟူဘၣ်လၢတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤအပူၤကီၢ်တဘျီအံၤမိၢ်ပံၤဖဲဖု လဲၤထံၣ်ဆိန့ၣ်ဝဲဒီးဘျးလီၤဆုၣ်ပျီၢ်လၢတခွဲၣ်အလီၤလၢအ မ့ၢ်ဝဲပုၤကညီအတၢ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ တၢ်ကိးအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤဒီးက လုာ်အါဒုၣ်အိၣ်ဆိးလၢအပူၤ, ပုၤတအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တၢ်သဘူ,တၢ်ထဲသိးတုၤသိးအပူၤဘၣ်. မ့ၢ်တ ခိ ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဘၢ, ဆိၣ်တၢ်မၤနၢ်ဒီး ပုၤဒီးသဖၢ လီၤက့ၤပုၤသး, ပဝဲပုၤကညီတကလုာ်အံၤ ပအဲၣ်တၢ်မ့ၢ် တၢ်ခုၣ်ဒီးပဘၣ်သုးကစိၤကွံာ်ပသးခိဖျိသုးမိၢ်စိၤရီၤဒုၣ်ဒါ ပယီၤအတၢ်မၤအမၤသိ, ဖီၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါပိၣ်မုၢ်ပိာ် မၤ, ဟံးဆူၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, နွံၣ်အူၣ်သဝီ အဟံၣ်အယီ, မၤသံမၤဝီ မၤနးမၤကျဲပပုၤကလုာ်ဆူၣ်မဲာ် ကဲၤမဲာ်အယီ ပတူၢ်တန့ၢ်ခိၣ်တကဲလၢဘၣ်ဒီး ပဘၣ်ဒီးသ ဖၢလီၤက့ၤပပုၤကလုာ်ဒီးသိးပကအိၣ်မူဘၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ် လၢတၢ်သဘူအပူၤန့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်လၢပအဲၣ်တၢ်အူၣ်လိာ် ဆိးက့ၤလိာ်,တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဂၢ်သ့ၣ်ဂၢ်စိၤဘၣ်.ပသး လီၤဝဲတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်သဘူ န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢအီၣ်ကူၣ်(၁၂)သီအနံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲမၤထူၣ်ရၤအ မ့ၢ်နံၤ ခိဖျိပကိၢ်ခိၣ်စိၤဘးအူၣ်ကွံာ်ဒိတံၤသကိးတဖၣ် ဟ့ၣ် လီၤကွံာ်အသးသမူဖဲတန့ၢ်ဆါကိၢ်ဆၣ်, ထီၣ်ကိးကိသဝီ စံာ်ဖဲ ပုၤလၢအပျဲဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒုၣ်သးဒုၣ်,တၢ်အဲၣ်အပူၤက လုာ်လၢတၢ်သးတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကိၢ်ခိၣ်စိၤဘးအူၣ်ကွံာ် မ့ၢ် ပုၤထူးပုၤတီၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိဒီး မ့ၢ်ပုၤလၢအကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်

သ့ၣ်လဲၤဖျိထီၣ်ကွံာ်လၢထံၣ်ဂုၤကိၢ်ဂၤ, သးအိၣ်မၤက့ၤတၢ်လၢ အပူၤကလုာ်အဂီၢ် တက့ၢ်အနီၢ်ကစၢ်အဘျးဘၣ်. မ့ၢ်ခိၣ် နၢ်တဂၤလၢအအဲၣ်အပူၤကလုာ်ဒ်သိးအပူၤကလုာ်က အိၣ်ဘၣ်က့ၤမ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်လၢတၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်က စၢ်ပၤလီၤသးကသ့အဂီၢ် ဆၢထၢၣ်ဝဲလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ် ဖဲမၤ ထူၣ်ရၤတဂၤအသိး ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးသမူလၢထံၣ်ကိၢ်ဒီး ပုၤကလုာ်အဂီၢ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်,လၢအီၣ်ကူၣ်(၁၂)သီအနံၤန့ၣ် လီၤ.

ကိၢ်ခိၣ်စိၤဘးအူၣ်ကွံာ်အစိၣ် တၢ်လဲၤပာ်လီၤအိၣ် လၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.အဲၤကလံးကၤသရၣ်ဒိၣ်တဂၤ လဲၤ ပာ်လီၤကိၢ်ခိၣ်စိၤဘးအူၣ်ကွံာ်အစိၣ် ဖဲခရံၣ်ဖိအလုာ်အလၢ် အသိးဒီးထီၣ်ဝဲသိလုၢ်(မိၣ်တီၣ်ကါ)လဲၤဝဲလၢကွဲးခ မံၣ်ပိၣ်လဲၣ်နံၤ ဒီးဒီးထီၣ်ကဒါက့ၤချ့ (မိၤတီၤဘိး)လဲၤဆူ ပိၣ်လဲၣ်ခါၣ်သးလၢ ကဟံၣ်လီၤကွံာ်ကိၢ်ခိၣ်အတလါန့ၣ် လီၤ. အတလါန့ၣ်တၢ်ဖူသုအီၤဒီးဖျၢၣ်, လၢတလါအကပၤ ခံကပၤ တၢ်စတၢ်အီၤဒီးထးကူၣ်ခံကူၣ် တၢ်ဘါယုၤဝံၤလံ, ကိၢ်ခိၣ်အတလါလဲၤဒီးဒုၣ်တၢ်လၢထံၣ်ဖဲခိၣ်, ပုၤထူးထီၣ် ကဒါက့ၤအတလါဒီး ပုၤဘၣ်ဖျိဝဲအဖိလၢာ်တပူၤ ပုၤပာ် လီၤကဒါက့ၤဒီးပုၤဘါထုကဖၣ်ဝံၤဒီး ပုၤထံၣ်ဝဲထံသဘ့ တဖၣ်ဖဲထီၣ်ဝဲဒီးဒီး ကိၢ်ခိၣ်အတလါလီၤဘျးကွံာ်ဝဲ ကယီကယီန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသံဘၣ်ဆၣ် ပာ်လီၤတဲာ်ဒီးအတၢ်ကတီၤ လွံၢ်ထံၣ်ဒ်အမ့ၢ်-(၁)ကတီၤတၢ်ပာ်လီၤစုကဝဲအဂ့ၢ်တ ဂုၤ,(၂)ပစုကဝဲကဘၣ်အိၣ်လၢပစုပူၤ,(၃)ကညီကိၢ်က ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်အိၣ်,(၄)ကညီကဘၣ်စံၣ်ညီၣ် တီၣ်နံၤအဘျီအတီၢ်ဒုၣ်ဝဲဒီး ကတီၤဒီးဝဲလၢ ကညီဖိတဖၣ် မ့ၢ်တလဲၤဒီးလီၤအကိၢ်လၢဝုၢ်တကူၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကညီတၢ် ပါဆၢ လုၤတက့ၤတူၢ်ယၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၢ်ခိၣ်အ တၢ်ကတီၤလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢပဝဲကညီဒိၣ်ကလုာ်စၢ်ဖျိက

ရုတ်ထုတ်ဖွဲ့အင်္ဂါနှင့်လီ၊ ကီခိတ်တဂါအံလီသးက ညီဒိဋ္ဌိမးသံဒုတ်လဲင် တဂါကလဲဟ်လီကွံင်အီလါပိတ် လဲင်ပုလုအိတ်ဒီးတဂါပျံတဂါဖးန့တ်လီ၊ ကီခိတ်ဘးအူကွံ သံဝံအလီခံ တဂါဟ်ဆါအံတလီပျီဘတ်၊ ခိတ်နာ်အဂါ တဖတ်ဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်မူဒါကွါကွါလီ၊ ခိတ်နာ်လဟံး ထီဉ်မူဒါလါခံတဖတ် တီဒီးအပုကလုတ်မဲဝဲတဂါဟ်ဆါ တုလါမုံတုတ်ပျီတီ၊ တုလါအသးသမူလီမံကွံင်၊ ဟ် လီတဲတ်စွဲကီးအတဂါကတိလုတ်ဒိဉ်ပွဲဒိဉ်လါ၊ “ပမတဂါ ဟ်ဆါန့တ်တမုတ်ပကစါအဘျူးအဖျိဉ်ဘတ်၊ ပဘတ်ဟ့တ် လီသးလါကီးကလုတ်အဂါ” မုတ်ဝဲကီခိတ်မါဘးစဉ်အ တဂါကတိလီ၊ “တဂါသဘျူ န့တ်မုတ်လါပုဒုးတဂါဘျုတ်တ ဖတ်အဂါ” မုတ်ဝဲကီခိတ်စီဘိတ်မုတ်တဂါန့တ်လီ၊

“ကညီတဂါဟ်ဆါအတဂါမန့တ်မုတ်တဂါမလါဘတ် ဟ့တ်လီသးလါလဲင်ဆုဆုဒ်သးကညီဒိဋ္ဌိကလုတ်ကထုတ် ဖွဲ့ထီဉ်လါတဂါဆိတ်တဂါမန့တ်တဂါမအါမသီဒီးတဂါမနး မဖျိဉ်အလီန့တ်လီ၊” အဝဲအံမုတ်ကီခိတ်စီဘးသ့တ်အ တဂါကတိလီ၊ “ကီခိတ်စီတဂါမုတ်ဘီ မုတ်ကီခိတ်တဂါလါ တူနးတူဖျိဉ်သးယုတ်ဒီးအပုဟံဉ်ဖိဉ်ဖိဉ်ဖိဉ်၊ မတဂါလါထံ ကီခိတ်ပုကလုတ်အဂါ၊ ကွါဆါဉ်မဲတ်တဂါကီတဂါခဲ၊ ဟ့တ် လီသးလါထံကီခိတ်အဂါ၊ မတဂါတုလါမုံတုတ်ပျီတီ၊ တု အသးသမူဟးထီဉ်ကွံင်တစုလီ၊” နဲဉ်ခွဲဉ်ခိတ်ကျါမါ ရှုတ်လါမါအတဂါကတိ “ခိတ်နာ်စံးတဂါန့တ် ကဘတ်အိတ်ဒီး တဂါစံဉ်စီတဲတ်စီ၊ အတဂါလဲခိဉ်ဖျိလါအဘတ်တဂါသ့တ်ညါဟ် ပနီဉ်အီအဂုတ်အကျါ” မုတ်ခိတ်နာ်လုတ်ဒိဉ်ပွဲဒိဉ်တဂါလါ အအဲဉ်အပုကလုတ် အိတ်ဒီးတဂါသ့တ်ဘတ်တဂါလဲခိဉ်ဖျိ လါထံရူကီခိတ်သးအါမး ခိဉ်ဖျိဒုတ်ဒါတဂါရဲဉ်တဂါကျါအယိ တဂါကုတ်လဲခါးသံအီဝဲဝဲခါးန့တ်လီ၊

ခိတ်နာ်တဖတ်အံ မုတ်လဲပုကလုတ်ဘတ်ဆတ် ဟ်လီ တဲတ်ဒီးတဂါဟ်ဆါအချံအသ့တ်တဖတ်လါအမုတ်ဟံဉ်ဖိဉ်ဖိဉ် တဖတ် တနီလဲတုဝဲဆုထံဂုကီဂါ တသးပုနီဉ်အပု ကလုတ်ဒီးအထံအကီဘတ်၊ သးအိတ်ဟဲကွါမေဏကွါအ ပုကလုတ်သ့တ်တဖတ် ယုတ်ဒီးမသကီးတဂါလါတဂါဟ်ဆါ တဂါဖံးတဂါမ၊ မလါပျဲကွါဟ်ဆါဘတ်သး၊ ပါအမူအ ဒါလါ ဘတ်ဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်ကွါတဂါဟ်ဆါအတဂါဖံးတဂါ

မလါထံကီခိတ်ပုကလုတ်အဂါ ဒ်ခိတ်နာ်လါထးတဖတ် အိတ်မူအဒိအတဲတ်ဒီးဒါလီဝဲတဂါဟ်ဆါအတဂါလဲကျဲ၊ သးမုတ်သံဉ်ဘိပုဒုးဒီးပုကညီကလုတ် ကဆဲးမးဝဲဆူ ညါလါတဂါသးစွဲကတုအပုန့တ်လီ၊

ပမုတ်ကွါကွါပုလုအဖံးမတဂါလါမုတ်ပိဝဲကျါ တကပု ပုလုအဘတ်ဒိဘတ်ထံးအါ မုတ်ဝဲသးဖိလါအညါ စါတဖတ်န့တ်လီ၊ တဂါလါသးဖိန့တ် တချူးကဲထီဉ်ဒီးသး ခိတ်ဘတ်န့တ် ကဲထီဉ်ဆိဝဲသးဖိဝဲ သးခိတ်ဒီးဆူသးခိတ်ပး ဒိဉ်လီ၊ ဝဲကဲသးဖိအဆါကတီ ဒ်သးအကံအစီကဂု ကနာ်ဟ်တဂါဖံးတဂါမ၊ ကသ့တ်ညါအမူအဒါ၊ ကအိတ်ဒီး တဂါသ့တ်ဒုသးဒုသးလါအဲဉ်အပုကလုတ်ကလါပျဲအဂါ ဒီးန့တ်ဘတ်ဝဲတဂါမလိတဖတ်ဆူခိတ်နာ်အအိတ်ဒီး ဝဲသးစါ ဆါကတီ အိတ်ဒီးဂံဆုတ်ဘါဆုတ်ဒီး ခိတ်နာ်တဖတ်နာ်န့တ် အီဟ်ဂံဟ်ဘါအီဒီး ပုသုအီလါတဂါမဲဉ်ညါအါဝဲ၊ ဒီး လီမုတ်ပိ၊ တုမုတ်ပိ၊ ထုထီဉ်ကွါမုတ်ပိ၊ လဲရဲပျီကွံင် ဒုတ်ဒါအမုတ်ပိ၊ သးစါလါအမဲဉ်ထံမဲဉ်ဆဲးဒီးသ့တ်ပုသး ဆုတဖတ်န့တ်လီ၊

မုတ်ပိ မုတ်တဂါလါပျဲအလီ ခိဉ်ဖျိဒိကနာ်ခိတ်နာ် အကလုတ်၊ မလါပျဲအမူအဒါ တဂါလိအသးဘတ်၊ တဂါ အခိတ်ကျါန့တ်အဲဉ်အပုကလုတ်ဒီးသးလီအထံအကီ ဒီးအပုကလုတ်ကအိတ်ဘတ်လါတဂါသဘျူ မုတ်မုတ်ခုတ်ခုတ် အိတ်ဒီးတဂါသးဒုလါကဟ့တ်လီအသးန့တ်လီ၊ အိတ်ဝဲဒီး တဂါဘတ်ဒိဘတ်ထံးဒီးသးသမူလီမံကွံင်တနီ၊ အိတ်မူဒီး တနီ၊ နီခိတ်ကွါဂါဟးဂါကွံင်ဒီး တနီမဲဉ်ချံထံဉ်ဒီးတဂါ တကပုဒီး တနီဟးဂါကွံင်ခံကပုလါလါတထံဉ်လါတဂါ နီတစဲးအိတ်ဝဲလီ၊ တနီနီအိတ်ဒီးဟံဉ်ဖိဉ်ဖိဉ်ဖိဉ်ဒီး တနီမုတ် ပုသဘျူလီ၊ ကညီမုတ်ဖိတဖတ်သးကညီဒီး အဲဉ်ဘတ် ကွါသိဉ်ဒုတဖတ်အံ ဆီဟံဉ်ဆီယိအိတ်ထီဉ်ဝဲဒီး အဖိအ လဲသနာ်ကွါ အမါဒီးဖိမုတ်ဖိခွါတဖတ်အကွါအဂါ မအ သးဒ်လဲဉ်တထံဉ်ဝဲလါဘတ်၊ သးခုဒီးသးမုတ်ဝဲလါ အပု ကလုတ်မုတ်ကဟုကယာ်သးကညီဒီးအဲဉ်ဘတ်ဒီးအီန့တ် လီ၊ သ့တ်မံသးမုတ်သးခုဒီးဟ်ကဖါလါလီကွါအသးလါ ဟ့တ်လီကွံင်မဲဉ်ချံကွါဂါအံလါအထံအကီဒီး အဲဉ်အ ပုကလုတ်အယိန့တ်လီ၊

*****

ယမိမိဂံအတဂ်အရ်

လၢမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ယတၢ်အိၣ်မူ

မုၢ်ဟဲလၢာ်

ယမိၢ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်နီၣ်ဝါဂ့ၤဒီး ယပၢ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲ ဒၣ်စီဖါဘီန့ၣ်လီၤ. ယဒီးပုၢ်ဝဲၢ်အိၣ်ဝဲခွံဂၤအကျါ ယမ့ၢ်ပှၤ နွံၤဂၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ယမံၤလၢနီၣ်မုၢ်လၢဒီးယအိၣ်ဖျၢၣ်ဖဲ ၁၉၉၈န့ၣ်. လၢဖျၢၣ်အါရံၤငၤသီဒီးအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢက ညီကီၢ်စဲၣ်သဝီတဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲယမိၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယပုၢ်လၢအသဒါတဂၤအ ခါန့ၣ်ယထံၣ်မံၤက့ၤယဲလၢဖဲအအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယအခါန့ၣ် လီၤ. ယမိၢ်မ့ၢ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် တကအုကစွါဝဲဘၣ်ဒီးဖဲပနီၣ်ဆဲးခါမုၢ်န့ၣ်ယိၣ်ပမံဘၣ်အ ခါန့ၣ်မ့ၢ်မိၣ်မံၤသးဘၣ်ဆၣ် နံၤသိးဖိကမံအဂီၢ် ဘၣ်ထီၣ် ဝးမံလၢစုၣ်ပူၤ ဘၣ်ကီၢ်မံကီၢ်ဂဲၤလၢမုၢ်ဆါဆဲးလၢမုၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဆၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်နံၤကမ့ၢ်ဖိလၢအဆၢ, ကလုာ်ဖိ လၢအမုၢ်ဒိၣ်မးအယိယစံးဘျူးဘၣ်မိမိဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. နီ ဖျိလၢပဒီပုၢ်ဝဲၢ်အိၣ်အါဒီး ပမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိလၢအဖျိၣ် အယာ်အယိတဘျီတခိၣ်နံၤသိးဖိလံၤကမၤလိဘၣ်တၢ်အ ဂီၢ်, နံၤသိးဖိလံၤကကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် မိၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဝဲ လၢအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ် ယမိၢ်မ့ၢ်ပှၤလၢအဂ့ၤ ဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ် အဲၣ်ပှၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်က့ၤ လၢယနီၣ်ဆဲးခါ နံၤသိးယကမၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ကျိဖိ (ယုနီၤဖောၤငး)အဂီၢ် ယမိၢ်ဘၣ်ဟးလၢပှၤကျါ ဘၣ်ဟးထၢ သးသ့ၣ်သ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢပှၤတလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး ဟဲ

က့ၤစိၣ်ဝဲလၢဟံၣ် လၢမုၢ်ထူၣ်ခါတအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ထံ ဝံၤ နံၤသိးဖိလံၤကန့ၢ်ဘၣ်အဂီၢ် တကအုကစွါဝဲဘၣ်. ဟံ အမဲၣ်နံၤကမ့ၢ်ထီၣ် ယကွၢ်ယသးကညီအိၣ်ဒိၣ်မးဘၣ် ဆၣ် နီဖျိလၢယမ့ၢ်ဖိမုၢ်ဆဲးတဂၤအယိ ယမၤစၢအိၣ်တ အိၣ်နီတမံဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယမၤလိတၢ်သ့အဆၢကတီၢ် ယမိၢ်ယုန့ၢ်ယၤ ကျိဖိကူကၤ, ဆးန့ၢ်ယၤလၢပှၤဆ့ကၤလီၢ်လံၤဒီးဟ့ၣ်ဒုးကူ ကၤယၤဘၣ်ဆၣ် လၢအသးပှၤန့ၣ်တမုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ယသ့ၣ် ညါဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်ချၢန့ၣ်အမဲၣ်နံၤကမ့ၢ်ထီၣ် ပှၤမ့ၢ်တဲ အအိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် တတဲဆာဝဲဘၣ်ဒီး ဟံဝဲ လၢအတၢ်လဲၤခိဖျိအဖိခိၣ်အယိ ဒီးကိးနံၤဒဲးန့ၣ် သိၣ်ပှၤ သီပှၤဂ့ၤဂ့ၤဒီး ဟံမံပှၤလၢအကပၤကိးဂၤဒဲးအယိ မ့ၢ်တၢ် ကွၢ်လီၤ, မၤမုၢ်ယသးဒိၣ်မးအယိ ယစံးဘျူးဘၣ်ယမိၢ် ဒိၣ်မးလီၤ. တဘျီတခိၣ်ဖဲယအိၣ်ကျိအဆၢကတီၢ်ယဘၣ် သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါနးနးဘၣ်ဆၣ် ထီၣ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒီးမၤမုၢ်ယသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲယ နီဆဲးအခါယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ တဘျီခါ ယမိၢ်ဘၣ်တူၢ် ဘၣ်တၢ်လၢအဖိမုၢ်လၢအဒိၣ်တဂၤအဂီၢ်, ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်တဟံၣ်ဒုၣ်ဟံၣ်ကမုၢ် အဖိမုၢ်တၢ်နီတမံဘၣ်ဒီးတူၢ်ဝဲဒၣ်ကစုဖဲလီၢ်မံခိၣ်ဖဲပ ဝဲမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်အသိး ပမၤစၢဝဲဒၣ်တသ့နီတမံဘၣ်. ဘၣ်

ဆၢ် သ့ဒၣ်ထဲလၢ အိၣ်လၢမိၢ်ကပၤတမံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယ
 မိၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢ်မဲၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢ်ဂၢ်ကွဲး
 စး,ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢဝဲဒၣ်ပဲသ့ၣ်တဖၣ် နီၣ်သိးပကမၤလိ
 ဘၣ်တၢ်,မၤပဖးလံာ်ဆူၣ်ဆူၣ်,ဂၢ်ကွဲးစးအယိ ယမၤလိ
 ဖျိယိးတီးဒီးန့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပာ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဖျိၣ်ဘၣ်ဆၢ် ဂၢ်
 ကွဲးစးဆူၣ်အဖိဆူၣ်ကိတၢ်ကမၤအယိ ပဒီးပုၤဝဲၣ်တဖၣ်မၤလိ
 တၢ်ဖျိတီးဒီးသး, တီးထီၣ်ကိတၢ်ကမၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဟးထီၣ်
 ကိတၢ်ဆၢ်ကတီၢ်န့ၣ် ဘၣ်လၢဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်အိၣ်သးတ
 ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးအယိ ယမိၢ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ရၢ
 လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤသး(သက်သေ)နီၣ်တမံၤဘၣ်
 န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ အဝဲဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဒုးယာ်
 (အချၢပဲ)ပုၤသးသီန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်တၢ်လၢဟံၣ်ဒီးယုၤဘၢ
 ထုကဖၣ်လၢယမိၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယပာ်တခီ ခိဖျိလၢအိၣ်
 ဒီးတၢ်ဆါအယိလဲၤဝဲတသ့,ဟးဝဲတသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်
 လီၤ. ဘၣ်ဆၢ် ခိဖျိလၢကစၢ်ယုၤမ့ၢ်ပဟံၣ်ခိၣ်အယိ ယမိၢ်
 ဟးထီၣ်ဘၣ်က့ၤလၢတၢ်ဒုးယာ်ပုၤဒီး တစံးအၢပုၤနီၣ်တမံၤ
 ဘၣ်ဒီး တယၢထီၣ်န့ၢ်အမံၤနီၣ်တဘျီဘၣ်အယိဒီး ထီၣ်ဘိ
 ဟ်အမဲၣ်နံၤကမ့ၢ်အယိယသးခုစံးဘျးအီးဒိၣ်မးလီၤ. ယ
 သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဖဲယမၤလိသၢတီးဖျိထီၣ် ဘၣ်ထီၣ်ကဒီး
 ဆူမဲၣ်ညါအဂီၢ် ကျိၣ်စ့တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့အါအယိ ပ
 တထီၣ်ဘၣ်ကိတၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်သိးဖိလံာ်ကအိၣ်ဘၣ်အ
 ဂီၢ်မ့ၢ်န့ၢ်ကီၤမဲဝဲ နီၣ်သိးဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်

အိၣ်ဝံၣ်ဝံၣ်အဂီၢ်မၤဆါအိၣ်ကိၣ်, မ့ၢ်န့ၢ်ကတီၢ်ယာ်
 ကိၣ်တုၤ(၁၁)န့ၣ်ရံၣ်ဒီး ဂီၤခိ(၇)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် ကိးဟံၣ်ထီၣ်
 ယဒီး မၤယဟးဆါကိၣ်တဖၣ်လၢက့ၢ်မ့ၢ်ခိၣ် တဘျီတခိၣ်
 ပုၤပုၤအိၣ်အကိၣ်ဒီး တဘျီတခိၣ် တပုၤအိၣ်ဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်
 ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလီၤဘျးလီၤတီးဝဲဒိၣ်မးဘၣ်ဆၢ်
 အဝဲတကအုကစ့ၢ်နီၣ်တဘျီဒီး ထီၣ်ဘိဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢပုၤ
 လၢပကဆဲးထီၣ်ဒီးကိတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဟဲ
 ဘၣ်ပုၤအယိ ယမိၢ်ဆုၢ်ကဒီးယၢဆူၣ်ခဲန့ၣ်ဒီး ခိဖျိယ
 ထံၣ်ဘၣ်ယမိၢ်ယပာ်တၢ်အိၣ်သးအယိ ယဂ့ၢ်လိာ်ဝဲဒိၣ်သိး
 အသုတဆုၢ်လၢယၢဆူၣ်တဂုၤဒီး ယမိၢ်နံၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဝဲ
 ဒၣ်ဒီးစံးဝဲ,“ဖိလၢာ်စ့”ဒီးတတဲနီၣ်တမံၤဘၣ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်
 ဟ့ၣ်ဘၢယၢလၢယကမၤလိဒီးတၢ်ဆူၣ်ညါဒီး ယမၤလိဘၣ်
 ယဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်အဲၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢသ့ၣ်တ
 ဖၣ်ယသးပုၤနီၣ်ယဲတသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိအဝဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢယၢဒီး ဆုၢ်ယၢဆူၣ်ကိတၢ်
 ယိ မၤလိဘၣ်တၢ်တဆိဘၣ်တဆိဒီး ခဲအံၤယဟဲမၤလိ
 ဘၣ်တၢ်လၢကညီပိာ်မုၢ်သးစၢ်ခိၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလိကိတၢ်ဂုၤဂုၤ
 အယိ မ့ၢ်တၢ်ဂုၤ, မ့ၢ်တၢ်သးခုဒီး မ့ၢ်တၢ်လုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ဒီး
 တၢ်န့ၢ်သါအယိအလၢလၢယမိၢ်ဟ့ၣ်ယၢန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဘိ
 အဝဲမၤလိာ်ယၢလၢ, “ဂၢ်ကွဲးစးဆူၣ်ဆူၣ် ဖဲတၢ်သ့အိၣ်
 ဒီးန့ၢ် နီၣ်သိးပုၤဂၤန့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်ကသ့ဒီးဂၢ်ကွဲးစးအီးအဂုၤက
 တၢ်တက့ၢ်.

*****

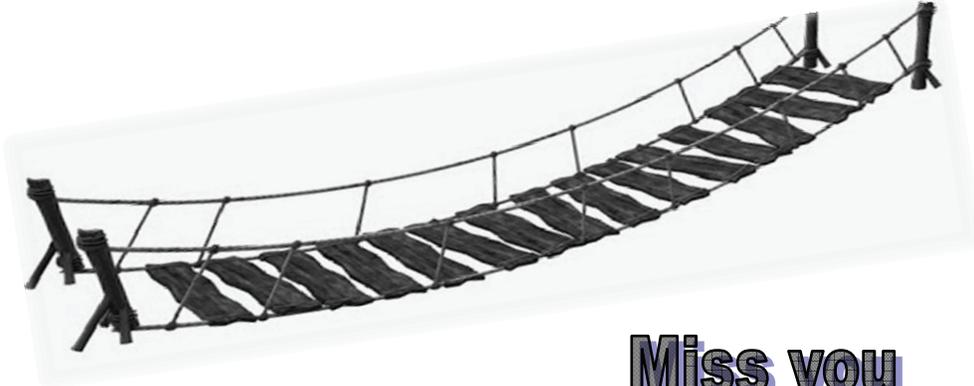

သိလ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆါမ့တမ့ၢ်ပုၤကညီကဘၣ်တၢ်ဆါလဲၣ်.

ဖိဒိၣ်ခွါတဂၤလဲၤလီၤဆူၣ်ကဝီပုၤ ဖဲခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါ, ခိၣ်ဝံးတၢ်ဆါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤတုၤဒဲကဝီခိၣ်
 ထိးဒီး ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဲအီၤလၢ ပုၤကညီလဲၤလီၤလၢဒဲကဝီပုၤသ့ဘၣ်ဆၢ် သိလ့ၣ်ဒိၣ်သိလ့ၣ်ဆံး လဲၤလီၤလၢဒဲ
 ကဝီပုၤတန့ၢ်ဘၣ်. နကဘၣ်ဟ်တုၤလၢဒဲကဝီချၢလီၤ. နီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤအီၤအသိး ဒိကန့ၣ်မၤထွဲဝဲဒီးတဟ်သ့ၣ်ဟ်
 သးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢအဂ့ၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. တုၤအဟဲက့ၤတုၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဒီး တဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ်အသ
 ကိးမုၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.အသကိးမုၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအခိၣ်န့ၣ်ချၢ ဒီးတဲတၢ်သ့ဒိၣ်မးတဂၤလီၤ.
 သကိးမုၢ်-ခါ...ခါ....နတဲဒဲလဲၣ်...နတဲဒဲလဲၣ်..
 ဖိဒိၣ်ခွါ-ပုၤကညီန့ၣ်လီၤဆူၣ်ကဝီပုၤန့ၢ်.သိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤတန့ၢ်ဘၣ်.
 သကိးမုၢ်-နတၢ်တခါ ပုၤဘၣ်ယိၣ်လၢသိလ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆါသံမ့တမ့ၢ်ပုၤကညီကဘၣ်တၢ်ဆါသံလဲၣ်.ပုၤဘၣ်
 ကိာ်တၢ်လၢသိလ့ၣ်အဂီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ပုၤကညီတခီခါ.....

*****

တၢ်အဲၣ်အတၢ်ခိၣ်တိၣ် လၢကိၣ်လၢယုၤနီၣ်

Miss you

ယမံၤမ့ၢ် (Miss You) ဒီးယသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ (၂၃) နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်တၢ်လီၤလၢသဝီၤပံၤလၢဒီး ယအဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပုၤသးစၢ်တဖၣ်လၢယတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိတၢ်အဲၣ်အတၢ်ခိၣ်တိၣ်လၢအကိၣ်ခဲလၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤဖးဘၣ်ယတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိ. ယတၢ်ကွဲးဖိအံၤတုၤလၢအကတၢ်တက့ၢ်မိၣ်.

ဖဲမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ကပီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်အခါန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဟ့ၣ်က့ၤပုၤလၢအတၢ်ကပီၤအခါန့ၣ်ပုၤကညီတဖၣ်စ့ၢ်ကိး တနီၤနီၤဒိၣ်ထီၣ်ဒီး တနီၤနီၤသးပျံထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒ်မ့ၢ်ဟဲထီၣ်တဆိတဆိဆူမ့ၢ်လီၤန့ၣ်အသိးပုၤကိးဂၤအမ့ၢ်ဟဲထီၣ်အိၣ်, အမ့ၢ်လီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ယမ့ၢ်မုၢ်လိၣ်ဘိဖိ, မုၢ်လိၣ်ဘိထီၣ်သီသီ ဒ်မ့ၢ်ဟဲထီၣ်သီအသိးန့ၣ်လီၤ. ယသးအိၣ်(၁၆) နံၣ်ဒီး လၢတၢ်တဟ်သးဘၣ်အပူၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယဲတၢ်ပရၢဖိတဘ့ၣ်, ဆူ.

ဒုမုၢ်အအိၣ်

အဆိမ်ယုၤဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်ဒုမုၢ်ထီၣ်ဘိတက့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ယတၢ်ဆာၤဂ့ၤဆာၤဝါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုမုၢ်စၢ, ဖဲယထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်အခါ နတၢ်ပံၤတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် ထုးန့ၢ်ယသးတုၤဒုၣ်လဲၣ် ယအိၣ်တန့ၢ်ဒီးဘၣ်မံၤမိၢ်ဘၣ်ယဲန့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုမုၢ်, ယအဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီးသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်န့ၣ်ထီၣ်လီၤ. ဒ်စိးကပုၤဖိယုၤတၢ်အိၣ်ဘျဲးအလီၢ်အသိး, ယဲစ့ၢ်ကိးယအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဘျဲးဘၣ်ဖဲဒုမုၢ်အအိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒုမုၢ်တုၢ်လိၣ်ယၤကသ့စ့ၢ်ကိးစၢ. ဒုမုၢ်စၢ, နမ့ၢ်တအဲၣ်ယၤဘၣ်ဒုယအိၣ်မူတ

မုၢ်ဘၣ်ယၤလၢဘၣ်. ဒုမုၢ်စၢ, ဝံသးစူၤတဘၣ်သးထီၣ်ယၤတဂ့ၤနီၣ်. ကိုကိုဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်အာၣ်လီၤလၢ ကိုကတိၤဒီးန့ၣ်, ကအဲၣ်န့ၣ်တုၤတၢ်သံထုးဖးယၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ဒုမုၢ်တဘၣ်လဲၤကဟ်ကိုတဂ့ၤနီၣ်. ကိုအဲၣ်န့ၣ်လၢလၢသးလီၤ.

လၢ, ကိုကို Moo Doh

ဖဲယဖးဘၣ်လံာ်အံၤအခါ ယသးဟူးဝးဘၣ်မးအသး. ယဆိကမိၣ်လၢယသးမ့ၢ်ပုၤယုၤအဲၣ်ယၤစၢ. မ့တမ့ၢ်တခိၣ်မိၢ်တၢ်စၢ. ယကဘၣ်သးခုစၢ, ယကဘၣ်သးအုးစၢန့ၣ် ယကစၢ်ယတသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤယသးလၢဘၣ် ခိဖျိလၢတဟ်တၢ်အဲၣ်တိနီၣ်တဘျီဘၣ်ဒီး လၢယဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဖဲယန့ၢ်ဘၣ်လံာ်အံၤဝံၤ ယဖးတနံၤခံၣ်သ့ၣ်ဘျီဒီး ယဖးလံာ်ဝံၤယနံၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဒီး ယလီၤကံာ်ဒ်ပုၤသးတထံအိၣ်တဂၤနံၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ယဆိကမိၣ်လၢမ့ၢ်ယကဘၣ်အဲၣ်ဆာၤက့ၤအိၣ်စၢ. တဘၣ်အဲၣ်အိၣ်ဘၣ်စၢ ဒီးလၢခံကတၢ် ယတခါဟဲဟ့ၣ်ယၤလံာ်အသီတဘ့ၣ်ဒီးယဖး ယသးပုၤပုၤဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အါမးလီၤ. ဒ်သးစၢအသိး ဖဲမ့ၢ်ယုၤနံၤပလဲၤကိးတၢ်သးဝံၣ်ဝံၤ ဖဲယဟဲက့ၤအခါန့ၣ် ယသကိးမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ယုၤသဒုၣ်ယၤဒီး ယဘၣ်ဟဲက့ၤတဂၤအခါန့ၣ် စီမုၢ်ဒိၣ်ဟဲက့ၤလၢယလီၢ်ခံဒီး ဖိၣ်ယစုအခါ, ယသးကနိး, ယတဲတၢ်တထီၣ်ဖျဲးဒီးအဝဲတဲယၤ. “ဒုမုၢ်, ယအဲၣ်န့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.” နကဟ့ၣ်ယၤတၢ်စံးဆၢဒ်လဲၣ်. ဒီးယပျံၤရုၤသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ် ခိဖျိလၢယဟဲဒီးအိၣ်ခံကအယိ ယတဲယဲစ့ၢ်ကိးယအဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲနံၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဒီးအသးခုမ့ၢ်ယဲဒုယနံၤဒီးအိၣ်ဘၣ်ဆၢ ယပျံၤအိၣ်

တစးစးလီၤ. ဒီးစးထီၣ်ဖဲန့ၣ် ယကဲထီၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ် တီၣ်ဒီး ဖဲယလဲၤဟးလၢယညါအဟံၣ်န့ၣ် ယထံၣ်ဘၣ်အီၤ ထီၣ်ဘိ, အဝဲရဲလိာ်အသးဒီးယတခါအယိ ပနီၣ်ခံၤပ ထံၣ်လိာ်သးထီၣ်ဘိလီၤ. ဒ်သးစၢ်န့ၣ်အသး ဖဲပုၤမတၢ် မုၢ်တၢ်ပွီၣ်အခါ အဝဲမယယတခါကိးန့ၣ်ယၤဒီး ယလဲၤ ဆူအအိၣ်ဒီးပတဲသကိးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲးအဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲ တဲယ “ဒုမုၢ်(Miss)ဧ,နအဲၣ်ကွီကကဲဧ.” ယတဲ “ကွီ မူဧ,စးထီၣ်လၢယဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပုၤလၢယအဲၣ်အဆိက တၢ်မုၢ်နၤဒီး ယဟံၣ်လီၤယသး ပုၤလီၢ်ခံကတၢ်မုၢ်နၤလီၤ.” ဒီးကွီမူတဲယ “ဒုမုၢ်ဧ,ယကအဲၣ်ထဲနတကဒီးယက တီၣ်ဒီးနၤ ဒီးယကကွၢ်ထွဲနဒီးယကလဲၤတၢ်ဒီးနၤ, ကကွၢ် ထွဲနဒီးယကအဲၣ်လိာ်သး တုၤတၢ်သံထုးဖးကွၢ်နၤဒီး ယလီၤ.” “ယတဲယဲစၢ်ကိးဒ်သးနတဲန့ၣ်လီၤ.” စးထီၣ် ဖဲန့ၣ်ပတၢ်အဲၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအဝဲတဲယ, “ဒုမုၢ်,ကွီ ကဘၣ်လဲၤထီၣ်ခိၣ်ဖျူထၢၣ်တၢ်မလိတနံၣ်လီၤ.နအိၣ် တၢ်ဒီးအိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၣ်.” “မုၢ်..ကွီ” စးထီၣ်ဖဲန့ၣ် ကွီမူ လဲၤတၢ်ဒီး ယဘၣ်အိၣ်တၢ်သယုာ်သညိထဲတက ဖဲယ ထံၣ်ယတံၤသကိးတဖၣ်ဟးဒီးအတၢ်အဲၣ်အခါစၢ်ကိး ယသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်အီၤဒိၣ်မးလၢမုၢ်နံၤတဖၣ်ပဒီးတုၤတနံၣ် ဒီးပုၤကွၢ်တသီဘၣ်တသီ,တနွံဘၣ်တနွံ,တလါဘၣ်တ လါဒီး တုၤတနံၣ်ဒီးပုၤယအဲၣ်ဒိၣ်တကဟဲက့ၤဒီး ဖဲအဝဲ ဟဲက့ၤအခါ အဝဲတဟဲဟးလၢယအိၣ်ဘၣ်ဒီး ယဆိက မိၣ် မုၢ်အတၢ်အဲၣ်တီၣ်အိၣ်အသီလံၤဧ, အိၣ်ခံသီသၢသီဒီး အဝဲဟဲဟးလၢယအိၣ်ဒီးယသးခုဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲယတဲသ ကိးတၢ်န့ၣ် ယတဲကွီမူ, “ယဆိကမိၣ်လၢနထံၣ်ပုၤအသီ နဟံၣ်တၢ်ယအယိယသးဘၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.” အဝဲတဲယ, “ဒုမုၢ်ဧ,ယမုၢ်ယုအသီန့ၣ် ကဘၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် ယအဲၣ် နၤဒိၣ်အယိ ယဟံၣ်လီၤယသးလၢယကအဲၣ်နၤလီၤ.” ဒီးပ တဲသကိးတၢ်ဝံၤအဝဲဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲမုၢ်ယုနၤ ပဒီးသကိးပလဲၤကွီတၢ်သးဝံၣ်ဒီးယသကိးတဖၣ်တဲယ လၢအဝဲအိၣ်တဆူဘၣ်ဒီး ယဘၣ်သးလဲၤကွၢ်အီၤဘၣ် ဆၣ် ယလဲၤဆူအအိၣ်တဘျုးဘၣ်ဒီး ပဒီးသကိးပဟဲက့ၤ ဒီးဘူးကတုၤယဟံၣ်အဝဲကိးယ, “ဒုမုၢ်,ယနၢ်ဟူအ ကလုာ်ယသးခုဒီးယတဲနအိၣ်ဆူၣ်ဧ.” အဝဲတဲဝဲ,သါ အိၣ်တဆူဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ် သါသ့ၣ်နီၣ်နၤအယိ သါဟဲ ပိာ်နခံလီၤ.ဖဲန့ၣ်ပတဲတၢ်တစိာ်ဖိဒီးအမိာ်အဟံၣ်သံကွၢ် ဝဲ,မုၢ်သ့ထံၣ်ဘၣ်သါဖိခါဒီးဖဲန့ၣ်မူဒီးယပယုာ်ခုသ့ၣ် ဒီးအဝဲတဲယ, “ဒုမုၢ်..ကွီမူကက့ၤလီၤ.” ဒီးအဝဲဟ့ၣ် ယတၢ်နၤမူတထံၣ်ဒီးအဝဲက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.မၤကဒီးတနံၣ် အဝဲဟဲဟးဒီးယသံကွၢ်, “နမိာ်တဲနတၢ်တမံၤမံၤဧ” ဒီး အဝဲတဲက့ၤယလၢ, ယက့ၤတုၤလၢယဟံၣ် ယမိာ်သံ

ကွၢ်ယၤနလဲၤဖဲလဲၣ်ဒီးယတဲအီၤလၢ ယလဲၤဟးလၢယတံ အဟံၣ်ဒီးယမိာ်တဲယတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.

ပအဲၣ်လိာ်ပသးဒိၣ်မးလီၤ. ယအဲၣ်အီၤဒိၣ်မးဒီး အဝဲအဲၣ်ယၤဒိၣ်မးစၢ်ကိးလီၤ. ဖဲယဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါအ ခါ အဝဲဟဲလၢယဟံၣ် အံးထွဲကွၢ်ထွဲယမူမူနီၣ်နီၣ်လီၤ. လၢတၢ်တဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဘၣ်အပူ ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢ ယကလဲၤမလိဘၣ်တၢ်လၢဒဲကဝီပူန့ၣ် လီၤ.ယလဲၤမလိတၢ်အိၣ်ထံးပဆဲးကျိးလိာ်သးန့ၣ်ဘၣ် ဆၣ် လၢခံပဆဲးကျိးလိာ်သးတန့ၣ်လၢဘၣ်ဒီး ယလဲၤမ လိတၢ်ယံာ်သၢနံၣ်ဒီး သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢယကက့ၤဘၣ်အ ယိ ယသ့ၣ်ခုယသးခုဒိၣ်မးလၢ ယကက့ၤထံၣ်လိာ်ဘၣ် က့ၤယသးဒီးကွီမူန့ၣ်လီၤ. ဒ်ယမုၢ်လၢအသးယက့ၤထံၣ် ဘၣ်ကစီဒိဘၣ်ဆၣ် ယက့ၤထံၣ်ဘၣ်လၢ အဝဲအိၣ်ဒီးအ ဖိတကအိၣ်တနံၣ်ဘျုးလဲန့ၣ်လီၤ.ယသးဘၣ်ဖျိၣ်တုၤဒၣ် လဲာ် ကဟံၣ်အဂီၢ်ဒၣ်လဲာ် ယမဲာ်ထံတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

ယက့ၤအိၣ်လၢယသဝီကအိၣ်အသီတဆံဘျုး ဘျုးဒီး ဟဲက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤဆူဒဲကဝီပူန့ၣ်လီၤ. ယဟဲ က့ၤအိၣ်တနံၣ်ဘျုးဒီး ယသကိးခါတကစးန့ၣ်ယၤဒီးဒုဖိ (Khing)ဒီးဒုဖိ(Khing)အနီၣ်ကစၢ်စၢ်ကိးကွဲးန့ၣ်တၢ်အဲၣ် အလံာ်ပုၤထီၣ်သဘျုးဒီး ယအၢၣ်လီၤအီၤလၢယကအဲၣ် အီၤန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်လိာ်ပသးဒီး အဝဲစၢ်ကိးအဲၣ်ယၤဒိၣ် မးလီၤ. ယသ့ၣ်နီၣ်ဒီးလၢအဝဲစံးယ, “ပိာ်မုၢ်လၢဟီၣ် ခိၣ်ချာတဖၣ် တဂ့ၢ်ထဲသိးယ” ဒီးယစံးဆၢအီၤလၢ, “တၢ် အိၣ်န့ၣ် ပအိၣ်တုၤအလၢာ်သ့, တၢ်တဲန့ၣ် ပတဲတုၤလၢအ လၢာ်တသ့” ဘၣ်ဆၣ် အဝဲစံးဒၣ်လၢအအဲၣ်ယၤနီၣ်နီၣ်ဒီး စံးကတိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘျုးန့ၣ်လီၤ. မုၢ်လိာ်လၢအဝဲ ညါစၢ်တလၢဧ,မ့တမ့ၢ်ဘၣ်တခီလၢမနုၤတမံၤအယိပတ သ့ၣ်ညါဘၣ်. ပခံၤပတနၢ်ဟံၣ်လိာ်ပသးနီၣ်တဘျီဘၣ်. ခိ ဖျိပတၢ်နၢ်ဟံၣ်လိာ်သးတအိၣ်အယိ ပတၢ်အဲၣ်လိာ်သးအ ဆၢကတီၢ်စၢ်ကိးတယံာ်တထာဘၣ်ဒီး ပလီၤဖးလိာ်ပသး န့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်လိာ်ပသးကအိၣ်ဒၣ်ထဲတလါဘျုးခိန့ၣ် လီၤ.

ယလီၤဖးလိာ်သးဒီး (Khing) ဖးယံာ်ဒီးဖဲယမ လိတဆံတီၤအဆၢကတီၢ် ယဟံၣ်ကဒီးတၢ်အဲၣ်တီၣ်အသီ တကလၢအမုၢ်(Yellow)န့ၣ်လီၤ. Yellowတက အဲၣ်ယၤ ဒိၣ်နီၣ်မးဘၣ်ဆၣ်မုၢ်ပုၤလၢအအီၤသံး,အီၤမိာ်ဆူၣ်မးဒီးမုၢ် ပုၤလၢအမၤတထီၣ်တလီၤတၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် ခိဖျိ (Miss)အၢၣ်လီၤတၢ်လံအီၤအယိ အဲၣ်ဒီးဒၣ်အီၤန့ၣ် လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်လိာ်အသးကအိၣ်သၢနံၣ်ယၣ်ယၣ်ဒီး ခိဖျိ အဝဲမုၢ်ပုၤလၢလူၤသးမၤတၢ်အယိ လၢတၢ်တဟံၣ်သး

ဘၣ်အပူၤကဲထီၣ်ဒီးပုၤတၢ်အိၣ်အသး.ဟံး
ဘၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်
တၢ်န့ၢ်ပၢ်မ့ၢ်တအိၣ်.တၢ်သးလီၤပလိာ်မ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ်အ
ကတၢ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်လီၤဖးလီၤ.

ယဟံးဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ခဲၣ်တၢ်အိၣ် ယသ့ၣ်ညါ
လၢတၢ်ဟံးတၢ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ကလီၤလီၤ.မ့တမ့ၢ်လၢ
နတၢ်ဟံးဝံလီၤယုာ်, မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်တုၤလီၤန့ၣ်လၢနကန့ၢ်
ဘၣ်လိာ်နသးဘၣ်န့ၣ်န့ၢ်ဘၣ်တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်.ယ
ဟံးလီၤယသးလၢ ယတဟံးအိၣ်တၢ်လၢဘၣ်. ယကခိးက့ၤ

ဒၣ်လၢယတၢ်ဟံးဝံန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢယဟံးသ့ၣ်တဖၣ်ကိခဲ
ဒိၣ်မးလီၤ. ပိာ်တဘိးတဘိးအယိ တပိာ်လၢယဲတၢ်
လၢဘၣ်. ကအိၣ်ခိးလၢကျဲးအိးဟံထီၣ်သး တုၤအဟဲတုၤ
လၢယခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.သးခုဒိၣ်မးလၢယတၢ်အိၣ်တၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်ဟံးတုၤယအယိ ယအိၣ်သဘျုးဘၣ်ထဲတက့ၤ. န့ၢ်
ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမၤလိဘၣ်တၢ်လၢပိာ်မုၢ်သးစၢ်
ခိၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလိကိဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိအါမံးဒီး သ့ၣ်
ညါဘၣ်လၢ ကသ့ဘၣ်က့ၤလၢယပုၤကလုာ်အဂီၢ်ဒီး က
ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိာ်အယိန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိလံးအဂီၢ် လုၢ်လၢလၢမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကြားစူးကွံာ်

ဖၣ်ဖဲဖိဒိၣ်ထီၣ်တလၢကွံာ်ပုၤဝံအလီၢ်ခံတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်
တက့ၢ်.

တၢ်ကိးပါတၢ်တၢ်ဖးဒိၣ်

ပအဲၣ်ပဖိမ့ၢ်ဒိၣ်တလၢအယိ ပအဲၣ်ဒီးလၢအက
ဂ့ၤထီၣ်ဘိန့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်န့ၣ်ဆၢတခါန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဘိဖဲအဝဲသ့ၣ်
မ့ၢ်မၤကမၢ်တၢ်.မ့ၢ်မၤတၢ်လၢပတဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးန့ၣ်ပ
ကအဲၣ်ဒီးသိၣ်အိၣ်သီအိၣ်, အ့ၢ်စိၢ်အ့ၢ်န့ၣ်ဒီးကိးပါအိၣ်
သိးအကဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.တၢ်အံးပဆိ
ကမိၣ်လၢ မ့ၢ်ကျဲးအဂ့ၤတဘိလၢပကဒုးဒိၣ်ထီၣ်ပဖိ ဒ်သိး
အကမ့ၢ်ပုၤအဂ့ၤတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလၢအက
ဘျီဂ့ၤက့ၤအသးန့ၣ် ပသ့ၣ်ကျဲးလၢအဂၤအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
တလိာ်လၢပကဘၣ်သ့တၢ်ကိးပါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဘၣ်. နမ့ၢ်
သ့တၢ်ကိးပါတၢ်တၢ်အကျဲးန့ၣ် အဝဲကထံၣ်ထဲနကိးပါ
တၢ်.န့ၢ်ဟူထဲနတၢ်ကိးပါတၢ်တၢ်ဒီး တထံၣ်နတၢ်သး
အိၣ်ဒီးတန့ၢ်ဟူနတၢ်စံးတၢ်ကတိၤတဖၣ်ဘၣ်. ထဲတမံး
အဝဲကပျဲးတၢ်ဒီး တၢ်အံးကစဲထီၣ်ယာ်လၢအသးပုၤထီ
ဘိတုၤအဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤအယိ ဝံသးစူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်

လၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိလံးအဂီၢ် လုၢ်
လၢအဂ့ၤအိၣ်ဝဲအါမးလၢမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်လုၤထွဲ
မၤထွဲဝဲ.တမၤတသ့ဘၣ်ကဘၣ်မၤသပုၤကတၢ်အသိး
လုၢ်လၢသကဲးပတ်လၢမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟးဆွဲး
ဝဲဒၣ်န့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လၢပကဘၣ်
ဟးဆွဲးအါမးသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ ပကဒုးသ့ၣ်ညါဆိလိာ်
ပသးစူးမံးစူးခါဒ်သိးပသ့တပီၢ်ယာ်လီၤပသးလၢပတၢ်ဒုး
ဒိၣ်ထီၣ်ပဖိ ယုာ်ဒီးပလုၢ်လၢသကဲးပတ်လၢအတဂ့ၤတ

ကိးယါတံၢ်တၢ်ဒီးသုအိၣ်လၢနဖိအဖိခိၣ်နီတၢ်တၢ်တၢ်.

တမၤလၢပျဲၤန့ၢ်အိၣ်ခိၣ်တံးတၢ်လိၣ်တဖၣ်

ဂံၢ်ခိၣ်တံးတၢ်လိၣ်တံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လိၣ်ကစး ကရဲးလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်လၢတနံၤဘၣ်တနံၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢပမၤလၢပျဲၤန့ၢ်အိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကသ့အ ကီၢ် ပကျိၣ်ပစုမ့ၢ်တအိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် တဆံးတ ကွၢ်ကဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးအယိ အလီၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်ခ ဘၣ်ဆ့ၢ်, ခုဖံးခုမၤဒီးဂဲလိၣ်လၢပတၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်အဂီၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ပမၤလၢပျဲၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တနၢ်န့ၢ်မိၢ်ပၢ်လၢကသ န့ၣ်အသးလၢမိၢ်ပၢ်ဒီး ကအဲၣ်ဒီးဟးသန့ၣ်အသးလၢပျဲၤအ ဂၤဒိၣ်န့ၢ်ပျဲၤတက့ၢ်လီၤ. အလီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပကဘၣ် ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒ်သိးပဖိကနၢ်ပျဲၤလၢ က ဒီးသန့ၣ်အသးလၢပျဲၤသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်တမၤတီၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤ

တၢ်နအၢၣ်လီၤတၢ်လံးဒီးမၤတီၢ်နကလုာ်တက့ၢ်. န မၤတီၢ်အိၣ်မုးကယၢပျဲၤပျဲၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်ဆၣ် ကျဲးစးတဲ ဘၣ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ် ဒ်သိးအကနၢ်ပၢ်ဝဲလၢ ဘၣ်မနုၤ အယိနမၤတီၢ်တသ့ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်တဲအဝဲ သ့ၣ်အတၢ်တနံၤတပူၤတနုၤတပူၤတဂ့ၢ်. နဆိကမိၣ်လၢ န ကမၤမ့ၢ်အသးဒီးအၢၣ်လီၤညီၣ်အိၣ်လၢ “အၢၣ်...အၢၣ်ယ ကလဲၤပျဲၤန့ၢ်သ့...ယကလဲၤဟးစၢၤန့ၢ်လၢ...” ဘၣ်ဆၣ်န မ့ၢ်တမၤလၢပျဲၤယံၣ်ယံၣ်န့ၣ် အဝဲတနၢ်န့ၢ်လၢနနီတၢ်တၢ် အမဲၣ်ညါ နတၢ်လုာ်တၢ်လၢအံၤကလီၤစၢၤကဒီးလၢအဝဲ သ့ၣ်အအိၣ်တဆိလၢကကွၢ်လိမၤဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဲအါလိၣ်သးလၢဖိမဲၣ်ညါ

မၤဒီးတန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်တအိၣ်ဒိၣ်အိၣ်ဆံး လီၤ. လၢတၢ်ဘျါဆ့က့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်လၢ မၤဒီးတၢ်ခဲၣ်အဘၣ်စၢၤအဂီၢ် ဝံသးစူၤ ဟးဆးတၢ်တဲအါ လိၣ်သး, တၢ်အ့ၣ်လိၣ်သးလၢဖိမဲၣ်ညါတက့ၢ်. တၢ်အံၤ ကဒုးတၢ်န့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ နသ့တၢ်ကတိၤအဖျါလၢ အတဂ့ၢ်တဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဖိလၢတၢ်ပျဲၤ တၢ်ဖုး, သးအတၢ်ဆါ, လုာ်လၢတဂ့ၢ်လၢကအ့ၣ်လိၣ်စ့ၢ် ကိးအသးဒီးပျဲၤဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤစူၤလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်ဖိလၢပျဲၤပျဲၤအမဲၣ်ညါ(ပျဲၤလီၤဆီအဂၤ)

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အါစုအါဘျီသးပျဲၤနီၣ်ဘၣ်အသးဒီး

ဟးတဲဘၣ်အဖိအဂ့ၢ်ဆူပျဲၤပျဲၤလၢအဖိမဲၣ်ညါဒီးတ ဘျီတခိၣ်ဟးသိၣ်ဘၣ်အဖိလၢပျဲၤပျဲၤအမဲၣ်ညါဒ်သိး ပျဲၤကဆိကမိၣ်လၢပျဲၤတက့ၢ်အံၤမ့ၢ်ပျဲၤလၢအဂ့ၢ်, သိၣ်ဖိသိၣ် လံးဒီး မ့ၢ်ပျဲၤလၢတဲတၢ်သ့ပျီပျီဆ့ဆ့န့ၣ်လီၤ. လၢပျဲၤလၢအ ဂီၢ် ပကမ့ၢ်ပျဲၤဘၣ်ဆၣ် လၢပဖိအဂီၢ် ပမ့ၢ်ပျဲၤတသ့ ဘၣ် ခိဖျိဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မဲၣ်ဆး, တၢ် ဆိကမိၣ်ဆံးလီၤသးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်တဂ့ၢ်လၢမိၢ်ပၢ်တ ဖၣ်အဖိခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သ့ ဝံသးစူၤ ဟးတဲနဖိအဂ့ၢ် ဒီးဟးသိၣ်နဖိလၢပျဲၤအါဂၤ, ပျဲၤပျဲၤလၢဒီးပျဲၤလီၤဆီသ့ၣ် တဖၣ်အမဲၣ်ညါနီတၢ်တၢ်တၢ်.

တၢ်လုၤဘၣ်ဖိအသး

လၢနအဲၣ်နဖိဒိၣ်မးဒီး တအဲၣ်ဒီးလၢအသးက ဖျိၣ်, အသးကဆံးတဂ့ၢ်အယိ လၢဖိတဲထီၣ်တဘီဒီးနမၤ လၢပျဲၤန့ၢ်အတၢ်ယ့ၤ, အတၢ်လိၣ်ခဲလၢန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ် ဘၣ်. ဖိလၢအအဲၣ်တၢ်အသိန့ၣ် မ့ၢ်ထံၣ်တၢ်အသိဒီး က လိၣ်ဘၣ်ဝဲထီၣ်ဘီဒီးကယုဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မၤလၢပျဲၤန့ၢ်အိၣ်, နမ့ၢ်ပျဲၤန့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဘီဒီးအလိၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်အပျဲၤဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, အ ပျဲၤဆံးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လိၣ်ဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တလိၣ်ဘၣ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်ကယု နယီၤတီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်အိၣ်တၢ်အလုာ်အ လၢလၢမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ် ကဘၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲနပျဲၤန့ၢ်အခါနပျဲၤဒီး တၢ်နပျဲၤတန့ၢ်တဘျီ နမ့ၢ်တပျဲၤလၢ ဘၣ်န့ၣ် ကဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်ကဒီးအိၣ်လၢ တၢ်သးတမံလၢ အပူၤအယိ မၤညီၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢအဖိသ့ၣ်ခါလံးလံးလၢတ ဘၣ်လုၤအသးဒီး ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ခဲလၢဒ်အယုဝဲအသိးတ ဂ့ၢ်. ထီၣ်ကွၢ်တဲကွၢ်အိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတချုးလၢနကပျဲၤ န့ၢ်အိၣ်တၢ်တခါခါ, နကဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်တခါခါ ဒ်သိးအသု တမ့ၢ် နသ့ၣ်လီၤန့ၢ်အိၣ်လုာ်လၢသကဲးပတ်လၢ အတဂ့ၢ် ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကတိၤဆိၣ်လီၤအိၣ်(တၢ်ကတိၤတကျၢတခါအိၣ်ဘၣ်)

တဘၣ်ထီၣ်သတြီၤဖိသ့ၣ်ဒီးနနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်နဲတ ဂ့ၢ်. ဖိသ့ၣ်အသးန့ၣ်ပျဲၤဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. တဘၣ်သ့တၢ်က တိၤဒဲးအမ့ၢ်, “နတကျၢသံ” “နနးသံ” “နကကထီၣ်ပျဲၤ ကညီၣ်လဲၣ်.” “နၤဂၤဒုဘၣ်ကညီၣ်ခါ.” “နစီၤကျိၣ်” “န မျဲၤစ” “နမ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်နကဲးလုၤလၢသယဲလီၤခါသၢၣ်.” ဒီး ကယံၣ်တၢ်ကတိၤလၢတဲဆိၣ်လီၤအိၣ်, တဲဆံးအိၣ်တမံလၢ လၢနီတမံတဂ့ၢ်. နမ့ၢ်သ့တၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢအ ဖိခိၣ်ဒီး တၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကသိၣ်မ့ၢ်လၢအနၢ်ပျဲၤ ထီၣ်ဘီဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်နၢ်န့ၢ်လီၤအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအ သးတအိၣ်နီတၢ်တၢ်ဒီး ကဆိကမိၣ်ဒၣ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်ဒ်န

တော်ကွဲးထီရီသနာဉ်

တဲအီအသးဒီး ကဆိကမိဉ်ဆံးလီအသးထီဘိလီ. ဝံ သးစူ ဟးဆဲးတၢ်ကတိတဖၣ်အံၤ ဒ်သးနသုတကတိ ဘဉ်နဖိတဂုနဉ်တက့ၢ်.

တၢ်အဲဉ်လီနီကစၢ်သးထဲတဂ

လၢတၢ်အါထံဉ်အါမံၤအကျါ တၢ်တထံဉ်အံၤ မ့ၢ် စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢအရူဒိဉ်နဉ်လီ. ပအဲဉ်လီထဲပကစၢ်သး တဂ.ပအဲဉ်ဒီးအိဉ်ထဲတၢ်အိဉ်ဝံဉ်တဂ.ပအဲဉ်ဒီးထဲက မ့ၢ်ပတၢ်တဂ.မၤထဲတဂအိဉ်ထဲတဂနဉ်တသ့ဝဲ ဒ်ပမ့ၢ် မုဉ်ကနီဖိဉ်သဉ်ခါ.ပုၤသဘူ တဂအသးအခါလၢဘဉ် .အါဘျီဖဲပမၤတၢ်တခါခါ ပဖိတဖၣ်ကကိးပုၤအါထံဉ် ဘဉ်ဆဉ် ပတကိးဆါအီအမဲဉ်ညါ ပကွၢ်ဟ့ၤယီၤအီ မ့တ မ့ၢ်ပအုန့အီလၢ, “ယမၤတၢ်နတထံဉ်ဧါ..ယတဲသု..ယ မ့ၢ်မၤတၢ်နဉ်မၤတံဉ်တၢ်ယတဂု...”ဖဲနဉ်အဝဲသ့ဉ်က သးပုၤနီဉ်တၢ်လၢအဘဉ်တဲသုဒီးအါစုအါဘျီ သုတသ့ဉ် ညါဘဉ်လၢတၢ်အရူဒိဉ်လၢသုကဘဉ်သ့ဉ်ညါတဖၣ်နဉ် လၢဘဉ်.အါန့ၢ်အန့ၢ် ကမၤယံၤထီဉ်တၢ်ရူလိာ်မုဉ်လိာ်, တၢ်အဆါလၢ နဒီးနဖိမုဉ်ဖိခါတဖၣ်အဘဉ်စၢ တုၤဒေဉ် လဲာ် ဖိမုဉ်ဖိခါသ့ဉ်တဖၣ် တအဲဉ်ဒီးမၤတံဉ်တၢ်သု, တ အဲဉ်ဒီးကတိဘဉ်ထွဲ လိာ်သးတၢ်အါဒီးအိဉ်တဂလၢ လီၤတဂလၢကျဲးဒီး တုၤနကိးအီစ့ၢ်ကိး အဝဲကမၤဒေဉ်အ

တၢ်ဒ်နမၤအီအသးအယိ ပလီၤနသး တချုးနစးခံဘဉ် နဉ်တက့ၢ်. အဲဉ်လီနီကစၢ်ဒေဉ်နဲအသးဘဉ်ဆဉ် တ ဘဉ်တလၢအါန့ၢ်ဒီး နအဲဉ်နဖိမုဉ်ဖိခါသ့ဉ်တဖၣ်နဉ်တ ဂု.

တၢ်တဟ်ကဲလီ,ကတိလီနီကစၢ်သး

နမ့ၢ်အဲဉ်နဖိ,အဲဉ်ဒီးကဟုကယာ်နဖိဒီးအံးထွဲ ကွၢ်ထွဲအီတုၤလီတီလီနဉ် နနီကစၢ်ဒေဉ်ဝဲကဘဉ်ဟ် ကဲလီနီကစၢ်သး, ကတိလီနီကစၢ်သးစ့ၢ်ကိးနဉ် လီ.နမ့ၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ, အိဉ်ဒီးဂံၢ်ဒီးဘါမးနကွၢ်ထွဲန ဖိကကဲဝဲလၢဆါကတိဖးယံဉ်နဉ်လီ.နနီကစၢ်ဒေဉ်နမ့ၢ် တကဟုကယာ်လီနသး. အံးထွဲကွၢ်ထွဲလီနသးဒီး အိဉ်ဖဲနအဲဉ်ဒီးအိဉ်, အီဖဲနအဲဉ်ဒီးအီဒီးလဲၤဖဲနသးမၤဖဲ နသးနဉ် နဖိအတၢ်သ့ဉ်တံးသးတံးဒီးနကဆံးကစုဝဲ, နကကဲထီဉ်တၢ်ကွၢ်လိတဂုအလီၤလၢနဖိအဂီၢ်ဒီး နတၢ် ဆါကတိလၢနဖိအဂီၢ်ကစုဝဲဒေဉ်နဉ်လီ. နမ့ၢ်အဲဉ်ဒီး အိဉ်မူယံဉ်ယံဉ်ဒီးနဖိတဖၣ် တုၤနထံဉ်ဘဉ်နဖိတဖၣ်အ ဖိအလံၤနဉ် ဟ်ကဲလီနီကစၢ်အသးဒီး ကတိလီန သး.ကတိနတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ ဂုၤတဂ့ၢ်.

**မံနကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဖိမုဉ်ဂုဖိခါဝါ
ဒီးမံနကမ့ၢ်မိၢ်,နကမ့ၢ်ပၢ်လၢအဂုနဉ်တက့ၢ်.**

*****

နံၤကမ့ၢ် **ဆုဒါဆံကါ**

ယံလၢမိၢ်တဂ မ့ၢ်ပုၤလၢအဖိအိဉ်ကသုဘဲဒိဉ်မးဒီး ကိးမုၢ်နံၤဖိဆါဝဲကသုဒီး ပၢ်လီဆါဝဲလၢအဟံဉ်မဲဉ် ညါနဉ်လီ.

ဖိသဉ် - “ဖံ...ဖံ...ယမိၢ်မၤယဟဲပုၤဆုဒါဆံကါကသုယံၤဆံပုၤ”

ဖံ - “မနုၤကသုလဲဉ်.”

ဖိသဉ် - “ဆုဒါဆံကါကသု”

ဖံ - “ဆုဒါဆံကါကသု...ဖံဖဲတဆါနီတဘျီဘဉ်.က့ၤတဲဘဉ်မိမိ..”နီဉ်တဖိဖိမိၢ်တဂယဟဲဂီၤ ပိၢ်ကလုာ်ပိၢ်ကထါ,အိးထီဉ်ဖံသပၤပုၤဒီးတဲဝဲ, “နကသုအိဉ်ဒီဒုဉ်,နတဆါန့ၢ်ယဖိ..နဘဉ် ယိဉ်လၢယတဟ့ဉ်လီစုဘဉ်တခါဧါ.”

ဖံ - “ဖဲလဲဉ်နတဲကသုန့ၢ်,ဖဲလဲၤကွၢ်လီကသုလၢဖိသဉ်အမိၢ်အိးထီဉ်ဝဲဒီးအီ...နတဲမးတဲးလဲာ် အုဉ်ခဉ်န့ၢ်,မးတဲးလဲာ်အုဉ်ခဉ်အး...နတဲလၢဆုဒါဆံကါပကနၢ်ပၢ်ဧါ.”

တဲလၢတဂ့ၤ

တဲနတၢ်အဲၣ်တီၢ်အဂ့ၢ်လၢတဂ့ၤ

တလၢအံၤနတဲနတၢ်အဲၣ်တီၢ်စီၤဝါအဂ့ၢ်. တယံၣ်ဘၣ်နတဲကဒီးနတၢ်အဲၣ်တီၢ်အသီတဂ့ၤ စီၤလၢအဂ့ၢ်. တၢ်တခါတၢ်ဒ်လဲၣ်.နတၢ်အဲၣ်တီၢ်ကအဲၣ်နဒိၣ်ဒ်ဒဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်, နအဲၣ်အီၤကဒိၣ်ဒ်ဒဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ် ယဆိကမိၣ်လၢတလိၣ်လၢကဘၣ်တဲဘၣ်ပုၤအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်ဘၣ်.နမ့ၢ်တဲဖျါနတၢ်အဲၣ်တီၢ်အဂ့ၢ်ခဲအံၤခဲအံၤ, နမ့ၢ်ဟံၣ်လီၤအဂီၤလၢလံာ်မဲာ်သ့ၣ်(Facebook)အပူၤ တဂ့ၢ်တဂ့ၢ်ခဲအံၤခဲအံၤအဂ့ၢ်အါဒီး ကမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤလီၤနလုာ်နပွၤဒီး ပုၤကဆိကမိၣ်ဆံးနါစီၤနအယိဝံသးစူၤတဘၣ်တဲလၢတဂ့ၤ.

တဲနဝၤအဂ့ၢ်လၢတဂ့ၤ

လၢနဝၤလီၤခံ နတဲနဝၤအဂ့ၢ်ဆူနတံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤ မ့ၢ်နဝၤသ့ၣ်ညါကစီၤဒါ. အဝဲမ့ၢ်ဟးတဲစ့ၢ်ကိးနဂ့ၢ် ဒ်နဟးတဲအီၤအသိးအံၤ မ့ၢ်အဘၣ်နကမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဒါ. နတူၢ်လိာ်နဲကသ့ဒါ. အဝဲမ့ၢ်ဒ်နဝၤလီၤ. တမ့ၢ်ပုၤလၢအဝၤဘၣ်. နတဲနကဲကတမ့ၢ်လၢအဘျးအဖျိၣ်ကထီၣ်လၢနဂီၢ်ဒီး အဘျးအဖျိၣ်ကထီၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပုၤအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. လၢနကတဲဘၣ်ပုၤဂုၤပုၤလၢအဂီၢ် တၢ်လၢအလိၣ်တမံၤဘၣ်တမံၤလၢနဒီးအဝဲအဘၣ်စၢန့ၣ် ဝံသးစူၤဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်, ယုၤကျဲဒီး ကတီၢ်သကိးတၢ်ခံဂတက့ၢ်. ယဆိကမိၣ်လၢကဂ့ၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီး နဟးတဲဘၣ်အဂ့ၢ်ဆူပုၤလၢတက့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အလီၤမ့ၢ်အိၣ်လၢ နတူၢ်တန့ၢ်ခိၣ်တကဲလၢဘၣ်, နတဲတၢ်ဒီးအီၤတသ့တန့ၢ်လၢဘၣ်တခီမတၢ်မးတကြီၤနဘၣ်.ကွၢ်ဖဲနကမၤလီၤ. ဖဲအမဲာ်မူသးဝး, ဖဲနတဲတၢ်ဒီးအီၤသ့ဒီးဝဲအဖျါန့ၣ် ဝံသးစူၤ တဲတၢ်ဒီးအီၤဒီး တဲအဂ့ၢ်ဆူပုၤအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်တဖၣ်အနါပုၤလၢတဂ့ၤ.

တဲနဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်လၢတဂ့ၤ

နမ့ၢ်အဲၣ်နဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ် တလိၣ်နကဘၣ်ဟးတဲအဂ့ၢ်လၢပုၤလၢဘၣ်. တၢ်လၢတၢ်တဲပုၤလၢအဂ့ၢ်န့ၣ် အအါဒီးအစူၤ တဲလီၤဒ်လၢအကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါဒီး တဲတဂ့ၤတဝါပုၤလၢအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. နကတဲဂ့ၤလီၤနသးဒီးတဲတဂ့ၤ နဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်ဆူပုၤပုၤလၢန့ၣ် နဆိကမိၣ်နဲဒ်လဲၣ်. ဟံၣ်ဖိယိဖိအအါအသီလၢနဖိခိၣ်န့ၣ် တအာထဲသိးဒီးတံၤသကိးဂ့ၤလၢနဖိခိၣ်ဘၣ်. နမ့ၢ်ဟးတဲနဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်န့ၣ် ဒ်သိးဒီးနဖိလီၤနခိၣ်လီၤလံာ်အသိးလီၤ. ပုၤလၢဟးတဲအဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်ဆူပုၤလၢန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်အဟးမၤလီၤအသးအသ့ၣ်, အဟံၣ်ဖိယိဖိအသးအသ့ၣ်လီၤ. ပဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လုာ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လၢ အဟဲလၢကျဲလၢပနၢ်တဟံၣ်ဘၣ်အပူၤလီၤ. အယိဝံသးစူၤတဲလၢနဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်ဆူပုၤအဂ့ၢ်နီတဘျီလၢတဂ့ၤ.

တဲနတၢ်ခူသ့ၣ်တဂ့ၤ

တၢ်ဂ့ၢ်လၢနကြးသ့ၣ်ညါထဲတဂ့ၤန့ၣ် သ့ၣ်ညါအီၤထဲတဂ့ၤတက့ၢ်. တလိၣ်လၢနတဲနတံၤသကိးဒီးပုၤအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်နီတဂ့ၤဘၣ်. ပုၤအမဲာ်န့ၣ် နထံၣ်သ့ဘၣ်ဆၣ် ပုၤအသးန့ၣ် နထံၣ်တသ့ဘၣ်အယိ တၢ်ခူသ့ၣ်န့ၣ် မဲကမ့ၢ်ဒ်ဝဲတၢ်ခူသ့ၣ်လၢနဂီၢ်ထဲတဂ့ၤတက့ၢ်. ပလီၤနသးဒ်သိးတၢ်လၢနတဲသ့ၣ်တဖၣ် သုတဟဲက့ၤကွီၤကဒါက့ၤနကိာ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံသးစူၤ တဘၣ်တဲနတၢ်ခူသ့ၣ်အဂ့ၢ်လၢတဂ့ၤ.

အဲၣ်သ့,
တၢ်အဲၣ်ဂ့ၤ

*****

မတၢမတၢကွံင်ပတၢအန် အပျံၤစၢပာ်သ့တဂၢလန်...

ဆါဖိ

ယအဲဒ်အိၤဒိန်မး မ့ၢ်လၢအဲဒ်အိၤဒိန်မးစ့ၢ် ကိးအယိလီၤ. ထီဘိအဲဒ်ကဟုကယာ်ယၤ, ထီဘိအဲဒ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤ, ထီဘိအဲဒ်နံၢ်ဟံၢ်ယၤဒီးထီဘိအဲဒ်မ့ၢ် ပုၤလၢအမၤမ့ၢ်ယၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယသးဘၣ်ဖျိၣ်အခါအဲဒ်မ့ၢ် ပုၤလၢအမၤမ့ၢ်ထီၣ်ယသး, ဖဲယမဲၣ်ထံလီၤအခါ အဲဒ်မ့ၢ် ပုၤလၢအထွါသူထီၣ်ကွံၣ်န့ၣ်ယၤဒီးဖဲယတၢ်ကူၣ်လၢၣ်, ယ တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်အခါ အဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟ့ၣ် ကူၣ်ယၤဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤန့ၣ်လီၤ. အဲဒ်မ့ၢ်ယတံၤသ ကိးအဂ့ၢ်ကတၢ်တဂၢ, အဲဒ်မ့ၢ်ယကွီၤအဂ့ၢ်ကတၢ်တဂၢ ဒီးအဲဒ်မ့ၢ်ယတၢ်အဲဒ်ထဲတဂၢလၢယအဲဒ်အိၤဒိန်ကတၢ် လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤအါဂၢကထံၣ်ယၤလၢ ယမ့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲ ဒီးမတၢမတၢ, ယအဲဒ်လိာ်သးဒီးမတၢမတၢဘၣ်ဆၣ် လၢယသးဒီးဖျါ ယအဲဒ်ဖျိၣ်ထဲအိၤတဂၢဇိၤလီၤ. ယတၢ် အဲဒ်ယုာ်ဒီးယသးဒီးဖျါယဟ့ၣ်ဖျိၣ်ထဲအိၤတဂၢ န့ၣ်လီၤ. အဲဒ်မ့ၢ်မ့ၢ်ယတၢ်အဲဒ်ဆိဘၣ်ဆၣ် ယတဲၣ်ဖူၣ်ဘျုးလၢအ ဝဲမ့ၢ်ယတၢ်အဲဒ်ဒိန်စိကတၢ် ခိဖျိယစးထီၣ်သ့ၣ်ညါပ လၢဘၣ်တၢ်အဲဒ် ဖဲယသ့ၣ်ညါလိာ်ယသးဒီးအိၤဝံၤအ လီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးဖဲယထံၣ်အိၤန့ၣ်မၤအသး နံၢ်ယသးစံၣ်အသိး, ယမဲၣ်ဆုး, ယကွီၤအမဲၣ်တဘျုးဒီး တၢ်မိၣ်ယုာ်ကွံၣ်ယသးလၢအမဲၣ်ညါ လၢအချ့ကတၢ်န့ၣ်

လီၤ. ယလဲၤမ့ၢ်တလၢကွံၣ်အိၤဒီး ယသးဟိထီၣ်ဒီးမၤအ သးဒ်တၢ်ဖျိလီၤကွံၣ်ဘၣ်ယသးတခါဖးဒိန်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယနံၢ်ဟူယတံၤသကိးမ့ၢ်တနီၤကတီၤသကိး လၢအဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤလံာ်ဘၣ်, အဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအသးဂ့ၢ်, အဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအသးဆး အဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒိန်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် မၤ အသးဒ်တၢ်ဘၣ်ယတမ့ၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ယတံၤသကိး မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပတြၢအိၤန့ၣ် မၤသးဒ်တၢ်မိၣ်ဟီၣ်ယ သးတုၤဒေၣ်လဲာ် တဘျီတခိၣ် ဟီၣ်ရုသ့ၣ်ယဲဒ်န့ၣ်လီၤ . ယပလၢဘၣ်လၢတံၤသကိးမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကလဲၤတ လၢကွံၣ်ယၤ, ကအဲဒ်လိာ်ဘၣ်အသးဒီးအိၤဒီး ယကဘၣ် အိၣ်တုၤသယုာ်က့ၢ်ယဲထဲတဂၢ ခိဖျိယတမ့ၢ်ပုၤလၢအဒိန် တၢ်ဂ့ၢ်ဒိန်တၢ်ဝါ, မၤလံာ်တဘၣ်ဒီး တၢ်တအိၣ်တယၤစ့ၢ် ကိးဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ယဆိကမိၣ်ထီၣ်ဖျိၣ်လၢယသး, “တလိာ်ဘၣ်, အဲဒ်မ့ၢ်တအဲဒ်ယၤနံၢ်က့ တဘၣ်နီတမံၤ ဘၣ်. ယမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်အမဲၣ်အခါလၢအအိၣ်ပျဲဒီးတၢ်သ့ၣ် ဖျိသးညီန့ၣ်အါလံာ်လဲၤ. ယတုၤလိာ်သ့ဒီးယသးမံၤယဲဒ် သ့န့ၣ်လီၤ.” ယၤဒီးအိၤပရုလိာ်သးဒ်တံၤသကိး, အဲဒ် လိာ်ကွံၣ်လိာ်ပသး, ကဟုကယာ်လိာ်ပသးဒီး နံၢ်ဟံၢ်လိာ် သးတဂၢဒီးတဂၢဒ်ပုၤဒဲာ်, ဒ်တံၤသကိးအသိးန့ၣ်လီၤ.

အဲဒ်တဘၣ်ယၤအတၢ်လဲၤခိဖျိသ့ၣ်တဖၣ်တဆိ ဘၣ်တဆိ စးထီၣ်လၢအဖိသ့ၣ်အခါ ဒီးတုၤလၢအနီၢ်ဒိန်

ထီၣ်, အဝဲတဲဘၣ်ယၢအတၢ်မၤလိမၤဒီးအဂ့ၢ်, အဝဲတဲဘၣ်ယၢအဟံၣ်ဖိဖိအဂ့ၢ်ဒီး ယမ့ၢ်အပုၤကမ့ၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်တၢ်ကလၢတၢ်ဒိကန့ၣ် ကယံၢ်တၢ်လၢအတဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခါ တဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးယၢတၢ်တဲပူဖိတဖၣ်,တၢ်ဒိတၢ်တဲတဖၣ်ဒီး ဖဲယမၤလံာ်ယၢန့ၣ်တဖၢ်ဘၣ်အဆၢကတၢ် အဝဲတဲန့ၢ်ဟံၣ်ယၢ, ရဲပုၤဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢအသးစ့ၢ်ဒိၣ်မးလၢတၢ်ရဲပုၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်တခါဘၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကိၢ်သဲး, ထံၣ်ကိၢ်ဂ့ၢ်လၢယသးတဖၢ်ဘၣ်တဖၣ် အဝဲတဲဘၣ်ယၢထီၣ်အယိ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သးစၢ်ဆၢထံၣ်ကိၢ်သဲးလၢယပူ တဖဲးဘၣ်တဖဲးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲတမ့ၢ်ပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့,အဝဲတမ့ၢ်ပုၤမံၤဟူသ့ၣ်ပျါ, အဝဲတမ့ၢ်ပုၤဘၣ်ဒုၣ်ဘၣ်ဒုတက့ၢ်ဘၣ်ဆၢ အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်တကလီၤ. ထီၣ်အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူန့ၣ်လီၤ. အဝဲဂ့ၢ်ကျဲးစးတိဖျိတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအနီၢ်ကစၢ်, အဝဲဂ့ၢ်ကျဲးစးယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်အစၢလၢ အအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်အယိ အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအပတီၢ်ထီၣ်ဘးအါမးလၢအပူ လၢအတကၢကိၣ်လိာ်သးဒီးအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်လဲာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲမ့ၢ်ကွဲးဖိ,တၢ်ဟံၣ်ဆၢဖိပတီၢ်မ့ၢ်တကလီၤ.အဝဲတဟ့ၣ်ဂျူအသးလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူနီတဘျီဘၣ်. အဝဲလဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲတၢ်ကိတၢ်ခဲ,တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ကွဲးအဆၢကတၢ် ဘၣ်အိၣ်ဝဲဖျိၣ်ဖျိၣ်ယာ်ယာ်, တၢ်တကူတလၢနီတမံၤဘၣ်. လံာ်လံာ်,ကူကၤ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢတလီၣ်ဘၣ်ဆၢ လဲၤခိဖျိဝဲမ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်ဂ့ၢ် ခိဖျိအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဆၢသးသဟီၣ်လၢအပူပျဲပျဲအယိန့ၣ်လီၤ. မၤလိတၢ်န့ၣ် တအိၣ်တ့ၢ်လၢပူလီၢ်ခဲနီတဘျီဒီးဖျိးစိဒုၣ်တၢ်လၢပူအဖိခိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တံၤသကိးတဖၣ်အဲၣ်ဘၣ်အီၤ,သရၣ်သမၢသ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ဘၣ်အီၤဒီး ကယံၢ်ပုၤလၢဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ဘၣ်အီၤဒီး တပတြၢဘၣ်အီၤန့ၣ် တအိၣ်ဝဲဒုၣ်နီတက့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်တပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးတဆိကမိၣ်မ့ၢ်လၢအဝဲတၢ်အဲၣ်နီတဘျီဘၣ်အပူ, အဝဲပာ်ပျါထီၣ်ဝဲလၢအအဲၣ်ဘၣ်ယၢဒီးခိဖျိယမ့ၢ်တ့ၢ်ပုၤလၢဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးအီၤအယိ ပကဲထီၣ်ဒိတၢ်အဲၣ်တီလၢအဆိအချူန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်လိာ်သးဒိတၢ်အဲၣ်တီအသိးဘၣ်ဆၢ ယတၢ်န့ၢ်န့ၢ်အီၤလၢပျဲပျဲလၢယပူတအိၣ်ဝဲနီတဘျီဘၣ်.ယဆိကမိၣ်ဒုၣ်လၢ အဝဲလိာ်ကွဲးတၢ်အဲၣ်, အဝဲမၤကွဲးယတၢ်အဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ယအဲၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်သးသ့ၣ်အပူန့ၣ်

လီၤ.ယသးခုဒိၣ်မးလၢအဝဲစံးဝဲလၢအအဲၣ်ယၢဘၣ်ဆၢယဆိကမိၣ်ဒုၣ်လၢ အဝဲတအဲၣ်ယၢအနီၢ်ကိၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဲဘၣ်ယၢ ဒ်အဝဲသ့ၣ်ညါချူးလၢ ယဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးအီၤဒီးပာ်ပျါထီၣ်န့ၢ်ဆူၣ်အတၢ်အဲၣ်ဆူယၢအယိ ကိဒိၣ်မးလၢ ယကဘၣ်န့ၢ်အီၤမူးကယၢပျဲပျဲန့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်ဘၣ်တဲတီတီ ယမ့ၢ်လၢအတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ဆၢတုၤယန့ၢ်ဘၣ်သပျံကတၢ်န့ၣ် ယသးတမ့ၢ် ယသးတဖျိထဲသိး ပအဲၣ်လိာ်ပသးဒိဒိပုၤဝဲဒီး တံၤသကိးလၢအခိၣ်ထံးဘၣ်. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်ဒိၣ်မးလၢ ပမ့ၢ်တ့ၢ်ဒိတၢ်အဲၣ်တီတဘျီအယိန့ၣ်လီၤ.

ကိးဘျီဒီးဖဲပထံၣ်လိာ်ကတိၤသကိးတၢ်ခဲကအဆၢကတၢ် ပကတိၤသကိးတၢ် တလၢကတိၤနီတဘျီဘၣ်. ပကတိၤသကိးတၢ်တခါဘၣ်တခါ,တမံၤဘၣ်တမံၤတကတၢ်ဝဲနီတဘျီဘၣ်. အဝဲတဲဘၣ်ယၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်တခါဘၣ်တခါဒီးတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးယၢအဂ့ၢ်အကျိၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်အအဲၣ်လိာ်သးလၢညါဒီးမတက, အလီၤဖးဒ်လဲၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤဒ်လဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဂ့ၢ်ယက့ၢ်ဒုသ့ၣ်ညါတ့ၢ်ဝဲလၢအယိ တသံကွၢ်ယၢနီတဘျီဒီး ယတဲစ့ၢ်ကိးအီၤနီတဘျီဘၣ်. ယတန့ၢ်လၢအဝဲအဲၣ်ယၢအနီၢ်ကိၢ်ဘၣ်ဆၢယပလၢာ်ဘၣ်လၢအဝဲအဲၣ်ယၢလၢအသးဒိဖျိကစိဒိ ဒီးယဲစ့ၢ်ကိးယအဲၣ်အီၤလၢသးဒိတဖျိန့ၣ်လီၤ. ဖဲပအိၣ်ယံၤလိာ်သးကတီၢ် လီၤကဲဒ်တၢ်သယုာ်လီၤဘၣ်ယသးလၢအီၤယအိၣ်တသ့ဆိးတဘၣ်,မံတန့ၢ်အိၣ်တဝံၣ်ဒီးဆၢထံၣ်ဒုၣ်အမဲာ်,ဆၢန့ၢ်ဟူဘၣ်ဒုၣ်အတၢ်ကတိၤဒီးဆၢမံၤသ့ၣ်မုာ်သးယဲဒီးအီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်သးအါမံၤ တဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပဝဲခဲကပကဟံးလိာ်ပစုဒီး သ့ၣ်ထီၣ်သကိးပတၢ်အိၣ်မူတမံၤယိ ဒ်ပဆိကမိၣ်တ့ၢ်အီၤအသိးဘၣ်. ပတအဲၣ်လိာ်သးအယိ ပအိၣ်ယံၤလိာ်သးတမ့ၢ်ဘၣ်. ပသးဟ့ၣ်လိာ်သးအယိ ပလီၤဖးလိာ်သးတမ့ၢ်ဘၣ်. ပတၢ်ဟဲဝဲတလီၤယုာ်ဘၣ်အယိ ပတအဲၣ်လိာ်ဘၣ်လၢပသးဘၣ်ဆၢ ယတ့ၢ်လိာ် ကယံၢ်တၢ်မၤအသးခဲလၢကသ့ၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီး ယန့ၢ်လၢအဝဲတ့ၢ်လိာ်ကယံၢ်တၢ်မၤအသးခဲလၢကသ့ၣ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲယအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်နးနးအကတီၢ် ယသ့ၣ်နီၣ်အီၤ,ဖဲယစုကတၢ်ခိၣ်ကတၢ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်လၢအဆၢကတီၢ်ယသ့ၣ်နီၣ်အီၤ,ဖဲယသးလီၤဘျးသးလီၤဘျါအဆၢကတီၢ်ယသ့ၣ်နီၣ်အီၤတုၤဒုၣ်လဲာ်မံၤမိာ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ယမ့ၢ်မံၤမိာ်ဘၣ်အီၤတဘျီလၢလၢ တၢ်မၤအသးဒ်တၢ်သယုာ်လီၤဘၣ်က့ၢ်ယၢတသီဘၣ်တသီဒိတန့ၢ်ဒီး ယသ့ၣ်ယၢယသးယၢ, ပိၣ်တမ့ၢ်တဲတမ့ၢ်, ဟူးတမ့ၢ်ဂဲၤတ

မုၢ်, အိၣ်မူတမုၢ်အိၣ်ဂဲၤတမုၢ်လၢဒီး တၢ်မိၣ်မၤကတၢ် ကွံာ်ယတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. သးတဖျၢၣ်လၢအသ့ၣ်ညါတၢ် န့ၣ်ဒုးပလီၢ်ယၤထီၣ်ဒီၣ်သးယသ့တမၤမၤတၢ်တၢ်တၢ် တၢ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သယုၢ်အသးတဖျၢၣ်န့ၣ် အါစုအါဘျီ ဘူး ကဒိၣ်ဘၢတလၢကွံာ်သးအတၢ်သ့ၣ်ညါတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်ကိးအီၤလၢတၢ်အဲၣ်အပျံၤစၢယၢ်ခါ.

ယသ့ၣ်နီၣ်တဘျီဖဲပမၤလိသကိးဃုာ်တၢ်အခါ, သရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢတီၤပူၤဒီး တဘျီတခါၣ် ပဖးလံာ်လၢ ပမၤလိဒီးတဘျီတခါၣ်ပဖးလံာ်လၢတၢ်ချၢဒ်အမ့ၢ်လံာ်တၢ် တဲမုၢ်န့ၢ်, လံာ်တၢ်လၢပူၤ လၢကညီၣ်ကျိၣ် အိၣ်ဒီးလၢပယီၤ ကျိၣ်အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီယဖးပယီၤတၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်ဒီး တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်လၢအစံး, “သံယောဇဉ်ဆိုတာဖြတ် လိုၤမရပါ။” “ဖြတ်လိုၤမရပါ” ဒုယန့ၢ်ဟံၤလံ “သံယော ဇဉ်” တခါယတယၢ်အီၤဒုဘၣ်ကယီၤကယီၤဘၣ်ဆၣ်ယ ကကိးလၢကညီၣ်ကျိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် ယကိးတဘၣ် ဒီးဘၣ်အတီၤလၢအဝဲအိၣ်ဘူးဒီးယၤအယိ ယသံကွၢ် အီၤ, “က့ၢ်...သံယောဇဉ်န့ၣ်ပျၢကညီၣ်ကိးဒ်လဲၣ်.” ဖဲန့ၣ် အဝဲတဲ လီၤနံၤတၢ်စ့ၢ်, တဲနီၢ်ကီၢ်တၢ်စ့ၢ်ဒီး ရဲၣ်ပုးယၤကယီၤ ကယီၤအဂ့ၢ်ကတၢ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ အဝဲဒီးယၤပတၢ်ရူ လိာ်သး မ့ၢ်ဒ်တံၤသကိးတၢ်အဲၣ်ကဆဲးကဆိဒီဖိလၢအ လွဲၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲ, “ကယဲၢ်မ့ၢ်ပျံၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢခဲလၢန့ၣ် နမၤထီၣ်တဲာ်အီၤသ့ဝဲဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်သံယောဇဉ်အပျံၤန့ၣ် နမၤထီၣ်တဲာ်အီၤတန့ၢ် ဘၣ်.” “အးသံယောဇဉ်န့ၣ် ပကိးတဘၣ်ဘၣ်, နတဲက ဒီးသံယောဇဉ်” အဝဲဟ့ၣ်ဝဲအဒိလၢအဂၤတဘၣ်လၢဒီး အဝဲစံးဝဲ, “အဒိ, နဒီးယၤပပာ်အဲၣ်တီဖးယံာ်ဝံၤပလီၤ ဖး, ပလီၤဖးဘၣ်ဆၣ် ပသ့ၣ်နီၣ်လိာ်ဒီးပသး, ပမ့ၢ်တဲလၢ ပသးဟ့ၣ်လိာ်ပသးဘၣ်ဆၣ် ပမ့ၢ်ထံၣ်လိာ်ပသး မၤအသး ဒ်ပသးတဂၢ်ဘၣ်အသိးန့ၣ် ပျၢကိးလၢသံယောဇဉ်” အ ဝဲဟ့ၣ်တၢ်အဒိတခါ ယမဲာ်ထီၣ်ဂီၤဘၣ်မးအသး, မ့ၢ်အဝဲ သ့ၣ်ညါဝဲကစီၣ်ခါ. ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အခါ ပတဲ

သကိးဒီးပနံၤသကိးဒ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤတဘျီတၢ်တခါမ့ၢ် “သံယောဇဉ်” လၢာ်လံ ခါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်တခါ အိၣ်တီၢ်ဒီးတခါခါ. ပတအဲၣ်လိာ်လၢပ သး, ပလဲၤတဂၤလၢပကျဲဒ်ဝဲဒီး သ့ၣ်ထီၣ်တဂၤပတၢ် အိၣ်မူဘၣ်ဆၣ် တဘျီလၢာ်လံၤဖဲယသ့ၣ်လီၤဘျးသးလီၤ ဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ယသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်အီၤအဆိကတၢ်ဒီး တဘျီလၢာ်လံၤဖဲယမ့ၢ်မံၤမိာ်ဘၣ်အီၤန့ၣ် ယသ့ၣ်ညါလၢတၢ် ကကဲထီၣ်သးဒီးအီၤတမံၤမံၤဒီး တုၤယဖးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် န့ၣ် တယံာ်ဘၣ် ယန့ၢ်ဟူလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤတမံၤ မံၤသပျၢကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်မံၤမိာ်လၢ အဝဲသးဟ့ၣ်သး ဆါယၤ, တဲဆူးတဲဆါယၤဒီးတကန့ၣ်ဃုာ်ယၤန့ၣ် ဘၣ် သ့ၣ်သ့ၣ်ယတူၢ်ကန့ၢ်ဒီး တဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၢ်နီၣ်တမံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ထီၣ်တဲာ်ဖဲယမ့ၢ်မံၤမိာ်အီၤန့ၣ် ယမံၤမိာ် ဒ်လၢအအဲၣ်ယၤ, ကဟုကယာ်ယၤ, တဲတၢ်ဒီးယၤမုၢ် မုၢ် ဟ့ၣ်ယၤတၢ်န့ၣ်မူလၢအခုၣ် ဒ်အပူၤကွံာ်အနံၣ်သၢဆဲ လွဲၢ်ဆဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအဲၣ်ယၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တအဲၣ်ယၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့ၢ်ယၤဒု တဘျီအခါ ယအဲၣ်အီၤသပျၢကတၢ်လီၤ. တဘျီအခါယ ထံၣ်လၢအဝဲမ့ၢ်ပျၢဂ့ၢ်ကတၢ်လၢယဂီၢ်ဒီး ခဲအံၤစ့ၢ်ကိး ယထံၣ်လၢ အဝဲမ့ၢ်ပျၢဂ့ၢ်ကတၢ်လၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီ အခါ ယမ့ၢ်ပျၢလၢအအဲၣ်အီၤဒီးဘၣ်ထွဲဘၣ်ပးဒီးအီၤ ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤယတမ့ၢ်ပျၢလၢဘၣ်ထွဲဘၣ်ပးလၢဒီးအီၤ အယိ လုၤတက့ၤယတအဲၣ်ဒီးတူၢ်ဘၣ်, ပလၢာ်ဘၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်အံၤ မ့ၢ်မ့ၢ် ဘၣ်ဖးတၢ်အဲၣ်အပျံၤစၢယၢ်န့ၣ် ယအဲၣ်ဒီးလၢကထီၣ် တဲာ်ကွံာ်ဝဲချၢ ချၢန့ၣ်လီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလၢယကထီၣ်ဖျးထီၣ် ကွံာ်လၢတၢ်အဲၣ်အပျံၤစၢယၢ်တခါအံၤအပူၤဒီး ကဲထီၣ် က့ၤပျၢသဘျီ တဂၤန့ၣ်လီၤ.

မတၤလၢအမၤထီၣ်တဲာ်ကွံာ်ပတၢ်အဲၣ်အပျံၤစၢ ယာ်အံၤကသ့တဂၤလဲၣ်. ဝံသးစူၤမၤစၢယၤ ဒ်သိးပတၢ် အဲၣ်အပျံၤစၢယၢ်အံၤ ကထီၣ်တဲာ်ကွံာ် တချုးလၢယမဲာ် ဘၣ်ခိၣ်ခါဒီးဘၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.

*****

ရွံဆံဘျက်တဂ်လဲလကျ

ဒီးယလဒိဒိန်(ဗျိန်ထူ)

ဘဂ်တဂ်ကွဲးအီလဲလ-သရဂ်မုန်ပျိန်ထူ

ကညီပိန်မုန်ကရားကစံဘျားဘဂ်သရဂ်မုန်ပျိန်ထူအနီကစာဒဂ်ဝဲလဲအကွဲးလီလဲအဂ်,တဂ်လဲလဲဒီးတဂ်ဂါအါမးလဲလဲဝဲကညီဖိတဖုန်ကြားသုဂ်ညါနဂ်ဟဂ်ဝဲဒဂ်န့လီလဲ.ကထီဝဲတစဲးလဲလဲကစံအဂီဘဂ်ဆဂ်မုန်တဂ်ဂါလဲလဲအဂ့,အမုန်အတီ,အလဲအပျဲဒီးပထံဂ်လဲလဲအလီတအိဂ်လဲလဲပကဒိဂ်တဂ်ကွဲးအီနီတကွဲးအယိပထာန့အီလဲလဲကစံအပျဲဒီးအနီကစာကွဲးဝဲအသိးန့လီလဲ.

တဂ်လဲလဲစာ

ယပာမုန်ပျဲကစာခိဂ်ဖိတဂါဒီးအိဂ်ဒီးအဒိပုဂ်ဝဲထဲခံဂါစီန့လီလဲ. ယပာအမံမုန်မိဂ်ဆဂ်အဒိဒီး အပုဂ်ပိန်မုန်အမံမုန်ဝဲနီပံးစုန့လီလဲ.ယမိန်အမံမုန်ဝဲနီဂုဖိအိဂ်ဒီးဒိပုဂ်ဝဲခဲလဲလဲယဲဂါလဲလဲအမုန်,သရဂ်မုန်ဖိရုဂ်(ဖျိလံာ်စီဆုံကွဲး),ခံဂါတဂါသရဂ်မုန်ဘဂ်ဘုဖျိ(TTC),သဂါတဂါပဒိဂ်စီဘွဲ(ထိဂ်လဲလဲဝါ) ဒီးလွဲဂါတဂါလဲလဲအမုန်ယမိန်ဖျိထီဂ်(Nurse)ယဲဂါတဂါလဲလဲအမုန်စီကြိကြိန့လီလဲ. အဝဲမုန်ပျဲကွဲးဘဂ်ကွဲးသုလဲဒိပုဂ်ဝဲခဲလဲလဲအကျါလီလဲ. ဘဂ်ဆဂ်ဝဲတဂ်ဒုးဖးဒိဂ်ခံဘျိတဘျိ အဝဲမုန်ကိလဲလဲသုးအယိ ဘဂ်ဒိကျဲဖဲအခိဂ်ဒီးခိဂ်သုဂ်ယံဒီး အခိဂ်န့ဟးဂါတဘဂ်လီလဲဘဂ်စးလဲလဲအယိ ပျဲသုအိဂ်အီတသုလဲလဲဘဂ်.

ယအိဂ်ဖျိထီဂ်ဝဲဘုဒုဂ်န့,လါစဲးပထုဘဂ် ၂၂သီ,ဖဲတဂ်ဒုးဖးဒိဂ်ခံဘျိတဘျိဝဲဒီးကိလဲလဲဝါတဖုန်ကကွဲးဒီးအိဂ်အီမးသးဖျိဖဲပျိလိကျိသဝီ,ကဘီယုပျိအခါန့လီလဲ.ယဖုကိးန့ယမံလဲလဲနီပျိန်ထူလီလဲ.ယအိဂ်ဖျိထီဂ်ဖဲလီလိကျိတဂ်လီလဲတတီကိးဝဲလဲလဲကွဲးဘျါလုကတံဂ်န့လီလဲ.မုန်တဂ်လီလဲတတီဖဲတဂ်ဒုးတဂ်ယဲလဲအကတီ,ယမိန်ဒီးယပာဒိပုဂ်ဝဲတဖုန်အိဂ်သုသုအိဂ်တဖုသးအလီလဲန့လီလဲ.

ဒိသဂ်ကစီဂ်

တုတဂ်ဒုးဝဲဒီးယဖုဟးယုတဂ်လီလဲလဲကသုဂ်ထီဂ်ဒုသဝီအဂီဒီး ယုထာဝဲတဂ်လီလဲဝဲထံဝါလီလိကျိအထုဂ်,ယုလိဂ်ကျိကါခိဂ်တတီ ကိးဝဲလဲလဲညုဂ်မုန်ကွဲးတယံတဘုးဒီးစုဂ်မုန်ထုဂ်သဝီန့လီလဲ. ထံကျိဝါလီလိကျိအံ လဲလဲပျဲပျဲလိကျိ မုန်လဲလဲအိဂ်ပျဲအါအယိ တဂ်ကိးကွဲးအမံလဲလဲဝါလီလိကျိလီလဲ.ပဟဲကွဲးလီလဲအိဂ်ညုဂ်မုန်ကွဲးကိးစုဂ်ကိးဝဲလဲလဲပဟံဂ်ပျဲကျါလီလဲ.တကတီလီလဲတဂ်ဟါဆာစးထီဂ်ဒီး ယပာန့လီလဲတဂ်ဟါဆာဒီး အလီလဲအလဲမုန်ဝဲသုးခိဂ်ဖိတဂါလီလဲ. ဖဲအဝဲဘဂ်လဲလဲအိဂ်ခိဂ်ဆာတဂ်ဒုးဖဲ(ဒိုက်ကြီး)ဒီး အဝဲဘဂ်ဒိဖဲန့တဘျိယိ တဂ်ဒုးဂုခံဆုချုဂ်လွဲထုဂ်ဒီးပျဲဟဲကွဲးလီလဲအီဖဲန့လီလဲ. ယအိဂ်ဒိပုဂ်ဝဲသဂါယဝဲပိန်ခွါလဲလဲအမုန်ဝဲပလဲထုဒီးယပုဂ်ပိန်မုန်မုန်ဝဲနီပျိန်စုန့လီလဲ.ယပာသံသဒုဂ်ပျဲဝဲ ယမိန်ကွဲးဖိဂ်ဖဲပျဲအယိပဒိဂ်ထီဂ်ဘဂ်,အိဂ်ဘဂ်အီဘဂ်,ကူဘဂ်ကဘဂ်ဖျိဖျိယံယံလီလဲ. ဘဂ်ဆဂ် ခိဖျိလဲလဲပသဝီပျဲကျိအိဂ်အယိပဘါယုလဲလဲအပျဲ,ပမဲလိတဂ်လဲလဲအံအပျဲလီလဲ. ပကွဲးအံအိဂ်တုလွဲဂါတီဒီးတယံတဘုးဒီးပသဝီဖဲစုဂ်မုန်ထုဂ်သဝီဆာခိဂ်ဖဲန့ သဝီအိဂ်တဖျိဂ် အမံလဲလဲသိဆာဂ်လုဂ်(ဆီဆုံကုန်း)ကွဲးအံအိဂ်တုတဆံတီ,မုန်ကွဲးမံဟူသုဂ်ပျဲတဖျိလီလဲ. ပျဲဖျိထီဂ်တဆံတီလဲလဲကွဲးအံ

အပူတဖှ် မှ်ပျကုင်ဘဂ်ကုင်သ့ဖးဒိင်, ပထိင်သတြိ
ဒီးပျခဲအံတဆံတီတသ့နီတစဲဘဂ်.ယမလိတ်
လယသဝီဒှ်ယဲဒီးယဖျိထိင်လွံတီဖဲ၁၉၅၄နံနံ
လီ.မှ်လယမိ်ဆုယလကွိတန့အယိယတအိင်ဘဂ်
ကွိလဘဂ်.ယမတံသ့လံအယိယဟးမတံလတနံ
ဂီတနံဂီ ဖဲအမှ်ပျသ့ပဲထဲးပဲ, သ့ညါသ့, တုညါ
သ့, တံစုခါ သ့ဘု, ကျိသ့သ့နီ, ခးနီဒီးဒုစုဂီ
သ့သ့သ့န့လီ. လယဂုင်ကျဲးစးဒဲပျသးပျမတံ
အသိးအယိယန့ဘဂ်ဘူးလဲလတနံအံအဂီ ဖဲသးပျ
အသိးတနံခဲဘးဟလီ.

တု၁၉၅၆နံ, လါအိးကထိဘဂ်န့ န့ဒါ
ထိင်ဒီးတံဒုးအံ မှ်(မင်းရန်အောင်)တံဒုးလီ. တက
တီယိဖဲန့ ကီသုလုလီခါသးမိကီလီကွင်လါဒှ်
ဒါအစု ပဘဂ်ယှ်မှ်ဟးဖျိးဆုပျလ်ကျါန့လီ. ယဖါ
တံသ့ခိင်မိင်ဂျ်, န့ဒါဖိင်န့အံ ခိဖျိအဲမှ်ဒုသဝီ
သးပျအိင်ကတံတကအယိန့လီ. သိဆဲာ်လျံတီ
ထိကွိဟးဂီလံ,လပလီကဝီပူ ကွိတအိင်လါနီတ
ဖျါဘဂ်. ယဝဲမုင်တက ယမှ်ဂံဖါတံဆုအံကွိလသ
ဂျ်ဝံးတုင်အကွိလဂုင်တကုင်န့လီ.

န့ဒါအိင်ထာ်ဂါလပကျါဒီးပအိင်ဆိးစုဂီ
လါန့ဒါတံဆိလီသးတတီဘဂ်တတီအဘဂ်စးဒီး
တမှ်တံမှ်တံခုင်ဘဂ်. သဝီဖိပိင်ခါသ့တဖှ် န့ဒါ
ဟးကွဲအဲသ့ဝံတံယိးတံ, မအမနး, တဒုးအိင်မု
တဒုးအိထံ, ပုဝံတံဖိတနီ လီဒိလထံ လီယံသံကွင်
လါကျဲကဟလီ. သဝီပူမှ်နုခိ ပျဘဂ်ခိးတံ, တံဒိတ
ကျိမှ်သိင် ပဘဂ်စံင်လီလဟံင်ပူအိင်ခူသ့ မှ်လါ
န့ဒါတမှ်တံလါမှ်နုခိအယိလီ.ဖဲ၁၉၅၈နံ,လါမး
ရှးထိင်တသိ မှ်တနံအတံနးတံဖျိင်အိင်ကတံလီ.
လါဂီလသိ ပယီသုးဟဲန့ဒီးတဲဝဲ စိင်လီတံဖိတံလံ
ချုချုပကဒွင်အဟံင်လီ. ဘဂ်ဖဲယမိ်လဲဆုအိင်ဘုလါ
ခးလီ. လဟံင်အိင်သးပျတက, ကနိးကရဲးလီ. ယဲတ
ခိယအိင်ဒီးယမှ်ဂံဖါတံ,ယကုးယှ်ဆုယဟံင်,ယစိင်
လီယဖုအဆုဘိင်ယဘိင်ဝံ ယကုးယှ်ဆုဖှ်ကပူ
စိင်လီဟုသးထးဝါဒတတ်ဒီးသဟတဖျါဝံ ယကုး
ယှ်ထိင်ကဒီးတဘျိန့လီ. ယမိလီယဖုလယဟံင်
ထံခိင်လီတကပ.မှ်အူကဲထိင်လံ,ယမိလီယဖု,ပ
ဟဲဆုဂီလါဟံင်မဲညါကွိကီမှ်အူအိင်ဟံင်ဖဲန့အ
ခါပယီသုးဖိတကဟဲတီလီဒီးဘါထိင်ယဖုလီ.တဂီ
အံ ယဖါတံသ့ခိင်မိင်ဂျ်ပယီဖိင်အိဒီး မသံကျိသံ
ကွင်ဝဲဒီးပုစကံခဲကဖဲပသဝီကပကျဲလဲဆုသိဆဲာ်လျံ
ဖဲဟးထိင်သဝီတံတဘိလါအမှ်ဂံစုကျိအတံတကပ

န့လီ. မှ်ပုပဲပတသ့ညါတံနီတမံဘဂ်. န့ဒါတဲ
လီလဲလါမးရှးသးသိ သုတဘဂ်အိင်လါတံလီဖဲ
အံဘဂ်.ပမှ်ထံင်သုတကပကမသဲသုတဘျိယိလီ.
လါမးရှးတသိဂီဂီ န့ဒါဒွင်အူမဟးဂီကွင်ယုလိင်
ကျိကံခိင်ခံခိယံပ, ဒုသဝီခဲလင်သးဆဲဖျါဒီး သးသိ
နံ ပဘဂ်လီဆုဝုပူရွှင်ကွင်န့လီ. အဲသ့နီလီပူ
နကုတဟ့အိင်ဟ့အိပျဘဂ်.မှ်ယဖုတကလဲလီ
တုရွှင်ကွင်ဒီး ဆါထိင်သတုင်ကလင်သဲဝဲလီ. တနွံဝံ
အလီခဲတဲကဒီးဝဲ, “လဲဆုပျိပူ ဆုသုဘူးသုတံအ
ကျါ” ယမိဒီးယမှ်ဂံအိင်သရင်မုင်ဖိရွှင်ဟးထိင်စာ
ပူပပိင်လိင်ပခံခဲန့ဒီးလဲအိင်လါပုစလိးတလါဝံ လဲ
အိင်လါကင်ကလုဝံ ဟဲကုထိင်ဆုလုင်ပုဝဲန့လီ.
န့ဒါဟဲဒွင်အူကဒီး လုင်ပုဝဲသဝီဒီး အန့တဘျိ ကု
လီကဒီးဆုထံပူလျံဒီး န့ဒါဖိင်န့ပျသဝီဖိ,စာဝဲသဝီ
ဖိလါတနဲဝဲတဖှ်ဒီးဒဲတံဝဲန့လီ. တုယီလါယူ
ဒီးယမိထံင်လိင်အသးဒီးဖါတံစွါဒီးတယံဘဂ်ဖါတံ
စွါဒီးအဖိခါလါအမှ် ပဒိင်ဆုပျိဖိဖိပိင်ခဲက ဆုထိင်ပူ
ဆုကစါခိင်လါပတံအိင်တံဆိးအလီန့လီ.

တုကဒါကုလီဒိခိင်လီဒိဆိ

ဟဲကုထိင်တုကုလီဒိခိင်လီဒိဆိဘဂ်ဆင်
ဘဂ်အိင်ဆိးလါပျလ်ကျါ မှ်လါဒုသဝီတအိင်လါအ
ယိန့လီ.ကတီအံမှ်ဝဲ(အိင်မိင်အ့)တံဒုးရဲင်ကျဲက
တီန့လီ.န့ဒါထိင်ပူဂဲတကတံနီတဘျိဘဂ်.န့
ဒါဖိင်န့ပူတံသဲဝဲန့လီ.ဖိင်န့ဝဲပူကဆိဝါကွံသဝီဖိ
ပိင်ခါတဖှ်,စာယံဝဲဒီးလုသဲဝဲလါထံချီဒီးပိင်မုင်တဖှ်
န့ဒုးအိင်ဘဂ်ဆုဝဲဒီး နီလီဝဲဆုပျိပူတဘျိန့ န့ဒါ
ဖိင်န့ပူ, ကွဲပူသ့ကုသးပျ ပင်ယှ်ယမိဒီးဟဲအိင်
တုပူထဲပဖိသ့ဒီး ဆဲးထူဖျိပသ ဟဲန့လီ.ဖိင်ပူသး
ပျတဖှ်ကအိင်တနွံဒီး ပျဟဲကုဝဲန့လီ. ဖဲယမိဟဲ
ကုတုတယံဘဂ် ပကညီကလုင်ကသးဖိသါဟဲကိး
ပူဒီး ဆုပူဖျဲပူဆုကစါခိင်န့လီ. တဘျိအံ ဘဂ်ဆု
အိင်ဘုလါဝင်ပီပူ,ယအိင်ဘုလါခိင်ခူးပူဒီးထာဘုမိ
လါယံဖျါပူန့လီ.

ခိဖျိန့ဒါမသံပူဒီးတံဖိတံလံ, ဆင်ဖိကီဖိ
အမဲတဖှ် အိင်ဘဂ်ပူကညီအစိင်အယိခါတဲတဘဂ်
ဘဂ်. တဘျိအံ ဘိင်သိင်တဖှ်အိင်ပူကညီဒုမးန့
လီ.ဘဂ်ဟးစံင်ခူသ့ပယီလါပျပူပုပယီတခိခိ,ပျ
ဘိင်သိင်တခိခိန့လီ.တဘျိယဲလဲဝဲအိင်တံဒီးပူသး
ပျခဲဂ,ပဟဲကုလါမှ်နုဘဂ်ဆင်ပမကပီမှ်အူ(ဒး
မံ)တဘျိဘဂ်. ပဒွင်ကပီပနဲလါဝင်ပီပူ ပဟးစိင်အံ

လာမုာ်နာတၢ်ခံးယိာ်အယိ ပဟးဖျိးဒီးဟဲက့တုာ်ထံကၢ် ခိာ်,တၢ်ဖိတၢ်လံးဒီးပုာ်သးပုာ်ခံကထီၣ်ဒီးထီ မ့မုာ်ယဲယ ဘၣ်ပီၢ်ထံန့ၣ်လီၤ. ပဟဲက့တုာ်မဲးခိာ်ဘီၣ်သိၣ်ကိးကအု လာပခိာ်ပယုာ်ပဘၣ်ပုၣ်လီၤမ့ၣ်အုဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤခိ ဖျိတၢ်ကိတၢ်ခဲအါမးတဲတကတၢ်လာဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယမုာ်ဂၢ်အဒိၣ်တဂၢ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်မုၢ်ဒီး ပုၤကိးအိၣ်လၢဖဲစီၤသီန့ၣ်လီၤ.တန့ၣ်ပဟးဘါယုာ်လၢန့ၣ်တ တီၤ.လၢအံၤတတီၤ ပဟးဖဲဒုဖိသဝီဖိအိၣ်အလီၢ်န့ၣ် လီၤ. ယတအိၣ်ဘၣ်ကိလၢဘၣ်. ယဖါတၢ်သ့ၣ်ခိာ်မိၣ် ရ့ၣ်ကိးအိၣ်ယဖဲယအိၣ်ခွဲန့ၣ်အခါအိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတချး ကိးစးထီၣ်ဒ်ယတဲတၢ်လၢအဖိခိာ်အသိးဖဲၤ.၈.၁၉၅၈ဂီၤ န့ၣ်ရံၣ်,ဒုၣ်ဒါဒွဲၣ်အုသဝီတနံၤယီအံၤ ဒုၣ်ဒါကျိသံအိၣ် လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ် ယတအိၣ်ဘၣ်ကိဘၣ်. ယအိၣ်ဒီးယ မုာ်ဂၢ်ဒီးဘၣ်ဖဲဘၣ်မၤတၢ်အါမးစးထီၣ်ယီၢ်ဘုလၢဂီၤလွံၢ် နၣ်ရံၣ်ဒီး ဘၣ်မၤတၢ်တုၤဟါယိးနၣ်ရံၣ်မး တၢ်မၤဝံၤဝဲခဲ လၢာ်န့ၣ်လီၤ.

ခိာ်ဘၣ်က့ၤကိ

ယအိၣ်ဒီးယမုာ်ဂၢ်ဖါတၢ် စးထီၣ်လၢယသးအိၣ် ဉန့ၣ်အခါဒီး ခဲအံၤယသးန့ၣ်အိၣ်၁၅န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမုာ် ဂၢ်ဆုၤယၤဆုၤကိ,ခိဖျိတုၤမ့ၢ်ကိစးထီၣ်ပုၤထီၣ်ကိန့ၣ်တၢ် မိၣ်အိၣ်သးကိကွၢ်ထွဲပုၤလဲထီၣ်ကိန့ၣ် ယမဲၣ်ထံလီၤတ ဝီဘၣ်တဝီန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤတဘျီ ယမုာ်ဂၢ်ဆုၤယၤဆုၤကိ ယ သးခုဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ယလဲၤမၤလိတၢ်လၢစီၤသဲထၣ်သရၣ် မုၢ်တဝါအကိအိၣ်တုၤယုတီၤဒီးကိအိၣ်ထဲတဖျါလၢသ ရၣ်မုၢ်တဝါသိၣ်လိတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမၤလိတၢ်လၢအစုပုၤ တုၤယဖျိထီၣ်ယုတီၤန့ၣ်လီၤ. ယဖျိထီၣ်ယုတီၤဝံၤ ယလဲၤ မၤလိတၢ်လၢဆၣ်မုၢ်ဟဲကိန့ၣ်လီၤ.တချးကိပျါအဆၢက တီၢ် ကဘီယုာ်ဟဲတုၤလီၤလံာ်ဒီး ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢဒုၣ်ဒါ မၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးပကီၢ်ခိာ်မုဆိကီၢ်ကစၢ် ဒီးသုးက့ၢ် ဂံၢ်(၅)ဒီးသုးက့(၃)တတ် , ပၣ်ယုာ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်က့ၤလီၤမၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးပယီၤလံာ်ဒီး မုၢ်တဟါ ဖဲပ ကိတချးပျါအဆၢကတီၢ် ပုၤဟဲသံကွၢ်ပုၤ “နသါအိၣ်လၢ ခုၣ်အၣ်ရံၣ်စံၣ် မ့တမ့ၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လဲၣ်. ပနၢ်တဟါတၢ်နီ တမံၤဘၣ်. ပတဲဆၢအိၣ်တဘၣ်ဘၣ်ဒီး တနုၤယီအံၤခုၣ် အဲၣ်ယုၣ်ဖံၣ်အပုၤဟဲတုၤဆၣ်မုၢ်ဟဲသဝီမ့ၢ်ဝဲ ဘီၣ်ကွဲကိ ဒီးအပုၤ,ပၣ်ယုာ်ဒီးယဝဲၢ် ဖဲန့ၣ်အခါ ယဝဲၢ်စုၢ်ကိး မ့ၢ်သုး ခိာ်ဖိတဂၢ်လၢအိၣ်ဆၣ်တဖိးန့ၣ်လီၤ.တနုၤယီအံၤခုၣ် အၣ်ရံၣ်စံၣ်ဟဲန့ၣ်ခးတၢ်ဒီး ပဝဲပိာ်မုၢ်ဘီၣ်ဘၣ်သရၣ်မုၢ်ဒီး ပုၤကိဖိယဲၢ်ဂၤခဲလၢာ်ယုၤ,ပစံၣ်လီၤတီၤကျိပုၤလီၤဆုထံ ကျိပုၤ ခိကံထံကျိထီၣ်ကစၢ်, မုၢ်ဝါထီၣ် ပတုၤဖဲလဲၣ်ပတ

သ့ၣ်ညါဘၣ်.ကစၢ်ယုၤအဘျး ပထံၣ်လိာ်ပသးဒီးပုၤဖဲး ခုးဖိ ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤအမ့ၢ်ဘီၣ်, ဆုၤက့ၤပုၤဆုၤသဝီဒီး မ့ၢ်ဝဲ စီၤမုၢ်ပျီသဝီန့ၣ်လီၤ. (KNUP) တဖုစုၢ်ကိး သုးယီၤအသး ဆုစီၤမုၢ်ပျီန့ၣ်လီၤ.

ယဝဲၢ်နၢ်ဟူလၢပုၤကိဖိဟဲသ့ၣ်တုၤဖဲအံၤတနီၤဒီး သ့ၣ်ညါဝဲလၢပၣ်ယုာ်ဒီးယၤအယိဟဲကိးယၤဒီးယပိာ်အ ခံ, ယဟးလၢပုၤသုးဖိကျါ ပိာ်မုၢ်ထဲယၤတဂၢ်ဒီးဘီၣ်ကွဲ ကိအမါပၣ်ယုာ်စုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤသုးဖိကအိၣ်ယိးဆံတုၤ ခွဲ ဆံယၣ်ယၣ်ဒီး ဖျါလီၤဘျးလီၤတီၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ပဟး ထီၣ်လၢစီၤမုၢ်ပျီလီၤဆုလီၤတီၤဒုး,သုးသးကယီကယီ တုၤ ပတုၤဆုစီၤခၣ်အန့ၣ်လီၤ. ဖဲစီၤခၣ်အန့ၣ် ယဖါတၢ်စီဆဲး အိၣ်ဖဲန့ၣ်အယိယဝဲၢ်ဟဲတုၤယၤဒီး ယဖါတၢ်မုၢ်ဂၢ်သရၣ် မုၢ်ဖိဒုစံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဖဲန့ၣ် တုၤတၢ်အိၣ် ဖျိဘၣ်လၢလၢာ်ဒိၣ်ဒီးယဟဲလီၤဆုလၢာ်ဒိၣ်ဝုၢ် ယထံၣ် လိာ်ယသးဒီးယမုာ်ဂၢ်သရၣ်မုၢ်ဘီၣ်ဘၣ်လၢသရၣ်မုၢ် တီၢ်ပံာ်မိာ်အဟံၣ်လီၤ. တုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤ ပဟဲက့ၤဆုပ ဟံၣ်လီၤ. တုၤလၢယဟဲက့ၤတုၤလၢဟံၣ်ဒီး ယမုာ်ဂၢ် တဲယၤ “နပိာ်မုၢ်လီၤ. နဖျိန့ၣ်တီၤအါလံာ်.ဘၣ်လံာ်.”ယသး အိၣ်မၤလိတၢ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢပုၤတဆုၤလၢယၤအယိ ယ ကဘၣ်ယုၤကျဲလီၤ.

တဘျီန့ၣ် ယမုာ်ဂၢ်မၤယဟဲလီၤပုၤတၢ်လၢရွၢ် ကွၢ်ဒီး ယသ့ၣ်ညါလၢ ကီၢ်သၣ်စုန့ၣ် ယဖါတၢ်ကိးပဒိၣ် အိၣ်ခုၣ်(မၤန့ၢ်အိၣ်ကဲပာ်-ကိးစုၢ်ကိးလၢကဲကဲပာ်,အဝဲဒီ တခွါဒီးယမိာ်လီၤ. အဖိခွါကဲကဲန့ၣ် ယမိာ်လဲၤဒုးအိၣ်ဖျါ အိၣ်လီၤ.)ဖဲအအိၣ်ဒီးလၢကစၢ်ခိာ်အခါ ယလဲၤဟးဘၣ် ဆုအအိၣ်အယိ ယလဲၤတုၤလၢယဖါတၢ်အအိၣ်ဒီး ယတဲ ဘၣ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဒီးအဝဲသးအိၣ်ယၤ, အဲၣ်ဘၣ်ယၤ အယိ ဆုၤယၤဆုၤကိလၢဝုၢ်လၢာ်ဒိၣ်, ကျဲန့ၢ်ယၤလၢယက လဲၤအိၣ်လၢသရၣ်စီထူ(ကူကူၢ်ပာ်)အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယ အိၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤခံတန့ၣ် ယဝဲၢ်သရၣ်မုၢ်ရံထၣ်ဖိလဲၤထီၣ် တၢ်မၤလိလၢကီၢ်အိးစုၣ်လယၣ်ဟဲက့ၤဒီး ကျဲဆုၤ က့ၤယၤကိးဒီး ကျဲန့ၢ်ယၤလၢပိာ်မုၢ်ဟံၣ်ဒုးဒီး ယအိၣ်ဘၣ် က့ၤလၢဟံၣ်ဒုး လီၤ. ယမၤလိယိးတီၤဒီး ဖျိစုၢ်ကိးတန့ၣ်ယီ လီၤ.

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတုၤခိာ်ကိးအဝဲသီတခါ

တန့ၣ်အံၤဘၣ်ထီၣ်ခွဲတီၤ, ထီၣ်ကိတယံာ်ဘၣ် ဒီး နၢ်ဟူဘၣ်လၢယဝဲၢ်လီၤလၢတၢ်ဒုးပုၤ ဖဲရွၢ်ကွၢ်ကပၤ (ကးဝဲဟဲၣ်)န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤက့ၤအစိၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်. တ ကတီၢ်ယီအံၤ ယနီၢ်ကစၢ်ယဘၣ်တၢ်ဆါတခါလၢအမ့ၢ် ကဖုတၢ်ဆါ, ယဘျးလီၤလၢအသ့ၣ်, ယဘၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ

သးသမူသနာဂ်

ဟံဂ်,ယနီသရဂ်မုခ်ရံထဝ်ဖိမတၢ်လၢဝုၢ်ဖၣ်အၣ်သ့ဂ် ညါဝဲဒီး ဟဲလုကွၢ်ယၢဒီးထုးထီၣ်ယၢလၢကွၢ်, က့ၢ်ကိး ယၢဆူဖၣ်အၣ် လၢအအိၣ်လၢယကယါဘျါက့ၢ်တၢ်ဆါ အဂီၢ်လီၤ.ယဆဲးကသံဂ်,အီၣ်ကသံဂ်,အိၣ်မ့ၢ်ချီဒီးကိညါ လီၤက့ၢ်ဒီး ဆဲးမလိတၢ်ဖဲဖၣ်အၣ်ပဒိၣ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမလိခွဲတၢ်ဒီး မ့ၢ်ပဒိၣ်တၢ်ဒီးစးဒီးတနံၣ်အံၤ ယတဖျိဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒီလၢအဖးထီၣ်လၢပုဂ်လၢဂ်ကျါန့ၣ်လီၤဘျုးလၢ ပုဂ် လၢဂ် ကျါလီၤ

တၢ်ကတိၤတခါအံၤမ့ၢ်ဝဲ သးခိၣ်စီၤဒူတဲယၤ လီၤ. ယတသးပုၤနီၣ်ဘၣ်. ဖဲယမလိခွဲတၢ်ဖဲဝုၢ်ဖၣ်အၣ် အခါတချးကွၢ်ပုၤယနီၤမယတီၣ်ထီၣ်လၢကထီၣ်ကသံဂ် တၢ်မလိဒီးယတီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.ယန့ၣ်လီၤဒီးစးဝံၤန့ၣ်ဒီး စးထးခိၣ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤခဲလၢဂ်ဒီးအိၣ်ခိးက့ၢ်တၢ်စးဆါအ ခါ မ့ၢ်ဖဲကွၢ်ပုၤတၢ်ကိၢ်ခါအယိ ယဟဲက့ၢ်ဟးလၢဟံဂ်, ဟဲ က့ၢ်တုၤထံၣ်ဘၣ်လၢယမိၢ်အိၣ်တဆူဂ်.တၢ်အိၣ်တၢ်အီ ဘုဘျုးဟုသးတလၢတလီၣ်ဘၣ်. ယသ့ဂ်နီၣ်ယနီၤတဲယၤ . “နမိၢ်န့ၣ်ယသးကညီဘၣ်အီၣ်ဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ်ယမၤစၢ အီၤတသ့တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ခဲအံၤ ယ ကဆုၤန့ၣ်လၢကွၢ်, ကွၢ် က့ၢ်နမိၢ်” ယသ့ဂ်နီၣ်ယနီၤအ တၢ်ကတိၤအယိ ယစးထီၣ် ကွၢ်က့ၢ်ဟံဂ်ယီၤဒီးခိၣ်ခိးယုၣ်တၢ်စးဆါလၢယန့ၣ်တုၤလံ တၢ်ဒီးစးလီၤ. ခိးတၢ်တုၤလၢလါမ့ၢ်လၢဂ်ဒီး ယန့ၣ်ဘၣ်ယ ဝဲၣ်မုခ်အတၢ်ပရၢတဲဝဲ, “လါမ့ၢ်ထီၣ်တသီ နကဘၣ်ထီၣ် တၢ်မလိလီၤ. နဖျိဂ့ၤလီၤ. အ့ၣ်ဖြၣ်တချးလၢဟဲလၢအ တုၤ” စဲခဲဒိၣ်မးလံ. လူတန့ၣ်လၢဘၣ်. တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပျၢဒိၣ် တခါအံၤလဲၤပုၤလံ. ဖဲယတဲဖျါ ယတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအခါသးခိၣ် စီၤဒူတဲယၤဒ်လၢအဖိခိၣ်အသိး, “ဖိလၢအဖးထီၣ်လၢပုၤ လၢဂ်ကျါန့ၣ်လီၤဘျုးလၢပုၤလၢဂ်ကျါလီၤ.”

သိၣ်လိတၢ်

တုၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပျၢဒိၣ်တခါအံၤ လဲၤပုၤ ကွံၣ်ယၢဒီးယစးထီၣ်မၤစၢယမိၢ်လၢတၢ်သိၣ်လိကွၢ်မ့ၢ်လၢ ကွၢ်တဖျါလၢယမိၢ်သိၣ်လိတုၤလံတၢ်လၢပသဝီညၣ်မုၢ် ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယစးထီၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ၁၉၆၆န့ၣ်, လါယုၤ(၁၅)သီန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်အံၤအိၣ်တုၤယုၤတီၤဒီး ပသိၣ် လိတၢ်သၢဂၤလၢအမ့ၢ် သရၣ်သၣ်ဒါဒီးယမိၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢ ကတီၢ် ဖဲန့ၣ် မ့ၢ်ဖဲပဒိၣ်တဲးဖိ, ပဒိၣ်မုခ်နီၣ်ကြံၣ်ဖိဒီး သရၣ် စီၤဆၢဒိၣ်(ဖါဆၢ-ဒူဘီသဝီ)မလိတၢ်အစီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆီဟံဂ်ဆီလီ

ဖဲဆၢကတီၢ်ခုခါခဲအံၤ လၢပဟီၣ်ကဝီၤပုၤ သရၣ် မုခ်မ့ၢ်ဝဲသရၣ်ဒိၣ်ကွၢ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိခိၣ်န့ၣ်သ့ဂ်က့ၢ်သး ပုၤတၢ်သးတၢ်ကျဲၤအယိ ယဖျိယသးဒီးသးခိၣ်ဝဲမိၣ်န့ၣ် လီၤ. တချးပဖျိပသးန့ၣ် ခိၣ်န့ၣ်သးကျဲၤဝဲသိၣ်ပုၤဘၣ်မု ဘၣ်ဒါလၢခုၣ်အဲၣ်ယုၤတၢ်ကရၢကရိကဖျိအသး က ဘၣ်တီၣ်ထီၣ်ဆိလံာ်ယုၤလါန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၣ်သးကျဲၤတီၣ် ထီၣ်လံာ်ဝံၤမးဒုးသ့ဂ်ညါက့ၢ်ပုၤဒီး ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ ယမိၢ် တဲယၤလၢပကဘၣ်လုၤထွဲက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်သးတၢ်ကျဲၤလီၤ. တုၤယုၤလါပုၤထီၣ်ဒီး ဖုသရၣ်ဒိၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ,လံာ် ကွၢ်ညါသၢလါ,တၢ်တြီမ့ၢ်အိၣ်ပုၤကဘၣ်လဲၤစိာ်လံာ်အံၤ ဆူအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကဖျိပသးတဘျီ တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ် ဝဲခဲလၢဂ်(၉)လါအယိသးခိၣ်ဒိၣ်တိဆူၣ်တဲယၤ. “တၢ်တု တၢ်ဖျိဘၣ်မ့ၢ်လီၤပုၤလီၤ, နဟံတၢ်အဲၣ်တီၤယံာ်ဒၣ်ထဲ (၉) လါလီၤ.” ယဖျိယသးဖဲ၁၉.၃.၁၉၆၉န့ၣ်, လၢစီၤသဲခံသ ဝီန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤအ ယိ ယတၢ်အခွဲန့ၣ်ဒၣ်ထဲယံာ်သီဒီး လဲၤကဒီးဆူသးကျိၤ တုၤသးကျိၤပုၤတဖုမးဟဲက့ၢ်ဆူဟံဂ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တုၤဘၣ်

နဟံနတၢ်လၢပုၤသးဖိတၢ်ထံၣ်ဆဲးနးဒီး တၢ်ကွၢ် တလီၤန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်ဖဲယဲၤလီၤ. ပဟံပတၢ်လၢပုၤသးဖိ , အိၣ်လၢဟံဂ်ယီၤတချးဘၣ်. ပတၢ်ကွၢ်ပုၤတချးဘၣ်. လၢ န့ၣ်အမဲာ်ညါ ဒုၣ်ဒါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဆူၣ်ထီၣ်, ပုၤတနီၤ တဲဝဲ ဟံးအတၢ်န့ၣ်န့ၣ်ဒီးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိယဒီပုၢ် ဝဲၣ်ခါတအိၣ်အယိ ပိာ်မုခ်တၢ်မၤ, ပိာ်ခါတၢ်မၤဘၣ်မၤတ ဂၤယီၤလီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤမၤသ့ကစီၤဒီလီၤ. စီၤဖဲန့ၣ်အခါ ခုၣ် အဲၣ်ယုၤဟံဂ်ဖိယီဖိန့ၣ်ပုၤပုၤဘၣ်အီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဒီဖျိပ မ့ၢ်သးအဟံဂ်ဖိယီဖိအယိ ပအိၣ်လၢဒူဖိသဝီဖိအကျါအ ဝဲသ့ဂ်ပုၤပုၤ,မၤပအိၣ်ယံာ်ဒီးပုၤကုၤပုၤကညီ,ပလီၤကံာ်ဒ်ပုၤ ဘၣ်တၢ်ဆါအၢ,အါတက့ၢ်လၢယဘၣ်အိၣ်ဒုၣ်တဒုၣ်မိၢ်ဖိ လၢပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၤအဘျးဘၣ်ယၤလီၤ. ဖဲ၁၉၇၀န့ၣ်, လါယုၤလံ(၅)သီန့ၣ် ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်ယဖိမုခ်နီၣ်နံထုဒီး ဖဲ ၁၉၇၁န့ၣ်,လါစးပထုဘၣ်(၂၁)သီအနံၤန့ၣ် ယန့ၣ်ဘၣ် ဖိခါစီၤထူဆၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲ၁၉၇၃န့ၣ်,လါမ့ၢ်အဆၢက တီၢ် ဒုၣ်ဒါကဘီယုၤယဲာ်ဘၣ်လီၤတဲာ်လၢမုၢ်စ့ခိၣ်, စးထီၣ် ဖဲန့ၣ် ပအိၣ်ပဆိးလီၤပုၤဒိၣ်မးလီၤ. ဒုၣ်ဒါဖျါဖျိအသးလၢ ပသိးပကျါကိးမုၢ်နံပတဲသ့,တနံၤန့ၣ်ဒုၣ်ဒါဟဲထီၣ်ဆူပ အးပုၤ, နီၤလီၤပုၤဆူဟံဂ်ဖိလံာ်, ယုၤတၢ်လၢအးပုၤဒီး ကယံာ် တၢ်လၢအသးလီၤန့ၣ်ဟံးဝဲခဲလၢဂ် တုၤလၢတၢ်ကုတၢ်ကၤ

သးသမုခ်သနာဉ်

ကံလာမုခ်ကမဲးန့ဉ်လီၤ.

ယဝံထီဉ်ဟုသး ယလံာ်ဒီးယဖိတက ဖဲယဟဲ က့တုၤမဲးစံာ်ထီဉ်သဝီအမဲာ်ညါတဖဲးသတူာ်ကလံာ် ပု တကယါယါ “ဟ်လီၤကွံာ်နဟုသး...ဝံတဂ့ၤ.” ဒီးယ ဟ်လီၤယဟုသးဒီးဆ့ဉ်နီၤလီၤန့ဉ်လီၤ. အဝဲတဲကဒီး “န မ့ၢ်သုးဒုခိဉ်အမါ,ဝံအိဉ်ဟုသးအံၤတဂ့ၤ.” ယတဲဆါအီၤ ,ယမ့ၢ်တဝံအိဉ်,ယတအိဉ်ဘဉ်မ့ၢ်ဘဉ်.အဝဲမ့ၢ်သိဉ်ဒုဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးသုးထီဉ်သရဲဉ်လံ. မ့ၢ်ပုဘဉ်မုဘဉ်ဒါလၢဟးဝဲ တာ်လီၤဖဲအံၤန့ဉ်လီၤ. ပအိဉ်ကွံာ်ဘုဘုဒီး မ့ၢ်လၢအသး ခဉ်န့ဉ်လီၤ.ယဖိခါအဆံးတကအိဉ်မ့ၢ်ဝံမံတဘျီယီလီၤ. ဟုသးတခါခဉ်တလီၤဆီဒီးသိခါသဉ်ဘဉ်.

သုမ့ၢ်မၤဘဉ်ပုၤအဆံးကတၢာ်လၢသုကျါဒီး မ့ၢ်သုမၤ ဘဉ်ယၤလီၤ

ဖဲယဟဲက့တုၤန့ဉ် မ့ၢ်ဟါလီၤပုၤဟဲဟံထီဉ်တ ကဒီးတဲယၤ, “ဟ့ဉ်အိဉ်ယၤဟုသးတဖၤ,ယတဲအီၤ,ယ ဟုသးအိဉ်တဖၤဒီးယဟဲက့ၤဝံတုၤခဲအံၤလီၤ. ယဟ့ဉ်နု တန့ၢ်ဘဉ်.အဝဲတဲကဒီးဝဲ, “ဖဲယဟးယုအိဉ်ဟုသးအ ခါ ယဟဲက့ၤယမါသံလၢယလီၤခံ, ခဲအံၤ ယကသရဲဉ်န့ၢ် အထံယတၢာ်တအိဉ်နီတမံဘဉ်.” တဘျီယီတာ်မၤအသး ဒီးယၤသီဉ်လၢယနုၤပု, “သုမ့ၢ်မၤဘဉ်ပုၤအဆံးကတၢာ် လၢသုကျါဒီးမ့ၢ်သုမၤဘဉ်ယၤလီၤ.” ယထာဉ်ပုၤစ့အိဉ် တ့ၢ်ထဲ(၄၀)ဘးလၢ ကန့ၢ်အံသဉ်ခံပီၤအဂီၢ်လီၤ. တာ်လိဉ် သဘျုးသဲးသဉ်လၢနသရဲဉ်ထံအဂီၢ်တက့ၢ်. အဝဲက့ၤပု ဒီး ယဆိကမိဉ်ထီဉ်တဘျီအံၤ စ့တဘးတအိဉ်လၢဘဉ်. တအိဉ်ဘဉ်အံသဉ်လၢဘဉ်. လၢတာ်သတူာ်ကလံာ်အပူ လၢယီခိဉ်ထံးပုၤတကတဲထီဉ် “ဝဲမုဉ်,ယဟးယုနု,ယ သံကွံာ်တဆိတဆိဒီးယဟဲတုၤဆုနအိဉ်” ယကွံာ်လီၤဒီး မ့ၢ်လၢယပုၤဒုခါဖိအဲဉ်ထုပာ်(သုးခိဉ်ယိၤရှု)န့ဉ်လီၤ. အ ဝဲဟဲအိဉ်သကိးယၤ, လုာ်ထံလုာ်နိဝံ ပအိဉ်သကိးမ့ၢ်အ ဆါကတီၢ် ယဖိသၢဂဲဟဲက့ၤထီဉ်စိာ်ဒီးတပီၤဘိတကတ ဘိ,အဆံးတကအစ့ဘဉ်ကူးဒီးဟီဉ်,ယဲတခီယတဲ “သု ပာ်သုဉ်လီၤန့ၢ်သုထံမိာ်ဒီးအိဉ်... အိဉ်” ယတကန့ဉ်ယုာ် ဘဉ်. အဖါတာ်ဟဲယီၤသုကွံာ်ဝဲဝဲအိဉ်ကွံာ်ဝဲဒီးတဲဝဲ, “ဝဲ မုဉ်,ဆါကီကမိကမိ” တုၤမ့ၢ်ဆုဉ်ထီဉ်, ဂဲထီဉ်ဂီၤခိ သါ ကထူးအမဲသံကွံာ်ဝဲအံသဉ်, ယတဲအီၤ,အံသဉ်ဒု နဘဉ် ဘုးလၢနီဉ်တၢၤ ခိဖျိအံသဉ်တအိဉ်ပီထီတဖဲးအယီန့ဉ် လီၤ. အဝဲပုၤအမဲာ်, ကွံာ်လီၤတာ်ဆုးပုၤဒီးသံကွံာ်ဝဲ, “န ကူးဘုနထးဂဲာ်အိဉ်ခါ.” ယတဲဆါအီၤ တအိဉ်ဘဉ်.ဘဉ် ကူးလၢယဲာ်လီၤ. အဝဲတတဲတာ်နီ တမံလၢဘဉ်. တုၤလၢ အိဉ်မ့ၢ်ခါသံကွံာ်ယၤ, မ့ၢ်ယလဲၤဒီးအီၤလၢမဲၤဝဲၤကသု

ခါ. ယတဲအီၤယလဲၤသုလီၤ. ယဟ်တ့ၢ်ယဖိခါဒီးအဖံဒီး လဲၤပိာ်သုးခိဉ်အံၤအခံဆုမဲၤဝဲၤန့ဉ်လီၤ. လဲၤတုၤပုၤန့ၢ်ယၤ ဟုသးသၢနာ်, အံသဉ်တမၤ, ညဉ်အုဉ်ယဲာ်ပီၤ, သိတပီၤ, တာ်နုာ်ထံ,အံသဉ်ဆါလၢယမိာ်အဂီၢ်, ထးဂဲာ်ခံဘုဒီးထံ ပီာ်တကဒိဉ်ဝံတဲယၤ,နကျဲၤဝဲက့ၤနဲသ့ခါ.ယတဲအီၤသု ဒီးအဝဲတဲယၤ, “ယအဲဉ်ဒီးဆုၢ်နုၤနုၤတုၤလၢအတုၤဘဉ် ဆဉ် ယဟးထီဉ်န့ဉ် ယတတဲပုၤနီတကဘဉ်အယီ ယသး မၤန့ၢ်ဆိဉ်ခံယၤလၢ ယကဘဉ်ဟဲကွံာ်စ့ဉ်သုအယီ ယ ဟဲယဲလီၤ. တဟါအံၤ ယကက့ၤမံလၢပိာ်ဝဲဒါလီၤ. တဘျီ ယီ ယသုဉ်နီဉ်ထီဉ် မဟါတနံၤယစ့အိဉ်၄၀ဘး, ယဟ့ဉ် လီၤပုၤတကမဲလၢဂီၢ်စိဖုကလု, တနံၤအံၤ ယဒီးန့ၢ်က့ၤတာ် လီၤလၢတကထီဘျုးညါလီၤ. “တာ်ဘျုးဒိဉ်မးကစၢ်ယုၤ ဧ,နကျဲၤတာ်လၢယဂီၢ် ခိဖျိယပုၤဒုခါန့ဉ်လီၤ.” ပလဲၤခိဖျိ ဘဉ်တာ်နးတာ်ဖျိဉ်တဘျီဘျီပဟးပမ့ၢ်အုတအိဉ်ဘဉ်, ပ ဘဉ်စံဉ်စိာ်ယုာ်သုဉ်မုဉ်,မ့ၢ်အုကူးလံာ်,မ့ၢ်ခိဉ်စ့တုာ်ကုာ် တအိဉ်ဘဉ်.အိဉ်လၢတာ်စ့ၤကျါတာ်ဂီၢ်,ကနိးဒိဉ်မးလီၤ.

တၢာ်သိဉ်လီၤ

စးထီဉ်စံဉ်ထီဉ်န့ဉ် သိဉ်လိဖိသဉ်တဆိဘဉ်တ ဆိ,တတီၤဘဉ်တတီၤ ဖဲတာ်ဆါကတီၢ်ဟ့ဉ်ယၤအခွဲး အယာ်န့ဉ်လီၤ. သိဉ်လိတာ်မ့ၢ်သုတလါသိဉ်လိတလါမ့ၢ် သုတစ့ၤသိဉ်လိတစ့ၤလီၤ. ဟ်တ့ၢ်ကွံာ်ကဟံကွံာ်ဖဲၣ၉၅ နံဉ်,လါအိးကထီဘဉ်ကွံာ်ပုၤဖိဒီး လဲၤဖးထီတုၤယီၤ ၂၀၀၄နံဉ်မး ဟဲက့ၤသ့ဉ်ထီဉ်ကဒါက့ၤဒီး မ့ၢ်ယဖိမုဉ်နံ ထုသိဉ်လိက့ၤတာ်န့ဉ်လီၤ. တဲာ်လွံာ်တဲာ်အဆါကတီၢ် ယ လီၤကဲာ်ဒဲပုၤဘဉ်န့ၢ်(တာ်ဆါအါ)အကျါပုၤအဂ့ၤတကအ သိးန့ဉ်လီၤ. ဖဲပုၤသုပုၤဘဉ်တအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်ယမၤသ့, ယ ကွံာ်ပုၤဆါ,ဆဲးကသံဉ်ကသီ,ဒုးအိဉ်ဖျုဉ်ဖိသဉ်, သိဉ်လိ ဖိသဉ်,ဘျုးစၢၤဘါစၢၤပုၤတာ်လၢတာ်ဒုးတာ်ယၤဒီးတာ်ကီ တာ်ခဲအဆါကတီၢ် တာ်ယုထာစ့ၢ်ကီးယၤလၢဆီထံးကီာ် ဆဉ်ပိာ်မုဉ်ကရၢခိဉ်ဖဲၣ၉၆နံဉ်,လါမ့ၢ်အဆါကတီၢ်န့ဉ် လီၤ. ယကဲကီာ်ဆဉ်ပိာ်မုဉ်ကရၢခိဉ်အခါ ပတာ်အိဉ်တာ် ဆိး မ့ၢ်ဒဲဉ်တာ်ဒုးပျီဟီဉ်ကဝီၤအယီ ပမၤသကိးတာ်တသု ဖဲအသု,ပဟူးဂဲၤလီၤတီၢ်လီၤဆီတအိဉ်ဘဉ်.ပုၤသုလံာ် သုလံာ်စ့ၤ,မၤစၢၤကရၢပိာ်မုဉ်ကရၢပုၤဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဖဉ် ,သိဉ်လိနဲဉ်ယုၤအဝဲသုဉ်လၢတာ်ဟ်ဖျါဒီးစ့စရီတဖဉ်, တာ်လၢပမၤသကိးမ့ၢ်ဒဲဉ်ဟုတစ့ၤဒီးကဲဘျုးကစီဒီ န့ဉ် လီၤ. ပမၤစၢၤပုၤဆုးပုၤဆါ လီၤဆီဒဲဉ်တာ်ပုၤဘဉ်ဒိကျိ, ပ တူၢ်လိာ်သုးကျိ, ပဒုးအိဉ်သုးကျိကသု, ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ ကွံာ်သရဲဉ်တကလၢပကရၢဒဲဉ်ဝဲကွံာ်သရဲဉ်တက(၁၅၀) ဘးစုာ်စုာ်, ပဆုၤပုၤဖိသဉ်လၢကွံာ်ဘဉ်ဆဉ် ပတထံဉ်ဘဉ်

ကုၤသုအိၣ်ဘၣ်ကုၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. ပကီၢ်ဆၣ်ကိၣ်ဖိလၢ နှၢ်လီၤလွံၢ်တီၤပဒိၣ်တၢ်ဒီးစဲးန့ၢ်ဖျိးစိလံာ်သၢဘၣ်တဖၣ် ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်န့ၢ်ရံၣ်ပးစုတဖျၢၣ်န့ၢ်လီၤ. ပမၤသကိး ဒ်အံၤဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်အသိးန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဲာ်လွံၢ်တဲာ်အဆၢကတီၢ် တၢ် သိၣ်လိဖိသၣ် ဒ်ယတဲာ်လၢအဖီခိၣ်အသိးလီၤ. ဖိသၣ် တဖၣ်ဘၣ်ဖးလံာ်လၢပိၣ်ဝဲခိၣ်, ဘၣ်ကွဲးလံာ်လၢချိၣ်ယု ပူတဘျီဘျီ, ယိးဘၣ်ဘိၣ်ပူတဘျီဘျီ, လံာ်တလၢတ လိၣ်ဘၣ်. သိၣ်လိဖိသၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤဆိတအိၣ် ဘၣ်. ပပူကလုာ်ဖိတဖၣ်ဒိၣ်ပံာ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု အယိတသ့ဖဲတၢ်သုအိၣ်ဒီးယၤယအဲၣ်ဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ် ဒီးသိၣ်လိလီၤ. တနံၣ်ဖဲယုၢ်ဟဲဝဲကလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိ တအိၣ်လၢဒီနံၣ်ညါအိၣ်မ့ၢ်ချိၣ်, ဖိသၣ်တဖၣ်ယတဲာ်အဝဲ သ့ၣ် သုဟဲယဒုးအိၣ်သုတန့ၢ်ဘၣ်. ယဲန့ၢ်ကုၤ ယစုတခီ အံၤ ယဖိၣ်ထီၣ်ဒီးဘိးဒီး အတခီ ဘၣ်ဖိၣ်ယဲာ်လၢတၢ်လုာ် အိၣ်သးသမုအဂီၢ်လီၤ.

ဘူးတုၢ်မးလၢယကပျၢၣ်

ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၢ်, လၢနီၣ်ဝုဘၣ်(၂၄)သီအမုၢ်တနုၤ ပဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢ, ပတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ကိၣ်ဖိလံာ် လံာ်ပိးလီၤလီၤမၤခဲလၢလီၤ. တကတီၢ်ယိအံၤ ယဖိမုၢ်အ ပာ်တဂၤဆိးကုးဒီးကဘၣ်လဲၤတၢ်ဆါဟံၣ်ဆူလီၢ်ခၢၣ်သး သတူၢ်ကလၢလီၢ်ခၢၣ်သးလီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၢ်ဒီးပူယုၢ်ယိး အိၣ် အကစၢ်တအဲၣ်ဒီးယုၢ်ဘၣ်. အဖိခါတဲာ်, “ကျိသၣ် လီၤလံၤ, ပါတဂၤပကိးအိၣ်တဂၤထၢၣ်ဘၣ်.” တဲာ်ခါခိၣ်, “စံၣ်သုဝဲ” ဟဲကုၤတဲာ်ယၤဒီးယတဲာ်ဆါအိၣ်, “သုပၢ်န့ၢ် စစံ သွးအိၣ်လၢအပူၤ, မ့တမ့ၢ်လၢသုဘၣ်ယိးအိၣ်န့ၢ်သု ထံၣ်ကိတဘျီဘျီခါ. ဖဲပစံၣ်အခါတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဟဲ, ပုၤ သံလၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအါမးန့ၢ်လီၤ. ပဟံၣ်ဖိပီဖိပစံၣ် တတီၤ ယလံၤမုၢ်သံတဂၤ ပစံၣ်ကဒီးဆူညါတတီၤ ယဖိ မုၢ်အပၢ်စူးကွံာ်အသးဒီးဟဲ ကုၤသုးလီၤကုၤသးတ တီၤ ယလံၤမုၢ်အဒိၣ်တဂၤစူးကွံာ်ကဒီးအသးလီၤ. ဖဲယ မိၢ်တအိၣ်လၢအခါ ယသးဘၣ်ဒိလၢပကဟံာ်လီၤအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်သရၣ်တဂၤမးတအိၣ်, အိၣ်ဒၣ်ပကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ပဘၢ်ယုၤလၢဒဲ ကီာ်လၢအပူၤ, ဟံၣ်တအိၣ်ယိတအိၣ် ဘၣ်. ယလံၤမုၢ်သံဝံၤယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲယဆိးကုးသးပုၤ နီၣ်သး စးထီၣ်မုၢ်ယုနံၤဟါၣ်ဝဲန့ၢ်ရံၣ် တုၤမုၢ်ခံနံၤဂီၢ်ခိမး သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကုၤယသးလီၤ. ဖဲယလံၤမုၢ်စူးကွံာ်အသး အခါဘူးမးယကပျၢၣ် ခိဖျိကိတဖျၢၣ်အယိ ယဂဲၤဂီၢ်ဒီးဖိ သၣ်တဖၣ်ဒီး ယသးပုၤနီၣ်တၢ်မၤအသးတဖၣ် မ့ၢ်ယုၤအ

တၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်ကျဲလၢယဂီၢ် လၢယနံၤတဟံာ်ဘၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.

လဲၤတုၤဒဲကဝီၤပူၤ

ဖဲပလဲၤဆူဒဲကဝီၤပူၤအခါ ဒ်ယတဲာ်တၢ်အသိး ပ လဲၤတၢ်ပုၤတကယၤဘျီဒီး ပုၤဆူပုၤမုၢ်ဝဲပဒိၣ်ကျဲမုၢ်ထု, ပဒိၣ်ရံးကီၢ်ထုသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ပဘၣ်လဲၤတၢ်လၢတၢ်ပျံၤ တၢ်ဖုးအပူၤတဘျီဘျီ လၢမုၢ်န့ၢ်ခိၣ်, မၤကပီၤမ့ၢ်အူတဘျီ, ဖိၣ်လိာ်ကုခံတဂၤတဂၤလဲၤသကိးတုၤပတုၤဒုၣ်ဘူးနီၣ် ဒီးပတၢ်အိၣ်လၢကွံာ်လီၤ. ပအိၣ်မ့ၢ်ချိၣ်, ချိၣ်မ့ၢ်ချိၣ်ဒီးဖိသၣ် တဂၤထွဲဘၣ်သ့ၣ်မုၢ်ခံဒီးမ့ၢ်ချိၣ်လီၤတကျၢၢ် တအိၣ်ဘၣ်နီ တဂၤလၢဘၣ်. လဲၤတုၤဒဲကဝီၤပူၤ ဖိလံၤလၢသိၣ်လိဘၣ် အိၣ်ကဲထီၣ်ခိၣ်နၢ်သရၣ်သမါ အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ထီၣ်ယၤ မၤယသိၣ်လိတၢ်, ဘၣ်ယးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ ဘၣ်န့ၢ်လီၤမၤ စၢၤကဲခိၣ်ကဲနၢ်ကဒီးလီၤ. ထီၣ်(TTC)တၢ်မၤလိ, (Leadership) တၢ်မၤလိ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တီၤဘျီတၢ်မၤလိ, လီၢ်ခံ ကတၢ်လံာ်ရီၤဒီးတၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါတ ချူးဘၣ်.

လၢတၢ်ဘျီတၢ်ဘါတခီ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ် ဖျိၣ်အသီတဖျိၣ် လၢအမုၢ်ဘုၤသနံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၢ်လီၤ. ပ သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်သရိၣ်အံၤဖဲစလၢ, ကဝီၤဒု (11-B)န့ၢ်လီၤ. ဖဲယလဲၤထီၣ်လံာ်ရီၤဒီးတၢ်သိၣ်လိလၢမဲာ်ဆိးဆူအူးပုၣ် အခါ ဟဲကုၤမၤဝံၤကုၤမဲဆိးဒီးယတၢ်ဆါဟဲဟံာ်ထီၣ်လၢ အမုၢ်ကဖုတၢ်ဆါ, ကဖုပူၤလီၢ်န့ၢ်လီၤ. လံာ်ရီၤဒီးလၢဒဲက ဝီၤပူၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢဖုၣ်ခိၣ်အယိ ဖုၣ်ခိၣ်သ ရၣ်မုၢ်ဒီးသရၣ်အၣ်ကံၣ်ဆူယၤတဘျီယိဆူတၢ်ဆါ ဟံၣ်, တၢ်မၤကွၢ်ယၤလၢခိၣ်ဖျုထၢၣ်ဒီး လဲၤဒုးနဲၣ်ဝဲကဖု အပူၤလီၢ်အိၣ်, အိၣ်ကသံၣ်ဆဲးကသံၣ်, အိၣ်ကသံၣ်တဆံ ယဲာ်သီ, အိၣ်မ့ၢ်ချိၣ်သၢလၢဒီးဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးကုၤလၢကစၢ် ယုၤအဘျူးအယိန့ၢ်လီၤ.

ဖဲကုၤလီၤကုၤဆူတၢ်ခိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်

ယလဲၤအိၣ်န့ၢ်သကုဒဲကဝီၤဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ယး ယကိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါန့ၢ် ယတၢ်ဟံးစု နဲၣ်ကျဲ, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအိၣ်ဝဲတသ့ဖဲအသ့န့ၢ်လီၤ. ယ စးထီၣ်ဟးန့ၢ် ပနီၣ်ဂံၢ်တၢ်ကိန့ၢ်အိၣ်တၢ်တုၤလွံၢ်တီၤ လီၤ. ယသိၣ်လိတၢ်အခါ တတီၤတုၤန့ၢ်တီၤ, စးထီၣ်လၢ (KG) တုၤန့ၢ်တီၤသရၣ်တအိၣ်အဆၢကတီၢ်ခိဖျိစံၣ်ယုၢ်ဒုး အိးထီၣ်ကဒါကိၣ် သရၣ်ဟဲတတုၤ ယသိၣ်လိကတၢ်ကုၤ တဂၤယိလီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်တလီၤတီၢ်ဘၣ်. လဲၤကိၣ်ဖဲလဲၣ် တဖျၢၣ်ဖျိထီၣ်ဂုၤဂုၤလီၤ.

ဖဲ ၂၀၀၄ နံနံ, ယဟဲက့လီကဒါက့ဒီးသိဉ်လိ က့ကဒီးတံဒီး သးထီဉ်ကဒါက့တုယုတီဒီး အသိတ နံဉ်ဆူနွံတီန့ဉ်လီ. ဖဲ ၂၀၀၆ နံနံ, ယမဲဉ်ချဲအဂံဉ်စာ, ယ ထီဉ်က့သိဉ်လိတံဒီးဒီးဒီးမဲလဲမုဉ်ဆါမုဉ်နယံဉ် ယံဉ်ယကွာ်တံဒီးဖျါလဲဒီး ဖဲ ၂၀၀၇ နံနံ, လါအုဉ်န့ဉ် ယလဲထီဉ်ကူးကါမဲဉ်ချဲလဲမဲဆီး ဒီဖျါယမဲဉ်ချဲတံဒီးအံဉ် ထီဉ်အယံဉ်ဒီး ယအံဉ်ဘဲးတနံဉ်န့ဉ်လီ. ဖဲ ၂၀၁၁ နံနံ ယ ကွဲးကဒီးယမဲဉ်ချဲအံဉ်တုတဟဲဒီး စးထီဉ်ဖဲန့ဉ် ယတ သိဉ်လိတံဒီးလဲဘာဉ်. ဘာဉ်ဆဉ် ဖဲကွဲးတဒီးဝံဒီး ဟဲက့ လီက့န့ဉ် ပကီဆဉ်ကူဉ်သုဆဲးလဲခိဉ် ပဒိဉ်ခုယုာ်ထူ ဟ့ဉ်ယမုဉ်ဒါလဲ(TOR)ကွာ်ထွဲကွာ်ယံဉ်ဖျါန့ဉ်လီ. ယ လဲကွဲးယမဲဉ်ချဲလီခံတဒီးဝံဟဲက့အခါ ယဖဲမုဉ်အဒိဉ် အံဉ်ထီဉ်ဒီးအဟူးအသး, လဲတံဒီးဆါဟံဉ်အယံဉ် ယအံဉ် ခိးအဟံဉ် မဲဉ်အလီလဲတံဒီးဘာဉ်တံဒီး ဖဲဘီလီတံဉ် ကွာ်တုအဟဲက့တဘျီဟံးထီဉ်ဖိဉ်ထီဉ်က့မုဉ်ဒါဘာဉ် ဆဉ် မုဉ်ဒုထဲတလါဒီးဆါထီဉ်, ထီဉ်တံဒီးဆါဟံဉ်ဒီးမုဉ် နံမုဉ်သီလဲဒီး ဟဲတံဒီးအဖိခွါတကနွံလါဘျီဉ်ယံး လါ, ဘာဉ်ကွာ်က့လဲတက ဟးတသ့နီတပုဘာဉ်. ဘာဉ် ဆဉ် တံဒီးယုထဲဒီးယလဲကွာ်ကမံးတံဉ်, ကွာ်ဘာဉ်လွံာ်တီ ပဒိဉ်တံဒီးစးတဘျီ, လီခံ မဲတံဒီးကမံးတံဉ်တကအ သးတုယုာ် ၂၀၁၇ နံနံဒီးတံဒီးအံဉ်ဘဲးယဟဲစာကီးလီ.

ဖဲ ၂၀၁၄ နံနံ, ပုကဟံဒုသ ဝီဖိတဖဉ် သးယီအ သး ဟဲက့အံဉ်နီဉ်ရဲဟဲခိဉ်ဒီး ပထံဉ်ဘာဉ်လဲထီဉ်တ ဖဉ်အံဉ်အါမးလဲ ထီဉ်ကွာ်တတုဘာဉ်အယံဉ် ပရဲဉ်ကျဲ သုဉ်ထီဉ်ကဒါကွဲးအံဉ်တဖျါန့ဉ်လီ. ဖဲကဟံဒုကွဲးအံဉ် သရဉ်ဆဉ်ပဲမုဉ်သးအခါ ပဖါတံဒီးလဲပကီးမိဉ်သုဒီး

တံကီးက့အီလဲအံဉ်သ့ ဟဲက့ဒီး အသးဆုဉ်လဲက သုဉ်ထီဉ်က့ကွဲးအယံဉ် အဲကဲကွဲးဒီး တံသုဉ်ထီဉ်အံဉ်ကဲ ထီဉ်ဝဲန့ဉ်လီ. အဲဝဲးဝဲလဲ, “ဘုဉ်တံဒီးဘာဉ်သ့, မဲလဲ တံသ့အယံဉ် ပစိဉ်ခိယီက့ကဟံဒုကွဲးဒီး ကွဲးအံဉ် ယဘာဉ် န့ဉ်လီမဲတံဒီးလဲယကစာ ဒီဖျါပုသးစာတဖဉ်ကတီခိဉ် ရိဉ်မဲတံဒီးအသးတဘုဉ်အယံဉ် ဒီးအကဲတမံ ကွဲးသရဉ် လဲအသိဉ်လိတံဒီးန့ဉ် ဒဲလဲညါအသး စုတဒီဖိဉ်ယဲဉ် အ တဒီ ဖိဉ်ထီဉ်ဒီးဘီဒီး ဘာဉ်လုာ်အံဉ်လီအသးဒီး ဘာဉ် သိဉ်လိစာကီးမိသုဉ် မ့တမုဉ် ပုလဲအသးအံဉ်ဟ့ဉ်လီ သး မဲတကဲဘာဉ်အယံဉ် ဒဲသီးကွဲးအံဉ်ကဲထီဉ်, ကမုဉ် န့ဉ်ယကွဲးကွဲးစးန့ဉ်လီသိဉ်လိစာတံဒီးန့ဉ်လီ.

လဲန့ဉ်အမဲဉ်ညါ ပမဲမုထီဉ်ဂဲထီဉ်က့ညဉ်မုဉ် ကွဲးတံဒီးအံဉ်ဖိဉ်ဒီး ဒဲသီးတံဒီးအံဉ်ဖိဉ်အံဉ်ကမုထီဉ်ဂဲထီဉ် အဂီုပဖုအံဉ်သုကွဲးကွဲးစးဝဲဒီးခဲအံဉ်အဲဝဲတံဒီးကွဲးအ တံဒီးတံဒီးမဲဒီး အံဉ်ဘဲးကွဲးလဲထီဉ်လဲထီဉ်လဲန့ဉ်လီ. တချုးလဲအဲဝဲန့ဉ် အးလီတံဒီးမဲလဲယစုပု လဲယက ဆဲးမဲတံဒီးတုအကွဲးထီဉ်ဒီး ခဲအံဉ်ကဲထီဉ်ဝဲဒဲလဲ. ပဆီ ထံးကရုာ် ဟဲကံဉ်ဟဲက့ကဲပဲထီဉ်တနံဉ်လဲ. ပဖုအံဉ်သုစုာ် ကီးလဲတံဒီးမဲအပု အံဉ်ဘဲးအံဉ်သါလီထူလီယံဉ် လဲ. ခဲအံဉ် ယမုဉ်ဒါအံဉ် ယမဲဒီးအံဉ်မုဉ်ဝဲ ကဟံဒုကွဲးတ ဖျါဒီး တံဘုဉ်တံဒီးဘာဉ်မဲလဲအမုဉ် ညဉ်မုဉ်ကွဲးတံဒီးမဲ လီတတီအံဉ်န့ဉ်လီ. ခဲအံဉ် ယသးပုာ်တုာ်(၇၃)နံဉ်လဲဒီး ဆူညါ ယမဲကဲဒဲးဆဲးယံဉ်လဲဉ်တသ့ညါဘာဉ်အယံဉ် ပုဖးတံဒီးမိသုဉ်စာ, ယကွဲးမုဉ်ဘာဉ်သုလဲသုကဆိကမိဉ် ဒီးမဲစာယလဲတံဒီးထီဉ်ထီဉ်ဆူညါအဂီု မုဉ်ယ တံကွဲးမုဉ်သုအံဉ်အါန့ဉ်လီ.

*****

ငြိမ်းချမ်းရေးကို

သွားကြပါစို့လား

တစ်မြေတည်းနေ တစ်ရေတည်းသောက်
 နေကြပေမဲ့ မွေးဖွားခြင်းစ
 မတူကြတော့ စိတ်ထားတွေကွဲ
 ကိုယ်အစွဲနဲ့ ကိုယ်မတူကွဲပြား
 အယူအဆနဲ့ လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြ
 တစ်ချို့တွေက အကျိုးစီးပွား
 တစ်ချို့တွေက ဘာသာရေး
 တစ်ချို့တွေက လူမျိုးရေး
 တစ်ချို့တွေက နိုင်ငံရေး
 မတူညီတဲ့ ယုံကြည်ချက်မျိုးစုံ
 ခံယူချက်များနဲ့ တို့တိုင်းရင်းသား
 ညီအစ်ကိုတွေ လက်နက်စွဲကိုင်
 တိုက်ပွဲဝင်ကာ ကုန်ဆုံးခဲ့တဲ့
 ကာလများမှာ ဒုက္ခများစွာ
 ခံနေရတဲ့ ပြည်သူ့ဘဝ
 ကိုယ့်ပြည်တွင်းမှ မသွားရဲတဲ့

မလာရဲတဲ့ မနေရဲတဲ့
 မစားရဲတဲ့ ဘဝများ
 စားဝတ်နေရေး လူမှုရေး
 ကျန်းမာရေး ပညာရေး
 စီးပွားရေး အခက်အခဲမျိုးစုံ
 ခံစားရင်းနဲ့ ကြုံတွေ့နေရ
 ဘဝများကို ကိုယ်ချင်းစာတရား
 စိတ်မှာထားလို့ မုဒိတာပွား
 ငြိမ်းချမ်းရေးကို သွားကြပါစို့လား။

မှတ်ချက်။ ။ ဤကဗျာနဲ့ တာကူးဒဲရွာနှင့်
 ကူဒေးရွာမှ မိဘပြည်သူများကို ရုဏ်ပြု
 လိုက်ပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်
 ခိုင်စံရွှေမြင့်(မူတရော်)

*****

နေဝင်ဆည်းဆာ

နန်းဖောသလာစု

နေထွက်လာချိန်တွင် ငှက်ကလေးများသည် အစာရှာထွက်၍ကောင်းကင်သို့ ပျံ့ပွဲလျက်ရှိပါသည်။ ငှက်ကလေးများသည် ကောင်းကင်သို့ လှပသောအတောင်ဖြင့်ပျံ့ပွဲနေကြသည်။ ထိုအချိန်တွင်လယ်သမားများက ကောက်စိုက်သွားရင်း ငှက်ကလေးများ၏ လှပစွာပျံ့ပွဲနေပုံကိုတွေ့ရသောအခါ ဝမ်းသာကြည်နူးလျက်ရှိပါသည်။

နေထွက်ချိန်တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံးထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ရှိပါသည်။ လယ်သမားမိသားစုသည် နေထွက်ချိန်ကိုမျှော်လင့်စောင့်စားလျက်ရှိနေပါသည်။ လယ်သမားမိသားစုသည် ကောက်စိုက်ရင်းနေထွက်လာသောအရောင်ကိုကြည့်ရင်းပျော်ရွှင်ကြသည်။ လယ်သမားမိသားစုတစ်စုသည် ထမင်းထုပ်ကိုပြင်ဆင်ပြီး လိုတာလေးတွေကိုရှာ၍ တစ်အိမ်လုံးကောက်စိုက်ထွက်လာခဲ့သည်။ သူတို့မိသားစုတစ်စု ကောက်စိုက်ရင်း အစာရှာထွက်နေသောငှက်ကလေးများကို မော့ကြည့်ရင်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မျက်နှာချင်းဆိုင်ကြည့်ကာ ပြုံးနေကြပြီး ပျော်ရွှင်စွာကောက်စိုက်နေပုံကိုတွေ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကောက်စိုက်ရင်းနေ့လည်စာစားချိန်သို့ရောက်သောအခါ လယ်သူမကြီးက “ထမင်းစားကြစို့” ဟုလှမ်းအော်ပြီး ကလေးများစိုက်ဆာနေချိန်ဖြစ်ကာ သူတို့အမေဆီသို့ပြေးလွှားလာခဲ့ကြပါသည်။

လယ်သမားကထမင်းစားရန်အတွက် တွတ်စရာရှာရင်းထမင်းခိုင်းသို့ရောက်လာခဲ့သည်။ လယ်သမားမိသားစုထမင်းစားခိုင်းတွင်တတွတ်တွတ်စကားပြောရင်း အားလုံးပျော်ရွှင်စွာအားရပါးရစားသောက်နေပုံကိုကြည့်ရင်းဝမ်းသာမိပါသည်။ လယ်သမားမိ

သားစုထမင်းစားပြီး ခဏနားနေချိန်တွင် ငှက်ကလေးတစ်ကောင်က သာယာသောအသံဖြင့် သီချင်းဆိုနေပုံကို လယ်သမားမိသားစုကနားထောင်ရင်း တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက်ကြည့်ကာ ပြုံးနေကြသည်။ သူတို့မိသားစုခဏနားပြီးနောက် ကောက်ပြန်စိုက်ရန် ပြင်ဆင်တော့သည်။ ကောက်စိုက်ရင်း သီချင်းများကိုပျော်ရွှင်စွာသီဆိုနေကြသည်။ ကောက်စိုက်သမားတစ်စုက ကောက်စိုက်ရင်းသီချင်းဆိုရင်း၊ သီချင်းဆိုရင်းကောက်စိုက်ရင်း ပျော်ရွှင်နေကြသည်။ သူတို့သည် စကားပြောရင်းကောက်စိုက်ရင်းဖြင့် အလုပ်ဖြုတ်ချိန်သို့ရောက်ခဲ့ပြန်ပါတော့သည်။ လယ်သမားမိသားစုသည် အလုပ်ဖြုတ်ပြီးနောက် အိမ်ပြန်ရန် ကောက်စိုက်သမားများနှင့်အတူလမ်းခွဲခွဲကြသည်။ လယ်သမားမိသားစုတစ်စုဟာ မိုးချုပ်ပြီးနေဝင်ဆည်းဆာရဲ့အလှကိုကြည့်ရင်း နေဝင်ချိန်ရောက်လျှင် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှောင်မဲတော့ပါလားလို့ပြောနေကြသည်။ နေဝင်ဆည်းဆာအချိန်တွင် ငှက်ကလေးများက အိပ်တန်းတက်ရန် အသိုက်အမြုံသို့ပျံ့ပွဲနေကြသည်။ ငှက်ကလေးပျံ့ပွဲနေပုံကိုကြည့်ရင်း တို့တွေလည်းအတောင်ပါရင်ကောင်းကင်မှာပျံ့ပွဲနေနိုင်တယ်လို့ရယ်စရာတွေပြောနေကြသည်။ နေဝင်ချိန်တွင် ကောင်းကင်ပေါ်မှာ တိမ်တွေတစ်ကွက်တစ်ကွက်ရှိနေပါသည်။ တိမ်တွေကလည်းလှပနေပါသည်။

နေဝင်ဆည်းဆာရဲ့အလှကိုကြည့်ရင်း ကြည်နူးမိပါသည်။ လယ်သမားမိသားစုအပြန်လမ်းမှာ ကလေးတွေက ဝါး၊ ခရု၊ ဖားစသော အသားငါးအမျိုးမျိုးကိုဖမ်းလာခဲ့ပါသည်။ လယ်သမားကြီးက ငှက်ပစ်ပြီး ငှက်နှင့်ရောချက်ရမည့်အသီးအရွက်ကို ခူးဆွတ်လာခဲ့

သည်။ လယ်သူမကြီးကတော့ ဆူးပုတ်ရွက်၊ ကန်စွန်းရွက်၊ မြင်းခွာရွက်စသောအသီးအရွက်အမျိုးမျိုးကို နောက်လွယ်ပုလိင်းတွင်ရောနှောထည့်ပြီး အိမ်သို့ပြေးလွှားခဲ့ပုံကိုတွေ့နေရပါသည်။ လယ်သမားမိသားစုအိမ်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ထမင်းဟင်းချက်ပြုတ်ပြီးနောက် ထမင်းစားရန်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ထမင်းစားချိန်တွင်ခုံမဆန့်၍ ခြေထောက်ကိုအပြင်မှာထားပြီး ခေါင်းချင်းဆိုင်ကာ ထမင်းကိုခေါင်းမမော့နိုင်အောင်

အားရပါးရစားသောက်နေကြသည်။ လယ်သမားမိသားစုထမင်းစားပြီးနောက် ရေမိုးချိုးအနားယူပြီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အိပ်ပျော်သွားခဲ့ပါတော့သည်။
နေဝင်ဆည်းဆာအချိန်တွင် ငှက်ကလေးများသည် ပျော်ရွှင်စွာပျံနေကြောင်း၊ လယ်သမားမိသားစု အလုပ်တွင်ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်လုပ်ကိုင်နေကြောင်း၊ လယ်သမားမိသားစုက ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ထမင်းစားနေပုံကိုတွေ့ရသောအခါ ဝမ်းသာကြည်နူးမှုရသလို ခံစားမိပါတော့သည်။

*****

ဤကမ္ဘာလောကတွင်(Free)ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း လွတ်လပ်ရေးရရှိသူတိုင်း နာရီ၊ နေ့ရက်၊လ၊ နှစ်အတွင်း ကြော်ငြာလိုက်သည့်အချိန်မှစ၍ နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းမိသားစုသက်ရှိသတ္တဝါများတို့အထဲတွင် ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်မှုအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပိုင်ဆိုင်သောအချိန်မှာလည်း ဖါးဘော်အပါအဝင်ဟုဆိုရမည်။
(Free)ရရှိသွားသောဖါးဘော်သည် မည်သို့သော၊ မည်သို့လော စိတ်ဝင်စားကြမည်အမှန်ပင်။
နာမည်- ဖါးဘော်
အသက်- ၂၅နှစ်
မွေးရပ်ဇာတိ- မူတရော်၊ လူသောမြို့နယ်၊ ထလဒို့ရွာ
အမြင့်ပေ- ၄ပေ၅လက်မ

အလျား- ၅ပေ၊ ၅လက်မ
အသားအရောင်- (နီညိုဝါစပ်)
ညီအစ်ကိုမှာ အထက်တွင်ဖါးဂေါ်သာရှိပြီး ဖါးဘော်အား တပ်မဟာ(၂)ရုံးမှ ၅နှစ်သားအရွယ်အစ်ကိုနှင့်မိခင်ကို ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင်ဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။ ဖါးဘော်သည် တပ်မဟာ(၂)သို့ရောက်ရှိစဉ် ပေါ့ပါးသွက်လက်ပြီး တော်လှန်ရေးခရီးတွင် အစ်ကိုမိခင်တို့နှင့်အတူ တာဝန်ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နေကြပါသည်။ ဖါးဘော်သည်အလုပ်တစ်ခုခုခိုင်းရာတွင် တရူးရှူးရှဲရှဲမာန်ပါစိတ်ဆိုးတတ်သော်လည်း ပေကပ်ကပ်သွားလာမှုမရှိဘဲ သတ်မှတ်နေရာအရောက် ပစ္စည်းအထုတ်အပိုးတို့အား ဆုံးရှုံးပျက်ဆီးမှုမရှိဘဲ တာဝန်ကျေကာ အ

ပြောအဆိုလွတ်စမြဲဖြစ်လေသည်။ ဖါးဘော်အကြောင်းအရာကိုသိတဲ့(သုးခိဉ်ဖိအဲဉ်ကလုာ်)ပြောပြချက်အရ ဖါးဘော်ဟာ အရမ်းကိုချစ်ခင်တွယ်တာစရာကောင်းတဲ့ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်ရှိတဲ့မြင်းလေးပါဘဲ။ သူ့ကိုပစ္စည်းတွေသယ်ယူဖို့သင်ကြားဆောင်ရွက်ချိန်မှာ နှစ်ခါသုံးခါမသင်ပေးဘူး။ သူ့အသိစိတ်နဲ့သူ့အလိုလိုဘဲကျွမ်းကျင်နေတာ။ ဥပမာပြောရရင် ရဲဘော်တပ်သားသစ်ကိုရှေ့ကြည့်၊ သတိ၊ သက်သာ၊ နေမြဲ၊ ဘယ်ညာဘယ်စသဖြင့်ပေါ့။ အပြောအဆိုများများစားစား ပြောဆိုသင်ကြားပေးစရာမလိုဘူး။ သူ့အလိုလိုသိနှင့်နေနေတယ်။ လုပ်ကိုင်သွားလာဖို့လည်း သူ့အမြဲဘဲတက်ကြွနေတယ်။ တခါတလေ သူ့ကိုယ်ပိုင်အားလပ်ရက်(Sunday)နားရက်တွေမှာတောင် ကြပ်မှတ်ကွပ်ကဲသူရဲအနီးအနားလာပြီး ခိုင်းစရာသွားလာဖို့ရှိသေးလားဟုမမေးမပြောတတ်တာတမင်ဘဲရုံးဝန်းကျင်တစ်ဝိုက် ရောင်လည်လည်ကြည့်ပြီး သူ့အတွက် ထူးခြားမှုအရိပ်အရောင်မရှိတာမို့ ရုံး၏ခပ်လှမ်းလှမ်းဘက်တစ်နေရာမှာ ဆက်လက်အစာရှာထွက်တော့တာဘဲလို့ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဟာတိရိစ္ဆာန်သက်ရှိသတ္တဝါတစ်ကောင်ဖြစ်ပေမဲ့ တပ်မဟာ(၂)အတွက် များစွာအထောက်အကူဖြစ်ပြီး လေးစားဂုဏ်ယူထိုက်တဲ့အတုယူဗဟုသုတများပေးတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တစ်ကောင်ပါဘဲလို့ စောအယ်ကလူကဆက်ပြောပါတယ်။ ဒါက ဖါးဘော်ရဲ့ အားသာချက်အမှတ်တရဖြစ်စေမဲ့ အကြောင်းအရာလေးပါ။ ဖါးဘော်က အမြဲသတိရှိတဲ့ရဲဘော်တစ်ယောက်လိုဘဲ(ပီပီ)ဝီစီသံကိုတရီးရှီးမှုန့်သံကြားတာနဲ့ ဘယ်နေရာရောက်ရောက်သင်တန်းသားရဲဘော်တွေနဲ့အတူ ဘယ်ညာဘယ်ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်ဖို့အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီး သင်တန်းသားတွေနဲ့အတူ ဘယ်ညာဘယ်ပြေးလွှားလှုပ်ရှားဖို့ အမြဲတမ်းလိုလိုပါဝင်ခဲ့ပါသည်ဟု အမှတ်တရအဖြစ်လည်းဆက်လက်ပြောပြခဲ့ပါသေးသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဖါးဘော်ကရဲဘော်ရဲဘက်စိတ် တော်လှန်ရေးဒဏ်နဲ့အတူခရီးရှည်ဖြတ်သန်းပြီး ဂုဏ်သရေပကာသနတွေနဲ့မရောယှက်ဘဲ လွတ်လပ်ခွင့်ရသွားတယ်လို့ပြောရင်မမှားနိုင်ပါဘူး။ ဖါးဘော်က ဂျာမဏီ(ဂျာမန်)နိုင်ငံမှာပေါက်ဖွားအသက်ရှင်နေထိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် သွားရည်ပုတ်အပြစ်တင်အပုတ်ခတ်ဂုဏ်ကျနေမယ်ဆိုတာ ဧကန်မလွဲပါ။ ဒါပေမဲ့ ဖါးဘော်က ကရင်ပြည်၊ တောင်

ငူခရိုင်မှာအသက်ရှင်နေထိုင်ပေါက်ဖွားခဲ့လို့ ယခုလက်ရှိ ဒီလို(Free)ဆိုတဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်စကားလုံးလှလှပပလေးကို ပိုင်ဆိုင်ဆွတ်ခူးရရှိသွားခဲ့တာပါဘဲ။ ဘာအတွက်ကြောင့်လဲလို့ စောအယ်ကလူကဆက်လက်ရှင်းပြခဲ့ပါသေးတယ်။ အင်း--ဖါးဘော်သာ(ဂျာမဏီ)နိုင်ငံမှာပေါက်ဖွားခဲ့ရင် အန္တရာယ်ကြီးလှတဲ့အခက်အခဲတွေကြား ဘုမသိ၊ဘမသိကျွေးတာစား၊ တိုက်တဲ့ရေသောက် ရေငုံနှုတ်ပိတ်ပြီး ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု စစ်မြေပြင်မှာရောက်ရှာမှာ အခန့်မသင့်ရင်(ဂျာမန်)အရာရှိပြောစကားအရ ကျတော်တို့စစ်သားတွေဟာ မျိုးချစ်စိတ်ရှိကြပေမဲ့ စစ်အတွက်အသုံးမကျတာ၊ စစ်အတွက်အားနည်းချက်ဖြစ်ရတာ၊ စစ်ရှုံးရတာ ဟောဒီစက်ယန္တရားတွေနဲ့ ဒီလိုမျိုးချစ်စိတ်မရှိတဲ့လား၊ မြင်းတွေကြောင့်ပါလို့ အပြစ်တင် အပြောအဆိုတင်ပြချက်ထဲတွင် ဖါးဘော်လည်းပါကောင်းပါနိုင်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ကံကောင်းထောက်မစွာနဲ့ ဖါးဘော်ဟာ ကရင်ပြည်နယ်၊ကရင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တပ်မဟာ(၂)တောင်ငူခရိုင်မှာပေါက်ဖွားအသက်ရှင်ခွင့်ရတာကြောင့် ဒီလိုလွတ်လပ်ပြီးအချိုးမွမ်းခံရတာဟာ ဒါသူ့ရဲ့ကံအကျိုးပေးတာဝန်ကြောင့်ပါ။ ဒါတင်မကသေးပါဘူး။ ဖါးဘော်ဟာ ကျတော်ထက် တောင်ငူခရိုင်၊ တပ်မဟာဌာနချုပ်ရုံးကို တပ်ဝင်ရက်ပိုပြီးစောနေသေးပါတယ်။ မနှိုင်းကောင်းနှိုင်းယှဉ်ကောင်း စကားကုန်ကုန်ပြောရမယ်ဆိုရင် ဒီကောင်ဖါးဘော်ဟာ ကျတော်တစ်ရစ်ဆရာဆိုရင် သူလည်းဘဲတစ်ရစ်ဆရာပေါ့။ ယခုလက်ရှိ ကျတော်ဒုအဆင့်ဆိုရင် သူလည်းဘဲ ဒုအဆင့်ဘဲလို့ပြောရမှာဘဲလို့(သုးခိဉ်ဖိအဲဉ်ကလုာ်)က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဆက်ပြောပြခဲ့ပါသေးသည်။

ဖါးဘော်သည် တိရိစ္ဆာန်တစ်ကောင်ဖြစ်ပေမဲ့ ဤကဲ့သို့အမွန်းတင်ချိုးမွမ်းရလောက်အောင် စာရေးသီကုံးရသည်အထိမဖြစ်သင့်ပါဘူးဟုတစ်ချို့ယူဆကောင်းယူဆကြပါလိမ့်မယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒါတွေဟာအားလုံးရဲ့ထင်မြင်ယူဆချက်တွေပါ။ ဒီလိုပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ခေတ်ကာလကြီးထဲမှာ ဖားဘော်အတွက်မပြောစမှတ်လောက်ပါဘူးလို့ထင်ပါတယ်။ မြင်ကွင်းကျယ်တွေနဲ့ သဲထိတ်ရင်ဖိုဟင်ခနဲ၊ဟာခနဲဖြစ်ရလောက်တဲ့ အထိ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်တတ်တဲ့ အခြားအခြားသော တိရိစ္ဆာန်တွေနဲ့နှိုင်းယှဉ်မယ်ဆိုရင် ဖားဘော်ဟာ တစ်ခြားသောတိရိစ္ဆာန်တွေနဲ့ကွာခြားနေပါသေးတယ်။ ဥ

ပမာ-(နှမ်းစေ့နဲ့(၀)ဥမျိုးစေ့လိုပေါ့။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဗွီဒီယို ဖိုင်တွဲနဲ့တောင် ရိုက်ကူးပြချင်ပါသေးတယ်။

ဖားဘော်ဟာ ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးအတွက် တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ပါဝင်အားဖြည့် ကူညီပြီး အမျိုးသားရေးဆန်တဲ့ မြင်းကလေးပါဘဲ။ ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေဟာ ဖားဘော်နဲ့နှိုင်းယှဉ်မယ်ဆိုရင် အင်မတန်မှမိုးနဲ့ မြေကွာခြားလွန်းလှပါတယ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဖားဘော်လိုအထုပ်အထည်ကြီးနဲ့ လွယ်ပိုးတာချင်းမတူညီသလို အစာရေစာမှာလည်း သူကိုယ်ပိုင်ရှာဖွေစားသောက်ရပြီး သခင်၏အရစ်ကျ ရိက္ခာစာသာသုံးစွဲစားသုံးရသည်။ တော်လှန်ရေးဒဏ်ခက်ခဲကြမ်းတမ်းသော်လည်း ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်နာန်းကြီးစွာဖြင့် သခင်အရိပ်တဖဝါးမှမခွာဘဲ အထုပ်အထည်လမ်းကြမ်းများကို ရင်ဆိုင်ဖြတ်ကျော်ရန် ဒုတိယမျိုးချစ်စိတ်ဖြင့် အသင့်စောင့်မျှော်သည့်ဖားဘော်ပုံစံ ဒါကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဖားဘော်ကံကြမ္မာဖားဘော်ဖန်တီးနေသည်ဖြစ်နေရော့သလား။ တစ်ခါတစ်လေ ဖားဘော်သည် သူ့ရဲ့ကိုယ်ပိုင်အားလပ်ချိန်မှာတောင် နာရီလက်တံမျိုးလည်ပတ်လှုပ်ရှားကာ သခင်ရဲ့ဘော်ရဲဘက်တွေနဲ့အတူ ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်ရန် အဆင်သင့်ခေါင်းဆိုင်နေတတ်တဲ့ အံ့မခန်းမြင်းလေးဖားဘော်ပါဘဲ။

ထို့ထက် ထင်မြင်ယူဆချက် ထပ်စတင်ပြောရမယ်ဆိုရင် ဖားဘော်ဟာ(Free)လွတ်လပ်ခွင့်ရရှိပြီးဆိုတာသိသော်လည်း ၎င်းနေထိုင်ကျင်လည်ကျက်စားရာနေရာ၊ရုံး၊စခန်း၊အိမ်၊ကျင်တပိုက်၌သာ ပြင်စင်စားစစ်မှုထမ်းဟောင်းပမာအသွင်ဆောင်ပြီး ပြင်ပဝေလီကွာဝေးလှသောမိုင်တိုင်တွေကြား စွန့်ခွာထွက်သွားခြင်းမရှိဘဲ ရှေ့ဆက်ဘာဖြစ်မည်နည်း။ မည်သို့အကျိုးပြုဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရအုံးမည်နည်းဟုကြံရွယ်အင်အားဖြည့်ကာ သခင်ရယ်၊ ကျတော်ဖားဘော်အ

ချိန်မရွေးလုပ်ကိုင်ဖို့ အဆင်သင့်ရှိနေပါသည်။ အသုံးပြုတော်မူပါဟုအသွင်လက္ခဏာပြနေလျက်ရှိနေပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဖားဘော်အားတွေ့မြင်သူတိုင်း စိတ်ဝင်စားစေမည့်တိရိစ္ဆာန်ကောင်းတစ်ကောင်ပါ။ သူ့အားမည်သို့သောအထိန်းအကွပ်အချည်အနှောင်များ ရစ်ပတ်ချည်နှောင်ခြင်းများမရှိပါချေ။ ထို့ကြောင့် ဖားဘော်အဘယ်အတွက်ကြောင့် ဤနေရာဤဒေသကိုမှခြေတဖဝါးမှလှမ်းခြင်းမပြုဘဲရှိနေသနည်း။ မည်သို့သောသံယောဇဉ်များ၊ အတွယ်အတာများရှိနေပါသနည်းဟု သို့လောသို့လော ဗွီဟအတွေးပေါင်းများစွာဖြစ်ပေါ်စေပါမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ပုထုစဉ်လူသားများသည် ဤကဲ့သို့ ထိန်းကွပ်သွားလာလှုပ်ရှားရပါကမည်သို့ဖြစ်မည်နည်း လွတ်လပ်ခွင့် (Free me Free day) ရရှိခဲ့သော် အဘယ်အရပ်ဒေသသို့ မည်သို့သောနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိမည်ကို နံကြားလက်ထောက် ဥုံဖွဟုမှန်းစရင်တောင် အဖြေမှန်မရနိုင်လောက်အောင်ဖြစ်စေရပါမည်။ ဤစကားသည် မြေကြီးလက်ပုတ်လွဲရင်လွဲမှားမယ်။ ဤအကြောင်းအချင်းအရာသည် မည်သို့မှမလွဲမှားစေပါ။

ဖားဘော်သည် တောင်ငူခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၂) တစ်စိတ်တဒေသမှ(Free)လွတ်လပ်ခွင့်ရရှိခြင်းကို သေဆုံးပြီးလေသော် သူ၏အစ်ကိုဖားဂေါ်နှင့် သူ၏ချစ်မိခင်တို့အလွန်ပင်ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ကြမည်မှာအသေအချာပင်။

တောင်ငူခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၂)ကိုယ်စား ဖားဘော်အား ကျွန်ုပ်သည်(you free day) ဟုဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားမိပါကြောင်း ချီးမွမ်းဩဘာပေး တင်ဆက်ရေးသားသီကုံးလိုက်ရပါသည်။

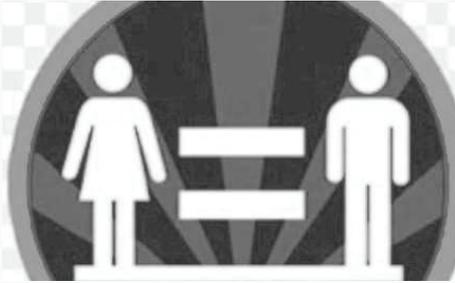
ဖားဘော်နဲ့ထပ်တူ ကျွန်ုပ်တို့ကရင်ပြည်နယ်သည်ငြိမ်းချမ်းရေးပန်းများဝေဆာပြီး သံလွင်ရွက်ကိုက်ချီလာသောချိုးလင်းပြာဝဲပျံကြည်နူးပျော်ရွှင်နိုင်ကြပါစေလို့ထာဝရဆုမွန်ကောင်းတောင်းလျက်.....

*****

တၢ်စံးဘျူးစံးဖျိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဆီ

စံးဘျူးဘၣ်ပှၤကွဲးလံာ်ဖိ(ထီၣ်ဒံးဘိကစၢ်)ကိးကလၢသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဘၣ်ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢဒီး
ဆှၢပီၤဘၣ်အတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်လၢမဲးကစံးအဂီၢ်ထီၣ်ဘိအပိၤန့ၣ်လီၤပအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဆီ
တခါလၢကညီပိာ်မုၢ်ကရၢမဲးကစံးလၢကဟးထီၣ်လၢခံသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကွဲးလၢအဘၣ်တၢ်ဃုထၢ
ဒီးထၢန့ၣ်လီၤအီၤလၢမဲးကစံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးအိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကနၢၤလၢအပတီၢ်ဒီးအ
ပတီၢ်ဒုးဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ကွဲးလၢစုန့ၣ်အစ့ၤကတၢၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ(၄)ကဘျူးဟးဒီးမ့ၢ်ပှၤဒီဝဲလၢစဲးတခါအစ့ၤကတၢၢ်က
ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ(၃)ကဘျူးဟးန့ၣ်လီၤတၢ်ကွဲးလၢတၢ်ဆှၢထီၣ်အီၤတဖၣ်ကဘၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီး(နီၢ်ကစၢ်မံၤထီၣ်ဒံး
ဘိမံၤအိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤတၢ်,လီတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်အိၣ်)ဒ်သိးအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆဲးကျိးအဂီၢ်ဒီးတၢ်
ဆဲးကျိးကသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ

**လၢတၢ်ဆဲးကျိး
ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢမဲးကစံးအဂီၢ်**

(လီၤခၢၣ်သးဝဲၤဒၢး)

P.O.Box 19
Mae Sariang
Mae Hong Son Province
58110
Thailand
E-mail : kwocentral@gmail.com
: kwomagazine@gmail.com

(လီၤခၢၣ်သးဝဲၤလီၤခၢၣ်(၁))

P.O. Box 53
Mae Sot
Tak Province
63110
Thailand
Mobile Phone : 0852687542
Email : kwomaesot@gmail.com